

АЛЬМАНАХ

СКРИЖАЛІ
НАЦІЇ 2

Фабрика юних письменників

Дніпро
Журфонд
2025

«Скрижалі нації 2» — це книга голосів юних письменників, які пишуть чесно й без прикрас про те, що болить і надихає. У їхніх текстах — тіні війни й промені надії, крихкість і сила, втрати й мрії про майбутнє.

Ця збірка — свідчення того, що письменництво лікує й дарує сенс навіть у темні часи. Берегиня дитячих історій та провідниця у світ слова, Ліл Шоломіцька переконана: голоси дітей і підлітків звучать навіть між рядків, немов зерна світла, що проростають крізь хаос і нагадують людству про найголовніше — ми маємо жити й берегти одне одного.

Приречені жити

З початку війни в мене були всі стадії: від не сприйняття реальності до прихованої депресії, але інстинкт «бігти» чомусь не включився. Ця функція, як виявилось, взагалі відсутня в моєму ДНК. Мене не влаштовує світ філософських міркувань, мене турбує, що я можу дати та залишити корисного, в сьогоденному хаосі, майбутньому поколінню.

Останнім часом, я пишу про усе, що болить та тішить, чекаю на зустріч зі своїми учнями. Допмагаю, як можу. Кожен день дякую всесвіту за те, що бачу небо і сонце. Я радію дрібницям, перечитую улюблені книжки, які врятували мене від депресій в минулому та вилікували душу. За цей час панування воєнної чуми в моїй країні, я лише вкорінила віру в себе, своїх юних письменників та наших захисників.

Інколи, мені хочеться мати чарівну паличку й одним рухом знищити темряву, яка погрожує моєму життю. Та доросла частина мене усвідомила, в період темних часів, що міфічні персонажі не врятовують, тому що ми міцна, давнішня нація, яка має довести усьому світову свою незалежність та цінність на цій планеті.

Я не наполягаю, щоб ви брали до уваги мою інтерпретацію. Вибір за вами, я обираю бути прикладом, намагатися зруйнувати парадигми та догми та додати у життя прекрасного та дивовижного. Ми вже сформовані особистості, які приречені жити та виживати заради наших дітей — це наше майбутнє України. Я вірю, що саме вони відбудують, побудують та змінять нашу неньку на краще. Ми маємо сіяти зерна любові до батьківщини, адже це наш і їхній дім.

©Ліл Шоломіцька

Пиши так, щоб я тебе побачив

Вітаю! Ми не знайомі, ти мене не знаєш,
Але я знаю, що саме зараз ти читаєш,
Слова, що мають показати,
Про те, як ми з тобою далі будемо мандрувати.
Зроби собі смачненький чай,
Посидь з хвилинку, не поспішай.
Влаштуйся зручніше, уважно придивись до мене,
Бо, ми з тобою зустрілись не даремно.
Якщо готовий, повільно починай читати,
І щоб нові планети відкривати,
Сторінки потрібно перегортати.
Я хочу, щоб ти знав, ми вже з тобою друзі,
Рушаємо у світ в чудовому союзі.
В мене одне бажання, воно найголовніше,
Твоя присутність, для мене — найцінніше!
Ну, що? Полетіти?

Фабрика фантазій

Маленька Мія, досягши шкільного віку, в передчутті до нового світу знань, готувалася до цієї події з великим натхненням. Бабуся була задоволена таким настроєм онуки, адже в сучасному часі, діти відверто не цікавилися освітою, бо вся їх увага була прикута до гаджетів та дияволу, під дивним ім'ям інтернет.

Батьки дівчинки перебували за кордоном, шукаючи кращого життя, та заробляючи кошти, тому до школи Мію збирала бабуся. Жінка частенько згадувала своє дитинство. Їй пощастило закінчити вісім класів, далі вона пішла відразу працювати. Все, що вона вміє робити, то навчило її саме життя. Їй завжди подобалося вчитися. За свій вік вона вміла керувати бригадою, вести бухгалтерію, багато років водила тролейбус та ще декілька професій, які вона поєднувала з основними. Та найулюбленішою справою був догляд за дітьми.

Коли народилася Мія, Ніна Федорівна присвятила себе дівчинці. Прищеплюючи свою любов до книжок, онука в три роки знала літери, трохи читала. В чотири в'язала, в п'ять шила лялькам одяг і дуже любила з бабусею готувати смачні страви. Та коли батьки втручалися в виховальний процес, бажаючи віддати доньку до якихось гуртків, все закінчувалося однаково трагічно. Мія приходила с пробних занять з фразою: «Бабуся вчить цікавіше та краще».

Щоб уникнути непорозуміння, щодо навчання у школі, Ніна Федорівна багато розповідала цікавих байок про школу, завжди роблячи акцент на тому, що є речі, яким вона навчити не може, треба обов'язково вступати до школи. Завдяки цьому дівчинка з нетерпінням чекала коли настане цей час.

Все було добре перші пів року. Та одного разу трапилося неочікуване. Мія відмовлялася одягати яскраві кофтинки, наполягаючи на світшоті з великим капюшоном. Це був новомодний светр, з яким змиралася бабуся, але з умовою, що він буде тільки для прогулянок. Та Мія була непохитна.

– Та що з тобою діється? – спитала жінка. – Хіба ти забула, як я тобі читала казки, де всі принцеси чекають бал, щоб одягти

ошатні сукні? То уяви собі, як би ти на балу виглядала в цьому мішку? – вона в запалі вказала на темно-сірий шматок тканини.

– Ти не розумієш. Мені потрібен капелюх невидимка. А в цьому светрі хоча б є капюшон. Я уявляю собі капелюх невидимку, та ховаюсь в ньому від крокодила, - відповіла Мія, мало не заплакавши.

Ніна Федорівна, збавивши оберти у своїх переконаннях, обережно спитала:

– А в школі відкрили зоологічний куток, в якому є крокодил? Щось, я не пам'ятаю такої об'яви в шкільній групі, - здивувалась жінка.

– Ні, це вчителька. Вона виставила мене посеред класу і глузувала з моєї відповіді. А коли, я почала їй пояснювати, що мене не можливо змусити любити той чи інший предмет, тому що такі правила, і я в праві сама обирати, що мені по серцю, вона позеленіла та мало не луснула від крику. Потім, щось сказала про уперте осячє поріддя. Весь клас сміявся з мене і сказав, що в мене вуха осячє. Тому, я хочу сховатися, щоб учителька мене не помічала.

Бабуся розуміла, що виховуючи онуку, вона завжди повторювала, що в неї свій шлях, вона має право обирати та не все те, що будуть їй у житті казати має бути істина. У кожного вона своя. Та жінка ніяк не могла передбачити, що дівчинка так уважно слухає і бере до уваги її слова. Усі казки мають обов'язково якусь глибоку мудрість, тому вона завжди їй пояснювала в чому полягає тлумачення кожної з них.

– То в чому ж саме ти відстоювала свою думку? - спитала вона, онуку.

– В головному. Я відстоювала мрію. В моєму оповіданні я написала, що мрію дістатися до планети Пі, щоб довести усім про її існування. А вчителька сказала, що для цього треба багато вчитися. Що без знань, я тільки в мріях й буду літати. Казала, що з моєю фантазією буду жити тільки в казках, а життя жорстока реальність. Тому, я не впевнена, що хочу знати більше, - дівчинка змахнула сльозу, та додала, - бабуся хіба мрії це погано?

– Ні любя. Вчителька, мабуть, забула, як це – мріяти. Не переймайся. То вона так виказує своє переживання, щодо майбутнього, який належить до дорослого світу. Тебе чекає великий шлях, ти зрозумієш з часом важливість навчання, та

вибереш найголовніші шляхи до своєї мрії. Головне, щоб ти пам'ятала про власну мрію усе своє життя.

Ніна Федорівна розуміла, що якимсь чином їй вдалося навчити Мію чути своє серце, вірити у свої мрії та відстоювати їх. Вона не докладала ніяких зусиль до розвитку дівчинки, лише розповідала свій досвід, та приводила багато прикладів з книжок, щодо до досягнення цілей. Прочитавши оповідання онуки, вона вже бачила, як Мія завдяки уяві побувала на Місяці, й неодноразово. Подивившись, як дівчинка грає з кицькою та ділить з нею їжу, Ніна Федорівна бачила лише одне, є люди, які намагаються вчити, а є ті, хто ділиться знаннями. Світ змінився, саме з ним змінилися цінності, але дитинство завжди було не дивовижним.

Повертаючись якимось зі школи, Мія прочитала на кам'яному паркані вивіску "Фабрика фантазій". Паркан приховував за собою незвичайну будівлю, яка своєю формою нагадувала зефірний замок. Мію здивувало таке дивне словосполучення, бо що таке фабрика, їй було відомо, а ось як фабрика виробляє такий дивовижний продукт як фантазії, дівчинці було незрозуміло.

Мія постійно перебувала у своїх фантазіях, записувала їх потай у нотатник. Вона частенько чула нарікання стосовно вигаданих історій. Її не бентежила критика інших на свою адресу, її засмучував факт відсутності однодумців. Дівчинка ніяк не могла збагнути, чому люди перестали уявляти. Уявляти собі дивні світи, фантазувати, коли їм стає сумно. Мія була абсолютно впевнена, що всі казкові та міфічні персонажі колись дружно співіснували з людством.

Не усвідомлюючи того сама, Мія потягла за обручку, на кованій хвiртці. Кільце видало глухий стукіт. Зі зворотного боку старовинних дверцят почувся звук ключа, що повертається, і протяжний скрегіт засува, що відсувається. Потім хвiртка повільно і скрипуче відчинилася. За її межами, погляду дівчинки, відкрилися стежка і безліч квітів. Наприкінці доріжки виднілася казкова будівля. Мія не роздумуючи увійшла всередину і попрямувала до будинку. Вхідні двері були двостулковими й ніби мали магію, віконця підморгували, а дверні ручки нагадували усміхнені вуса.

Обережно рухаючись, Мія несподівано відчула, як ромашки чіпають її за ноги. Здавалося, вони щось обговорювали, збуджено махаючи білими голівками.

"Як шкода, що я не знаю ромашкову мову", - думала про себе дівчина, навіть не дивуючись чарівному процесу.

Двері привітно відчинилися і Мія увійшла у фойє. Її погляду постало така пишнота, якої вона ще не зустрічала, ні в казках, ні в легендах, ні в одній з багатьох прочитаних книг. Стіни розмальовані без урахувань художніх та дизайнерських законів. Це нагадувало величезне полотно, на якому малювали тисячі художників, не дотримуючись правил та відповідностей. Однією з відмінностей від традиційних картин, було безліч написаних слів. Підійшовши ближче до одного з фрагментів композиції, на якому було зображено галявину в оточенні масивних дерев, Мія прочитала напис: «Ліс втрачених емоцій».

Раптом рядки ожили й стали виявлятися серед листя дерев. З-за могутніх стволів з'явився олень з рогами, що світилися, за ним хлопчик і лисиця з дев'ятьма хвостами. Мія відскочила в бік, чи то від несподіванки, чи то з подиву і притулилася спиною до протилежної стіни, сподіваючись, що її не помітять. У цей момент вона звернула увагу на зображення поряд. На ньому троє дітей дивилися на те, як із зірки виходив маленький чоловік, що нагадує зіркового спостерігача з яскраво-рудою бородою. На стіні знову проявилися літери й склалися у фразу «Важливі сни».

Крім того, Мія не могла збагнути, як їй вдається чути персонажів. Все було настільки реально, що Мія, дивлячись на плавучі літери, які збиралися в речення, вже розпочинала відчувати себе частиною всіх подій, що розгортаються у цій фресці. При цьому вона починала допомагати рудобородому Дріммі в лові Сліппі, викрадача снів.

Переходячи від однієї ділянки зображень до наступної, Мія прочитала слово "Безлад", після чого опинилася в кімнаті, в якій були розкидані речі. В її голові зазвучав вірш про одну дівчинку, яка жила в кімнаті й не прибрала свої речі на місце. Її одяг був по всьому приміщенню. Мія ніяк не могла зрозуміти, звідки їй відомі ці римовані рядки. Промовляючи їх, вона зрозуміла, що цей вірш нагадує про її кімнату. Мія, кинулася все складати на свої місця, при цьому руки й ноги дівчинки рухаються самі по собі.

Таким чином, читаючи слово чи речення, що з'явилося на стіні, Мія брала участь у дивовижних казках, подіях і навіть у віршах. Найбільше її вразив конверт з назвою «Лист Ангелу», в зміст якого вона також, чудовим чином потрапила. Там вона побачила, як космонавт передав листа хлопчику. Мія точно знала, що йшлося про мрію і про те, що вона обов'язково здійсниться, якщо в неї вірити.

- А в тебе є мрія, Мія? - пролунав голос у чарівному фойє, застав дівчинку зненацька.

Раптом все завмерло на стінах, у тому стані, в якому Міа їх вперше побачила. Перед нею стояла жінка, яка не мала віку, але точно була схожа на велику дитину переростка. Довге чорне волосся, зелені очі та промениста посмішка. На голові був смішний капелюх з фіолетовим пером, шифонова спідниця схожу на великий зефір, чудові чобітки та кофта, що нагадувала крила метелика.

- Добрий день, - несміливо сказала Мія, - мене пустила хвіртка, - поспішила виправдати свою присутність дівчинка.

- Знаю, - загадково відповіла жінка, - сюди можуть потрапити тільки ті, хто бачить світ інакше і вірить у дива. Бачу, ти любиш фантазувати, а отже й мріяти вмієш?

- Звичайно! Я мрію потрапити на планету Пі... – Мія переконалася, що з неї не сміються і додала, – я постійно бачу її у своїх снах. Там водоспад, який виконує бажання, і ельф Ет'є, що відповідає на запитання. У мене є одне запитання, що мучить мене, і заповітне бажання. Тільки мені ніхто не вірить, висміюють і кажуть, що в мене безмірно бурхлива уява.

Дівчинка сумно подивилася на дивакувату жінку і стрепенулась:

- Вибачте, я Мія. Мені дуже сподобалася вивіска "Фабрика фантазій". Скажіть, як на цій фабриці виготовляють фантазії? Хіба їх можна створити та продати, як цукерки у магазині?

- Створити так, тільки ми не продаємо, а реалізуємо їх, вчимося втілювати їх у реальність і даруємо світові. Я Ліл, керівник фабрики, хочеш ми зробимо тобі екскурсію, і ти після можеш вирішити для себе, чи залишишся ти в нашій команді або вибереш інший шлях? - Ліл хитро посміхнулася і попрямувала до підвісних сходів.

Жінка грюкнула долоньками, і невідома сила почала підіймати сходи вгору. У цей же момент у помешкання з намальованого лісу вийшла дівчинка. Вона широко посміхнулася та обійняла Мію.

– Привіт, я Дар'я, письменник-початківець. Бачиш цей ліс «Втрачених почуттів»? Він допоміг багатьом дітям позбутися залежності гаджетів. Але найдивовижніше те, що коли я про нього написала він врятував мене. Тепер я ніколи не нудьгую, я відтворюю свою фантазію.

Дар'я взяла Мію за руку та повела за собою. Підходячи до кожної розмальовки на стіні, вона ніби читала синопсис до книги та швидко коментувала сюжети. Раптом стіна заворушилася, Мія побачила величезне обличчя замість дерева і квіти. Безліч різноколірних птахів, що періодично спалахували як язики полум'я, з гори шумно стікав водоспад, а з нього до неба вистрибували слова, літери, що нагадують білок. Далі вони розбігалися у різні боки. Із-за дерева показалася дівчинка із сачком для ловлі метеликів. Витираючи піт з чола, вона звернулася до дівчат:

- Ти це бачила камрад, зірвалася бісом. Жирна така й невловна. Думає, що я здамся. Не тут було, я зловлю цю думку і посаджу на галявині ідей. Вітання! Я Маргарита, ти новенька? - Трохи охолонувши представилася дівчина, простягаючи долоню.

У цей момент у кутку з'явилася кішка. Потянувшись, вона попрямувала до дівчаток. Обійшовши їх по колу, вона затримала свій погляд на Мію. В її очах відбивались зірки, миготіли планети, вир чумацького шляху і спалахнув райдужний салют. Мія була така шокована цим калейдоскопом у котячих очах, що вигукнула:

– У моїх снах, так само, виглядає маршрут до планети Пі. Коли різнобарвні кола закінчуються, я опиняюся на ліловій галявині. Тільки ніяк не можу знайти водоспад. Весь час перешкоди та складності. Частенько не можу перемогти злого насмішника. Начебто це рівень у комп'ютерній грі, на якому я завжди програю.

Дар'я і Маргарита переглянулися між собою і підморгнули одна одній. Маргарита взяла Мію за руку і сказала:

– Ми допоможемо тобі з Насмішником, але на початку покажемо всі цехи та відділи у нашій “Фабриці фантазій” та

розповімо у чому її головний секрет. Пішли, тільки дивись триматися треба міцно, сходи все відчувають: настрій, бажання, і якщо ти не віриш побаченому чи почутому вони тебе скинуть. Не пропустять за межі бібліотеки, - вона рукою обвела фойє, яке оживало наче кінотеатр.

Мія схопилася за сходи, які вже звисали зі стелі. Вона пильно вдивлялася, намагаючись розглянути велетня, який міг би втягувати їх нагору. Сходи похитнулися від ваги дівчат і стрімко почали рухатися. Стеля набула форми тіста. Немов пісочний годинник, вона перекинулася в просторі і дівчатка зістрибнули на неї, як на м'яку перину.

- Мія, наздоганяй, нам належить відвідати багато кімнат, - сказала Марго прямуючи до білосніжних дверей з витонченою вивіскою "Чистий лист".

Дар'я пояснила призначення кімнати. У ній кожен новачок пише свій перший політ думок. Не дотримуючись правил, вимикаючи логіку та перемагаючи страх чистого аркуша. Тут народжувався новий вигляд митця слова. У цій кімнаті все було з хмар. Столи, стільці, настільні речі.

Мії, інтер'єр кімнати нагадав один із її станів, коли їй у школі давали написати на певну тему, а в її голові було все білим біло. А коли все ж таки проскакували думки, як правило, вони не підходили під стандарти шкільної програми, і в такі миті вона чула голос Насмішника з планети Пі.

Маргарита, побачивши її сум'яття, поспішила заспокоїти новобранку, пояснивши їй, що головне почати. Існує чудовий метод «Фрірайтінг».

- Головне, зробити перший крок, що бачу те й співаю, - сказала вона жартома. Тільки в цьому випадку ти всі свої первинні думки записуєш на чистий аркуш. А далі, як зі сніговою грудкою, з маленької перетворюєш на величезний шар. Саме у цій кімнаті, по особливому зупиняється час, де ти залишаєшся зі своєю уявою.

Далі вони підійшли до великих двостулкових дверей з вивіскою «Цех літературних стежок». З неї вийшла ще одна дівчинка, захоплено розглядаючи полотно.

– Ольга привіт. Ну що знайшла цього разу свою унікальну метафору? – гукнула дівчинку Дар'я.

Оля зупинилася і не відриваючи очей від свого натюрморту із фантазій, промовила:

– Ліл каже, що дієслівна метафора надає тексту емоційного підйому та посилює ефект. Вона, ніби навмисне все ускладнює. Ну які тут емоції, коли я вичавлюю залишки душі на гостру кульмінацію і плавну розв'язку. Ніяк не можу закінчити напружене оповідання легкою інтригою. Я ніби скульптор, що грубо знімає зайвий гіпс з безформної заготівлі.

На мить Оля застигла, придивилася до свого полотна, на якому оживали букви, вимальовуючи сюжетну лінію, вигукнула:

- Еврика! «Витискаю із себе залишки душі задля досягнення мети», – процитувавши свою думку Оля. Потім додала, – наша «фантазеро-мучителька» своїми завданнями змушує буквально пропустити крізь себе весь зміст. Художника слова їй подавай, та ще й у дієслівних метафорах. Дівчатка, я віддаляюся в цех «Шліфування думок», бо чує моя душа, що буде жорстка операція мого тексту.

Дівчатка засміялися і схвально кивнули. Оля поспішила піти, а Дар'я розповіла у чому полягає важливість «Цеху літературних стежок». Розповіла також про його відділи: «Світ епітетів», «Метафора – найкраща спеція в тексті», «Іронія та сміх зовсім не гріх», «Королівство алегорії», «Гіперболи та літота», «Перифраз», «Метонімія» та багато нових та цікавих назв. Пояснила важливість того, що відбувається за цими дверима і те, що без цього цеху, фантазії виглядають прісними та нудними, як власне і без інших відділів.

Вони поспішили до нових дверей, що нагадують екран. На ній світилися величезні літери "Кафедра Асоціацій". Дівчатка пожвавішали, підійшовши ближче до дивної конструкції. Коли вони наближались, самі двері набули вигляду величезної кішки. Мія навіть підстрибнула від несподіванки. Бо поки вони прямували до дверей, вона розмірковувала про Ліл, яка чимось нагадувала їй кішку з калейдоскопними очима. Вона навіть не могла пояснити, чому таке порівняння виникло у неї в голові? Але вже точно знала, що за ними все пов'язано з асоціаціями.

- Заспокойся, Мія, ми всі підозрюємо Ліл в умінні перетворюватися на кішку, загадково промовила Маргарита. Разом, цих двох осіб ніхто жодного разу не зустрічав. Думаю, ти вже зрозуміла, що це за кафедра? Це одне з найулюбленіших

наших місць. У ньому ми завжди «прокачуємо» уяву. Тобі сподобається, ось побачиш, – впевнено сказала Марго.

Мія була переконана, що двері мінялися місцями, нагадуючи гру в тетріс. Дівчата, як би оберталися на одному місці, а двері постали перед ними немов за помахом чарівної палички.

Двері були всіляких форм. Та, що мала вигляд великого стовбура платана, називалася «Сторітелінг». Провожаті Мії, Дар'я та Марго на перебій розповідали, що відбувається за її межами. Вони мальовничо описували приміщення, обплетене потужними гілками та обвішане гамаками. Замість листя висіли слова, з яких писалися оповідання.

– Всі історії мають своє коріння та початок. Збираючи слова у речення, ми формуємо історії у притчу, повчальні оповідання, повчальні новели, чи есе роздуми. Вчимося, зацікавлювати читача, з перших слів. Занурювати його в вірогідну реальність, – сказала Марго з серйозним виглядом, і тут же додала, – але нам більше подобається вигадувати власні історії, просто факти нудна річ.

– Так само, Ліл стверджує, що письменство – це вільнодумство, – сказала Дар'я. – Думаєш для цього, треба народитися письменником? Ні. Достатньо відкрити в собі талант до цього мистецтва та дозволити йому жити у твоїх шедеврах. Досвід письменництва – це особлива навичка. У спробах народити шедевр спочатку обираєш слова. Дивишся, чи підійдуть вони, чи ні? Вони можуть бути синонімами, і ти вибираєш найкраще, соковите слово, яке в контексті надає тексту життя, емоції, смаку та практично реальності. Речення з двох слів – вже може бути витвором мистецтва. А для цього існує дуже важлива дія, – надавши погляду задуму, Дар'я повела дівчинку за собою.

Наступні двері видавали шум і були схожі на водоспад, в якому хлюпалися золоті рибки. Крізь водну завісу їм на зустріч вийшов хлопець, тримаючи в руках посуд з яскраво-червоною двійкою. Над дверима дзеркальними літерами було написано "Побачення з натхненням".

– Еміль, вітаємо з уловом, – гукнула хлопця Марго.

– Дякую. Тільки ось, перш ніж здобути цю впертість, мені довелося битися з Ленцинією в долині «Прокрастинації». Цього разу мене не надихав навіть твій «Ліс втрачених почуттів».

Гаджет прикував мої думки щільно до екрана і здається стирав їх, як гумка олівець. Двійка ніжилася як змія, спокушаючи нічого не робити. Допомогло дзеркало. У відображенні я побачив найнеприємнішу картинку. Біжу її фіксувати у «Світі казок». Хороша вийде казка для ледарів.

Мія навіть засмутилася, що така чудова історія раптово обірвалася і покинула їх разом із її господарем. Дівчатка поспішили її заспокоїти, сказавши, що цей шлях проходить кожен фантазер, особливо у дитячому віці. Це перші уроки боротьби зі своєю лінню – тут її називають пані Ленцінія.

Переходячи від одних дверей до інших, Мія вражалася їхньою кількістю і назвами, що приваблювали. Найбільше її вразив «Департамент рими». Він включав «Острів поезії», «Лабораторію мелодійності та ритму», «Відділ різновидів і розміру рими», «Цех поетичних способ». У Мії запаморочилася голова від кількості назв. У цьому місці було кілька дівчаток, які були занурені у власні думки та періодично щось записували до нотатників.

– Це наші поетеси. Їм найлегше дається рима. Олеся пише душевні вірші, Еліна любить іронічну поезію, має особливе бачення життя. Вікторія впроваджує філософську алегорію у свою поетику. Ксенія присвячує свої вірші Одесі, а Анастасія видає їх як пиріжки. Іноді ми думаємо, що Анастасія, навіть думає римою, – весело сказала Дар'я.

- Відверто, у Ліл неможливо не писати риму. Вона вчить цим фішкам і кожен з нас уже трохи “рифмопльот”, – додала Маргарита. - Оля, яку ми вже зустрічали, чудово з цим справляється. Ми з Дар'єю теж пишемо вірші, просто любимо більше фантастики у прозі. Але, як каже Ліл, для того, щоб було з чого обирати, необхідно пізнати в письменницькому мистецтві все, чи практично все.

Мія не помічала, як час біжить, і чи існує він на цій дивовижній фабриці? Дівчатка показали місце з назвою «Релакс», що відповідає за відпочинок та наповнення позитивним мисленням. Відвели до струмка «Тавтології та плеоназмів», пояснивши його призначення. У ньому вони «прали» свої тексти, позбавляючись повторень і зайвих слів. Прогулялися в цеху «Світ Казок», приділивши увагу «Піраміді

Фрейтага» у формі сходів. Пробіглися мостом під назвою «Дуга Воттса».

Познайомилися з Софією та її чудовою замальовкою про народження мелодії тиші. Мія була здивована і буквально чула описані звуки. Вікторією, яка рішуче писала вірші про незламну країну, Марію яка була прикладом життєлюбства. Це настільки зворушило її, що вона не стримала сльози. Кіра, що викликала захоплення своєю мрією стати мандрівником всесвіту та Олександрою, що чудово писала пісні.

- А головне, що ми всі тут, вільні фантазери, - сказала Маргарита. - Тут немає кордонів, Ліл дуже суворо за цим стежить. Навіть, якщо ми пишемо безглуздя або абсурд, вона підкине чергову нісенітницю, загорне її у важливість і буде з усмішкою спостерігати, як ми справляємося з поставленим завданням. Ти колись уявляла, що з тобою розмовляє підвіконня або посуд?

Мія вже не приховувала свого захоплення від того, що відбувається в цих стінах за незвичайними дверима. Їй здавалося, що у цій «Фабриці фантазій» із нею вже відбувається чарівне зцілення. Вона була готова пробувати себе у всіх цехах, малювати свої сценарії, писати найкумедніші свої фантасмагорії.

Несподівано перед ними постала дівчинка, що нагадує персонажа з відомих японських «Аніме». На голові красувалося небесне волосся, а в очах можна було потонути. Вона пройшла крізь них і розчинилася за дверима з ефектом вирви. Побачивши питання в очах Мії, Дар'я тихо сказала:

- Це Ангеліна, хоча вона віддає перевагу ім'я Кріс. Ліл каже, що вона «старожила» і її талант застряг у «напівсвіті», який вона створила у своїх фантазіях. Її героїня, Мізукі, увійшла до шафи, пішовши за провідником. Цій жінці, матері трьох дітей, випав шанс прожити знову своє дитинство. Ангеліна поки що прибуває з нею там, а Ліл чекає її повернення, не втрачаючи надії.

– Загалом ми всі тут лише завдяки її вірі у нас. Вона іноді дивна, нагадує Алісу в країні чудес. Іноді, як дитина, веселиться з нами, а іноді вона перетворюється на суцільний знак питання і невпинно вимагає від нас результату. Каже, що фабрика, яка не виготовляє фантазії у вигляді написаного тексту, не має права на існування, – підсумувала Марго.

– Фантазія – це обов'язкова умова творчої діяльності та перший пункт для досягнення мрії! – пролунав голос звідкись.

Дівчатка розвернулися і побачили в повітрі метелика якого осідлала Ліл. - Ви всі сюди спочатку приходите фантазерами, у дорослому світі це називається "графоманія". Я ж вважаю, що це перші спроби пера, а все інше це вже відточування майстерності. Ми тут навчаємося письменницького ремесла, як на мене, найбезпечніше місце, хоча «Відділ аналізу та редактури» відвідую лише я, – посміхаючись кінчиком губ, додала Ліл.

Головна фантазерка злізла зі свого крилатого транспорту та підійшла до дівчаток. Розкинувши пилок у повітрі, який утворив міст, вона пішла вперед, показуючи рукою, щоб дівчата слідували за нею.

– Письменництво створює міст, яким можна перейти від уяви до присутності. Письменник також мешкає у шалених фантастичних світах з нереалістичними уявленнями про життя. Він дозволяє бути світу іншим. Ми беремо перо, нашу головну зброю, і починаємо біг на папері. Літери вимальовують слова. З мислеформ, слова влітаються у фрази вимальовуючись у дивовижні історії, казки, романи, п'єси.

На секунду зупинившись, Ліл уважно подивилася на Мію і додала:

- Якщо твоїм думкам тісно в голові, є дивовижний спосіб виплеснути свою уяву на папір даючи життя усім своїм фантазіям. Разом ми вчимося, з першої фрази, захоплювати читців у подорож, територіями уяви, де мешкають слова. Ти готова Мія стати частиною нашої родини?

З цієї хвилини Мія усвідомила, що переступивши поріг фабрики, вона вже знала, що знайшла місце про яке мріяла завжди.

©Ліл Шоломіцька

Маніфест життя

Мені до смаку люди, які не дозволяють нікому втручатися у їхнє життя. Вони самі шукають істину, по крихтах збирають свій світ, не звертаючи уваги на здивовані погляди оточення.

Ці люди багатогранні та прекрасні. Вони відкриті для інших, але ніколи не стукатимуть у закриті двері. Вони живуть у злагоді зі своєю душею дослухаються серця. Зазвичай їх вважають безумцями за їх закоханість у власне життя. Цим людям не

потрібно доводити свою дивовижність, тому що їх життя відповідає їм взаємністю, надаючи свої найкращі дари.

Вони з легкістю відпускають те, що потрібно відпустити. Користуються інтуїцією. Адже для них синергія з життям це особиста “шамбала”, в якій відсутні правила соціуму. Їх мета йти своїм шляхом, який можливо не підходить іншим. Та саме так виглядають їхні мандрівки до мрій.

Світ, у якому турбота про себе стала модним трендом для багатьох залишається парадигмою егоїзму. У світі низьких вібрацій мало спільного з розумінням: побалувати себе або дозволити собі бажане.

Такі люди по особливому проводять свої дні. Їм не потрібно кудись тікати заради перепочинку та відновлення. Ці чудернацькі люди фахівці життєвих пріоритетів .

Будьте самі собі адекватним батьком, люблячою матір'ю. Справжнім другом та надійним партнером. Робіть вибір на користь свого щастя, любові, здоров'я та добробуту в довгостроковій перспективі свого дивовижного життя. Повтору не буде, далі тільки трансформація у щось інше, але про це ми дізнаємося у кінці подорожі свого земного часу!

©Ліл Шоломіцька

Монолог

Іноді моє бажання зірватися з ланцюгів «нормальності», радикально затьмарює питання куди? Втопившись від дорослості, я вистрибнула в потяг свободи. Змінила плани на життя і стала незалежною від розмірковувань.

І ось коли я залишила своє життя у спокої, і дозволила йому просто бути, зі мною постійно відбуваються дива. На кінчику дня, що минає, мене завжди чекає дивовижне завтра.

Зараз мене частенько можна зустріти у парку, жінку з інфантильною усмішкою, що стрибає по калюжах. В оточені дітей, з якими мені не потрібно грати ролі та вдягати маски. Завдяки цим кон'юнктурам я шліфую своє відновлення до стану дитинства залишаючи намісто з низки миттєвості та спонтанності.

Моя внутрішня дитина диктує мені сценарій життя. Я саме той єдиноріг, якого можуть бачити тільки особливі – мої люди!

А загалом то мені можна все. Я дозволяю собі пустувати у своїй ліловій країні думок. У ній всі митті набувають величезного значення! Марно приміряти на мене рамки пристойності, в них не вміщується моя харизма та любов до життя.

Якщо мене запитують, у чому полягає моє щастя, я відповім коротко – у моїй чарівній схибленості. У чому ваше щастя?

©Ліл Шоломіцька

Улюбленка Богів

Вона єдина, яка миттєво закохувала в себе відомих чоловіків; поетів, художників, музикантів, гостей та просто приїжджих. Це кохання виражалось в картинах, піснях, віршах, дивовижних подарунках у вигляді архітектурних пам'яток та величезних парках. Ця жителька півдня мала тонкий гумор і приголомшливий смак. Кокетувала з усіма і водночас залишалася завжди вільною. Здається, її любив сам Бог.

Доля благоволила їй. Ще з дитинства нею опікувався сам герцог, який успадкував від прадіда талант творця. Він дбайливо вивів її у суспільство, як рідкісну перлину, та допоміг юній діві зайняти у всесвіті гідне місце. Він створював для неї умови Едему.

Вона пахне ароматом моря та акацій, у будь-яку погоду вміє стильно причепуритися, сміливо використовуючи яскраві фасони. Чоловіки оберігали її тонку вдачу, а жінки намагалися у всьому бути схожою на неї.

На початку літа, ця бешкетниця зводила з розуму оточення ароматом акації. Якось знаменитий парфумер Брокер заглянув до неї в гості. Після цього він зізнався, що її аромат можна порівняти з афродизіаком. Жінки, повторюючи її вбрання, прикрашали білим квітами свої капелюшки. Гості впізнавали ці пахощі за багато верст наближаючись до її оселі.

Вона завжди юна і жартівлива. Грайлива і водночас дуже гостинна. В її розпорядку дня немає графіка. Вона не дотримується правил. Встигає танцювати на святах і з насолодою зустрічати світанки біля моря.

Ця дівчина постійно в активному розвитку. Слідкує за модою, натомість дуже дбайливо зберігає свою історію та традиції. Її

неможливо переконати розлюбити життя або заборонити. Їй вдається привернути до себе увагу і запалити вогнем пристрасті, найвибагливіших чоловіків.

У неї безліч секретів, їй відомі таємниці легендарних банд. Вона завжди ставилася до них поблажливо, приховуючи їх у надрах своїх територій.

Віддана та непереможна. Душевна, затишна та надійна. Якщо прислухатися, то можна почути мелодію морського прибою, шепіт листя, дзижчання бджіл у цвітінні акацій та спів ранкових птахів. У неї завжди особливий мотив із додаванням гуморних ноток, який назавжди врізається у пам'ять. Ця панночка без кордонів та величезною душею, до якої їдуть за коханням. Вона найчудовіша і неповторна.

Вона назавжди залишиться улюбленкою естетів. Вона назавжди в моєму серці. Вона улюбленка самого Бога – моя улюблена Одеса!

©Ліл Шоломіцька

Рятувальні млинці

Дівчинка Юля швидко бігла вулицею. Вона поспішала до бабусі Іри, яка завжди розповідала діткам з їхнього двору цікаві історії з минулого. Юля достигла цілі вчасно, бабуся лише почала розповідати одну з реальних історій. Сівши біля її ніг, дівчинка подивилася на бабусю, яка ласкаво їй усміхнулась.

— Сьогодні, я розповім вам, як ми виживали в блокаду! — гордо повідомила бабця.

Діти замовкли та почали слухати.

— Під час блокади їжі у нас багато не було, а воду привозили! Як думаєте, що ми їли? — бабуся Іра посміхнулась, подивившись на дітей своїми розумними очима.

— Їжу з магазину? — спитав Коля.

— Ну, ти як завжди! — обурено загуділи діти та почали легенько штовхати Колю.

Бабця Іра тільки засміялась, при чому у її вічно дитячих очах не було й краплі образи.

— Які ж магазини під час блокади? Ми вигадали у-ні-версаль-не рішення! Мені в той день дуже пощастило, сусідка пригостила мене одним яйцем. А один хлопчик приніс склянку борошна. Ми назбирали квітки акації й робити з них млинці! Виглядало це не дуже, але на смак, особливо під час голоду, було чудово!

— Млинці з акації?! Оце ви вигадали, бабуся!

— Це не я, а моя подружка Шура! Збережи Боже її душу. Завжди базікала про якісь там італійські коріння, і що про цей рецепт їй розповіла її бабуся.

Діти почали розпитувати про рецепт цих чарівних млинців. Лише Оля сиділа і думала зовсім про інше.

— А що трапилося за вашою подругою? — тихо запитала вона, після декількох хвилин роздумів.

Тільки зараз бабця Іра перестала усміхатися.

— Її вбили... фашисти... таким дівчиськом була і завжди в фантазіях літала. Мріяла показати млинці з акації усьому світу.

Після цих слів у повітрі повисла важка тиша. Жінка згадала дитинство. Часи були скрутні, та у своєму віці вони вірили в казки. Її подружка, Шура, завжди вигадувала цікаві історії, завдяки яким усі дітлахи не зважали на гучні гармати. Вона

називала їх блискавками, що попереджають, після яких обов'язково буде веселка. Запевняла, що у небі є особливі янголи для захисту дітей.

— Та не будем сумувати! – сказала жіночка і додала: – Шура завжди казала: «Хто сумує, той, млинці не куштує!».

І бабуся Іра, по-материнськи обняла всіх дітей.

Ще багато років, Юля пам'ятала бабусю Іру. І навчила своїх дітей готувати ті самі млинці, які врятували її рідню в часи війни.

©Іванова Олеся

Сила лісу

Заплющуючи очі, Софії докучав один той самий спогад. Гуркіт вибухів з вулиці, який було чутно у бомбосховищі, не давав заснути, тому дівчинка закрила вуха подушкою. Лежачи на незручному матраці у холодному приміщенні вона несподівано заснула.

Розтуливши очі дівчинка почула шумів чарівний ліс. Листя шаруділи на деревах, підкорюючись ласкавому вітру. Окрім листочків, грайливий вітер рухав пухкі хмари на небі, які товкли одне одного, немов кудись поспішаючи. Деревя були усіяні символами з вирізьбленими на них малюнками. – Це ж чарівний ліс! – слова мимохідь вилетіли з вуст дівчинки.

Софія підхопилася з землі, та оглянула місцевість, кожне деревце у лісі. Вона стрибала через кущі, відчуваючи себе пташкою, яка робить перші спроби, щоб злетіти. Кружляла навколо найчарівніших дерев, торкаючись візерунків пальцями. Дівчина не помітила, як опинилася у самій середині лісу. Її зупинив дотик до її плеча. Софія здригнулася й озирнулася. Та страх дівчинки швидко зник, коли вона побачила старого чоловіка, що по-доброму всміхався їй по самі вуха.

– Хто ти? – обережно спитала дівчинка.

– Не бійся, я не заподію тобі шкоди. Моє ім'я Чугайстер і я стежу за лісом та його самопочуттям, – весело відповів чоловік оброслий чорною шерстю лісовика із блакитними очима.

– Я чула про тебе від бабусі! – з посмішкою сказала Софія, – ти допомагаєш звірям знайти їх домівку, пташкам захистити їх яйця, а людям винайти шлях з лісових хащ.

– Поки ти тут, пропоную тобі трішки побалакати зі мною, Софіє, – запропонував Чугайстер знову розтягнувши рота у щиру посмішку. Дівчинка присіла біля Чугайстра, та подивилася йому в очі, а кумедний дідуган продовжив бесіду. – Чи знала ти, що твоє ім'я походить від грецького слова, що значить мудрість? – та побачивши здивованість на обличчі дівчинки, спитав, – невже мама не розповідала тобі про це?

– Мама вже давно не розмовляє зі мною просто так. Вона постійно зайнята через волонтерство та все рідше розповідає мені щось цікаве. Через війну ми все менше проводимо час разом. Мабуть, вона мене розлюбила, – зітхнувши на останньому реченні промовила Софія.

– Чому ж це ти так вирішила? – спитав Чугайстер, проводячи пальцями по своїй бороді. – Мама завжди буде тебе любити, гадаю через важливі справи зараз у неї нема часу, щоб навіть показати це тобі.

Чугайстер поклав руку на білочку, яка прибігла до його ноги, та погладив її голову.

– Я відчуваю, що у неї ніколи не буде вільного часу. Що ці вибухи ніколи не припиняться, що війна триватиме вічність і моє дитинство буде сповнено спогадами про бомбосховище та очікування невідомого, – обурено сказала дівчинка.

– Ти пам'ятаєш, що мама читала тобі книги про українські легенди? В них добро завжди здобуває перемогу над злом, – Чугайстер ніжно обійняв Софію, а іншою рукою надів вінок на її голову. Дівчинка підняла сумне обличчя, та подивилася йому в очі.

– Ти говориш правду, Чугайстре? – на її лиці знову засяяла посмішка, – мені потрібно бути сильною, так? – у питанні чулося надія.

Та відповіді лісовик не встиг, тому що з кущів прямо на них зненацька стрибнув здоровенний велетень-вовкулака. Чугайстер відштовхнув вовкулаку, та той повалив його на землю. Софія була перелякана та побачивши що вовкулака знову хоче на неї напасти, закрила очі руками та почала гукати: «Мамо! Матусю, врятуй мене!».

В мить небо почало збирати усі м'які хмари до купи. Хмари збільшувалися та чорніли, стаючи загрожуючи. Вовкулака зупинився біля Софії та зі страхом подивився наверх.

З найвеличнішої хмари до галявини спустилася чарівна жінка. На спині в неї були білі пухнасті крила, а тіло було захищено яскравою золотою бронєю. Вовкулака почав дзявкати, та втік швидше, ніж чарівна жінка торкнулася землі ногами. Коли Софія подивилася на чарівну жінку, що врятувала її й не повірила своїм очам. Перед нею була її рідна мати!
– Мамо! Як ти знайшла мене?!

Мама Софії подивилася на доньку відповівши з посмішкою:
– Материнське серце завжди чує, коли тобі потрібна допомога. Я завжди буду поруч, щоб захистити від будь-якого зла, що намагатимемся тобі нашкодити.

Жінка сіла біля доньки, міцно обійнявши її. Чугайстер ласкаво усміхнувся, та сів біля них.
– Дякую, мамо, за те, що дбаєш про мене навіть уві сні, – подякувала дівчинка міцно притулившись до матері.

Так і сиділи вони обійнявшись, допоки Софія не прокинулася, відчувши, що мама обіймає її й у реальному житті.
– Дякую тобі, донечка, за те, що ти існуєш, – прошепотіла жінка скрізь сон.

Софія закрила очі та подумала: «Яке щастя, що я тут».

©Іванова Олеся

Вкрадене дитинство

Чим він є? Чи він утворений вищими силами? Які хотіли якось провести вільний час, якщо це можна так назвати.

Майже кожна людина намагається розгадати таємницю космосу. Чи існував би він без творця? Чи утворився через неоднозначний поворот долі, чи через бажання чогось більшого, ніж одна істота, одна душа або розум? Я вважаю, що ми ніколи цього не дізнаємось. Людина сама по собі істота живуча, але надто багато навколо панує жорстокості серед людства, яка переходить усі рамки можливого де людський розум може виправдовувати силами «добра» та «зла».

Космос багаточаровий, неосяжний, безмежний. Можливо у кожній галактиці є свої живі істоти: люди, бактерії, рослини, тварини. А можливо ми єдині у всьому неосяжному космосі та наш всесвіт це клітка нашої уяви?

Чи існують на інших планетах діти? Діти, які відчують все, але водночас не все розуміють. Діти, що можуть радіти, не дивлячись на те, що відбувається у країні, за вікном, не дивлячись на те, яке становище у сім'ї. Діти, що можуть радіти попри війну. Діти, що насолоджуються малими радощами життя. Якби прибульці прибули на Землю, перш за все мені хотілося б познайомити їх з дітьми.

Діти мають чисті серця та вірять в дива. У кожній людині існує внутрішня дитина, яка відповідає за душу. Кожна людина повинна цінувати цю дитину, любити її та піклуватися про неї. Лише тоді людина зможе дійти до порозуміння з собою.

Цікаво, чи належить душа космосу? Можливо у кожному з нас знаходиться крапелька тієї зірки, що розірвалася на мільярди людських душ. Вони намагалися засяяти, та ми вбиваємо їх світло в собі, коли йдемо проти своєї природи, коли намагаємося робити те, що руйнує нас з середини й занурює у темряву. Цікаво, що б на це сказали прибульці, зрозумівши що в кожній дорослій людині з роками задихається дитина?

Можливо зараз, десь на далекій зорі існує своя цивілізація. Вони живуть, кохають, вмирають, так само як і ми. Народжують дітей. Чи схожі вони на земних дітей?

Аналізуючи космічний потенціал України, ми бачимо, що наша держава мала неймовірний потенціал. Та дивлячись на сьогоднішнє, жахи та смерть, розуміємо що втратили можливий розвиток України у космічній галузі. Найдивніше те, що зараз діти пишуть твори на тему космосу та духовності, але ці конкурси вигадують дорослі. Вам не здається, що вони заблукали у власних гріхах та шукають відповіді в дитячих текстах. Влаштовують війни та нищать майбутнє. Що вони залишать нам, дітям?

Якби б я могла дістатися до сили, що утворила всесвіт та людство, можливо самого Бога, я б запитала: звідки бере джерело жорстокість? Та чи зможемо ми колись від неї вилікуватися?

©Іванова Олеся

Смачна Україна

Якби мені доручили відшукати в українській кухні унікальні страви, я б далеко не ходила, для початку відкрила – вареники. Їх оспівували у своїх творах українські письменники, а в безсмертній «Енеїді» Івана Котляревського, цією стравою із задоволенням ласувалися боги на Олімпі та праведники в раю.

Україна є житницею Європи, розмаїттям страв із борошна. Тому головною родзинкою цієї страви є саме тісто, ніжне і м'яке з різноманітним начинням. Тушкована капуста, сир, варена картопля, мак, калина, вишні та інші ягоди, яблука й різні гриби. До вареників обов'язково подають шкварки й сметану. Без вареників не можливо уявити українські застілля.

Цей традиційний смаколик займає особливе місце в українській кухні. В наших пращурів вареники ототожнювали з Місяцем, бо вони схожі на нього за формою і використовувалися, як жертвна їжа. Вареники з сиром приносили в жертву біля криниць із джерельною водою.

До речі, в стародавні часи цією стравою не тільки пригощали гостей. Дівчата на день ангела Андрія ворожили на варениках. А якщо вареники наснилися – це було передвісником пишних гулянь і навіть весілля.

Вареник – чи не найпопулярніша страва в українській діаспори. Він увіковічений у камені у канадському Глендоні та є офіційним символом міста!

В Буковелі щороку проходить фестиваль вареників. А у 2013 році був побудований сніговий пам'ятник Варенику, який увійшов в «Книгу рекордів ТК «Буковель», як найбільший вареник у світі, виготовлений зі снігу.

Він вважається делікатесом для багатьох іноземних гостей. Кулінарне диво, вареники з вишнями, спробував відомий гурман, Білл Клінтон. Прийшовши у невимовний захват, він оголосив, що заносить вареники у свій список “Must Be Served”.

Можна нескінченно розповідати про українську кухню. Це символ національної гостинності. Наша гордість і невіддільна частина української культури.

Гордон Джеймс Рамзі, сказав: «Знати про їжу своєї країни людина повинна не менше, ніж про математику або про свою рідну мову». Тож, я ні з чим, не переплутаю страви своєї

батьківщини. Кулінарні шедеври України, з особливим посмаком, по праву вважається однією з найсмачніших кухонь світу.

©Васильєва Дар'я

Україна починається з тебе

«Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути».

В. Липинський

У чому полягає коріння зла в відсутності патріотизму? Що травить наші душі довгі роки, та не дає вдосталь насолоджуватися рідною країною? Влада? Пропаганда? Примушування? Звісно, це ті аргументи, яким найлегше прикритися. Але щось, в цьому ланцюгу недоліків, залишається в тіні. Перш за все – людина.

Батьки, що кажуть своїй дитині, що Україна негарна й скалічена країна. Люди, які страйкують проти української мови, начебто їм запропонували вивчити китайську. Влада, що формує закони проти комфортного існування свого народу за ради власного статку. Громадянин України, який соромиться вивчити рідну мову.

Багато людей в знані рідної, української мови не бачать сенсу. Там, за кордоном, вона не знадобиться. А чому саме за кордоном? Чому все більш зникає бажання жити в Україні? Тому, що ціни завеликі й зарплатня занижка? Ще й державною змушують говорити. Та й в загалі, наш народ в більшості дотримується думки, що добре там, де закінчується кордон Батьківщини. Та хіба ненька змінила ставлення до своїх людей? Лани дають врожай, сонце світить, природна краса не згасає, ресурсів безліч. Це ж маленький Рай. Чи всі осліпли?

Ми, діти, окутані дорослим незадоволенням всіх: батьків, родичів, зовнішніх джерел, телебачення тощо. Начебто дорослі ніколи не бачили, як можна гарно жити на власній землі. І ніколи не побачать, тому що на їх вустах смак заборони та обмеженості.

Всі знають, що діти всмоктують все, як губка, то ж ми з «молоком матері» вбираємо інформацію, приймаючи її за чисту монету.

Можливо головна проблема полягає в тому, що ми загубили віру, надію та духовні цінності? На нашу націю силоміць навішали ярликів. Вкрали те, що повинно належати тільки нам: думки, гідність і патріотизм. Наше бачення патріотизму завершується на вишиванках та борщі.

Але ж взагалі, як виявити патріотизм? Що як нам спробувати трансформувати патріотизм в обійми? Великі, міцні. Щирі та чисті, все одно, які руки тебе обіймають. То може бути жінка, чи то чоловік, чи дитина, зігріваючи обіймами будь-яку душу та серце. Патріотизм, це обійми душ цілого народу. В них повинне бути культурне надбання та пам'ять про минуле наших предків. В загальному дивитися потрібно на свою країну, як на майбутню землю своїх дітей. А ви здатні міцно обійматися? Здатні об'єднатися?

Мабуть, відповідь прийшла, до кожного з нас, набагато швидше, якби в дитинстві ми слухали на кухні українську мову в піснях та казках, а не політику. Україна починається з тебе, щоб не «зчахнуло коріння», пам'ятай та шануй свій рідний край.

©Васильєва Дар'я

Ідеальна недосконалість

За часи свого буття, я бачила достатньо недосконалих людей. Ще частіше чула про свої недоліки. В мене їх дійсно багато: від занадто ворожого погляду до довгого, рідкого волосся. А ні в гостях, а ні в тавернах мене ніколи не чекають, тим паче не рідіють. Ніхто не прислуховується до дзвону золотих монет з моїх кишень. Люди в селах навіть дали мені прозаїчну назву: «Смерть без обличчя». І кожного разу, коли мої жертви витрачають свої останні хвилини життя саме на неї, я завжди лагідно посміхаюсь. Щось рідне й зловісне звучить у цій глибокій та відчайдушній кривді з людських вуст.

Однак, скрізь роки, я чула стільки бруду в мій бік, що його присмак мариться мені навіть після довгого купання в крижаних річках. Кожен, кого я зустрічаю, вважає саме мене зламаним і

неідеальним створінням. Але сьогодні я знайшла його. Еталон недосконалості.

Його обличчя дивилося на мене з невеликої сцени, не приховуючи огиди. Виразні брови, завеликий ніс, гарні чорні патли. На додаток жахлива посмішка, розтягнута від одного кінчика вуха до іншого. Тепер я дивлюся на нього наживо, очі в очі. Вираз говорить про зневагу до мене з повною відсутністю здивування. Він обережно водить смичком по струнах своєї скрипки. Посміхається, прикриваючи повіки. Він вже знає свою долю: встиг побачити, як блищить моя катана. В його очах не було страху, він чекав на мене.

Та не зважаючи на обставини, навіть на передодні свого кінця, він ставиться до свого інструменту лагідно, немов до жінки. Обіймає її тонкими пальцями, ніби намагається сховати від усього світу. Скрипка піддається, народжує для нього нову, ніжну пісню, причаровуючи не лише свого володаря, а й велику залу слухачів. Люди тягнуться до проклятого мистецтва, яке зазвичай губиться серед спокуси та зради. Я спостерігаю за цим століттями, та вперше бачу таку самопожертву на його честь. В жестах скрипаля ні краплі страху перед образом неминучої долі, лише спокій – тихий спокій в очах, які дивилися смерті без обличчя.

Я проводжаю його поглядом, коли він залишає сцену. Оплески не припиняються, навіть коли кроки музиканта ледве чутно. Всі занадто зайняті, щоб побачити блиск моєї катани та мій погляд, що пожирає жертву.

Знайти його не важко. Полум'я свічки налякано тремтить, коли я прослизаю в тісну гримерку. Він тримається за пляшку вина у цій жалюгідній кімнатці, де скрізь розкидані зав'ялі букети квітів. Тепер відстань між нами настільки мала, що я бачу, як краплі вина повзуть по тонкому підборіддю, бачу, як плутається довге чорне волосся, обрамляючи його обличчя. Криву постать, начебто вилизувало світло свічок. Голос музиканта затремтів.

– Я знаю хто ти, – сказав він, не відволікаючись від пляшки алкоголю і випрямляючи тонку, висохлу спину.

– Хто я? – спитала я, приховуючи нотки здивування у голосі.

Ховаючи катану і притулившись плечем до стіни, я вирішила відтягнути момент гибелі цієї душі. Мене огорнуло нестримане бажання послухати його останній акорд.

– Ти ...Ти моя муза! – посміхаючись, майже божевільно, музикант подивився на мене.

Від його погляду стало моторошно. Мені, смерті без обличчя – безпринципній вбивці. Його очі виблискували чимось демонічним. Чимось відчайдушним та сумним.

– Так. Моя муза. Людина без історії, людина без зовнішності. Людина...

– Не хочу тебе розчаровувати, але я вже давно не людина. Лише пародія, – тихо відмовляю я. Його погляд не змінюється. Посмішка не зникає. Він здається мені навіженим. Але я не смію засуджувати, лише потайки захоплюватися.

– Люди завжди кажуть про нас, митців, якусь божевільну дурню. Уявляєш? Вони вважають, що я продав свою душу самому дияволу за можливість все ще виходити на сцену зі своїм потворним тілом! Не будь-кому, а дияволу! Кумедні створіння, – тремтячим, від сп'яніння, скрипучим голосом сказав музикант.

Він виглядав настільки мерзенно, недосконало. Але так ідеально грав на своїй скрипці, наче в останній раз, що все інше нібито зникало у просторі. Його руки створювали божественну мелодію, від якої плакала душа, навіть у тих хто її не мав.

– Тобто це не так? – питаю я, піднімаючи брови.

– Хто знає? Можливо, що так. Можливо усі, наші душі належать йому – темному лорду. Кожна душа митця в його руках. Хіба ні? Хіба ти так не вважаєш? – хлопець підвівся з місця, намагаючись підійти ближче, але впав до моїх кістлявих ніг. Протягнув свої худорляві руки до мене, змушуючи згадати, як ці долоні нещодавно обіймали струнку скрипку. – Ти ж теж належиш до касти митців, адже мене надихаєш!

– У чому ж мій талант? – поцікавилася я, очікуючи на принизливу відповідь. Та хлопець на декілька хвилин притих.

– Смерть, та, кому я присвячую свою музику, – промовляє парубок.

Я замовкла. Він сховав свій погляд за волоссям, не помічаючи блиск моєї катани, яку піднесла до гори.

На мить я вдивлялася в його постать. Тіло нагадувало засохлу гілку з оберемком соломи на голові. Руки були ніби палки, що трималися на залишках сухожилля з незграбними руками. Та коли я пригадала, як вони змушують скрипку ридати мелодією, що розтинає тебе з середини, в мені промайнув сумнів. Ця мить

була дивним відкриттям для мого байдужого ставлення до всього живого, тим паче потворного від народження.

Замах. Удар. Лезо розрубало троянду біля ніг митця на дві рівні частини. Вперше я не змогла знищити ідеальну недосконалість творця.

©Васильєва Дар'я

Мелодія тиші

Мелодію тиші неможливо зіграти без звуків. Тиші потрібні звуки. Що найменш – серцебиття. Бо коли чуєш, як хтось дихає з тобою поруч, вам не потрібні слова, щоб підспівувати.

Щоб почути тишу потрібно звільнити себе, бути незалежним від шуму, бути достатньо мужнім, щоб слухати. Щоб зіграти мелодію тиші потрібні вольові інструменти. Вітер верховіття та берегові хвилі вдало грають свою партію кожен раз, як їх хтось слухає. Мелодія тиші, заколисуючи, лунає кожен раз, коли позбавляєшся набридливих похмурих думок, які надто роздратовано порпаються в голові при згадці про давніх друзів.

Просто щасливо існуєш замість того, щоб заздрісно бажати повернути час назад. Мелодія тиші зібрана з тисяч і мільйонів крихітних звуків, які ми не бажаємо помітити, бо надто вже зайняті створенням какофонії.

©Роговська Ольга

Народження

Щось рветься до мене зсередини. Кожне почуття відлунням розходить у моєму подиху. Думки вирують у моїй голові, їх так багато, що й не злічити. Вони плюскочуть, як жвавий потічок. Вони кличуть до себе: “Пірнай!” Але чим ближче підходжу, тим швидше і вище здіймаються хвилі, ніби ступиш ще крок, і темна блакить проковтне і не кліпнувши. Та я пірнаю, пірнаю із головою. Течія жбурляє зі сторони в сторону, лоскоче, здійсмає разом із хвилями. Хочеться пірнати ще і ще, глибше і глибше, зрозуміти, що шепоче шторм. Та всюди лише вода, суцільна буря хвилювань, ідей і роздумів, повітря бракне, а кінця цьому морю ніде й шукати. Я вже тону у безодні свого розуму, у нескінченному океані фантазій. Здається, зараз захлинувся у власних думках. Розплющую очі. Чи вилити всю цю бурю сльозами? Ні, у стихії має бути інша доля!

Чорнило ллється ніжним струмком. Воно формує букет сюжету, зриваючи квітучі паростки у моєму саду думок. Папір шелестить під моїм пером, слова в’їдаються в його мармурову шкіру. Кімната пахне натхненням і бризом. Я схиляюсь над

аркушами так довго і так непорушно, наче, якщо встану, перерветься нитка, що з'єднує мене з ідеями, які літають у піднебессі. За вікном чути осінь. Її багрянні шати прикрашають лише кілька дерев і небо. Мені так легко і солодко, слова і мрії сходять цілими рядками, абзацами.

Знову сидючи коло відкритого вікна, згадую ці миті. Мене гріє свічка, і пестить вітер. Беру рукопис зі столу, вкотре пробігаю його очима, спотикаючись на крапках і видихаючи на синтаксично неправильних комах. Всміхаюсь, хоч мої очі відблискують сумом. Мені не хочеться плакати, хоча я була б рада, аби сльози змили цей непотріб з паперу.

Вдихаючи оксамитовий запах вогню, щось в мені обривається, мої очі ніби вкриваються дзеркальною плівкою. Зрівнявши папери у стопку, я стискаю пальці над полум'ям. Секунди плинуть так повільно, поки вогники тягнуться до аркуші, щоб залоскотати. Тепло стає більш відчутним, папір гарячішає. Осінь кличе мене у свої володіння, аби не бачити страти мого творіння, відвертає мене у вікно. А десь у глибинах мого розуму вже чуються потойбічні стогони, крики, церковні співи і ладан, хоча кіптява і дим були справжні: рукопис зайнявся, а на перлинній тлі паперу жевріли зовсім інші літери, не ті, що писала я: “Слухай, а як не чуєш, то дивись, що кажу тобі! Подумай, перш ніж нищити дитя своє! Як дійсно вважаєш труд свій нікчемним, дай мені зотліти у шафах і шухлядах, але носи мене із собою завжди у серці своєму, бо я і є серце твоє. Грій мене думками, коли пестиш себе хвалою, а не пекельним вогнищем, яке руйнує рядки твої. Радій, коли плинуть думки, а не букви в хаосі із рук твоїх. Дозволь гордості лоскотати твоє сумління, бо є чим гордитися. Та як зневажаєш ти все, що твориш - дай мені вогню. Дай мені сили вмерти враз і назавжди, щоб огида твоя ніколи не вернулась до рук твоїх, щоб очі твої більш не повнилися відразою, дай же мені згоріти. Але якщо ж любиш творіння свої, дозволь мені сяяти, як зорі у небі.

Дозволь мені вічно палати.”

©Роговська Ольга

Майбутнє

Люди чомусь надто переоцінюють час. Вони хочуть знати все наперед, спланувати кожну деталь.

Люди прагнуть майже непотрібних знань. Вони хочуть розрити Землю до самого ядра, аби тільки знайти ключ до кожної загадки. Але грань між розкраданням гробниць і експедиційним дослідженням території неймовірно тонка. Чому вломитися в чужий дім – це злочин проти приватної власності, а непокоїти хороми давно мертвих достатньо доцільно? Невже навіть в Аїдовому царстві нема спокою?

Ні, їм же все потрібно розгадати, вони хочуть дізнатися, що ж їх чекає; що знайдуть археологи майбутнього, коли нинішня приватна територія стане культурним шаром літосфери чи надбанням державних музеїв.

Я спробую трошки підняти завісу, що розділяє нашу виставу від нащадків.

Археологія знову і знову буде досліджувати кістки та черепки. Якщо вам цікаво наше майбутнє, зазирніть у розкопану могилу – минуле вічне, і кожне покоління заново проживає досвід попереднього, доки не засвоїть його.

Хоча буде відмінність – нас знайдуть не в ґрунті; нас не знайдуть океані. Нас знайдуть в калюжах бензину, який не встигли спалити; нас знайдуть у пластмасі, яка заповнить і ріки, і моря; нас знайдуть у шахтах, вже пустих, можливо тіла ще не встигнуть розкластись на гній і чорне золото. На кістки і жадобу; нас знайдуть у банках у купах срібла й діамантів.

Але чи буде кому шукати?

©Роговська Ольга

Книга життя

Щось рветься з мене десь з середини. Кожне почуття відлунням розходиться у моєму подиху. Думки вирують у моїй голові. Їх так багато, що й не злічити. Вони плюскочуться, як жвавий потічок. Кличуть до себе, пропонують пірнути в невідоме. Але чим ближче підходжу, тим швидше і вище підіймаються хвилі сумніву. Ніби ступиш ще крок, і темна блакить проковтне тебе.

Та я пірнаю, пірнаю із головою. Течія жбурляє зі сторони в сторону, лоскочить, здіймає разом із хвилями. Хочеться пірнати ще і ще, глибше і глибше, зрозуміти, що шепоче шторм. Та всюди лише вода, суцільна буря хвилювань, ідей і роздумів. Повітря бракне, а кінця цьому невідомому морю не видно. Я вже тону у безодні свого розуму, у нескінченному океані фантазій. Здається, зараз захлинусь у власних думках. Розплющую очі.

Може вилити всю цю бурю сльозами? Ні, у стихії з уявлення має бути інша доля.

Чорнило ллється ніжним струмком. Воно формує букет сюжету, зриваючи квітучі паростки у моєму саду думок. Папір шелестить під моїм пером, слова в'їдаються в його мармурову шкіру, кімната пахне натхненням і бризом. Я сиджу над аркушами так довго і так непорушно, наче, якщо встану, перерветься якась нитка, що з'єднує мене і мої ідеї, які літають десь у піднебессі. За вікном чутно осінь. Її багрянні шати прикрашають лише кілька дерев і небо. Мені так легко і солодко, слова і мрії сходять цілими рядками, абзацами.

Я згадую ці миті, знову сидячи біля відкритого вікна. Мене гріє свічка, і пестить вітер. Я підіймаю рукопис зі столу, вкотре пробігаю його очима, спотикаючись на крапках видихаючи на синтаксично-неправильних комах. Всміхаюсь, хоч мої очі й відблискують сумом. Мені не хочеться плакати, хоча я була б рада, аби сльози змили цей непотріб з паперу.

Я відчуваю оксамитовий запах вогню, щось в мені обривається, мої очі ніби вкриваються дзеркальною плівкою. Зрівнявши папери у стопку, я стискаю пальці над полум'ям. Секунди плинуть так повільно, поки вогники тягнуться до аркушів, щоб залоскотати. Тепло стає відчутнішим, папір гарячішає. Осінь кличе мене у свої володіння, аби не бачити страти мого творіння, відвертає мене у вікно. А десь у глибинах мого розуму вже чуються потойбічні стогони, крики, церковні співи й ладан, хоча кіптява і дим були справжні. Рукопис зайнявся, а на перлинній тлі паперу жевріли зовсім інші літери, не ті, що писала я.

«Слухай, а як не чуєш, то дивись, що кажу тобі! Подумай перш ніж нищити дитя своє! Коли дійсно вважаєш труд свій нікчемним, то дай мені зотліти у шафах і шухлядах, але носи мене із собою завжди у серці своєму, бо я і є серце твоє. Грій мене

думками, коли пестиш себе хвалою, а не пекельним вогнищем, яке руйнує рядки твої. Радій, коли плинуть думки, а не букви в хаосі із рук твоїх. Дозволь гордості лоскотати твоє сумління, бо є чим гордитися.

Та якщо зневажаєш ти себе і все що створюєш, дай мені вогню. Дай мені сили вмерти враз і назавжди, щоб огида твоя ніколи не вернулась до рук твоїх. Щоб очі твої більш не повнились відразу, дай же мені згоріти.

Але якщо ж любиш, ти творіння свої, дозволь мені палахкотіти, як зорі у небі, дозволь мені вічно горіти...»

©Роговська Ольга

Лист надії

Привітик! Побалакаємо?

Можна, звичайно, сказати, ніби я – янгол охоронець, та мені до закінчення середньої школи ще вчитись і вчитись, не те щоб ще й охороняти когось.

Мені часом нудно, і я складаю казочки. В моїх казках можуть плавати дракони та блювати тістечками німфи. Може й не так райдужно, як в Діснея, але маємо, що маємо. На моїй, так би мовити, планеті, можеш називати це восьмим виміром, живу не тільки я. Насправді я щойно дала йому таку назву, та цей простір існував і раніше.

І от одного разу, нишпорячи в архівах за останні світлові роки, мені потрапила до рук світло-жовта палітурка, в якій зберігали папери щодо чудового літнього ранку. Коли на гілочці щебечуть пташки і сіточкою падає тінь від вікна на плямисто-блакитних метеликів. Та ось в чому проблема, ця пошарпана життям обгортка закривала собою чи то просто дірку в стіні, чи то вікно, чи це взагалі якийсь осяяний предмет?

Ось я вже простягаю за ним руку, а світло кудись віддаляється і майже зникає.

Виявилось, це я втрачала свідомість, а може взагалі заснула. Зі мною таке частенько буває. Та суть в тому, що зараз не зрозуміло, де я таки отримала ту свідомість? Місцевість не сильно змінилася, начебто - бібліотека, але трохи світліше.

Я відчуваю це приміщення таким рідним і знайомим, але ... дивним. Он звідти вже чую свої опівнічні думки, що шепочуть

всілякі нісенітниці. Ой, а там лунає сміх моєї подруги, так люблю його. Що ж це за темна зелена дошка там, в тіні? А це ж двері... Ох, мій боже, це все мої ідеї неканонічних малюнків і фантастичних пейзажів. Це краще... закрити.

О, ні, знову це сяйво і купа блискіток. А, ой. Даруйте, це мої мрії. Не сподівалась, що воно все таке ніби дитяче. Ну, я все ж таки рада все це побачити та знати, що воно в моїй голові.

Моя любя сонячна душа, не забувай, що скарби ховають не тільки на безлюдних островах, а й людських серцях. Дуже хотілось з тобою поділитися своїми трохи чудними думками. Знаєш, що безцінно? Що ти це читаєш. Можна, я ще, тобі напишу?

Обнімаю, до зв'язку моя любя Душа.

©Роговська Ольга

Естетика самотнього космосу

«Технології пішли далеко вгору: вниз, вліво, у сусідній всесвіт – це вже не проблема. Та ми ще досі у світі обмежень і норм».

– Ох, щось я задрімала, мабуть, та серія була зайвою, – позіхаючи, я підіймала голову з парти. Йшов звичайний урок.

– Чого розклеїлась, це ж твій останній день в нашій школі! – гукнула подруга. – Більше не побачиш цих кислих облич, може пропустиш пару днів. Це ж жодних контрольних, домашніх завдань, розлючених вчителів, що тебе не люблять, – намагалась підбадьорити вона.

Так, цей день був останнім у рідному місті, в її скаженому, але такому близькому серцю класі.

«Чи ти сумуватимеш? Чи будеш згадувати про нас?», – кожен вважав за потрібне спитати. Хіба можливо стерти з пам'яті сміх, що заповнював шкільні коридори й наші душі? Чи можливо дозволити згоріти спогадам з наших прогулянок і подорожей в кіно? Забути, про те, що загалом ми й не дивилася той серіал, а сміялись з якогось жарту? Хіба можна викинути з голови наші фірмові фрази? Чи забуду, я смак чаю, що ми заварювали на перерві? Чи можливо взагалі забути їх – своїх однокласників? Чи вийде в мене не сумувати, якщо цей клас був частиною мене весь

цей час? З таким самим успіхом можна вирвати собі частину серця або випалити душу!

Але не втративши – не шукатимеш, не знайдеш. Не попрощавшись – не зустрінеш. Отже, завтра на світанку ми з сім'єю від'їдемо. Нове місто, нова школа, новий клас, нові знайомства, новий дім.

Я ще ніколи так себе не почувала. Ніби я йду із закритими очима по тоненькій стежці. Або навпаки. Я широко розплющую очі, та переді мною нічого нема, лише солоний вітер, що несе дрібні піщинки й павутиння, охолоджуючи щоки. Звичайно, все нове у житті варто сприймати як пригоду, як подорож у фантастично казковий світ нового досвіду. Та це важко. Важко прийняти цю думку. Мабуть, я ще маленька для таких дорослих думок, хоча дорослі зрідка вірять у те, що називають казками.

Вранішня димка над зорями розвіялась. Її змінило яскраве блакитне небо. Потім прокинулось ясне сонечко, що збудило пташок, та за склом їх розмови та співи не було чути. Затим сонце сіло низько. Воно розлягалось на вже рожевих хмарах, які червоніли ніби від зняковіння, ніби їм зробили дуже приємний і несподіваний комплімент. Пухкі білі баранці, що з вікна машини були схожі на пухові перини. Дивлячись на них, хотілося тільки одного – сховатися під широкими простирадлами й в затишному спокої віддатися в обійми Морфея.

Той, що творить сни, вітав мене неймовірно яскраво. Навіть несподівано яскраво, бо зазвичай у снах, я нічого не бачу, нічого не відбувається. Якщо пощастить, перепадає трохи відпочинку перед настанням наступного, такого ж рутинного дня, як і попередній, що занурив мене в це маревне королівство. Але цього разу все було інакше. Що найменш відповідає тому, що воно взагалі було. Ніби справді існувало.

Виглядало так, начебто хтось сфотографував феєрверк. Букети спалахів, як заморожені, сяяли в нескінченній синьо-фіолетовій темряві. Хоч суцільний простір і був темним його прикрашали виткані мережива із зірочок.

Це саме той космос, що ми його уявляємо в дитинстві – великий, вічний, без краю та початку, необмежений жодними кордонами простір. Але спираючись на точку зору науки, він не має жодного права на існування, бо зорі холодні й мінливі, близькі й водночас далекі. Уявляю себе одинокою, малесенькою

піщинкою радості серед океану сліз. Здавалося б, що піщинка забула в тому океані, і чого він раптом зі сліз. Та, гадаю, будь-який дорослий скаже щось на кшталт: «Ти ж підліток». Всі вони гадають, що самотні, нікому не потрібні й ніби не в тому місці не в той час. І це найбільша проблема. Світ сповнений стереотипів, непорозумінь, байдужості, відсутності і користі.

Але закривши на це очі, можна пізнати справжню красу всесвіту. Та це можливо лиш наодинці. Воно того варте. Проте, деякі місця нагадують мені про старих друзів, мій дім, наші пригоди, і я вже не можу спокійно насолодитись сяйвом далеких зірок. Що ж, можливо не варто впадати в спогади? Варто жити моментом, не сумуючи за минулим, варто знайомитись із чимось новим, радіючи цьому, не думаючи, що зраджуєш минулій дружбі. Варто знати межу між дійсним та бажаним. Але й не переставати мріяти, бо мрії, як маяк серед темної пустки моря, не дають нам згубити наш істинний шлях. Мрії – то надія, рятівне світло в темряві цього світу, що ведуть нас за собою й живлять жагу до відкриття й пізнання.

Але чи є в мене мрія, що не дала б мені загубитись? Мрія, що варта випробувань? Мрія, задля якої звернула б я гори й осушила б моря та океани? Можливо саме в цьому темному незвіданому всесвіті можна знайти мрію, що проведе по життю...

Зараз я вешталась сузір'ями, шукаючи яскравішу зірку, аби закарбувати її у своїй пам'яті.

Здавалося, ніби десь трохи прочинилися хвіртка. Щось слизьке і холодне сочиться з неї, як протяг у квартирі. Але позбавитись цього бризу було легко. Можна було б продовжити задивлятися та яскраві витвори незвіданого мистецтва, які холодно, але дбайливо осяяли шлях. Але то був не просто вітерець, що часом пурхає при морському штилі. Це було щось інше, щось більше. Страх не давав мені зрушити з місця.

Та темрява очевидно запрошувала. Не зрозуміло, що вона пропонувала відвідувачам своїх незвіданих пустот і просторів, але на вигляд нічого доброго. Та вона все ж запрошувала, затягувала.

Так, десь тут, десь поблизу розкрилась, воскресла чорна діра. Вона розширювалась, ніби розриваючи матерію що сяє, як незагоєна рана, яку потривожили. Якщо придивитися, десь там, в синьо-фіолетовому мареві сяяла маленька цяточка. А зараз вже

зникла. Вона ще трохи блимнула своїм крихітним оком, а потім діра проковтнула її.

Падіння. Хвиля похмурого смутку накрила мене і понесла, як звичайнісіньку мушлю у свої морські володіння. Все тіло, всі нутрощі ніби покрилися інеєм. Страх. Він закоркував сили всередині, запечатав можливості. Проковтнули й мене.

Політ наче в кролячу нору. Але ж кролик зберігав у своїй норі тільки чайні сервізи та варення, а тут не було нічого. Лише темрява. Темрява, що огортала і, здається, наповнювала з середини. Тепер пустота і порожнеча відчувалася замість власного голосу та поглядає. Їх забрала у полон чорнота, вона замінила їх страхом.

Вуха розпирало від надгустої тиші. Вона гула і стискала, бриньчала на рваній струні, що заздалегідь не настроїли. А потім розсіялась на тисячі тихеньких голосків. Вони промовляли до мене. Вони не кликали, вони шепотіли, ледве відрізняючись від тиші. Їх досі не можна було розібрати, але шепіт набував сили та зростав.

«Нічого не вийде! Ти впадеш, навіть не думай йти туди! На цьому грошей не заробиш, навчайся чогось іншого. Якщо в табелі буде хоча б одна дев'ятка.....Ти прохукаєш все своє життя!»

І жодна з цих фраз не моя. Але страх став моїм.

Він керував мною. Страх. Він зупиняє мене. Через нього, я приймаю не ті рішення, що хочу, а ті, які виглядають простіше, ближче, зрозуміліше.

Ні, не тепер! Я можу пройти далі, це лише сон. Я йду. Мене не зупинить страх, чи сором. Я вільна. І якщо не зможу вийти звідси, я виповзу.

Холодні пруті відпустили мене. Більше не здавалося, що я тону. Болотна трясовина перетворилась на приємний потік веселої річки, яка несла мене все далі й далі темрявою. Вона почала танути, як лід навесні. З-під чорного полотна знову виглянули зорі. Їх сяйво стало навіть яскравіше і виразніше, як ковток свіжого повітря. Вони сяяли, як срібні монети, чи як блискуче конфетті із хлопавки.

Я пройшла крізь свою чорну діру, яка мала б означати кінець світу. Але ось я знову бачу світло. Ось я знову знаю, чого хочу.

Якщо відкрити очі, видно світанок. Промені, як рідке золото, розфарбовують небо і всюди лишають маленькими крапинками відблиски. Все, що відбулося, ще маревом стояло перед очима.

Та це був не сон. Це була я. Просто з іншого боку. Ця подорож почалася із подорожі в себе, із зустрічі зі своїм скарбом, своєю мрією.

За кожним кам'яним обличчям ховається свій унікальний всесвіт. Але не кожен спроможний його роздивитись. Бо жоден, ще не вдивився всередину себе, не помітив свого внутрішнього світу. Саме тому й не бачить душевної краси ближнього.

Ми мріємо дізнатися про те, що ховає в темряві космос? Намагаємося пірнути в найтемнішу глибину космосу. Докладаємо зусилля, щоб відкрити секрет цієї чорної маси, підкорюємо кожен астероїд, кожную планету, світлові роки. Та не розуміємо головне - ми найкраща космічна фантазія митця.

Ми – космос з власними галактиками і сузір'ями. Не зустрівши та не пізнавши себе, зовнішній світ підкорити не вийде.

Пізнай себе і дістань, запали власну зірку!

©Роговська Ольга

Не дитячі мрії

Зараз не знаю, щоб я хотіла мати у своєму житті. У мене немає омріяної крапки кульмінації, досягнувши якої, життя вже піде звичайним ходом. Хоча можливо піде на спад. Я не знаю, як це взагалі можна зробити? Я абсолютно не знаю, як далі мріяти і як жити?

Моє майбутнє завжди було у димці блакитної незбагненності й десь до Нового Року мене все влаштовувало. До цього все було зрозуміло. Будильник, брудні шкарпетки, вода на сніданок, туман, похмурі пішоходи, шість годин тривоги, хороші оцінки, нуль знань. Потім, лютогового ранку з'явилися нові пункти : зошит, ручка, трамвай, інший бік міста, пензлі, українські акварелі «за всі гроші світу», не зважаючи на те, що в художній школі віддають перевагу петербурзьким фарбам.

Що ж, моєю мрією довго були смуток і крик, трохи місця для себе і моєї печалі. Я і моя туга в часи смутку можуть творити

щось глибоке, але я не ціную, те що створюю, бо мені воно здається недостатнім. Ці почуття - прекрасна компанія внутрішній мисткині, яка скептично ставиться до тієї краси, що сама створює. Можливо, ці думки пов'язані з небажанням дорослішати.

В принципі, зараз я мрію про те ж саме: мати трохи вільного місця, щоб заповнити його сльозами. Мені потрібна лише невеличка кімната, щоб охолонути на дні, де моя лють надто гаряча.

Зараз я мрію про сльози, бо в мене їх нема. Вся рідина всередині мене перетворилась на кров, яка завжди кипить. Надто все в середині розпечене. Тому я хочу сліз, щоб загасити в собі лють та гнів від подій, які кояться на моїй Батьківщині. Я бажаю сліз очищення, щоб ця лютість нарешті розтала й змішалась зі мною. Я хочу бути люттю, бо вона непорушена, страшна. Хочу, щоб обурення та злість в мені стала чорним попелом, який я використаю замість чорнил і буду писати. Я хочу викарбувати в собі лють, яка звучатиме в поезії, у віршах, в сонетах.

Але... Завжди існує "але". Лють здається кипить при температурі 451 градус за Фаренгейтом. Та, щоб підняти температуру мого бажання, треба спалити всі Біблії та кримінальні кодекси мистецтва в моєму мозку. Моїй люті не буде кордонів, окрім лінії зошитів.

Та зараз я залякла, завмерла, мені не вистачає градусів, не вистачає місця, не вистачає болю. Я хочу тільки лягти на асфальт десь між двором та парком і чекати дощу під буремним небом.

Я створила обкладинку своєї книги життя під назвою «Мої не дитячі мрії», але всередині лише кілька порожніх сторінок.

©Ольга Роговська

Сенс життя

Інколи я підозрюю, що сенсу людського існування немає. Людство вбиває власну планету намагаючись відчути крихти задоволення, які залишили нам предки. Ми нікуди не рухаємось, нічого не змінюється. Таке враження, що від цього почуття нікуди не втечеш: смерть, голод і війна завжди наздоженуть тебе навіть у космосі під тонами океанічної гладі. Нема сенсу тікати, розвиватися, творити, продовжувати, жити.

Все закінчиться в кінці тунелю, навіщо ж чекати його так довго?

Але увесь цей час життя не проходить, як щаслива мить. Час не плине як пісок, життя стоїть, а людство не в змозі досягнути вічність.

Щоб життя мало сенс, треба дожити до свідомого віку, щоб просто вигадати його, а потім пережити кілька екзистенційних криз і придумати ще кілька нових змістів життя, щоб не загубитися у руйнівних думках.

Щоб життя набуло сенсу, треба створити цей сенс із попелу, повірити в нього усім серцем і жити ідеєю цього сенсу доки не помреш. Але чи цікаве таке життя? Чи можна виростити в собі таку віру, що триматиме у цьому світі, що палає. Ніколи не вийде бути впевненою, що не з'явиться тріщина, прогалина, в яку буде помітно, як ідеї руйнуються зсередини. У моєму віці складно розмірковувати про сенс життя, поки дорослий світ псує навколишній світ, та філософ, мабуть, з мене вийде вдалий.

©Ольга Роговська

Любіть Україну

Ніхто не навчить вас любити. Не існує в школі окремого предмету, де тобі з натхненням розповідали б, як зароджується це почуття. Адже любов десь в середині нас і сильнішає з кожним подихом. Тому доводиться вчитись цьому на ходу.

Так само ми пізнаємо любов до своєї країни, спостерігаючи за дорослими. Любов може виражатися по-різному, в непомітних дрібницях та діях. Наприклад, в приготуванні сніданку бабусею, поки, ти ще позіхаєш під теплою ковдрою. Чи коли мама, цілуючи, бажає тобі гарного дня.

Проявом любові можуть бути прогулянки вузькими вуличками в ріднім селі. Насолода запахом квітів у полі, які ми запаковуємо в спогади. Куштуючи бабусині пампушки, чи мамин борщ, радіємо багатолітнім надбанням свого народу в різноманітті смаків. Все це улюблена Україна і ти її частинка.

Та найбільше, я пишаюся історією нашого народу, який багато віків відстоює свою неньку та її свободу.

Безперечно, не стій наші пращури пліч-о-пліч зі своїми побратимами колись на фронті, ми б не дізнались про всю красу і ласку нашої держави.

Не побачили, ми цих просторих Причорноморських степів та Поліських луків. Не знали б, що це наша Говерла й трембіта співає українські мотиви між гір. Не вдягали мальовничої й загадкової вишиванки, в якій відчуваєш захист, як у батьківських обіймах. Не почули б пісень-заклинань, що всюди лунають на Купала та Різдвяні свята,.

Любіть Україну, в кожній дрібниці, що близька серцю. Любіть всією душею. І Україна любитиме вас у відповідь. Порадує польовими та лісними першоцвітами у світлі рожевого світанку. Щедрим врожаєм, та лагідним сонцем. Яскравими веснянками в травні, чистим повітрям, найгарнішою природою. Просто любіть Україну, бо вона любить вас.

©Роговська Ольга

Країна мрій

Є на планеті чудова країна, яка подібна неймовірній квітці. Я переконана, що всі країни планети гарні, але моє серце належить тій країні, в якій я народилася - Україні!

Її мальовнича місцевість переплітається з фольклором та народною мудрістю. Вона описана у творах, яким властива ліричність. Україна – це солов'їна мова, доброзичливість та духовні цінності.

Перлиною нашого народу вважається українська пісня. Радіє душа співучим словам. Вони надихають, надають сил, вселяють впевненість та віру.

Наші національні страви ексклюзивні. Борщ, галушки, плячки, сало та вареники є візитною карткою країни. Гостинність й щедрість нашого народу не має меж.

В нас є смак, в наших вишиванках є стиль. В нашій мові код нації. Духовне обличчя нашого народу зображено у народних піснях.

Україна – це місце моєї сили, де в ланах тішиться сонце. Гори демонструють надійний щит, річки нагадують жили України. Ліси подібні зеленим ізумрудам. Їй властива гармонія та жіноча врода. Вона має щирий й люб'язний характер та володіє даром прощення.

Моя Україна то калейдоскоп чудових епітетів. Гарна. Яскрава. Турботлива. Різнокольорова. Смачна. Талановита. Феєрична. Запашна. Традиційна. Письменна. Казкова. Різноманітна. Співуча. Чарівна. Файна.

Країн безліч на планеті, але моя Україна – унікальна.

І я відчуваю, що Бог поцілував мене в маківку, в день мого народження, давши можливість насолоджуватись життям в цій «КРАЇНІ МРІЙ!».

©Мороз Ксенія

Собаче життя або неймовірна помилка

Крижане серце

Якби, Логан Фол, міг передбачати майбутнє, то, він насолоджувався б переглядом фантастики у кінотеатрі, а не став головним героєм неймовірних пригод. Не зустрів би брудного пса, і мабуть, вже їв смачну вечерю з батьками. Але саме в цей день, його життя перетворилося на суцільний жах.

13 жовтня, п'ятниця, дата, яку всі називають «чорним днем неділі», насиченою усілякими магічними знаками. Сперечаючись зі своїм товаришем, Тімом, Логан відстоював свою думку.

– Припини базікати нісенітниці. Я не вірю в ці байки. Твоя теорія смішна. Нема ніяких «знаків зверху». Треба докази. Кішка сама вина, що трапилася мені на шляху, хіба, я знав про те, що вона впаде в яму? Я сам ледь не потрапив в пастку.

– Добре, – Тім озирнувся навколо себе, – ось те, що потрібно, – він побачив в провулку пса і потягнув Логана в бік. – Тобі треба когось спасти, тим паче зараз, це не є несподіванкою.

Пес був майже бездиханний. Здавалося що він мертвий. Хлопці підійшли ближче.

– Я не люблю собак. Я в загалі не люблю тварин, від них одна морока. Нащо ти мене сюди привів? – з гидливістю, спитав Логан.

– Вважаю, ми повинні його спасти, зателефонувати волонтерам. Він хворий. В мене маленька квартира і мама не зможе годувати обох. На лікарню в мене теж грошей немає. А ти витрачаєш свої кишенькові кошти на безліч зайвих речей. Тож замість кіно, в яке ти мене запросив, ми спробуємо допомогти цьому бідолахи, – запропонував Тім, упевнений, що Логан підхопить цю гарну ідею.

– По перше, ти йдеш зі мною, бо мені нудно йти самому. По друге, в чому тут особливий знак? Третє – це вже нахабство використовувати мої кошти на порятунок якогось пса, – невдоволено відповів, на пропозицію товариша, Логан.

– Даремно, ти так песимістично до цього ставишся. Врятуєш пса побачиш, як це обернеться для тебе. Впевнений, відбудеться щось чудове, – не втрачаючи надії, наполягав Тім.

Логан обурений ситуацією, пнув собаку ногою. Той лише поворушив віком і з нього вийшов легкий, жалібний стогін. Тім відштовхнув Логана прикриваючи тварину. На його очах заблищали сльози. Він присів і провів по собаці рукою. Пес більше не вдавав ніяких ознак життя.

– Я не піду с тобою в кіно, – обурено сказав Тім. В загалі нікуди с тобою не піду. Ти жорстокий самолюб. Як би в тебе не було грошей, які дають тобі батьки, можливо, ти б розумів собаче життя краще. Егоїст, ось ти хто.

– Та я і не хочу знати. Ти заздриш. Завжди верзеш, якісь небилиці, про зворотний напрямок дій. Яка користь від цих безпритульних собак? На одного менше. Я запізнююсь, бувай.

Логан різко обернувся та прискорено пішов. Вискочив з місця, яке пригнічувало його стан, але щось змусило його озирнутися. Він був здивований тому, що побачив. Його товариш обійняв тіло пса, а над ними нависало сяйво. Він позадкував та не помітив, що вийшов на проїжджу частину. Скрегіт гальм та галас людей останнє, що почув Логан.

Не запланована мандрівка

Далі був сон. Логан стрімко підіймався вгору, нібито в космічному ліфті. Все відбувалося, як у фантастичному кіно. Якісь істоти, голосно щось вирішували. Він опинився в білосніжній кімнаті де крім силуетів був присутній ще хтось. Поглянув в бік й здивувався. Ліворуч був пес, якого він щойно бачив в підворітні. Логан, що сили захотів крикнути, позвати на поміч, але в нього раптово зник голос.

«Це сон. Це поганий сон. Зараз, я прокинусь. Що це за кіно таке? І що робить тут цей пес? – думки Логана проносились в голові, з тією ж швидкістю, що і ліфт, в якому він прибув в дивне місце. – Хіба це можливо?».

Несподівано, він почув про що думає пес. Той тихенько сидів і міркував про себе: «Цікаво, цей хлопець в курсі, що він також помер, як і я?».

Це було останньою крапкою. Логан почав нервувати. Він зіскочив зі стільця, та наблизився до собаки. В його очах було безліч питань та несамовита жага до життя. Прислухавшись, Логан почув, як сперечаються дві істоти між собою. Він не міг розгледіти, як вони виглядають, бо їх сяйво засліплювало очі.

– Він повинен пройти випробування. Знайти відповідь на головне питання, – мовив один з незнайомців.

Другий хвилюючись відповів:

– Та не можна лишати його в комі, як він знайде відповідь лежачи без тями на Землі?

Далі щось загуркотіло, тріск відвернув увагу тих, що сперечались між собою, від Логана. Несподівано заіскрили блискавки, стало дуже холодно. Здалеку почувся голос, який несамовито кричав про якийсь збій системи. Останнє що він чув, це були дивні слова:

– Це катастрофа. Душа людини загублена в собачому тілі, він вже на Землі...

Щось пішло не так

Логан розплющив очі від сонячного сяйва. В перше в житті, він був радий пробудженню. Він не любив ходити в школу. Тіма обрав, за товариша, більш як компаньйона для своїх розваг. В сім'ї був єдиною дитиною. Все бажане опинялося в нього без всіляких зусиль. Таких дітей називають в соціумі – розбещений. Та Логана це не турбувало. Але, саме в цю хвилину, він відчув велике бажання чимось поділитися будь з ким.

Повернувшись з чудернацького місця, не до кінця розуміючи, що відбулось, він чітко запам'ятав зустріч з померлою собакою. Саме думки тварини злякали Логана.

Раптом його хтось укусив за ногу. Коли він побачив, що чиясь щелепа вхопила його, Логан підскочив. Боляче вдарившись об стіну, в нього трохи запаморочилось в голові. Переводячи подих, Логан побачив, схвильовану жінку з донькою, намагаючись його обійти.

«Та що відбувається? Чому вони мене лякаються, адже на мене хтось напав, а не я на них?» – не розумів хлопець.

– Мамо цей пес здається теж наляканий? Дивись, які в нього переполохані очі. Може він голодний? – зі співчуттям сказала дівчинка.

– Припини вигадувати. Він безпритульний та скажений. Краще пішли швидше, хтозна, що в того собаки в голові, – не мешкаючи, а ні хвилини, мати потягнула дівчинку якомога далі від Логана.

«Собака? Де вони бачать собаку? – міркував Логан, та впіймав себе на дії, яка знов його здивувала. Він чухав себе за вухом в позі йога. Вскочив на ноги, ще більш перелякався, що стоїть на чотирьох. Піднявшись на дві задні ноги, він втратив рівновагу та врізався в чоловіка. Той, що сили штовхнув Логана в бік, замахуючись на бідолаху рюкзаком.

– Та що коїться, закричав Логан і замлів на місті, – з його рота лунало дзявкання та скавчання.

Підвівшись, він помчав до парку. Зупинившись біля озерця, Логан зазирнув в нього. Це був жах. У водяному дзеркалі на нього дивився величезний, брудний пес. Саме в цю хвилину Логан усвідомив, що він собака. Він знаходиться в тілі, яке сам, нещодавно, ненавидів. Розтягнувшись на березі він заплакав. «Та хіба хтось зверне увагу на мої собачі сльози? – пролунало в голові хлопця».

Відділ корекції чуттів

Тим часом в небесній канцелярії коївся переполох. Янголи металися по своїм інстанціям, збуджені та вражені тим, що сталося.

– Л-13, яким чином у вашому відділі перемішалися людські душі з душами тварин? Чому ніхто не помітив собаку? Хто відповідає за вік, відведений хлопцю? В його долі навіть натяку немає про такий маленький час перебування на Землі, – Г-22, керівник відділом віку, несамовито висловлював своє незадоволення.

– Розумієте, я лише хотів дати знак, який позбавить низького балу стосовно рівня співчуття. Я навіть не встиг зреагувати на той камаз. Це помилка. А те, що вони, синхронно з псом покинули свої тіла, це якесь безглуздя. Та ми все виправимо. Тіло

хлопця в лікарні, він непритомний, бо душа його блукає в тілі собаки...

– Припини виправдовуватися. Ти, розумієш всю серйозність ситуації? Хіба можливо, щоб людська свідомість була у тварині? Це не помилка, це катастрофа! – гнівно мовив начальник статистичного відділу, який відповідав за життєві роки людей. – В тебе є план на виправлення цієї справи?

Л-13 наспіх почав доповідати всі свої версії, щодо визволення хлопця.

– Спочатку треба, щоб він усвідомив, що перш ніж він повернеться, йому треба знайти того, хто його полюбить. Саме любов, він повинен був відчувати, коли був людиною. Та рівень його люті та ненависті до всього живого привів до кепських обставин. Тому, я буду намагатися посилати йому знаки, які допоможуть зрозуміти, як повернутися в самого себе. Але це буде складно, бо кращі провідники то є коти, а ми знаємо, як ці істоти з собаками тяжко знаходять спільну мову.

– Тож кіт, я так вважаю, теж якимось пов'язаний з цим твариноненавистником? Часу обмаль, тож поспіши, – суворо відповів Г-22, та зник ніби мара.

– Та спішу, але хіба, я винен, що найкращого проводиря ця дитина покалічила. Треба все спланувати як слід, інакше він так і застрягне в тілі собаки, – буркотів Л-13 сам собі під носа, паралельно вносячи план в схеми долі Логана.

Щире серце

Хлоя, стояла біля паркану, яким було огорожене маленьке озеро, та відколупувала маленькі шматочки від булки. Два лебеді виловлювали частування та вигинали ший начебто дякуючи дівчинці. Несподівано біля неї з'явився її однокласник Дрю, вихопив залишки випічки й викинув у воду.

– Що ти накоїв? Я ще не нагодувала Ляпу! – сльози блищали на її очах. – Нащо ти мене завжди чіпаєш?

– Бо ти кумедна й убога. Чого ти рюмсаєш, це ж весело. Тим паче твої птахи наїдяться вдосталь, – а ні трохи не соромлячись свого вчинку, відповів хуліган.

– Але, я завжди ділю все порівну. В мене ще кішка є скалічена. Вона не може зараз здобути собі їжу, – і вже зовсім тихо додала, – і я без обіду.

Біля них виник Логан, скалячи зуби він закрив собою дівчинку, та повільно почав наступати на компанію, яку очолював Дрю. Хлопці перелякались та поспішили по домівках. Дівчинка спочатку теж злякалась, але побачивши що пес спокійно сів, дивлячись в слід утікачам, заспокоїлась. Вона впізнала свого рятівника.

– Привіт. Ти вже в друге, за сьогодні, зустрічаєшся на моєму шляху. Не знаю, що з тобою трапилось, та маму ти добряче налякав своїм акробатичним виступом. Може це знак, що ми з тобою знову перетнулися? Хочеш піти зі мною? В мене є Ляпа, та я не можу її забрати додому. Я їй спорудила з ящика дім, вона живе під балконом. Їй потрібен охоронець та захисник, – швидко говорила Хлоя.

Логан був здивований і обурений. Що це дівчисько собі ще вигадало? Яка Ляпа, нащо йому це потрібно? Але відчувши свій хвіст, реальність повернула його на землю. Вона ж бачить собаку, а не саме його. Він спочатку хотів розвернутися та піти геть, але в животі забулькотіло від голоду. В голові залишились лише думки про їжу.

Логан згадав Тіма, який завжди віддавав свої залишки з МакДональдзу всім безпритульним котам та собакам. Хлопець глузував з товариша, що той всіх убогих намагається опікати. Логан пригощав Тіма, та його тішив сам процес. Він був впевнений, що Тіму колись набридне гра в жалість. З цього приводу, Логан відчував себе двічі щедрим. Пригощаючи товариша, неспроможного купувати собі ласощі, він начебто брав участь в благодійній акції. Гордість охоплювала настільки, що він не злився на Тіма, лише вважав його дурним та трохи жалюгідним.

Саме ці слова він почув від кривдника дівчини і йому це не сподобалось. Логан не міг пояснити, чому він став на захист дівчиська. Можливо ця особливість належить собаці? Питань було безліч, та відповідь пролунала з вуст Хлої:

– Пішли зі мною. Я спробую в вечері щось винести поїсти для вас обох. Принесу старий бушлат тата, щоб вам було

тепліше. Ти сподобаєшся Ляпі, ти великий та теплий, – ласкаво запропонувала Хлоя, Логану.

Логан поплентався за дівчинкою. Він не прислуховувався до її тарабарщини, та уривками чув, що Ляпа це кішка, яка невдало впала в яму. В неї щось с задніми лапами й вона ледь пересувається. Вона чорна, та має смішну білу пляму, начебто невдалий ляп краскою. Можливо її хтось штовхнув з висоти. Місце схованки надійне. В тій частині домівки, під балконом близько розташовані гаражі та там ніхто не ходить, бо загороджено.

Коли вони наблизились до місця, Логан встав наче вкопаний. На нього дивилась та сама кішка, яку він штовхнув, щоб вона не перебігла йому дорогу. В ту мить він побачив, що перед ним була глибока шахта, в яку потрапила кицька. Він навіть не замислився над тим, що вона скалічилась, адже завжди чув про їх дев'ять життів. Переконавшись, що його ніхто не бачив, він втік, заспокоюючи себе думкою, що не дозволив чорній кішці зіпсувати йому день.

Ляпа настобурчилась, зашипіла виказуючи все своє незадоволення до нового гостя.

– Знову ти?

Переоцінка

Логан розташувався поруч з саморобною халабудою не наважуючись наблизитись до розгніваної Ляпи. Хлоя сприйняла його вчинок, як охорону. Пообіцявши повернутися вона побігла додому.

Залишившись на одинці, Логан та Ляпа деякий час мовчали. Кожний був при своїх думках. Ляпа турбувалася за себе, бо була впевнена в тому, що винуватець її скалічення, якимсь чином оселився в собаці. Вона була закріплена за цим хлопцем, щоб перешкоджати загрози його життю. Та бездушність цієї дитини залишила наслідки. Зламана лапа. Того рокового ранку, він ледве не потрапив до шахти дивлячись у свій телефон. Та замість дяки, Логан відправив її на дно загрози, навіть не намагаючись їй допомогти. Що вони собі, там на верху, думають? Якщо в нас дев'ять життєвих термінів, то можна ними нехтувати? Ляпа

зітхнула, почуття голоду не забарилось. Вона скрутилася клубком, та очі не стулила. Недовіра висіла в повітрі нагадуючи Логану тягар в його душі.

– Вибач мені. Розумію, не дуже вчасно. Я мав тебе дістати та віднести до лікарні. Та мене цьому ніколи не вчили. Поки, я лежав біля озера, я заздрих навіть горобцям, вони вміють літати. Мені здалося, що якби, я міг літати, то з легкістю повернувся туди, звідки прилетів, й вирішив цю помилку. Але зустріч з Хлоєю мене геть збила з пантелику. Ця дівчинка тебе знайшла, побудувала дім, годує, лікує як може, – він звернув увагу на перебинтовану лапу. – Зараз тільки розумію, що є випадки, в яких ти спроможний бути корисним. Але чому, я про це не знаю? Тільки Тім здатен на вчинок – щедрість та співчуття, – зробив неочікуваний висновок для себе Логан.

Ляпа прижмурила очі, та скептично відповіла:

– Як ти можеш цього навчитися, коли твої батьки відкуповуються грошима та всілякими іграшками, замість уваги до твого виховання. Ти дитина, тому приклад береш з них. В школі важко сприйняти навчання про щирість, співчуття, доброту, любов, якщо все це не прищепила родина.

Лапа трохи розслабилась, та повідала історію свого призначення в його житті. Вона розповіла про знаки, чому саме коти являються провідниками для людей. Логан був вражений тим, що вона попереджала спочатку його батьків про безпеку. Він з дитинства чув історії про свою допитливість. Тому їй доводилось мало не горіти в полум'ї, коли він підпалив сміття, щоб прибігли дорослі. Зіпсувати його матері шубу, щоб вона звернула увагу на те, як в чотири роки він мало не пішов під кригу на річці. Багато ситуацій, які рятували його життя, останній випадок був самим небезпечним. Шахта була дуже глибокою, та непомітною. Він міг зламати шию і якби вижив, то був би прикутий до ліжка на все життя.

Логан слухаючи всі версії Ляпи, все більше усвідомлював, якій він бовдур. Йому здавалося, що все крутиться навколо нього, йому ніхто не потрібен, він отримував все що заманеться, а головного не помітив. Навіть у таких егоїстів, як він, є наглядачі, які турбуються про його життя.

– Тож висновок один, життя то найцінніше що в нас є, не зважаючи на те, чи ти кіт, чи собака? – Логан запитав більш себе ніж кішку. – Нехтувати цим даром, еквівалентно знищенню?

Він сумно подивився на Ляпу. Розуміючи, що ніякі вибачення не зцілять його стану, вирішив зробити для неї якийсь вчинок. Зірвавшись з місця, він побіг до найближчого кафе, та усівся напроти дверей. Коли хтось виходив, він ставав на задні лапи імітуючи собачий танець. Люди весело реагували на чудного собаку, та пригощали його чимось смачненьким. Логан переборював в собі сором та гординю заради їжі. Колись, він вимагав від безпритульних собак циркових номерів за шматок бургера. Та ті не розуміли його і лише чекали в надії, що той пригостить їх хоча б малесеньким шматочком булки.

Назбиравши достатньо страв, він наспіх перекусив крильцями та хлібом, а баварські ковбаски з хотдога поніс обережно в зубах, Ляпі. Інстинкти собаки не забарилися, він ледве не ковтнув смакоту, та людська свідомість здобула перемогу і він доніс трофеї в цілості до нової подруги.

– Ляпа, подивись, що приніс тобі наш новий приятель, – здивовано промовила Хлоя. – Цікаво, де він це роздобув? А ти не такий страшний, як себе маєш, – посміхаючись говорила дівчинка, почухавши Логана за вухом. – Заходь тут достатньо місця всім. Тим паче що зараз піде дощ. Ну добре, я піду, а то мамо схопиться, де я пропала зі сміттям так надовго. До завтра. Та поведься тихенько, щоб вас ніхто не виявив.

Хлоя щаслива побігла до дому. Ляпа та Логан лишилися разом. Логан розповів їй про свій танок, поки Ляпа з задоволенням куштувала сосиски. Потім вони сміялися над цим, але Логан був вражений тим, що йому приносить величезну радість, сам вчинок. В середині його душі, немов розташувалася тепла куля, яка зігрівала його та засвітила початок чогось нового. Він ніяк не міг це пояснити, та лише вілляв хвостом.

Ляпа до сита наївшись, потягуючись промовила:

– Вважаю, що ти заслуговуєш на другий шанс. Переоцінивши свій стан, тобі вдалося подолати свою пихатість заради ближнього, так кажуть, там, на верху, – мовила Ляпа, поглянувши на верх. – Спробую тобі допомогти. Лягай спати, в ранці на свіжу голову сплануємо твоє повернення в людський стан.

Дарунок долі

Пів дня Ляпа і Логан чекали на Хлою. Згідно зі сходом сонця вона вже мала прийти. Логан нервував, виглядаючи її, та не міг всидіти на місці. Вирішивши піти на зустріч дівчинці, він попередив кішку, що незабаром повернеться. Ляпа лише муркнула сонно в відповідь, ніби знала якийсь секрет та не ділилася їм. Її спокій вражав Логана, та він довірився своїм інстинктам.

Наблизившись до парку, де вперше зустрів Хлою, він побачив все тих хлопців біля неї. Прискорившись, він хутко опинився біля Хлої та рикнув на злодія. Хулігани відступили, але образати не припинили. Логан трохи поскалив щелепу і ті миттю розбіглися в різні боки.

– Ти ж мій рятівник. Я вже думала, що цього разу вони й мене кинуть до озера. Як ти дізнався що я тут? – здивовано спитала дівчинка, та вона похмуро додала, – я не можу зараз до вас прийти. Мама сьогодні в нічну працює, мені потрібно віднести їй вечерю. Вона взяла додаткову роботу, доглядальницею в лікарні. Тому мені треба бігти.

Логана мучило відчуття загрози. Він почимчикував за нею, тримаючи відстань. Наблизившись до лікарні, Хлоя обминула головний вхід та направилася до під'їзду для швидкої. Мати Хлої стояла біля дверей і розмовляла з чоловіком та жінкою. У Логана тьохнуло в грудях, дві дорослі постаті належали його батькам. Він кинувся на жінку, почав ластитися, підвівся на задні лапи, вилизуючи її обличчя. Та з переляку впала та закричала. Чоловік, батько Логана, закрив собою жінку намагаючись прогнати нападника. Та Логан підскачавши до нього майже заскочив йому на руки. Вся ця метушня нагадувала циркові трюки, тільки собака в цьому випадку переплутав своїх дресувальників.

Хлоя та її мати дивились, на всю цю маячню, роззявивши рота. В одну мить Логан прийшов до тями від удару важкою сумкою по голові. Трохи замлівши від образи, на зміну якої прийшла свідомість, він позадкував, ховаючись за Хлою.

«Боже, що на мене найшло? Хіба вони впізнають в мені свого сина? Скажений! Це ж треба, зараз покличуть вилов собак і капець мені», – подумав про себе Логан вгамовуючи своє собаче

перезбудження. Він тихенько присів і подав лапу татові, в надії, що той трохи остигне від його витівки.

– Я навіть не знаю, як це пояснити. Мені здається, що він колись виступав, мабуть, на арені й трохи не розуміє коли, та де, можна використовувати свої вміння. Та він ласкавий і розумний. Двічі захистив мене від хуліганів. Ляпу охороняє...

– Яку Ляпу? Де ти знайшла цього волоцюгу? – очунявшись спитала мати, доньку. Негайно відведи його за межі лікарні. Вибачте, я сама не второпаю що це за пес? – звернулася жінка до батьків Логана. – В нас навіть рибок в домі не має, не те що собаки, – виправдовуючись говорила жінка, та допомагала струсити з татового плаща пил.

Хлоя, проводжаючи Логана сказала:

– Чекай мене тут. Дивний ти, але мені подобаєшся.

Та Логан не міг сидіти й невідомо чого чекати. Батьки його тут, це означає що він, тобто його тіло, теж десь поблизу. Треба було все з'ясувати. Дочекавшись, коли Хлоя зникне у дверях лікарні почав планувати. Декілька хвилин, відчай брав верх та розумні думки не очікувано нагадали про себе.

«Єврика! Треба діяти, як агент в мої комп'ютерній грі», – зрадив Логан вдалій думці. Озирнувшись навсібіч, Логан невидимкою проник до лікарні. Тулячись до стін, він повз по коридорах зазираючи в кожную палату. Раптом він побачив Хлою виходячи з приміщення з чашками в руках. Дочекавшись коли вона зникне за поворотом, тихенько підійшов до дверей. Тьмяне світло м'яко заповнювало палату. На ліжку лежав він. Купа голок в тілі, крапельниці та неприємний звук якогось апарату. Та головне, що він живий. Логан так зрадив цьому, ледве не заскочивши на своє тіло. Почувши кроки, він заховався за пристрій, щоб його не виявили.

Логан чув розмову між Хлоєю та матір'ю. Вона відправила дівчинку додому, а сама пішла спати в сестринську. Переконавшись, що двері за ними зачинились Логан вийшов з укриття. Наблизившись, йому здалося, що один палець в нього ворухнувся. Він заскочив на ліжко та почав лизати своє обличчя, обережно прикушувати руки та ноги.

Логану, що сили хотілося кричати: «Прокидайся. Я хочу знову бути людиною. Я дуже хочу бути ЛЮДИНОЮ! Я все зрозумів!». Та його тіло нагадувало колоду.

Відчай скував хлопця. Це нагадувало дарунок долі, яким не можна скористатися. В думках крутилася одна пісня, яку співала йому в дитинстві бабуся. Розтягнувшись поруч зі своїм тілом Логан заплющив очі, з яких текли собачі сльози.

Відродження людини

Логан прокинувся від яскравих променів. Покліпав очима, він захотів підскочити, але не міг поворухнутися. Щось лоскотало йому руку. Тіло нагадувало свинець. Трохи звикнув до денного світла, хлопець роздивився велику купу шерсті.

«Пес? Дивно. Зі мною в ліжку? Цікаво, як він тут опинився?» – тільки хлопець подумав про собаку, як той відкрив очі. Зустрівшись з ним поглядом, Логан все згадав.

Згадав аварію і свою мандрівку в дивне місце. Згадав чудернацьких істот. Згадав Хлою, смішне худорляве дівчисько, яка віддає останню крихітку хліба тваринам. Згадав Ляпу, наймудрішу кішку всесвіті. Згадав собаку, яку він лишив помирати, за що був покараний. В очах, сидячого напроти нього пса, Логан прочитав відповідь на всі питання, які виникли за час перебування по ту сторону життя. В цьому погляді було все: щирість, прощення, доброта, відвага, любов, бажання бути комусь потрібним. Якості, якими не володів Логан. Та одне він зрозумів остаточно. Завдяки трансформації, йому дали шанс, усвідомити людяність, проживши собаче життя.

– Вибач мені! – сказав тихенько хлопець, – я все зрозумів. Ти залишишся зі мною? Обіцяю, я буду тобі другом, а не хазяїном. Я буду звати тебе Ричардом, тобі подобається?

З того дня Логан і Ричард були не розлий вода. Інколи здавалося, що вони знайомі декілька життів і розуміють один одного з першого погляду. Батьки дозволили залишити нового друга, бо він якимсь дивом повернув їм сина. Лікарі назвали цей випадок дивом. Лише Логан та його янгол охоронець знали всю правду цієї історії та таємницю, про відділ «корекції чуттів».

*«Треба прожити, хоча б один день, собаче життя,
щоб оцінити власне...»*

©Ксенія Мороз

Весна, яка навчила цінувати життя

Можна сказати, що ми самі будуємо своє життя, тобто створюємо власну історію.

Якщо життя це книга, то чи можемо ми перегорнути декілька сторінок й заглянути в перед? Життя – це незвичайна книга, вона чарівна. Сторінки в кожній книзі однакові, але треба пам'ятати, що вони мають свої ексклюзивні жанри. Слова повторюються та сценарії різномовні.

У багатьох життєвих книгах є сторінки, які закриті на замок і ми не можемо їх прочитати. Не можна дізнатися, що буде далі. Не можна знайти відповіді, як жити та що нам робити? Як виправити помилки, чи допомогти людям? Не потрібно шукати сенс, головне не забувайте, що частково ви автор, режисер, диригент власного життя. Ви творець подій у своїй книзі життя.

Уявіть, що автором вашого життя станете не ви? Якщо вашу книгу почне писати хтось інший? Чи замислювались, ви колись над цим?

Життя – це книга, яку ми пишемо самі. В ній завжди знайдуться чисті сторінки для того, щоб жити далі за своєю фавбулою. Уявімо, що всі життя зібрані в єдину бібліотеку. Тисячі ниток із доль, які переплітаються одна з одною. Наші життя пов'язані й потрібно пам'ятати, що сюжети впливають на історію інших життєвих книг.

Можна побачити, як деякі книги стають одним цілим, і хоча в них глави відрізняються, та вони стають єдиною історією. На жаль доводиться бачити, як деякі книги, навпаки рвуться і тоді книга починає наче плакати. Перебуваючи в бібліотеці можна відчувати біль, щастя, крики, сміх, плач. Книги мають різний розмір, шрифт, настрій. Не має значення вигляд, читач аналізує глибину написаного. Існують книги, з яких випадають сторінки, та самим неприємним є те, коли книга закінчується, яка щойно почалась писатись.

Багато незакінчених книг обірвані під час війни. Наче коричнева чума не очікувано напала на початок життєвого шляху. Ти спостерігаєш тонесенькі книжки, які в одну мить припинили писатися. Вони згоріли, одна за одною, в полум'ї страшених подій.

Час зупинився. Весь світ нібито став інакшим, та ланцюг подій вказує на не запланований кінець. Та є книги, які фіксують на сторінках розвиток та прискорення трансформації кожної долі. Діти в одну мить стають дорослими почувши звук повітряної тривоги.

Чому доводиться різко ставати дорослими, відчувати стільки болі, що не можливо передати словами? Прийняти таку реальність здається неможливим. Наш дитячий світ здається таким чарівним, але зараз він різко уривається криками душі.

Як можна це все прийняти?

Дорослі теж не буди готові до цього, та на відміну від нас, вони мають більше життєвого досвіду. Час тримає у полоні болі й не відпускає. Ти плачеш, але розумієш, що твої сльози не можливо описати в рядках своєї книги, які насправді у душі. Ти шукаєш синоніми, епітети, та цей стан не підвладний розуму. Дивишся у вікно з надією не побачити скрізь нього ракет та гортаєш сторінки минулого.

Моє життя з самого початку обіцяло бути яскравим. Ще малою дівчиною, я прагнула більшого. Постійно фантазувала та мріяла про всілякі дивні речі. Світ здавався таким мальовничим і сповненим пригод. Згодом мрії перетворились на реальність. Ставши трішки старшою, я почала розвиватися і нарешті змогла відчути себе повністю щасливою. Мені допомагали розвиватися, йти в перед до своїх цілей. Та одного дня в книзі мого життя з'явилася глава під назвою «ВІЙНА».

Раніше, я ніколи не замислювалась над тим, що можу загинути чи моя доля буде мати такий коротенький зміст. Хіба я думала про те, що можу втратити когось з тих кого люблю. Ніколи не знала про те, як звучить сирена чи свистить ракета. Всі мої незліченні мрії зупинились та встали на паузу.

Я б ніколи не повірила що мені доведеться звикати до нового звучання та ритму моєї лірики. Кожен звук який оточує лякає. Та це не зробило мене надто вразливою. В перші дні війни, я шкодувала що мені лише 15, бо я дуже хотіла йти воювати з загарбником моєї Батьківщини. Я не могла це жахіття уявити навіть в поганому сні. Я дуже сильно люблю Україну і її народ.

Я дитина, дівчисько. Я не вмю воювати, але в мене є зброя. Моя найпотужніша захисна система та вміння володіти словом. Я вирішила воювати словами, писати вірші, розповідати всю

правду в картинах та творах. Довелось швидко дорослішати. Починати розумітися у політики, зброї та у правилах безпеки під час війни. Довелось заклеювати всі вікна клейкою стрічкою, облаштовувати місце у коридорі, і шукати підвали чи бомбосховища поблизу. Так народилася наступна глава, з'явилась нова я.

Тепер у багатьох книгах життів пишеться нова історія нашої країни. Про те, який ми сильний народ. Про те, як діти стали дорослими за один день. В них будуть власні сповіді та правда, яких вони ніколи не зможуть забути. Вони про нову перемогу, про нове життя, про нову Україну.

Я мрію жити...

©Гуренко Анастасія

Істина словесника

Я відчуваю на смак слова. Вдивляючись в пустий білий аркуш, я намагаюся заповнити його магією.

Я поет, живу і бачу світ по іншому.

Чую слова в голові. Голос, що звертається до мене каже творити, гравіювати почуття на папері, відтворювати власні скрижалі та апокрифи.

Мені завжди важко давалася проза, тому усі яскраві думки самі по собі складаються у риму. Іноді здається, що пишу не я, а який внутрішній чарівник.

Та саме особливе у цій магії це писати українською мовою. Справа не у патріотизмі, а у самих чуттях. Ця любов до солов'їної, мабуть, у моїх генах, передавалася моїми пращурами.

Але я замислилася, з чого взагалі починається патріотизм?

Питання доволі цікаве та може мати безліч відповідей. Хтось скаже, що патріотизм починається зі знання мови чи історії. Хтось, вважає за патріотизм готовність померти за країну. Безумовно, все це має сенс, але моя думка дещо інакша.

Патріотизм – це те, через що ми маємо жити по принципу честі та щирої любові до рідної землі. Я вважаю, що патріотизм це і дії, і те, що ти відчуваєш в душі. Справжня любов до країни, коли ти любиш її за якісь дрібниці. Це відчуття, де твоя душа болить і розривається коли з країною коїться біда. Коли ти

плачеш від щастя ,через якісь досягнення країни. Та навіть якщо ніхто цього не помітить, головне що ти про це знаєш.

Прикладом патріотизму для мене є Олена Степанів, жінка, яка настільки любила батьківщину, попри своїй тендітності пішла захищати її та стала першою жінкою за всю історію, що вступила в ЗСУ.

У всіх джерелах і навіть її працях «Напередодні великих подій" важко знайти переживання та емоції цієї жінки та важко зрозуміти, якою вона була, але я впевнена, що це одна з найсміливіших людей про яких я знаю.

Вона була активною учасницею січово-стрілецького руху, співзасновницею товариства «Січові Стрільці — II», провідницею жіночої спільноти.

Можна довго сперечатись, що війна це не для жінок. Якщо прийде час, то я впевнена, що в кожній українській панянці, живе дуже сильний дух який готовий боротися зі злом.

Кажуть жінки це ніжність та краса нашого світу. Жіноча природа слабша ніж чоловіча, але деякі ідуть проти цих правил. Для того, щоб дійти високого рівня жінкам потрібно набагато більше тренувань і як людина, що займається бойовим спортом дуже добре це знаю. Іноді коли чую, що я не повинна цим займатись, я згадую тих перших жінок, які ламали парадигми. І це вже не про патріотизм, це про історичні приклади, які мотивують. Докази, що любов до батьківщини у прояві дій та вчинків. Та хтось воює зброєю, а я словом – рідною, солов'їною, потужною, неймовірною, яскравою українською мовою.

©Гуренко Анастасія

Вміння говорити це мистецтво

Всім відомі напрямки мистецтва: музика, живопис і ще сотні інших.. Всі вони воістину чудові, але, як на мене, найяскравіше і водночас найнепомітніше — вміння майстерно говорити.

Вимовляти слова вміє переважна більшість людей. Проте вкладати у них сенс сказаного, висловлюватись коротко і влучно можуть лише одиниці. Ви спитаєте: чому? Та тому, що майже кожному з народження дарований голос.

Ті люди не зупинилися на тому, чого навчила мати та перший клас, адже немає межі досконалості. Вони вирішили поринути в ораторство і зробити його справою свого життя. Комусь це здається безглуздом, але просто подумайте. Не в кожного в домі висить картина, не кожен професійно займається танцем чи співом. Але усі з народження чують, спочатку материнські казки та колискові, а згодом вчаться та читають самостійно.

Для того, щоб написати дійсно цікавий твір треба купа часу та терпіння, грамотність, майстерність та вміння утримати увагу читача. Батьками нашої звичної авторської літератури є фольклорні казки та балади, люди, розповідаючи їх один одному, залишили в них свій невід'ємний слід.

Дарунок, який дала доля письменникам — незбагнений, хто як не вони занурять нас у фантастичний світ, події минулого та майбутнього? Читаючи деякі твори, я чую, як хтось шепоче мені на вухо про тонкі трелі солов'я чи тихий свист вітру, читає мені захопливий монолог про життя свого героя.

Вміння написати цікаво та натхненно, поринаючи у світ пригод разом з героями також супроводжує здатність чітко висловити свої почуття та ідеї. Існує думка, що письменником може стати кожен, хто вміє писати. Можливо, але тут вже йде мова про цікавість змісту написаного.

Також хочу навести ще декілька прикладів, які надають ще більше сили моїм словам. Думаю, що майже усі бачать відомих телеведучих або декламаторів. Але чи зможе кожен з них впевнено вийти на сцену, при цьому користуючись єдиним двосічним мечем — імпровізацією. Виграти в суху не давши слухачеві й натяку на відсутність підготовки до виступу? У почуття гумору також покладена ця майстерність. Це вміння точно і швидко підхопити реакцію співрозмовника, розповівши

монотонний і заїжджений жарт так, щоб на його обличчі сяяла посмішка. Я можу писати на цю тему ще десятки сторінок, лише сподіваючись, що кожен винесе щось істотне для нього самого.

Сьогодні я слухаю, як наша країна заспівала солов'їною. Війна зробила послугу українцям, ми згадали, як ми можемо кепкувати, спілкуватися, висловлювати власну думку, співати рідною мовою. Тут і покладено сенс – вміння говорити своєю мовою про головне. Пам'ятай – мова це один з китів, на якому стоїть твоя ідентичність!

©Копайгора Кіра

Лелече гніздо

Сонячне проміння світило крізь штори. Сонячні зайчики стрибали на обличчя та волосся Степана, намагаючись розбудити. Хлопчик старанно від них ухилявся. Він явно не хотів прокидатися. Раптом, почувся скрип мостин і теплі руки мами погладили хлопця по голові. М'який голос промовив:

– Степане, прокидайся. Я приготувала млинці, твої улюблені. Степан ліниво потягся і розплющив світло-блакитні очі.

– Доброго ранку, соня, – мати посміхнулася, коли побачила заспане обличчя сина.

Хлопець щось глухо промимрив у відповідь і підвівся з ліжка. – Снідай та виходь надвір, тебе Олеся зачекалася.

Хлопець миттю пожвавішав й з ентузіазмом пішов у ванну кімнату. Степан, щільно поснідавши, вибіг надвір.

Біля хвіртки стояло дівчисько. Струнка, як верба; товста русява коса діставала до поясу, а карі очі дивилися на жовті сонячні кульбаби, що росли прямо під парканом.

– Олеся! – хлопчик помахав рукою і подався на зустріч подрузі.

– Степан! Я вже думала, що не дочекаюся. Ну ти й соня! Пішли Я хочу тобі дещо показати.

Дівчина махнула рукою вказуючи напрямок. Компанія йшла недовго. Незабаром з'явився старий розлогий дуб. Про це дерево розповідала ще бабуся хлопця, Люба. Це були сумні спогади за часи війни.

Спочатку юнак нічого не помітив, але потім побачив гніздо. Гілля по колу було гарненько складені на самій верхівці дерева. А в гнізді сиділи білі лелеки. Шляхетні птахи, ніби розмовляли між собою. Хлопчисько перший раз бачив гніздо лелек. Він був захоплений цими птахами.

Олеся подивилася на нього і посміхнулася.

– Гарно?

– Так! Вони неймовірні! – голосно промовив Степан. – Ми можемо спостерігати за ними?

– Звісно. Тільки не кричи й не лізь до них на дерево, – суворо заборонила Олеся.

Так вони й сиділи, дивлячись на птахів. Олеся та Степан ще б довго спостерігали за дивними створіннями, якби не дощ. Коли

перша крапля впала на кучеряву світлу маківку Степана, він здригнувся. Несподівано пролунав гучний гуркіт грому. Дітлахи відразу піднялися з насиджених місць і подивилися одне на одного.

– Гадаю, нам час по хатах, – сказала Олеся.

Друзі поспішили додому, чекати кінець грози.

Шторм в небі тривав цілий день. Блискавки зі свистом розрізали повітря, сяючи за вікнами. Дрібний дощ перетворився на справжню зливу. Вода стояла стіною так, що не було видно дороги перед собою.

Гроза припинилася лише на ранок наступного дня. Тоді, мовби змовившись, Степан та Олеся одночасно прийшли до дуба. Картина там була зовсім не радісна. Дерево почорніло, а посередині була помітна тріщина. Здавалося, що у дуб потрапила блискавка. Постраждало й гніздо. Було видно, що пучки гілочок, з яких складалося житло лелек, порідшали. Птахів не було.

Хлопець та дівчина почали переживати.

– Як ти гадаєш, де вони? – запитав юнак.

– Навіть не знаю... – Олеся відвела погляд від дерева.

Вони сумно побрели додому. Посередині шляху вони зустріли бабусю Любу.

– Внучку! – бабуся обійняла онука.

Степан привітався з бабусею й розповів їй про прикрість, яка трапилася з птахами.

– Бабуся, адже ти вчителька біології. Ти знаєш, куди полетіли лелеки?

Люба посміхнулася і сказала:

– Лелеки гнізда не кидають. Швидше за все, вони зараз відновлюють гніздо. Ось побачите, за тиждень, ви з ними знову зустрінетеся.

Слова бабусі Люби подарували дітям надію.

Через тиждень Степан та Олеся зустрілися біля того місця. Цього разу бабуся була з ними.

На радість товаришів, гніздо справді повернулося до колишнього стану. А в ньому сиділи лелеки.

– Бабуся, ти мала рацію! – голос Степана радісно пролунав.

Люба сумно усміхнулася і промовила:

– Лелеки не кидають свої гнізда. Вони пам'ятають своє коріння. Людям би повчитися у птахів, вірності до Батьківщини.

Все можна відновити, збудувати, головне про це не забувати. Тільки рідна земля має величезну міць та оберіг. Лелеки про це знають, – відповіла бабуся, та поринула у свої спогади в часи війни. Як вони ховалися в підвалі, як лелеки одно разу попередили про наступ загарбників, та як кожного року поверталися у своє гніздо, яке руйнували вороги.

©Гур'єва Мілена

Секрети у скарбах

Владислав Косач, 2022 рік

Влад сидів у маршрутці. Авто злегка тряслося, заколисуючи парубка. В його розум завітали раптові гості – спогади. Юнак згадав, як він ще декілька років тому їхав у місто вчитися, з новими надіями. Щастя не мало кінця, коли йому прийшов лист з новою, що він вступив на омріяний історичний факультет, та ще й на бюджет. Парубок тоді майже одразу почав збирати речі. Коли ейфорія схлинула, юнак зрозумів, що тоді була тільки середина літа. Згадував, як він в кінці серпня, тремтячий від збудження, їхав в місто. До нового життя, нових знайомств.

А тепер юнак повертався у Нерубайське. У минулому парубку здавалося, що всі секрети оберігає місто. Його село нічим не вирізнялося від інших в його очах у той час. Однак зараз Влад знав, що його рідне місце має таємниці, чи не найбільше, ніж Одеса! Зараз він їхав на полювання за козацьким скарбом. За його інформацією, скарб почали шукати ще в дев'ятнадцятому столітті, але так і не знайшли. За легендами вони відкриються тільки тому, в чиїх жилах тече козацька кров. Юнак, як раз, підходив під цей опис.

Ще у школі його класу дали завдання: намалювати своє родинне дерево. З найближчою сім'єю проблем не було, але на той час п'ятикласник Влад і гадки не мав, ким були його пращури. Йому розповів його дід, Мирослав.

Ігнат Косач, 1775 рік

Здалека чувся тупіт копит. Поверталися козаки. Ігнат їхав та мислив. Він і гадки не мав, що колись розформують їх Січ. Якщо

йому кілька років тому хтось сказав би, що їх усіх розпустять, козак розсміявся б тій людині в обличчя. Чоловік досі не міг повірити, що їх так легко відкинуть. Неначе вони були сміттям. Ігнат міцніше стиснув поводи. Козаки покинули Запоріжжя. Перші пішли за Дунай, а інші на території Кочубею. Він досі пам'ятає слова одного з них: «Не важливо, під царем чи під султаном – всюди не солодко». Їм довелося укласти договір з турками. Скільки обурення тоді було! Скласти угоду, і з ким – чи не з найгіршим своїм ворогом!

Тепер козаки були вимушені взяти свої сім'ї та піти зі своїх хат у невідомість. Ігнату було тяжко згадувати налякані обличчя своєї жінки Ганни та їх дітей, як вони поспішно збиралися, довгий шлях в нікуди. Козак видихнув та подивився вдалечінь. Там миготів гарячий світлячок вогню.

Чоловік знав, що тепер їм доведеться починати нове життя.

Владислав Косач, 2022 рік

Погляд Влада бігав по рідній хаті. У його дитинстві побілка була сіра, а дерев'яний паркан покосився. Зараз, про той сірий колір, майже нічого не нагадувало. Батьки пів року тому знову побілили хату, а тато з їх сусідом Василем Гармашем влітку полагодили огорожу. Юнак дістав ключі та відчинив хвіртку. Парубок пройшов по асфальтованій доріжці та постукав у двері. Він міг просто їх відкрити, але хотів показати, що він вже тут. З хати почулися швидкі кроки, здається, йшла його матір.

У дверях з'явилась невисока жінка з коротким темним волоссям. Обличчя було кругле, а теплі карі очі нагадували нагріту сонцем кору дерева. Його матір, Оксана, притиснула руки до грудей та вигукнула:

– Владика!

Вона міцно пригорнула сина до себе. Влад навіть рота не встиг відкрити, як Оксана потягнула його всередину. Батько та дід, Федір та Мирослав, були на задньому дворі. Перший ремонтував стілець, а інший читав газету. Коли вони побачили парубка, то дуже зраділи. Федір згадав про біблійську притчу про блудного сина, а Мирослав сказав, що «козацька кров взяла гору».

Мати гарненько нагодувала сина. Було багато розмов: про життя у Нерубайському, як живеться у місті, про навчання та

інших студентів. Розмова плавно перейшла на мету Влада. Найбільш зацікавила дідуса тема про козаків та їх скарби. Мирослав любив розповідати про пращурів Косачів, що вони козацького роду.

– Якщо ти хочеш відшукати інформацію про минуле, то йди в наш архів. Там є багато записів про тих, хто заснував наше село. Я впевнений, що ти там щось знайдеш.

– У нас є архів?! – парубок був здивований. Він ніколи не чув, що в них є щось подібне. Люди правду говорять, коли кажуть, що кожен день дізнаєшся щось нове.

– Я тебе проведу, але вже завтра. Сьогодні тобі потрібно відпочити. Тобі так буде легше сприйняти усе, що там написано.

Юнак погодився, але в душі вже не міг дочекатися наступного дня. Другу половину дня, Влад провів зі своєю сім'єю. Вони дивилися дитячі фото, говорили про дитинство парубка. Ніч була неспокійна та повна роздумів. Здавалося, навіть зірки не давали хлопцеві заснути. Вони чарівно виблискували та нашіптували питання без відповідей.

Зранку парубок почував себе бадьорим та повним жаги до знань. Він і дідусь швидко поснідали та відправилися у той самий архів.

Шлях був недовгий. Вони прийшли до старої, але охайної будівлі. Влад згадав, що бачив її ще дитиною, однак ніколи не замислювався, що там було. Тепер він знав.

Всередині було світло та височіло нескінченно багато полиць. Здавалося, їм не було кінця і краю. Юнак та його дід зустріли архіваріуса, Володимира Олексійовича. Років йому було трохи менше ніж Мирославу. Він, на диво, мав густе чорне волосся та вуса. Блакитні очі неначе вицвіли, і залишився сіро-блакитний колір. Володимир Олексійович тихо проговорив:

– Доброго ранку. Хто такі, для чого прийшли?

– І тобі доброго ранку, Володимире, – посміхнувся Мирослав. – Привів онука, бо він шукає інформацію про козаків. Думаю, що такого добра у вас лопатою горни.

Архіваріус уважно подивися на Влада, а потім неначе згадав його.

– Владе, ми вже не думали, що ти будеш повертатися з міста посеред року. Чекали усі влітку.

Парубок почесав потилицю.

– Я теж не думав, що буду повертатися восени. Проте, я знайшов одну таємницю, яку я хочу вирішити. Сподіваюся, що ви допоможете мені з архівами?

– Тема заснування Нерубайського та про козаків, що жили на територіях нашого села – поличка номер триста тринадцята, відповів Володимир Олексійович, наче задалегідь очікував прохання.

Дід Мирослав попрощався з онуком та пішов додому зі словами: «Ті газети самі себе не дочитають!». Влад підійшов до полиці та схвилювано почав перебирати документи. Його увагу привернув дуже цікавий запис: «Записи. Ігнат, 1795 рік».

Ігнат Косач, 1795 рік

Світло-жовті хати сильно виділялися у темряві ночі. Козаки поверталися додому з рибою. Тепер, замість запаху пороху та звуків канонади вони ловили рибу та добували черепашник. Про вільне козаче минуле нагадували тільки тупі шаблі, що лежали в засіках. Тепер їх називають «козаки-нерубаї». Чоловіки не можуть брати в руки шаблю, не можуть відстоювати свої ідеали, які вони боронили десятиліттями. Кожні два дні козаки підмінюють одне одного у шахті.

Ігнат зупинився біля своєї хатинки. Діти вже спали, а Ганна чекала його. Вона завжди чекає, як би пізно він не повертався. Чоловік увійшов всередину та присів за стіл. Ганна підірвалася та простягнула тарілку з соломахою та запашний хліб. Жінка для чоловіка стала втіхою, його опорою. Навіть двадцять років потому біль від невинуваних надій не покидала його. Після вечері козак взяв жінку за руку та тихо промовив:

– Дякую, кохана.

Зранку козаки зібралися на нараду. Темою стало заснування села. Ігнат не дуже розумів, що вони повинні обговорювати. Однак присутнім треба було обов'язково.

Коли чоловік прийшов, майже усі були в зборі. Син колишнього отамана, Федір Нерибальський, попросив усіх послухати.

– П'ять років потому поруч з нами з'явилося село Усатове. Я вважаю, що нам теж потрібно дати назву нашому новому дому, – промовив Нерибальський, – які, маєте ідеї, шановні?

– Черепашникове! Усі наші хати з черепашнику. Ми тут майже тільки цим і займаємося! – почувся густий басовитий голос Василя Гармаша, одного з товаришів Косача.

– Може Рибальське? Тут і рибалити можна також, – невпевнено сказав Марко Головка. Він був на час розформування Січі зовсім зелений. Не нюхав пороху та не відчував дихання смерті у потилицю під час битви, тому відрізнявся від інших.

Ігнат задумливо накрутив вуса на палець. Хотілося, щоб їх село вирізнялося. Щоб інші знали про історію людей цього села та пам'ятали, що імператриця зробила з ними. Він глухо, але впевнено промовив:

– Нерубайське. Нам заборонили рубатися, але ми не забудемо козацького братерства і честі. Нехай люди, що приїжджають сюди, знають нашу історію.

Спочатку настала тиша. А потім з усіх боків почувся схвальний гомін. З натовпу чоловіків лунало:

– Твоя правда!

– Хай пам'ятають!

– Не забудемо наші вільні роки!

Нерубальський декілька хвилин нічого не говорив, а потім сказав:

– Якщо усі підтримують пропозицію Ігната, то хай буде так. Тепер наша маленька батьківщина матиме назву Нерубайське!

Владислав Косач, 2022 рік

Влад сидів у архіві серед полиць майже до вечора, читав записи козака Ігната не в змозі відірватися. Як виявилось, юнак багато чого не знав про рідне село. Однак, на жаль, інформації про скарб не було. Поки що не було. З реальності записів його вивів той факт, що почало темніти. Парубок підхопився йти додому. Він залюбки залишився б тут до ночі, але не хотів хвилювати діда та батьків.

Юнак поклав документи на місце та попрощався з Володимиром Олексійовичем. Йому було потрібно швидше повертатися додому. Але доля мала інші плани на шлях Влада.

Парубок йшов та слухав цвіркотіння в траві. Цвіркуни стали для нього чимось незвичайним після кількох років життя у місті. Зненацька бабуся, що йшла йому назустріч, упустила свій пакет.

По дорозі посипалися картопля та цибуля. Влад підбіг та почав допомагати.

– Давайте я допоможу!

Після повернення усіх овочів в пакунок, старенька заговорила:

– Дякую синку, руки, на жаль, вже не такі сильні.

– Нічого страшного. Я розумію.

Коли вона підійняла голову, то юнак впізнав Ларису Павлівну Тетерю. Вони з дідом Мирославом однолітки. Синя хустинка закривала срібне волосся, а сірі очі дивилися з подивом:

– Владу, ти? Не очікувала побачити тебе у Нерубайському восени. Ти, зазвичай, приїжджаєш посередині літа.

– Шукаю деяку інформацію для університету. Можливо, пролунає по-дитячому, але я шукаю скарби. Козацькі скарби, якщо бути точнішим.

Лариса Павлівна з цікавістю подивилася на нього.

– Гадаю, у мене для тебе є дещо цікаве. За чаєм обов'язково тобі розповім, якщо не маєш сумніву щодо моєї свідомості. Тіло може і заслабке, та ось пам'ять! – вона підняла до гори палець і Влад побачив і її очах блиск гордості.

У Влада з'явилася надія. Інтуїція підказувала, що він почує щось корисне.

Дім Лариси був неподалік, тому не довелося довго йти. Коли парубок увійшов в хату, то одразу відчув запах книші. Наскільки він знав, Лариса Павлівна приїхала з Полтави, та з сім'єю оселилася тут.

– Пригощайся, – бабуся запропонувала юнаку шматок книші.

Влад прийняв частування та спробував. Книша залишилася такою самою смачною, якою вона була десять років тому, коли йому було дванадцять. Поки парубок їв, старенька почала свою розповідь:

– Мої пращури не тутешні, а ось родина мого покійного чоловіка були засновниками нашого села. Тож, я тобі розповім все що чула від нього...

Ігнат Косач, 1796 рік

Ігнат з подивом дивився на Савку Тетерю. Той закопував скарб. Там було багато чого: люлька, золото, срібло. «Де він

навіть усе то взяв?», питав себе козак. Захеканий Тетеря промовив:

– Ось, мої скарби! – гордо говорив він. – Тільки наш справжній нащадок з козацькою кров'ю зможе їх відшукати!

– Навіщо, ти, то ховаєш? Невже, ти думаєш, що воно усе не заржавіє у той час, коли твої нащадки ті скарби шукати будуть?

– А що ще після себе залишити? – здивовано спитав Савка. – Про мене усі забудуть, якщо я про себе не нагадаю. А тут така згадка!

Ігнат замислився. Слова його товариша мали сенс. Не хотілося канути в літу.

Дома чоловік пошукав щось цінне, але так нічого і не знайшов. Золото залишить кожен другий, якщо не кожен перший. А свого талісмана в нього не було. Несподівано він завмер. Його погляд зупинився на записах.

«Що може бути унікальнішим, ніж погляд однієї людини на якісь події, чи історичні факти? Кожен з нас різний, тому вони стануть унікальними», – ідея спала на думку Ігната зненацька, але вона йому дуже подобалася. Він вирішив, який скарб залишить.

У своєму заповіті Ігнат наказав зберегти його рукописи – назавжди.

Владислав Косач, 2022 рік

Влад прочитав останній рядок записів козака Ігната. Він піднявся з-за столу. Парубок вирішив, куди піде.

Сотниковський цвинтар зустрів юнака суворою тишею. Влад майже крадучись проходив повз сірих старих могил. Парубок чомусь знав, куди саме йому потрібно йти. Променевий хрест злегка нахилився вліво. Надпис на могилі сповіщав: «Тут лежить раб божий, Ігнат Косач...». Далі було не зрозуміло. Влад присів поряд з могилою й тихо промовив:

Ось які скарби ти для мене залишив, пращуре...

2023 рік

Могила Ігната Косача стояла рівно. Тільки нещодавно її побілили, вирвали траву. А неподалік були квіти. Сім'я Косачів розуміла, що їм потрібно відчувати подяку за дім та волю. Напевно, це почуття було у Влада Косача найміцнішим та щирим.

©Гур'єва Мілена

Мавки

У селі, де жили мої бабуся та дідусь, була річка. Ми не часто туди ходили, але моя бабуся часто розповідала історії про те, що там водяться русалки. Коли ж маленька я цікавилася, хто такі русалки чи мавки, як ще їх називала моя бабуся, вона розповідала мені досить туманно. Говорила вона так: "Ох, не добрі це духи. На вигляд дівчинки гарні: шкіра біла-біла, прямо як сніжок, а волосся довжелезне-довжелезне і зелене, як болотяна тина. А руки довгі, як у вовка з червоної шапочки. Як не будеш акуратною і дозволиш заговорити собі зуби, лоскоче до смерті або потягне у воду!"

Тоді в моє дитяче серце починало частіше битися від страху і трепету, а інтерес усе більше захоплював, малюючи в моїй уяві цих самих нявок.

Але, попри мою цікавість, я все ж таки не наважувалася зустрітися з духами віч-на-віч. Все ж таки побоювалася, що мене затягнуть у воду. Проте, мені вдалося побачити краєм ока це диво. Правда, тоді я вже була старша.

Того дня моя сім'я залишилася на риболовлі з ночівлею. Ми розташувалися у наметі біля річки. Рибалка весь день йшла добре, ми навіть зловили коропа в цілих три кілограми! Улов був добрий, тож після зайнятого дня ми добряче втомилися. Мої батьки майже одразу заснули. Я ж чомусь не могла заснути. На мене напало почуття мандражу, що ніби звідкись узялося. Я відчувала, що мало статися щось неймовірне.

Якесь незрозуміле почуття потягло мене назовні. Я прочинила змійку намету та обережно виглянула назовні. І тоді я побачила їх, русалок.

Вони сиділи на березі. Місяць проклав на воді доріжку та висвітлював усе навколо: дерева, землю та нявок.

Їх було чотири. Одна сиділа на дереві, дві інші біля води, а четверта на дереві навпроти першої. Вони були чудові. У сяйві нічного світила вони були схожі на богинь. Бліда шкіра ніби сяяла зсередини. Зелене волосся було як сукня для нявок. Одна з них розчісувала свої коси тонкими білими пальцями. Смарагдові очі сяяли в темряві. Вони глухо про щось розмовляли. Їхні голоси були схожі на дзюрчання лісового струмка.

Тоді до мого слуху не долетіли фрази русалок. Тоді я шмигнула мишею назад у намет, злякавшись. Але я назавжди запам'ятала це захоплення своєї дитини всередині, яка наполегливо вірила в казки. Я досі вірю у чудеса і щиро сподіваюся, що зустрінуся з казками знову...

Чи буває нечиста сила доброю?

Богдан Іванович, хитаючись з боку на бік, весело йшов додому після п'ятики. Мороз щипав за щоки і кусав за пальці. Ніс чоловіка почервонів від морозу, а сніг хрумтів під його ногами. "Ех, Маринка напевно лаяти буде ... ну, не страшно. Коли чобітки їй принесу, одразу пробачить". З такими думками він крокував лісовою стежкою із сусіднього села. Настрій був добрий. Руки та ноги відчувалися легкими, а голова ніби зовсім спустилася. Іванович летів додому, як раптом зупинився. Невисокі струнки і голі берізки та осики змінилися велетенськими соснами та ялинками. Кучугури снігу височіли як білі велетні, а десь у лісі простогнав пугач.

Селянин злякано озирнувся на всі боки. Це було зовсім не схоже на оточення його затишної доріжки додому. Тут Богдан Іванович зблід. Він зрозумів, що заблукав.

Алкоголь, який до цього моменту струмував іскристим потоком у голові чоловіка, випарувався, як потривожений метелик з квітки. Селянин миттєво протверезів і почав панікувати. Страх тягнувся своїми липкими мацаками, неприємно дув у потилицю холодом, як закинутий за комір сніг. На лобі виступив піт, а коліна підкосилися.

Несподівано, на стежці з'явилися вогники. Сині та яскраві, вони ніби прокладали шлях кудись. Очі Богдана Івановича округлилися, а в горлі пересохло.

- Нечиста сила... - зі страхом промимрив чоловік, показуючи тремтячим пальцем на вогні. Потім, замість заціпеніння, прийшов дикий, тваринний жах. Селянин голосно завищав і кинувся навтьоки.

Йому здавалося, що кудлаті гілки ялинок і сосен намагалися зачепити його, зупинити. Але Богдан Іванович біг напролом, як лось, що відчув небезпеку.

Він зупинився чорт знає де. Стрічка шляху вислизнула з-під ніг. Перед ним постало озеро. Тонка дзеркальна кірка льоду на воді відображала срібне світло місяця. Будь-яка інша людина

оцінила б красу зимового пейзажу, але не в ситуації Богдана Івановича.

На льоду проступила місячна доріжка, що ніби вказує куди йти. Чоловік зблід і вигукнув:

- Що за чортівня?!

Селянин знову кинувся куди очі дивляться. Ялинки та сосни били його по обличчю. Він біг і біг, доки не вийшов на вогники. Це було його село.

Полегшення напало на Богдана Івановича. Він радісно рвонув назустріч теплому жовтому теплу села.

Ліс же ніби видихнув. Поблизу озера, біля якого недавно був нещасний, сидів на пеньку лісовик. З ополонки на нього дивився водяний. До дідька притискалася інша нечиста сила, Аука. А на другому пеньку зовсім поряд сидів домовик Богдана Івановича, Ратібор. Між ними протікала така розмова:

- Фух, ми ледве його випроводили, - втомлено промовив лісовик Тихомир.

- І не кажи, - важко зітхнув водяний. - Я йому вже й доріжку по воді проклав, а він другий бік побіг.

- Що з них взяти, сільські, - спокійно хмикнув Ратібор.

- До тебе вони нормально ставляться, а нас бояться, - промовив Тихомир. - І допомоги від нас не приймають. А я ж по доброму намагався. Вогники йому показав. Навіть, он, Ратішу змусив допомагати, - лісовик підборіддям вказав на маленьку лісову нечисть.

- Недарма кажуть, що горілка – зло! - підняв палець домовик.

- Коли ж люди перестануть пити і розплющать свої очі?.. - поставив риторичне запитання і сумно подивився в далечінь водяний.

©Гур'єва Мілена

Що приховують сні?

Віктор йшов полем. Червоне сонце тільки наполовину визирало із-за обрію. Пшениця тихо шелестіла, наче вітер хотів щось сказати хлопцеві. Але його голова була зайнята думками.

Його в черговий раз вигнали з дому. Цього разу, його матір наказала йому не повертатися до ночі. Віктор присів під старим

явором. Юнак майже звик до такого життя. Вітя прогулює заняття або отримує двійку, приходить додому; його щоденник бачить батько чи матір та виганяють його, щоб охолонути. Освіта давалася хлопцеві легко, та він не мав бажання відвідувати не цікаві заняття. Хлопець тяжко зітхнув. Хотілося встати та втекти десь далеко. Проте куди? На це питання він поки що не міг собі відповісти.

Юнак подивився в небо. Воно завжди його вабило, особливо під час заходу сонця. Коли звичний блакитний колір змінюється на ніжний рожевий, як квіти абрикоса навесні. Щось привернуло його увагу. Там, у височині, було щось незрозуміле. Здавалося, воно було все ближче і ближче. Це був метеорит! Віктор підскочив й вчепився поглядом у зірку що падає. Кров шуміла у скронях хлопця. Все, про що він міг думати, як близько він приземлиться. Ця думка повторювалася знову і знову в його голові. Невже це кінець? Сьогодні він, його сім'я, його село та вся планета Земля побачать свій кінець?

Хлопець замружився та присів, затуляючи вуха. Але гуркіт був не таким, яким його очікував Віктор. Він був скоріше глухим та неначе далеким. Юнак розплющив очі й озирнувся. На сході був невеличкий димок. Одразу і не скажеш, що там тільки що впав метеорит. Вітя майже навшпиньки пішов у бік диму. Він не знав, чого очікувати. Як виглядає небесне тіло? Воно може бути небезпечним?

Голова хлопця йшла обертом від питань. Десять хвилин шляху здавалися вічністю. Віктор зупинився біля невеликої ями, що утворилася після падіння. На дні лежав камінчик. Він був розміром з долоню, темного синього кольору. Форма нагадувала неправильний, асиметричний ромб. Узор викликав подив. Прямі лінії та кути виглядали не природно, ніби це хтось намалював. Щось потягнуло юнака забрати цей скарб з собою. Так він і вчинив. Сховав уламок зірки під футболкою та пішов до явора, чекати вечора, щоб повернутися додому. А поки Вітя чекатиме, буде розглядати свою неймовірну знахідку.

О десятій вечора хлопець повернувся в дім. Тихо зайшов до хати, нікому нічого не сказав. Тільки помився і змінив одяг. Поки його мати спостерігала за ним помітила дивну поведінку сина, але потім відкинула ці думки й пішла спати.

Вночі Віктор бачив сни. Напевно, самі незвичайні у його житті. Юнак був на іншій планеті. До цього висновку його довів зовнішній вигляд середовища, де він опинився. Небо було фіолетовим, і з якоїсь невідомої йому причини мало два сонця. Чи то були місяці, Вітя так і не зрозумів. Трава під його ногами мала звичний зелений колір, проте форма листя була як у кульбаби. Він опинився на скелі, а перед ним було місто.

Білі будівлі нагадували кубики цукру. Їх обходили три стрічки чорної блискучої дороги. Віктор подумав, що якщо замінити дивні будівлі й середовище на щось більш «земне», то картина перед ним буде виглядати майже, як звичайне село. Хлопець помітив в диво місті силуети. Маленькі крапочки, якими, напевно, були жителі цієї планети. Розгледіти їх ближче йому так і не вдалося. Як тільки юнак підійшов до обриву, то одразу прокинувся.

Сонце тільки-тільки підіймалося, навіть півні ще не кричали. Вітя підійнявся з ліжка і як миша пройшов до ванної кімнати. Умився крижаною водою, намагаючись зібрати думки до купи. На кухні швидко з'їв два бутерброди, витер за собою стіл. Зібрав портфель та вийшов з хати. Хлопець робив всі дії механічно, навіть не замислюючись.

Ще до школи він встигне побути на тому самому полі. Через десять хвилин його очі вловили силует знайомого явора. Юнак присів на пеньок неподалік та знову дістав камінець.

«Чи може бути мій сон пов'язаний з уламком метеорита? А може, я просто багато думав про цю дивну річ, от і побачив чорт знає що?» – розмірковував Віктор. Проте висновку поки дістатися не міг, зачіпок було замало.

Від камінчика його увагу відвернув далекий гомін. Це малеча з перших до четвертих класів йде з батьками до школи. Вітя пішов у сторону шуму. День пролетів повз хлопця. Сьогодні він нікого не чіпляв і його теж ніхто не турбував. Віктор мовчазно обрав останню парту у третьому ряду. Усі уроки він мовчав. Навіть писав на автоматі. Його голову все ще займав той дивний сон. В кінці дня юнак просто забрав свою куртку і пішов.

Продовж дня у класі з'явилася нова загадка: «Що сталося з Вітькою?» Хтось сказав, що може батьки відлупцювали. Але цю ідею відкинули, бо синців на тілі однокласника ніхто не помітив. Це питання так і залишилося висіти у повітрі без відповіді.

Віктор прийшов додому, та сподівався залишити портфель і тихенько піти до майже рідного явору. Проте на кухні його вже чекала його мати, Оксана.

– Щоденник, – її голос пролунав твердо, неначе то був наказ.

Вітя мовчки віддав причину розбрату. Там нічого кримінального не було. Ніяких записів червоною ручкою, жодної двійки. Напевно, найбільше Оксану вразило те, що там було записано домашнє завдання.

Жінка повернула щоденник синові, а потім спитала:

– Ти не голодний?

Хлопець мотнув головою.

– Коли буде вечеря і батько прийде я тебе покличу.

– Гаразд, – тільки й відповів хлопець.

Оксану дивувала поведінка сина. Здається, вперше за останні роки він був таким тихим. Вона навіть не знала, що й думати. Коли Віктор був вже у кімнаті вона крикнула йому навздогін:

– Не забувай зробити домашнє завдання!

– Зараз зроблю.

Жінка стояла і кліпала очима. Це їй не почулося? Неначе не спить, а трапляються дива.

Юнак присів за стіл. В голові промайнула думка, що чим скоріше зробить всі завдання, тим скоріше зможе піти на поле. На диво, виконання зайняло у нього всього годину. Віктор перший раз подумав, що вдячний своєму організму за гарну пам'ять. Особливо легко йому давалася математика, хлопець і гадки не мав, що вона може бути такою цікавою. Коли все зробив, то з чистою совістю зібрав усі підручники та зошити у рюкзак та поспішив на вулицю. Знову явір, знову роздуми. У цей раз сидіння під деревом принесло більше ідей.

«Можливо, хорошою ідеєю буде піти взяти книгу з теми космосу? Або наукові з астрології. Ні, не астрологія, як же вона називалася, астрономії! Згадав, хай йому грець» – луснув себе по лобі Віктор.

Однак одразу прийшло інше розуміння: «А чи зможу, я там щось зрозуміти? Там напевно термінів купа. Астрономія починається з одинадцятого класу, а я у п'ятому. Ні, ну а може там є якісь примітки, де все пояснюється? Еге, головне, щоб ніхто випадково мене з тими книгами не побачив, бо засміють. Вітька-двієчник, книги з астрономії читає, от посміховисько».

Юнакові довелося визнати, що репутація у нього одна з найгірших у школі. Можливо, що бібліотекар навіть не даси йому ті книжки. Висновки хоча й були не втішні, проте потрібно було робити з тим, що є.

Віктору здалося, наче він з годину кружляв біля пенька та думав, що буде казати Марині Сергіївні, щоб вона все ж таки видала йому ті книжки. Він почув голос матері, який здалеку кликав його ім'я. Скоріш за все батько й Олена повернулися. Хлопець заховав свій скарб у кишеню, та й пішов.

Як вже повелось, він очікував біля дверей. Зазвичай він вечеряв у компанії їх собаки, Лейтенанта. А потім, або знову йшов десь вештатися, або сидів вдома, якщо його провина була не такою сильною.

Хлопець стояв та дивився на Лейтенанта. Той радісно вілляв плямистим чорно-білим хвостом. Знав, що Вітя поділиться половиною.

– Віть, ти чого стоїш там як не рідний? – від крику Оксани юнак здригнувся. Тим часом жінка, з коротким русим волоссям, вже була біля входу та кликала:

– Мий руки та сідай за стіл. Батько та Олена чекають.

Віктор пройшов до хати та зробив усе, що йому наказали. Почуття неправильності з'явилося десь у грудях. В абсолютній тиші всі їли вареники, які принесла мати. Та хлопцеві шмат у горло не ліз, особливо під злим поглядом молодшої сестри. Він відчував себе як заєць на якого дивиться змія. Вона вже давно усвідомила, що улюбленка батьків, на відміну від брата. Майже проковтнувши останній вареник з тарілки, юнак подякував за вечерю.

Ще ніколи в житті Віктор так швидко не мив за собою посуд. Прибравши все за собою, Вітя вже хотів піти, але його мати зупинила його та відправила митися перед сном.

Пів ночі Вітька намагався зрозуміти, що сталося з його батьками. Перед усім крутилася думка про те, що їх підмінили прибульці. Але він розумів, що ця теорія була дурницею. А іншу половину ночі знову була та загадкова інша планета. В цей раз хлопець намагався зрозуміти, як можна рухатися у цій дивній фантазії його мозку. Чи може це не зовсім його уява? Юнак поки що не знав відповіді на це питання. Головним було те, що Віктор

міг рухатися. Ходити, махати руками, стрибати, говорити – все як у реальності.

Перед ним постало питання, як перейти цю скелю біля прірви? Бажання стрибнути у темну безодню не було. Проте це було його єдиним виходом, щоб дізнатися відповіді на безліч питань.

Він підійшов до обриву, заплющив очі. Єдиною радістю було те, що це сон. Реальної шкоди стрибок йому не завдасть. Хлопець зробив невпевнений крок, а потім ще один. Юнак все йшов, а земля під ногами не закінчувалася. Віктор все ж таки наважився розплющити очі та подивитися вниз. Під ним нічого не було. Він стояв просто у повітрі. Наляканий майже до смерті, хлопець так і стояв на невідомому прозорому матеріалі. Збентежений та заінтригований, він здригнувся, втім продовжив йти. Хати жителів невідомої планети наближалися. Їх було видно з висоти пташиного польоту.

Раптово, зовсім близько з землею, його нога пірнула вниз. Він скрикнув, та знову відчув щось під ногою. Це відчуття нагадало йому те, коли пропускаєш сходинку. До нього раптом дійшло, що під ним теж були сходи. Спускаючись, Віктор відчував себе більш впевнено. Ступивши на землю Віктор радісно видихнув та побіг в бік хат.

Юнак роззявивши рота ходив й озирався довкола. Такого не побачиш навіть в фантастиці. Квадратні будівлі були білі, як цукор. Вікна, на подив, були бузковими. Звиклий до прозорого скла, хлопець бачив, що ж там в хаті. А потім він побачив мешканців цього дивовижного світу. Їх шкіра мала колір від темного до ніжного блакитного. Вона була гладенькою, не така, як у людей. Очі були круглі та чорні. Вони були дуже блискучими. Їх волосся буяли різноманітністю кольорів: червоний, синій, зелений. Навіть були ті, у кого було одразу декілька кольорів. Обличчя у більшості були довгими та витягнутими. Було лише декілька з дивовижних створінь, у кого вони були більш овальної форми.

Їх мова не походила на жодну мову землян. Віктор чув клацання, свист. Були й подібні на людські, проте їх було небагато. Вітя ходив, слухав і дивився до ранку.

Вранці його чекала школа. День пройшов як і попередній: остання парта, уроки на автоматі, спокій у класі. Вітька знову нічого поганого не робив. Йому більше не було цікаво

бешкетувати. Думки займала ця загадка з іншою планетою. Чому він бачить такі деталізовані сни? Як його мозок створив їх такими реальними? Голова пухла від питань.

Хлопця ніхто не чіпав до останнього уроку. На математиці Лариса Миколаївна знову обходила парти та перевіряла домашнє завдання. Він сидів та крутив ручку у руках, коли вчителька підійшла до нього. Юнак мовчки віддав зошит. Через пару хвилин до Віктора звернулася вчителька:

– Зробив, і все правильно! Демчук, ти мене сьогодні вразив. Залишся після класу, я хочу з тобою поговорити.

Хлопець промовчав, втім здивувався в глибині душі. Він і сам не очікував від себе, що зможе усе вирішити правильно. Після закінчення уроку, як його і попрохали, Віктор залишився. Лариса Миколаївна дала йому математичні вирази з попередньої теми, та попросила їх розв'язати. На її подив, Вітя зробив лише одну помилку. Та саме неймовірно, це те, що він перший раз у своєму житті отримував стільки компліментів від вчителя.

Додому він повертався з дивними почуттями. Багато див відбувалося за два дні. Напевно, забагато для його мозку. На радість юнаку, сьогодні була п'ятниця, тому більше дивних подій у школі не повинно було відбутися.

Вдома хлопець пройшов звичайний денний порядок. Мати подивилася його щоденник, похвалила за записане домашнє завдання. Вітя залишив портфель вдома. Але пішов не до старого явору, а до бібліотеки. Юнак сподівався, що все ж таки йому дадуть книжки з астрономії, хоча б одну. Бібліотека зустріла його тишею. Хлопець невпевнено підійшов до бібліотекарки.

– Доброго вечора. Я подивитися книги та взяти деякі, якщо можна.

Марина Сергіївна, не вірячи власним очам, спитала:

– Демчук, ти?! Ось кого я тут не очікувала, так це тебе. Звісно можна. Краще пізно, аніж ніколи, – відповіла жінка, приємно здивовано.

Віктор загубився серед книжок. Потрібну полицю він знайшов швидко. На жаль, з книг вдалося обрати лише декілька. Авжеж, це був лише початок. Йому ще було потрібно розібратися з термінами. Це все було у майбутньому.

З бібліотеки хлопець вийшов щасливий. Всі вихідні його очікувало цікаве читання. Юнак сподівався, що знайде відповіді

на свої питання. Вечеря з сім'єю була вже менш некомфортно, втім ще було незвично. Він не міг дочекатися ночі й нового сну.

Ця нічна пригода вразила його тим, що з якоїсь причини Віктор розумів мову мешканців загадкової планети. З їх розмов вдалося зрозуміти, що планета мала назву Мандрана. Самі себе вони називали мандрини. Хлопець з'ясував, що вони не ділилися на національності. Мандрини жили єдиною великою державою. Понад усе, його вразило те, що були й інші космічні цивілізації, з якими Мандрана складала Спілку Планет Чумацького шляху. Про Землю йому так нічого і не вдалося почути. «Може, нас просто ще не знайшли», - подумав Вітька. – Чи, ми ще недостатньо розвинені, щоб мати доступ до інших галактик?», – розмірковував юнак.

Субота хлопця пройшла за книгами. Він читав і не міг зупинитися. На жаль, інформації про свої дивні сни або уламок метеорита, який Вітя береже, не було. Проте Віктор збагнув одне, щоб дізнатися відповіді на свої питання, йому як мінімум потрібно було стати вченим. Тим, хто зможе з'явитися з мандринами або будь-якою іншою цивілізацією. Перед ним була лише одна проблема – школа. Хто захоче прийняти його в гарний університет з такими оцінками та без знань?

Тому юнак вирішив змінити свою ситуацію. У нього була мотивація й сили, він був готовий на все. Так і почалося його нове життя.

Через двадцять років Віктор Макарович Демчук, геніальний вчений та винахідник, автор "Мандрани" – радару, який міг надсилати настільки потужні хвилі у космос, що людство змогло заявити про себе іншим планетам. На Землі почалася нова ера – епоха відкриттів у безкрайньому та загадковому космосі. Ще знедавна він здавався таким далеким і недоступним, але тепер цивілізації з інших планет відчинили нові двері для людей.

Віктор сидів надворі свого дома та дивився на зіркове небо. Чоловік розмірковував над тим, а щоб було якби не той уламок метеорита, який досить з ним. Чи вийшов би з нього вдалий вчений, якби тоді маленький Вітя не прийняв рішення взяти усе до власних рук та опанувати освіту.

Згадував ліпшого друга та однодумця Кирила, який допоміг йому прорватися у науку. Віктор зобов'язаний Кирилу до труни буде. Без нього нічого б не вийшло.

На вустах чоловіка з'явилася посмішка, коли він згадав, як його патент намагалися вкрати. То був досить дивовижний період життя досягнень та перешкод. Та втім, ця історія заслуговує на свою власну розповідь.

©Гур'єва Мілена

Мольфарка на ім'я – Україна!

Галина тримала Дмитра за руку. Вона тягла свого сина за собою. Вони відчували втомленість від довгого шляху. Однак жінка знала, що їй не можна зупинятися. Від її рішень залежить життя хлопчиська, що йшов за нею. Галина тяжко зітхнула і зупинилася. Ліс навкруги перешіптувався, спостерігаючи за незнайомцями. Жінка простягнула пляшку з водою хлопчику і проговорила:

– Випий, синку. Нам ще довго йти.

Дмитро ковтнув трохи води. Матуся взяла руку дитини й вони знову вирушили в дорогу.

Попереду їх чекала Зелена гора. Про неї ходять багато чуток: хтось каже, що там жив лісовик, інші говорили, що там живе мольфарка, яка лікує усі хвороби. Легенди про мольфарку стали останньою надією для нещасної матері з хворобливим дитям.

Думки про найгірше знов нагадали про себе:

«А якщо там нікого там не буде? Може, все те – брехня?», – Галина проковтнула гіркі сльози. Ні, їй не можна було так думати. Вона повинна залишатися сильною. Заради Дмитра та його майбутнього.

Чим ближче мати та син підходили до загадкової гори, тим густіше був ліс. Здавалося, навіть дихати було легше. На трав'яній ковдрі виблискували топази росинок. А вдалині вони вже бачили чепурну хатинку. Вона була, неначе тільки побілена, а стіни були розмальовані барвистими квітами: маками, волошками, соняшниками. Складалося враження, неначе та хата мала квіткові стіни.

Дмитро потягнув маму за рукав та промовив:

– Мамо, дивися! Квітова хата! Пішли скоріше!

Радісний хлопчисько побіг на зустріч казковому місцю. Жінка з надією поквапилася за хлопчиком.

«Будь ласка, допоможи мені, чарівна мольфарка», – про себе благала жінка.

На диво, до хатинки вони дійшли швидко. Галина невпевнено постукала у дубові двері. Через пару хвилин тиші вони зненацька відкрились самі по собі. З коридору пахтіло засушеними травами. Матір з сином зайшла в будинок. Раптом вони почули мелодичний жіночий голос:

– Проходьте у ліву кімнату, шановні гості. Я вже вас зачекалася.

Галина завмерла. Вона була вражена, адже вона не була впевнена, що знайде міфічне місце зі знахаркою. Невже мольфарка знала, що до неї прийдуть? Потім жінка видихнула й пройшла туди, звідки було чутно чарівницю.

Невеличка кімната була освітлена сонячними променями з великого вікна. На невисокій лавці сиділа дівчина. Вона здавалася зовсім молодю. Довге темне волосся блискучим водоспадом, майже діставало до підлоги, а карі розумні очі дивилися з цікавістю. Біла сорочка була прикрашена чорними й червоними кривульками та клинцями. Червона дерга закріплена різноколірним поясом, а помаранчеві й блакитні дармовіси виділялися на тонкій світлій шиї. Загадкова дівчина промовила:

– Розповіси мені. Галино, що тебе хвилює.

Жінка здригнулася, а потім почала тихо говорити:

– Мій син, Дмитро, хворіє. Я не знаю, що робити. Навіть місцеві лікарі не знають, що за хвороба мучить мого хлопчика. Я у відчаю, не знаю, що робити...я..., – матір Дмитра схлипнула та опустила голову на груди.

Усі ті почуття, що вона так довго ховала, повернулися та не давали їй спокою. Її увагу відвернув теплий дотик до чола. Мольфарка схилилася над жінкою і гладила по голові. Коли Галина прийшла до тями, чарівниця повернулася на своє місце.

– Як виглядає хвороба вашого сина? – лагідно спитала дівчина.

– Він плаче ночами, задихається. Дуже часто хворіє, може застудитися навіть влітку.

Мольфарка задумливо подивилася кудись вперед. Здавалося, що вона розмірковувала над чимось. Після своїх міркувань встала та взяла до рук дрімбу.

– Я допоможу тобі. Однак, ти повинна мене слухатися і виконувати все, що я тебе попрохаю зробити. Заради твоєї власної безпеки та твого сина.

Галина погодилася без роздумів. Вона готова була на все, аби її дитина жила. Матір покликала Дмитра, і чарівниця заграла на дрибмі. Вони ніколи не чули такої живої та ласкавої мелодії. Цілюща музика зачаровувала і пригортала до себе, як ненька.

Коли пісня закінчилася, дівчина проговорила:

– Усе майже готово. Тепер тобі потрібно діяти. Наступні п'ять днів ні в кого нічого не бери, якщо тобі пропонують. Таке прокляття, яке було на вашій сім'ї, міг накласти хто завгодно. І нічого нікому не давати. Зробиш, як я кажу – усе налагодиться.

– Дякую, дякую вам за все! Як вас звати, добра людина?

– Україна, – відповіла дівчина з загадковою посмішкою.

Мама і син повернулися додому і сумлінно робили те, що казала чарівниця. Перші три дні нічого дивного не траплялося, але на четвертий день з'явився той, хто наробив стільки горя. Галина тоді мила посуд, а Дмитро їв гарячий бограч. Хтось раптово постукав у двері.

«Може сусідка прийшла?», – подумала жінка й пішла відчиняти. Вона дійшла до дверей й завмерла. Чомусь їй здавалося, що не можна цього робити.

– Хто там?

– Це я, Зоряна, – пролунав голос її давньої подруги. Але звучав він дивно. Зоряна говорила тихо-тихо, хоча зазвичай вона дуже гучна й жвава. – Я хотіла попросити, чи можна взяти в тебе трохи солі. У нас закінчилась.

Тільки-но Галина потягнулася до ручки дверей, вона наче почула наказ мольфарки: «Ні в кого нічого не бери, та нікому нічого не давати!» Жінка рішуче проговорила:

– Вибач, Зоряно, але в нас теж закінчилась.

Кілька хвилин була тиша, а потім Галина почула скажений злий крик:

– В тебе є сіль, не бреш мені!!! Дай сіль!!!

Жінка сполохано відскочила від дверей.

«Матір Божа, ось що з людьми чорна магія робить?», – злякано подумала жінка. Через декілька хвилин проклять та лайки, в адрес Галини, Зоряна пішла.

Все сталося так, як сказала чарівниця. Хвороба Дмитра зникла, та їх життя пішло в гору. Навіть через багато років, Галина досить молиться за життя та здоров'я мольфарки на ім'я – Україна!

©Гур'єва Мілена

Біловух

Українські ліси повні загадок і магічних створінь. Я маю багато історій від батьків, родичів та друзів, що підтверджують мої слова. Проте, сьогодні я буду ділитися власною історією, любий читачу мого щоденника.

Мені було з років вісім. Я жив у селі, що розрослося поруч темного старого «Драконового лісу». Про його утворення кожен мешканець дізнавався з легенд цих країв. Дітьми ми завжди туди бігали й знали кожен куточок, як своїх п'ять пальців. Точніше, думали, що знали...

Був у мене на той час улюблений пес – Біловух. Чорний, як сама ніч, та лівим вухом з білою плямою, наче хтось тицьнув його у фарбу замість пензлика. Попри протести батьків до всього, що я тягнув з вулиці, пес виявився гарним охоронцем. Та як виявилось, якби не Біловух, ви б про мене навіть не чули.

Все почалося одного травневого ранку. Ми з Біловухом гуляли по лісу. Трава після дощу тихо шаруділа під нашими кроками. Дерев височіли над нами, неначе створюючи зелений дах від сонця. Птахи хором співали на різні голоси. Я йшов лісом звичайним шляхом, але помітив дивну дерев'яну хатинку. Я довго ще стояв дивлячись на неочікувану знахідку та вагався наблизитися. Та через хвилину моя зацікавленість перемогла.

Я повільно підійшов та тихесенько постукав. Я був готовий, що ніхто не відчинить, аж раптом двері скрипнули й на порозі стояла старенька бабуся. Її голову покривала світло-жовта хустка з квітами. Її блакитні очі блищали мудрістю та добротою. Вона ласкавим, тихим голосом спитала: – Ох дитино, що ж ти тут забув?! Проходь.

Перетнувши поріг, я помітив, що у хаті було чисто й приємно пахотіло чимось смачним. Бабуся пригостила мене вишневими пиріжками. Ми сиділи за одним столом та довго розмовляли. Я ніколи не зустрічав такої доброї й мудрої людини. Мені

настільки було затишно, що я майже не помітив, що Біловух кудись зник.

Вийшов я десь під вечір з тієї хати. Коли вже наближався до села мене зустрів Біловух. Він гучно гавкав й відчайдушно тягнув мене до дому. Я помітив дивну поведінку Біловуха, проте не звернув уваги. А дарма...

Я майже кожного дня відвідував бабцю Мару з лісу. Я не помічав, що з кожним візитом я ставав слабшим. Став хворіти, набагато більше спав. Скільки я б не їв, постійно був зголоднілим й худим.

Так продовжувалося місяць, поки в одну ніч все не закінчилося.

Я лежав у ліжку й ніяк не міг заснути. В моїй голові багато маленьких дзвіночків відігравали тривожну мелодію. Біловух теж не спав. Він лежав навпроти вікна й дивився в темряву, наче спостерігаючи за кимось або чимось. Чим глибше ніч ковтала місяць, тим напруженіше ми себе почували. Очікування в мертвій тиші доводило нерви до моторошного стану.

Несподівано щось відчинило вікно та намагалось залізти у кімнату. Довгі бліді ноги, тіло у лахмітті. Аж раптом місяць викотився із-за хмари і я побачив обличчя цієї істоти. Мене, неначе блискавкою вдарило. В химерних, жахливих рисах цього створіння я впізнав бабу Марю. Я закрив рота рукою, та німий крик застряг у мене посеред горлянки. Воно повернуло своє обличчя в мій бік й почало повзти до мене.

Це мала б бути моя остання мить життя, якби не Біловух. З вовчим гарчанням він накинувся на відьму. Битва була швидкою, але жорстокою. Мій собака не залишив шансу тому, що називало себе бабуся Мара.

Так я дізнався, що Біловух то не звичайний собака. В моїх краях, люди які вірять у давніх богів кличуть їх ярчуками. Це пси з вовчими іклами, що можуть загризти відьму та іншу нечисть. Напевно, сам Перун послав його, щоб врятувати мене тоді, та підкинув його щеням. Відтоді ми стали з Біловухом не розлий вода, аж до його смерті. Зараз мені сорок третій рік, втім згадка про ту ніч залишилася назавжди у моїй пам'яті, та завжди віритиме у духів лісу та шануватиме пам'ять про свого друга, Біловуха.

©Гур'єва Мілена

Цікавість - двигун прогресу

Сталося це ще в ті часи, коли світ рухався поволі. Тоді не було Інтернету і телефонів. Люди жили під опікою природи та були, немов нетямущі пташенята. Проте, скільки б світ не рухався і скільки б покоління не змінювалося, у людини завжди була одна риса, яка примушувала рухатися вперед – цікавість та жага до знань.

Софрон гуляв вулицями Еллади, оглядаючись на всі боки. Хлопець був, немов дитиною цікавлячись абсолютно усім. Він хотів все розуміти – чому трава зелена, звідки взялося Сонце, що гріє і сяє над головою? Та який насправді Місяць, що так м'яко торкається обличчя сріблястим світлом по ночах і залишається таємницею.

Втім, скоро чіпкий погляд хлопця зачепився за щось дивне – то був незвичайний камінець. Він мав фіолетовий відтінок зі світлим візерунком, та був дуже схожий на «небесне каміння», яке описував його дід Юхим. Очі Софрона розширилися від захвату та в них з'явилася іскра жаги до знань. Він побіг додому. Хлопчик не міг дочекатися пояснень від діда Юхима.

Коли Софрон опинився біля дому, то побачив старця, що дивився кудись далеко в нічне небо. Начебто самі зірки нашіптували йому відповіді на питання, що турбують усе людство. Хлопчик присів біля свого дідуся, тримаючи камінець в рученятах, та тихо спитав,:

– Діду, а звідки з'являються небесні камені? Невже там, за зірками є інший світ?

Юхим тихо посміхнувся, від чого глибокі зморшки на його обличчі стали ще виразнішими, і тихо промовив:

– Я дуже хотів би знати, Софроне. Проте, на жаль, наші очі недостатньо сильні й ми недостатньо знаємо, щоб зазирнути за завісу зірок.

Хлопець задумливо сказав, насупившись:

– А чи дізнаємося ми колись?..

Дід повернувся, скуйовдив кучері онука та ніжно промовив:

– Ми обов'язково колись дізнаємося, онучку. Можливо набагато пізніше, коли вже в тебе будуть власні внуки, вони все розкажуть. Ми, люди, завжди будемо рухатися вперед, тому що

хочемо знати більше. Поки наша цікавість живе, ми будемо ставати все розумнішими й сильнішими. В майбутньому цей світ буде не впізнати. Запам'ятай, Софроне. Людство існуватиме допоки його жага до знань жива!

Хлопець слухав свого дідуся і вдивлявся у зірки. Він уявляв, як зірки теж спостерігають за людьми та рухом світу з висоти небес.

©Гур'єва Мілена

Археологія майбутнього

Сьогодні пік застосування технологій. В цей час дуже стрімко просувається та поширюється цифрова ера. Ще 30 років тому, щоб дізнатись будь-яку нову інформацію, людям доводилось спочатку довго шукати інформацію в енциклопедіях, книжках. Потім уважно читати, навіть по декілька разів перечитувати або ж шукати це в ЗМІ, і спілкуватися з досвідченими людьми. Зараз достатньо взяти в руки телефон, який розмір з долоні, ввести у стрічці пошуку те, що цікавить і вмиль на екрані висвітлиться мільйон посилань з різноманітними варіаціями відповідей, які можуть суперечити одна одній.

Колись людство навіть подумати не могло, що колись величезна машина названа комп'ютером і розміром з декілька кімнат, через якийсь проміжок часу зможе вміститись в маленьку коробочку і функціонувати набагато швидше і краще, ніж цей агрегат. Ніхто не мав уяви, що всі будуть залежати від технологій та інтернету, що всі знання, здобуті сторіччями, будуть у вільному та швидкому доступі для всіх у будь-який час і їх можна буде дізнатись просто ліниво натиснувши декілька кнопок на екрані.

Нині діти вже в 3 роки вміють користуватись телефоном чи комп'ютером, а перший власний телефон з'являється в 5 років. В цей час, як у сьогоднішніх підлітків перший кнопочковий телефон у початкових класах, з якого можна було тільки дзвонити, а в ексклюзивних випадках зіграти в "змійку" швидко трансформується у сенсорний.

Що ж тоді буде через 20 або 30 років, якщо сьогодні технології захоплюють і майже правлять світом? Раніше люди жили на повну, боялися пропустити цікаві миті в житті одне одного. Більше посміхались, вміли викладати свої думки не запобігаючи до помочі нанотехнологій, раділи. Могли сміятися без вагомої на те причини, виходити гуляти просто так.

Ні, люди стали робити це набагато менше не тому, що з'явився інтернет і технології, а тому, що не було такого шаленого і величезного потоку інформації та швидкості життя. Люди не стали черстві й холодні, це просто запрацювала захисна реакція на негатив з навколишньої середовища від інших, так скажемо, вже покалічених життям. З кожним роком стиль життя усього

людства стає більш божевільним і швидким, через це багато хто не знає про красу природи, світанків, про мелодійність співу птахів, наскільки приємно просто гуляти, ні про що не думати та нікуди не спішити.

Це зробило не майбутнє, а самі люди, які нехтували набути в минулому і дарами майбутнього. Сьогодні поняття: тепер, зараз, у цей час, декілька хвилин – перестали бути просто якимись, можливо, теплими й приємними фрагментами з життя.

Сьогодні люди замислюються над тим, що придумали самі і як це можна ще більше розвинути, а не над життям, яке не таке вже й довге, а зовсім коротесеньке. Що не існує «завтра», завжди наступає «сьогодні». Що через час, життя перетворюється на минуле.

Можливо, якби люди цікавились станом одне одного, не допускали розповсюдження негативу і хибних новин, допомагали, піклувались, підтримували одне одного – то усім було б трішечки легше. Плинність життя займає другорядні сходинки цінностей, а «штучний інтелект» узяв в полон людство. Невже мистецтво, творчість, розвиток під загрозою зникнення як динозаври?

Всіх лякає невідомість і недослідженість майбутнього, але вони забувають про вже набуте в минулому. Не треба забувати минулого, але й треба давати шанс на існування майбутньому. Не стояти ж на одному місці, правильно?

©Болокан Інна

Душа, закутана в зірках

Душа, немов пелюстка великого космічного квіту, розкривається у відсутності меж та з'єднується із космосом. В цьому невидимому танці енергій вона відчуває вібрації безкрайності, а зорі в космічній темноті стають вікнами в її власну духовну глибину. У цьому великому сплетінні космосу та душі кожен промінь світла – це віддзеркалення внутрішньої світлості, яка проймає кожен атом та планетарний обрій.

— Мамо, а ти знаєш, що зорі – це душі людей? І чим яскравіше зоря – тим краще людина прожила життя, — нарешті відірвав свій зачарований погляд від зоряного неба хлопчина.

— Ох, синку, це всього лише чутки. Навряд наші душі стають зорями.

— Коли я виросту, я обов'язково доведу це. Всім доведу, що це правда! От побачиш! — він насупив брови у відповідь на лагідну насмішку матері.

«А й дійсно, цікаво, куди потрапляють душі людей? Не можуть ж вони просто зникнути, має бути місце, куди вони потрапляють. Чи вони перероджуються?» — замислилась мати.

Хлопчик зростав, але не полишав своєї ідеї. Він занурився у вивчення космосу. Звісно, це спершу виявилось складніше, ніж очікувалось, але зацікавленість не відпускала, не давала облишити мрію. Обіцянка – є обіцянка.

Якось в школі на перерві всі грались, а мрійник сидів на своєму місці та замислено читав та щось уважно занотовуючи.

— Андрію, знову про свій космос читаєш?

— Та годі тобі, Дем'яне, це дійсно цікаво! От сам би почитав про це трохи й зрозумів би.

Андрій не відступав від своєї мети. Він працював над власними теоріями, вивчав астрофізику та роздумував про таємниці космосу. Дем'ян, його друг, хоч і не дуже розумів його захоплення, вирішив підтримати:

— Добре, то розкажи мені хоч щось цікаве з того, що ти дізнався про космос. Можливо, я і зрозумію твою упереджену захопленість.

Відклавши книгу трохи в бік хлопчина почав розповідь про галактики, чорні діри та магнітні поля. Дем'ян став слухати все уважно і з кожним словом почав розуміти: чому його друг так запально вивчав космос.

— А ти хоч знав, що якщо подивитися на найвіддаленішу з видимих із Землі зірок, то ми побачимо її станом на 4 мільярди років тому. Саме стільки часу потрібно світлу, щоб досягти від тієї зірки до нашої планети. Адже швидкість світла становить понад 300 000 км/с! Виходить, ми дивимось в минуле.

— Воу-воу, друже, ти знаєш майже все, – із захопленням вигукнув Дем'ян мало не на весь клас.

— Нічого особливого. Все, що я розказав тобі – це факти, що можна легко знайти в інтернеті чи популярних довідниках, — реакція товариша звеселила Андрія.

«Його легко здивувати, як і завжди» — подумав він.

Час летів і зоряний парубок обрав напрямок своїх досліджень – вивчення явищ, що можуть пояснити долю людських душ. Він присвятив дні й ночі своїй мрії про з'ясування загадкового місця, куди можуть подітися душі померлих.

Одного разу він виявив новий астрономічний об'єкт, який не підпадав під стандартні поняття. Андрій понівечив ночі, досліджуючи це явище і, нарешті, прийшов до приголомшеного висновку: він відкрив великий потік енергії, який можливо пов'язаний із долею людських душ.

Третій ватман заповнився його експериментами, теоріями та деталями відкриття. Майбутній великий дослідник вперше у своєму житті відчував, що може дійсно довести свою ідею про зорі та душі.

— Мамо, тату, я зробив щось неймовірне. Я відкрив нову реальність, де можливо зберігається енергія душ. Це не просто мрія, це реальність! — оголосив він своїй родині з великим захопленням.

Андрій поділився з родиною результатами своїх досліджень, розповідаючи про відкритий ним астрономічний об'єкт і його можливе пов'язання з енергією душ. Родина слухала із зацікавленістю, здивуванням і трохи невірою. Однак вони підтримали Андрія, прагнучи зрозуміти більше.

Мати й батько були вражені розвитком синовієї мрії дитинства, яка перетворилася в серйозні наукові дослідження. Звісно, вони підбадьорювали його весь час, не свідомо прагнучи зрозуміти, як це може вплинути на сучасне розуміння природи душ і долі людей, але й поняття не мали, що це може дати плоди – так ще й такі.

Андрієві довелося працювати над вдосконаленням своїх теорій і експериментів. Він витрачав години в лабораторії, вивчаючи кожен аспект виявленого явища. Завдяки його наполегливості відкриття почали привертати увагу науковців та фахівців з усього світу.

За час своєї наукової кар'єри Андрій брав участь у конференціях, публікував статті та співпрацював з визначними фахівцями. Його відкриття стало об'єктом обговорення у наукових колах, викликаючи як захоплення, що такий молодий хлопчина знайшов щось подібне, так і підпадаючи під сумніви.

Та в один момент Андрій зрозумів, що йому необхідно розширити свої дослідження, спрямувавши їх на нові аспекти. Він подав проєкт на отримання фінансування для високотехнологічного обладнання та подальших досліджень.

По ходу свого наукового шляху Андрій не лише розкрив таємниці космосу, але й визначився зі своєю власною долею. Його високі ідеали та наполегливість допомогли йому перетворити мрію з дитинства в реальність, що несе користь не тільки для нього, а й для всього наукового світу.

Від захопливої ідеї, ще маленького хлопчика до вченого-дослідника, який змінює світ своїми відкриттями – це шлях, на якому зірковий фантаст виявився справжнім дослідником.

Андрій отримав фінансування для своїх досліджень, він зміг пройти конкурсний відбір до кінця, і його лабораторія стала центром вивчення аномальних астрономічних явищ. Його колеги допомагали в розширенні експериментів, а громадськість стала більш зацікавленою у його роботі.

— Пане Андрію, це просто неймовірно! Ти вже встиг вразити не тільки звичайних людей, а й наукова спільнота. Їх цікавить, що ж ти знайдеш далі, — поділився один з колег.

— Це лише початок, — відповів сміючись той, — я впевнений, що ще так багато чекає на відкриття. Мої дослідження лише прокладають шлях для нових відкриттів у науці.

У той час як мрійливий дослідник глибше поглиблювався у свої дослідження, Дем'ян, його друг з дитинства, вирішив завітати до лабораторії.

— Андрію, чесно кажучи, я досі не зовсім розумію, але це дійсно цікаво. Як ти робиш такі висновки?

— Дем'яне, все почалося з тієї дитячої ідеї про зорі та душі. Тепер я вивчаю аномалії в космосі, які можуть бути пов'язані з енергією душ. Важливо мислити ширше та уявляти можливість чогось більшого, ніж ми можемо бачити.

— Можливо... я можу чимось допомогти? — товариш великого науковця трохи засоромився, адже не знав що може зробити.

— Ти вже допомагаєш, Дем'яне, своїм інтересом і підтримкою. Іноді для великих відкриттів потрібно не тільки знання, але й віра в мрію. Давно мені слід було подякувати тобі,

що залишається зі мною ще з молодшої школи й так уважно вислуховуєш мене. Для мене завжди було важливо почути твою думку, — Андрій подарував усмішку другові. Та й не тільки усмішку: його темно-карі очі з вкрапленням чогось світлішого сяяли від щастя. Дем'янові іноді здавалось, що в очах його знаменитого товариша ховається величезний космос, в якому можна втонути.

Дем'ян думав про слова Андрія, коли йому довелося пояснювати своїм знайомим та родині, що робить його друг.

— Він вивчає космос і відкриває багато всього незвичного та навіть аномального. Я не розумію всього цього наукового мовлення, але це доволі цікаво, навіть для мене, як для того, хто з ним ще давно знайомий і так тісно спілкується, — вихвалявся Дем'ян.

Робота вже професійного науковця у сфері астрономії продовжувала вражати інших вчених, і він був запрошений на міжнародну конференцію, де він зміг поділитися своїми відкриттями.

— Пане Андрію, твої дослідження вразили весь світ. Це велике досягнення для нашого наукового товариства, — сказав йому колега з іншої країни.

— Я вдячний за підтримку та можливість поділитися своїми думками. Моє завдання – розкрити таємниці космосу, які можуть впливати на наше розуміння життя та долі.

Так, захопленням, вірою в мрію та науковими дослідженнями, Андрій продовжував вести свій унікальний шлях, розкриваючи таємниці космосу та можливості впливу на долю людей.

Ця захоплива подорож у світі досліджень і науки стала великим внеском у розвитку астрономії та науки взагалі. Його шлях від дитячої фантазії про зорі, як відображення душ, до серйозних наукових відкриттів у галузі астрономії став прикладом того, як віра у мрію може перетворитися на реальність через наполегливість та вивчення.

Андрієві вдалося створити лабораторію, де поглиблено вивчаються аномалії в космосі, а його власні теорії виявилися плідними для розвитку астрономічної науки. Його відкриття великого потоку енергії, який може бути пов'язаний із долею

людських душ, викликало обговорення та інтригу в наукових колах.

Подальші дослідження допомогли розширити наше розуміння космосу та його впливу на життя. Його робота не лише привернула увагу вчених, а й стала джерелом натхнення для молодих науковців і тих, хто мріє вивчати та розкривати таємниці всесвіту.

Вечір був спокійним та декілька людей сиділи біля телевізора очікуючи промови важливої для них людини. Це був завершальний шматочок наукової конференції, де брав участь зоряний хлопчина, їх любий Андрій.

— Новий астрономічний об'єкт, виявлений паном Руденко Андрієм, став ключовим відкриттям, що відкриває нові можливості для досліджень. Це також викликало інтерес громадськості, дозволяючи звичайним людям розуміти важливість астрономії та наукових відкриттів, — зазначив Михайло Гаранін, один зі спікерів.

— Погоджуюсь з вами, останні відкриття стали визначальним моментом в науковій історії, відзначаючи новий етап у вивченні космосу та його зв'язку з долею людських душ. Науковець Руденко відкрив новий шлях для науки та вкладав не лише знання, але і власну душу у свою роботу, — зазначила Вікторія Рева, спікерка конференції.

— Все дуже просто у цьому світі: важливо пам'ятати, що наукові відкриття не обмежуються лише лабораторіями та вченими. Вони можуть народжуватися з простих дитячих ідей, що ростуть у великі наукові досягнення. Як я розумію, мій приклад надихає всіх присутніх і тих, хто дивитиметься запис не лише вивчати космос, а й мріяти грандіозно та вірити в потужність наукового дослідження. Зірки, немовби вічні ліхтарі в космічному вирі, відбивають відблиск душі. У своїх величних просторах вони стають свідками моментів наших життів та віддзеркалюють внутрішній вогник кожної душі. Спостерігаючи за зірками, ми можемо відчути спокій і велич душі, яка завжди мріє про відкриття нових горизонтів у цьому безмежному космічному танці, — пояснював науковець-мрійник, — І якщо дозволите, як пам'ятаю частина конференції відправиться на телебаченні, я хотів би хотів подякувати своїм батькам та вірному другові, що вірили у мене та мої сили та у все, навіть

коли вони вважали щось неможливим. Адже важливо не тільки самому вірити, а й мати хоча б одну людину, що буде вірити у вас та підтримувати, навіть якщо це буде якась маячня. Будь-яка нісенітниця може стати великим відкриттям, що змінюватиме світ. Дякую.

©Болокан Інна

Твоя доля тільки у твоїх руках

***

Уявіть світ, де кожна людина народжується з таємничою міткою на руці — знаком її долі. Це символ її призначення, яке вона має розкрити і зрозуміти, аби знайти своє справжнє місце в житті. Мітка є своєрідним дороговказом, що веде до внутрішньої гармонії та успіху. Однак цей шлях не такий простий.

Якщо людина відхиляється від свого шляху, на її руці з'являється нова мітка. Вони стають видимим нагадуванням про помилки та неправильні вибори. Кількість міток, які накопичуються з роками, не тільки впливає на якість життя, але й визначає долю нащадків. Якщо людина так і не знаходить свого призначення до кінця життя, усі її мітки передаються наступному поколінню як тягар не розв'язаних проблем.

***

— Станіславо, невдячна ти донька! Чому не можеш нормально нічого зробити? Нездара! Поглянь он скільки в тебе вже міток, а якщо вони на брата твого вплинуть? Мовчу вже про себе, тобі ж на матір завжди було начхати, я тобі не мама! — вчергове одне й те саме кричала жіночка років 35-40.

— Так, ма... Я невдячна, я нікчемна, бездарність... Що ще? — майже нечутно, ніби вітер, шепотіла зеленоока дівчина поміж галасу.

— Ти тільки подивись на неї! Вона ще й огризатися задумала! От якби був батько вдома, по-іншому заспівала б.

— Ага, добре... Можна я піду уроки робити? Мені НМТ скоро складати — спокійний голос підлітка залишався все таким же непохитним і дещо байдужим.

— О, так-так, іди, тільки щоб не провалила ще й це, як усе інше в житті! — продовжувала кричати жінка, сердито махнувши рукою.

Дівчина нічого не відповіла. Лише кивнула, стримуючи сльози, і пішла до своєї кімнати. Вона сіла за стіл, на якому чекала купа зошитів, підручників та старенький побитий життям ноутбук.

«НМТ... Це мій шанс... Мій вихід із цього нескінченного хаосу»

Десь із кухні ще було чути бурчання матері, але дівчина намагалася відгородитися від цього, занурюючись у задачі, правила, формули, дати... В її очах палав вогник, який, здавалося, здатен пробитися крізь будь-яку темряву.

«Колись я доведу їм усім, що варта більшого», — майнула думка та її рука впевнено повела ручку по сторінках.

Вона так довго сиділа над домашніми завданнями та підготовкою до екзаменів, що заснула прямо за столом. Але сердита матір розбудила її криками:

— Диви на неї! Робить із себе жертву. І це ти так готуєшся до свого «енмете»? Ледарка! Тобі 17 років! Ти коли за голову візьмешся? — сварки матері можна навіть не слухати, постійно одне й те саме, Стася вже давно вивчила все до найменшої зміни інтонації.

Жінка ще довго кричала, а дівчина лиш прокручувала можливі відповіді у голові й тільки деколи подавала хриплий, від стримування сліз, голос. Коли все гидке та образливе, що тільки можна було придумати, було сказано, мама вчергове йойкаючи вхопилась за серце і пішла геть з кімнати, бурмочучи як сильно зіпсувала їй життя старша дитина.

Брунатна дівчина лежала у затишному ліжку з вимкненим телефоном Хотілось відволіктись, але сил вже не було ні на що.

По щоках тихо котились сльози, залишаючи по собі доріжки трохи подразненої шкіри.

Раптом із коридору почулися тихі кроки. Двері до кімнати ледь прочинилися, і в щілині з'явився маленький силует.

— Славо, ти спиш? — прошепотів невпевнено хлопчик.

— Ні, заходь, — дівчина швидко змахнула сльози й соплі, всміхнулася і поклікала до себе молодшого рукою.

Маленький хлопчик років семи підійшов до ліжка й нерішуче сів на край:

— Мені страшно, — зізналася він — Мама знову кричала... і мені наснилося, що вона на мене злиться.

Дівчина притиснула брата до себе й обійняла:

— Тобі немає чого боятися, чуєш? Я завжди буду поруч. Тобі не потрібно хвилюватися, бо ти — найкраще, що в мене є в житті.

Хлопчик тихо зітхнув й міцніше обійняв свою вірну захисницю.

У цей момент Станіслава зрозуміла: її боротьба — це не лише заради себе. Вона мусить бути сильною і для свого братика, який заслуговує на краще життя.

***

Через місяць, за тиждень до НМТ, Стася сиділа у своїй кімнаті, похмуро дивлячись на підручники. Втома брала своє, але зупинятися було не можна. Вона розуміла, що іспит — її єдиний шанс вирватися з дому, де кожен новий день ставав випробуванням.

Раптом двері відчинилися без стуку. Мати зайшла до кімнати з різким поглядом і склянкою води в руках.

— Знову сидиш, наче когось це хвилює. Хоч би підлогу помила, дармоїдко, — вона поставила склянку на стіл так, що вода трохи розлилася на зошити.

Стася швидко схопила зошити, щоб вони не промокли, але нічого не відповіла. Вона знала, що будь-які слова лише погіршать ситуацію.

— Мовчу вже про те, що вдома роботи купа. Тобі здається, що твої «папірці» щось змінять? Ну-ну, подивимось, як ти провалиш усе, як завжди, — додала мати, кидаючи саркастичний погляд.

— Я приберу після того, як закінчу повторювати теми, — тихо сказала Стася, не підводячи очей, які здавалося б от-от луснуть від перевтоми та сліз, які вже неможливо стримувати.

— Повторювати? Ха! Таке враження, що ти якась професорка! А насправді — ніхто і звати ніяк, — мама грюкнула дверима й пішла.

Зеленоока сиділа мовчки, відчуваючи, як її руки тремтять. Вона дивилася на розливу воду і думала: «Як же це все набридло. Я більше не хочу цього слухати. Не хочу.»

Коли всі лягли спати, вона довго сиділа біля відкритого вікна, вдихаючи холодне повітря. Її думки крутилися навколо одного: потрібно будь-що здати НМТ, вступити до університету і залишити цей дім назавжди.

Її молодший брат тихо зайшов до кімнати, сів поруч і поклав голову їй на плече.

— Славочко, я чув, як мама знову на тебе кричала. Не слухай її, ти сильна і все зможеш. Правда? — прошепотів хлопчик.

— Зможу... Обов'язково все зможу... — тихо відповіла шатенка, стискаючи руки в кулаки.

У її серці закипіла рішучість. Вона знала, що працює не лише заради себе, а й заради брата. Вона зробить усе, щоб він ніколи не відчував того, що відчуває зараз сама.

***

Хоч дівчина і склала екзамен майже ідеально, але всі бали їй не зарахували, через велику кількість міток на руках, тож і вступити кудись було тим ще випробуванням. Ледь-ледь добилась бюджетного місця, але з'їхати до гуртожитку не вийшло.

***

З того дня пройшло трохи більше, ніж 3 роки. Навчання клеїться жахливо, а мама з кожним днем нагнітає все більше, та й факт того, що кількість міток не зменшується, а тільки

збільшується, при чому в геометричній прогресії, зовсім не тішив.

Стася сиділа за тим самим столом, що й три роки тому, тільки замість шкільних підручників перед нею лежали конспекти та завдання з університету. У кімнаті було тихо, лише чути, як годинник відлічує хвилини й секунди до її двадцятого дня народження.

«Двадцять років...» — промайнуло в її голові. Вона зупинилася, провела пальцями по шкірі руки, де з'явилися нові мітки. Їх стало так багато, що деякі почали зливатися між собою, утворюючи химерні візерунки.

«Кількість міток все зростає. Чи є в цьому хоч якийсь сенс? Я ж стараюся, працюю. Чому це не допомагає?»

З думок її вирвав стукіт у двері. Відкрився знайомий силует, але вже не такий маленький, як був раніше. За три роки брат подорослішав, виріс, але його очі залишилися такими ж добрими й допитливими.

— Славко, я знаю, ти вчишся, але я хотів дещо сказати, — голос звучав нерішуче, але сповнений надії.

— Що таке, братику? І чого не спиш так пізно? — вона відклала ручку і посміхнулася, ховаючи втому.

— Я хотів сказати що... Ти найкраща сестра у світі. Я знаю, ти завжди думаєш, що все йде не так, але я вірю в тебе. Завтра твоє свято, і я хочу, щоб ти пам'ятала: ти наша підтримка. Навіть якщо міток стає більше, для мене ти — герой.

Станіслава зупинилася, дивлячись на нього. У його словах було те, чого їй завжди бракувало — безумовна любов і віра. Тільки цей маленький хлопчик міг дати їй це. Вона ніжно обійняла брата, намагаючись стримати сльози.

— Дякую, Тимошко. Ти навіть не уявляєш, як багато це для мене означає.

Тієї ночі вона вирішила: навіть якщо доля складеться так, що мітки ніколи не зникнуть, вона не дозволить їм зламати її дух. Адже у неї є те, заради чого варто боротися, — її брат.

«Завтра почну знову. Якщо не для себе, то для нього. Зрештою, навіть з мітками я знайду свій шлях» — від цієї думки з очей хлинули сльози. Очі, що схожі на великі гарні смарагди покрились червоним «павутинням» навколо від довго плачу. Стася проплакала майже всю ніч й вчергове заснула за столом.

Від цього дня, дівчина намагалась зрозуміти хто вона і що взагалі хоче саме вона, а не вестись на провокації суспільства.

***

Випускний мав стати грандіозним святом, на яке Станіслава чекала всі ці роки. Вона мріяла про цей день ще тоді, коли сиділа над підручниками, долаючи втому і біль. Проте мрії, як завжди, розбилися об реальність.

За тиждень до свята її покликала кураторша з проханням залишитись після пар:

— Станіславо, я повинна повідомити тобі... Це рішення керівництва, я нічого не можу змінити, — її голос звучав холодно і байдуже, — тебе не буде на випускному і не має бути.

— Але... Чому? Я все виконала, закінчила з найкращими результатами не те що в групі, а через всього курсу! — Стася відчула, як її голос почав тремтіти.

— Розумієш, справа не лише у твоїй успішності. Ми отримали багато скарг. Мітки на твоїх руках... Це погано впливає на репутацію закладу. Батьки інших студентів вважають, що ти можеш стати, ем... прикладом для їхніх дітей, — уникаючи погляду дівчини, кураторка не приховувала відсутність у її тоні співчуття.

Брунатна дівчина стиснула кулаки, щоб не розплакатись прямо тут, перед куратором.

— Тобто, мене просто викреслюють, ніби я нічого не зробила за ці роки, ніби я не існую?

— Це лише один вечір. Ти отримаєш диплом, як і всі інші, але не можеш бути присутньою на урочистостях. Ми сподіваємося, ти зрозумієш.

«Зрозумієш» — це слово било по свідомості, як молоток. Вона мовчки вийшла з кабінету, відчуваючи, як мітки на її руках пульсують від приниження і болю.

У день випускного всі її одногрупники зібралися в ошатній залі — в сукнях, костюмах, із посмішками на обличчях. Фотографії, квіти, музика... Свято, на яке Станіславі не було місця.

Вона сиділа вдома, і знову за тим же столом, де провела стільки ночей, намагаючись довести собі й іншим, що вона варта більшого. У кімнаті було тихо, навіть брат, який зазвичай знаходив слова підтримки, сьогодні не міг нічого сказати.

Станіслава мовчки роздивлялася свій диплом. Він був ідеальним, як і її оцінки, але відчувався порожнім. Не потрібним. Через мітки на руках він нічого не означає.

Дівчина піднялася і підійшла до дзеркала. Вона подивилася на свої руки, вкриті численними мітками, і зрозуміла одне: ці знаки не визначатимуть її долю. Її боротьба тільки починається.

Невдовзі зеленоока змогла знайти роботу, хоч і не за спеціальністю, яку здобувала так палко всі ті 4 роки. Знайшла невеличку квартиру. Декілька місяців вона жила тихо й не примітно і навіть почала забувати, як боролась із матір'ю, втішала брата що все буде добре. Але от, вона згадала що завтра його день народження, йому виповнюється 12. Як же вона сумує за ним. Мама заборонила їм бачитись та спілкуватись. Дівчина пригадує, як сильно вірив у неї її любий Тимофійко.

Рішучість пройшла током по тілу. Вона розблокувала контакт «Матір», прийшло декілька повідомлень, що цей номер намагався дзвонити їй. Як би не хотілось, рука все ж натискає на кнопку виклику:

— Привіт. Як справи? Як Тимоша?

— А тобі яке до нас діло? — пролунало грубе з того боку лінії — з'їхала, от і живи собі, не псуй життя дитині.

— А таке діло. Він мій брат, рідний брат, якщо ти забула. І я маю право цікавитись його життям. Ти можеш заборонити нам бачитись, налаштувати його проти мене, але не вирвати його у мене із серця.

— Іди лісом бісова дитино. Я тебе не знаю і знати не хочу. Ти забула про Тимофія, а він про тебе тим більше. Йому тільки краще без тебе. І мітка тільки одна, з якою він народився, але вона світліше стає, бо він на правильному шляху, а не те що ти, дурепа — з цими словами жінка вимкнула дзвінок.

Стася ще декілька раз намагалась передзвонити, але це діло марне, в якийсь момент її заблокували. Тоді вона, на свій страх і ризик, спробувала зателефонувати братові на пряму, але пізно, тут теж заблоковано.

— Невже вона змогла змінити моє сонечко? Невже він тепер теж проти мене? — завівши руки у брунатне волосся дівчина відчайдушно плакала.

Трохи заспокоївшись вона поглянула на подарунок, який підготувала для найближчої людини у всьому житті, для братика, й подумала, що краще нехай він особисто її пошле, але вона хоча б спробує подарувати йому те, що так старанно і довго готувала.

У день, що мав стати одним з найкращих в житті, Стася прийшла до школи, але виявилось, що Тимофія не те що немає, а він не вчиться тут більше. І вже доволі давно. Розпач поглинув її. Нерозуміння та втома згризли зсередини.

«Славо, Славочко», — тільки голос брата лунав поміж думок наскільки вона нікчемна та жахлива.

— Шановна, якщо Ви не підете ми будемо змушені викликати відповідні служби — пролунало десь з-за спини.

Вставши зі сходів Станіслава швидко змахнула сльози, що пробились:

— Вибачте, я вже йду — її голос був трохи хриплим від болю, що поглинав її душу.

Дівчина ще довго блукала містом. Почало темніти, а температура повітря падати. В голові настільки багато всього, що здавалось ніби вона була набита ватою до країв, до натягнутих швів.

«В чому сенс? Чому мені потрібно боротись просто за дозвіл на існування? За що це все мені? Чому я...» — говорила сама до себе у думках.

Коли Стася хотіла вже вирушати додому пролунало тихе жалібне нявкання. З-поміж будинків вибігло кошеня, чорненьке з білою плямкою навколо рожевого носика та біленьким кінчиком хвостика. Воно одразу почало ластитися до сумної дівчини.

— Можливо не все так жахливо — промовила вона й підхопила кошеня на руки, — будеш Елпіс? — у відповідь кошеня тільки почало ніжно муркати.

Поява маленького друга в житті дівчини внесла кардинальні зміни. Кошеня виправдало своє ім'я, що означає «надія». І правда, тваринка підпалила свічку надії, яка ледь не потухла.

З того дня пройшло приблизно місяці 3, дівчина познайомилась з такими ж, як вона. Стася ні на мить не забувала про брата, шукала його, боролась заради нього.

Кількість міток на руках то зменшувалась, то збільшувалась.

З кожним новим днем все більше випробувань, все більше викликів, але Слава не могла припустити навіть найменшої думки про марність, вона була рішуча як ніколи. Елпіс нагадував їй про той день, коли вона хотіла зникнути з цього світу на зовсім, заснути вічним сном.

***

Пройшло не мало часу, групка активістів проти системи міток стає з кожним днем все більшою та сильнішою та впевненішою, їх дії все більш рішучі. Станіслава тепер очолює цей протестантський рух. Рух «Безкарних» — саме так вона прозвала своїх підопічних.

Сьогодні її день народження, який вона знову не бажає святкувати, хоч і з натягнутою посмішкою приймає невеличкі подарунки від друзів. 25 років — саме стільки вона бореться за право жити на рівні з іншими. І в неї вдається.

***

Свічки на торті погасли під дружні оплески, але Станіслава, дивлячись на тремтливий дим, думала лише про наступний крок у своїй боротьбі. На руках, закритих рукавами, відчувалась вага численних міток, як ярмо, яке вона вже давно вирішила зламати. Ці мітки були не просто символами її «невдач» — вони стали для неї мотивацією, свідченням того, як система прагне затягнути людей у замкнене коло.

— Станіславо, — тихо озвалась Ліліт, її права рука в русі, — у нас з'явився шанс. Ми знайшли людину, яка працювала в Архіві Міток. Вона знає, як і чому все було створено та чому мітки передаються від батьків до дітей.

Очі дівчини спалахнули цікавістю. Це могло змінити все.

— Де вона?

— Зустріч завтра вночі. Але є проблема. Її розшукують вартові системи. Якщо нас викриють...

Шатенка мовчки піднялася. Її рішучість була незламною.

— Ми теж у розшуку. Нам не можна гаяти ні хвилини. Завтра зустрічаємося, але підготуйте запасний план.

***

Наступного дня невеличка частина угруповання зібралася в старому підвалі. На стінах ледь виблискували каганці, кидаючи тіні на обличчя людей. Вікторія, колишня працівниця Архіву Міток, мала наляканий вигляд, але була сповненою бажання розповісти правду.

— Ці мітки, — почала вона, тримаючи в руках старі папери, — це не просто символи. Це програма. Алгоритм, який коригує вашу поведінку. Система визначає, що ви робите правильно, а що — ні. Але ось секрет: ваш «шлях» визначають не ваші дії, а дані які збираються про вас із самого народження. І це все контрольована маніпуляція.

Всі напружено слухали затамувавши подих.

— Як це зупинити? — спитав Адам із невеличкого скупчення людей.

Вікторія затремтіла:

— Я не знаю, чи це можливо. Але є один спосіб. У центральному ядрі системи є код, що об'єднує всі мітки. Якщо його знищити, мітки перестануть функціонувати.

— А якщо ні? — перепитав хлопець.

— Тоді система перезавантажиться, і всі мітки на людях подвояться, — відповіла Вікторія, дивлячись на Станіславу, — Ви повинні вирішити, чи ризик виправданий.

Брунатна дівчина мовчала. Це рішення могло коштувати їй життя — і майбутнього всіх, кого вона захищала. Але іншого вибору не було.

— Ми це зробимо! — в її голосі не було сумнівів, — Ми зламаємо цю систему раз і назавжди!

***

Наступна частина плану вимагала злагодженості всієї команди. Їх мета — проникнути до будівлі головного уряду системи, тим самим наблизитись до центрального сервера. Ця будівля є однією з найзахищеніших у всьому світі. Щоб досягти успіху, кожен мав виконати свою роль бездоганно, а інакше кінець всьому. «Безкарні» мали лиш одну спробу. Або вони і зараз або людство змушене буде забути назавжди про можливість вибору та свободу слова.

Стася обвела поглядом усіх присутніх.

— Ми не просто боремося за себе. Ми боремося за майбутнє наших сімей та друзів. За волю. Сьогодні в нас є право тільки на перемогу, інакше... Інакше настане кінець без початку.

Люди кивнули, а Ліліт стиснула плече наставниці:

— Ми з тобою. До кінця.

На цей раз головна протестантського руху «Безкарних» дозволила собі невелику, але нарешті справжню посмішку. Вона знала, що більше немає шляху назад. Поглянувши на кулон з фотографією брата наказала всім виходити на позиції.

Всі діяли обережно і делікатно, ніби виготовляли ніжний ювелірний виріб. Але не могло все іти так гладко, як хотілося. В момент, коли здавалося б, що нічого не могло завадити їй кінець операції був зовсім близько, декількох людей схопили. Це звісно ж похитнуло впевненість Стасі, але вона не відступила, у думках плавали образи всіх важливих для неї людей. Вона обережно подала сигнал у рацію:

— Що б не відбувалось, не здавайтесь, ми маємо дійти до кінця. Ми обов'язково дійдемо до кінця.

Охоронці Архіву Міток підозрювали, хоч і не знали точно, що у будівлі можуть бути ще сторонні, тому діяти стало небезпечніше. «Безкарних» почали виловлювати, ніби рибу з миски, але операція продовжувалась.

Пройшло не мало часу, ніхто й не помітив, що вже починається нова доба, починає світати. З угруповання залишилось зовсім мало людей. Стася та Ліліт нарешті дістались до центрального ядра. Посеред величезної кімнати, по якій були розвішані всілякі прилади, стояла химерна машина з

комп'ютером, до якого було все увімкнено. Тисячі, а може й мільйони дротів звисали з усіх сторін, що робило складнішим можливість підійти до цілі. Але дівчатам все ж це вдалося. Віднайшовши папірець, на якому було записано 5 кодів.

— Пані Станіславо, але як ми дізнаємося який з них нам потрібен? У нас лише 2 спроби — у голосі Ліліт відчувалась легка знервованість.

— Яке твоє улюблене число? — все з тією ж непохитністю спитала головна.

— Що? Ви, мабуть, жартуєте, в нас обмаль часу!

— От тому просто дай мені відповідь — дівчина з деякою грізністю глянула на свою підлеглу, через що та зрозуміла, що сперечатись марно.

— 7... Але як це допоможе нам?

Нічого не відповідаючи Слава почала вводити набір цифр та літер на головній клавіатурі. Мерехтіння монітора наводило жах. Закінчивши друкувати дівчина декілька секунд дивилась на монітор і тремтячою рукою натиснула клавішу «Enter». В моменті завили сирени, кімнату залило червоне світло, а руки почали боліти так, ніби вони горіли. Кількість міток на руках почало примножуватись. Вона ще раз переглянула записи на папірці й ще раз натиснула ту саму клавішу. Все заспокоїлось. Біль стих, так само як і звуки. Навіть гудіння цих химерних машин зупинилось. Дівчата чули лише власні серцебиття і дихання. В наступну мить лампочки погасли, величезна кімната стала темною, мов космос. В очах почали мерехтіти крапочки, ніби зірочки. Ця тиша біла по вухах, але тут з рації пролунало радісне:

— Капітане, мітки зникли, все вийшло!

Очі головної засвітились. В неї з'явилась ідея.

— Потримай — вона передала Ліліт ліхтарик й надівши безпалі рукавички почала безжалісно розбивати все, що тільки траплялось на очі. Підрядна лише спостерігала у тихому шоці.

До кімнати увірвались охоронці, але рятувати було вже нічого, більша частина апаратури знищена. Та й дівчата, як тільки прочинились двері, кинулись тікати.

Люди з усього світу були шоковані. Мітки зникли, то як тепер визначити чи на правильному вони шляху? Величезні натовпи

людей почали збиратись під урядовими палацами, а влади країн лиш нервово намагались розігнати їх.

***

Зібравшись на базі «Безкарні» вирішили, досить їм ховатись, потрібно розповісти людям правду:

— Ми маємо обережно підібратися до сцени біля парламенту, я буду виступати, а ви, стримувати всіх, хто буде намагатись мені завадити — у кожному слові Стасі відчувалась сила і впевненість, що запалило повстанців, які скоро втратять свою назву та зможуть жити спокійне життя.

— Я піду на сцену з Вами! — раптом вигукнула Ліліт — Ви можете говорити все що завгодно, але це моє остаточне рішення — від цих слів губи голови угрупування розтанули у посмішці, вона лиш міцно обійняла свою вірну помічницю.

Дивлячись на запал свого ватажка, ніхто навіть не міг припуститися, що щось не вийде чи піде не так. І дійсно, на цей раз, все йшло дуже гладко. Станіслава та її підлегла успішно пробрались на сцену та почали гучну промову. Звісно, все було продумано, тому трансляції на головні площі по всьому світу були вже запущені. Усе людство, затамувавши подих, слухає правду, а влади країн не в змозі нічого вдіяти.

По закінченню розповіді таємничих повстанок люди почали кричати. Більшість були звісно ж раді, але все-таки знайшлись і ті, хто був проти такої свободи, як от матір Станіслави.

Потроху, день за днем, у всіх країнах було скинуто тоталітарний режим й визначено нових свідомих керівників державами. У людей відкрились очі. Хоч життя ніколи не буде, як раніше, але всі пожертвування були варті того.

Врешті, через деякий час, все почало всідатись на свої місця, як воно мало би бути ще давно. Всі зміни відчувались, як повернення до чогось давно забутого, дежавю переслідувало багатьох.

Через деякий час і Станіслава змогла знайти своє щастя, нарешті побачилась із братом. Вона та всі її друзі нарешті здійснили всі свої мрії. Людство розквітло, ніби Едемів сад, хоча

без бур'янів не обійшлось, але проти них завжди знайдете протидія.

***

— Що б не відбувалось в житті, ніколи не кидайте своїх мрій, завжди ідіть за покликом серця і все обов'язково здійсниться — саме так на всіх інтерв'ю відповідала Стася поклавши руку на кулон із фото її улюбленого брата Тимофія, що радісно обіймав їх кішку Елпіс.

©Болокан Інна

Два дракони

В самих надрах космосу, який не має, а ні початку, а ні кінця, де темрява виглядає як океан, відбулася пригода, яка повела нас у найвіддаленіші куточки Всесвіту. Це було далеке майбутнє, коли людство вже опанувало зірки та вивчало невідомі глибини космічного простору. Героєм цієї історії був Феш Ляхтич та його космічний корабель «Зореносець».

Феш, був досвідченим пілотом і розвідником, та завжди мріяв вивчити найпотемніші куточки космосу. Його завдання полягало у дослідженні області, де знаходилися два загадкові світи, відомі як Місячний і Зірковий. Світи були названі на честь двох драконів. У легенді йшла мова, про те що вони були стражниками великої таємниці, яку приховували в найглибших просторах космосу.

Піднявшись на борт Зореносця, Феш почав відправлятися у подорож. Космос день за днем відкривав йому свою таємницю – барви газових хмар, яскраве світло, яке не мало джерела, а магичні зорі утворювали неймовірні пейзажі. Але для Феша головною метою були два дракони, які приховували таємницю великого космічного світу.

Пошук був не простим, але через деякий час Феш натрапив на космічний портал, що вивів його прямо до місця, де схована таємниця. Саме тут він побачив Місячного та Зіркового Дракона, які оберталися навколо великого світлового об'єкта, схожого на космічний шар з каменів, який був оперезані газовими кільцями та сповнений магичною енергією.

Місячний Дракон, або як його ще називали – Чорний, був величезним, з вогняними очима. Його крила, розгортаючись, створювали холодний вітер, однак вони виглядали так, ніби віддзеркалювали світло його жовтоокого покровителя.

Натомість Зірковий Дракон або Білий був меншим і граціознішим. Його тіло було вкрите таємничим сяйвом, яке нагадувало пил від зірок що помирають, а його крила були м'яким.

Феш побачив, що дракони оберталися навколо таємничого світлового об'єкта, випускаючи зі своїх пащ таємничі промені срібного та золотого сяйва. Зореносець автоматично збільшив

швидкість, але Феш прагнув з'ясувати, що це за таємничий об'єкт.

Феш відчував, що час тут працює інакше. Здавалося, що він рухався вперед і назад одночасно. Коли він наблизився до таємничого об'єкта, він помітив, що час на цьому місці справді змінюється – він зупиняється, розтягується і згинається в водночас, немов все навколо втрачає свою звичну форму та гнучкість.

Білий і Чорний дракони вели вічний танець. Своїми вдихами та видихами, силою поштовхів крил, вони взаємодіяли з таємничим космічним шаром. В цьому танці було щось захопливе та таємниче. Феш відчував, що він бере участь у чомусь грандіозному, що перетинає межі часу та простору. Він був свідком своєрідного обряду.

Неочікувано відчинився новий портал, який пригнічував зірки й виводив корабель Феша на новий рівень реального або не зовсім світу. Відкриваючи нові кордони, він знову натрапив на драконів – де вони були провідниками в цьому новому просторі.

Два дракони вивели Феша до міста, яке розташоване на величезних плаваючих областях космічного скла зі шматків місячного сміття, яке століттями зросталося. Це місце було домівкою різноманітних істот з усього Всесвіту – від космічних трилобітів до світлових енергійних сутностей. Навіть були трикоти, які з цікавою зовнішністю та з гострими, як леза, зубами.

Тут Феш дізнався, що об'єкт, який він вивчав, був ключем до різних космічних реальностей, а дракони були його стражами. Зірковий Дракон символізував зорі та світло, що дарує життя, а Місячний Дракон – Місяць і таємничість нічних просторів та мав нищівну силу.

Феш був обраним, він став таємним покровителем драконів у виконанні їхнього великого завдання – збереження рівноваги між світлом і темрявою у всьому Всесвіті.

Під час своєї подорожі Феш зіткнувся з випробуваннями, але завдяки своїй силі, дружбі з драконами, та розумінню природи космосу, він зумів пройти всі труднощі. В кінці його подорожі, коли він повертався на Землю, дракони відзначили його зусилля, надавши йому благословення світла та темряви.

Феш повернувся на Землю як герой із загадкового космічного пригодницького шляху, який змінив його. Тепер він розумів, що всім нам дано унікальну можливість відкривати неймовірні таємниці космосу і долучатися до великого танцю світла і темряви у Всесвіті.

©Грідіна Олександра

Мій сенс життя та моє місце в ньому

Життя – це нитка подій, емоцій і страждань. Початок і кінець єдиний: народження і смерть! Життя нагадує гру до якої не існує інструкції.

У цій грі є різні етапи та рівні: після народження ми попадаємо у соціальний світ: садочок, школа, коледж, університет, праця. Немає кнопки game over або кнопки стоп. Ми проживаємо етап за етапом, день за днем.

А у чому ж полягає сенс цієї життєвої гри? У сльозах, у посмішці, виживанні чи розвитку душі? Про це на жаль ніхто не знає, у кожного своє бачення життєвого сенсу, та не кожному вдається його усвідомити або винайти.

Я замислилась про свій сенс життя і своє місце у ньому? Яка в мене мета? Я у пошуках мрії. Я шукаю ціль. У своєму віці я поки що шукаю себе!

Я хочу все змінити, хочу, щоб у світі була злагода, не було війн, брехні й недовіри! Щоб чувся дитячий сміх, щоб палали щастям маленькі та яскраві очі. Щоб душа була вільною у своїх бажаннях і впевненою у завтрашньому дні. Можна знайти маленьку краплинку щастя в усьому, і викликати у себе посмішку навіть в захмареному дні.

Достатньо жити й любити. Любити себе, любити свій шлях! Любити свою справу. Нічого не боятися, долати слабкість. Сміливо сприймати критику, завдяки їй ми вдосконалюємося. Головне, слухати себе, свій внутрішній голос, але не серце, бо такі рішення миттєві та хибні, після цього болить усе, здається не має сил, але ні, ти бачиш свій світ іншим і прагнеш до цього.

З віком я стаю іншою – веселою, відкритою, а головне щасливою. В мене є голос, завдяки якому я живу, я співаю завжди й всюди. Я почала писати. Навіть коли я мию посуд я

римую слова або вигадую казки, історії. В мене є сім'я, друзі. Та найголовніше в мене є життя, здається це і є сенс – жити його за своїм планом.

©Грідіна Олександра

Звучання після акордів, що зірвалися

Цей щоденник знайшли у старій шухляді композитора і піаніста Романа Вірта. Чорнила майже зникли, але деякі рядки все ще можна розібрати. У них – любов, творча криза, загубленість між снами та реальністю. Його історія розкидана, як ноти на поживклому папері, але якщо уважно вслухатися – можна почути звучання після зірваних акордів...

07.03.2025

Де я? — ця думка першою прорізала свідомість, коли я прокинувся, вкритий холодним потом. Очі не могли сфокусуватися, і весь світ навколо розпливався, неначе у тумані. Я стиснув пальці, намагаючись відчутти хоч щось знайоме, але руки здавалися чужими, ніби більше не належали власному тілу. Простір довкола не мав меж, і від цього ставало моторошно.

Сьогодні мав бути останній концерт перед відпусткою. Обіцяючи собі, що після, зможу хоча б ненадовго знайти спокій. Але з кожною хвилиною, що наближала мене до сцени, відчуття тривоги тільки зростало. З кожним кроком охоплював туман і вже сидячі за інструментом, розумів:

«Я не тут»...

Темрява. Пахло квітами.

«Можливо, щось сталося? Можливо, я заснув назавжди під оплески глядачів?»

Раптом очі засліпило палюче світло, таке яскраве, ніби прагнуло випалити все навколо. Та звикнувши до нього, переді мною відкрився сад. Він був сповнений барв: поміж розлогих дерев літали метелики — блакитні, помаранчеві, перламутрові. Дух перехопило. Хотілося залишитися тут, розчинитися в цьому світі, стати легким, як вони, і просто летіти.

Я йшов стежками, поки не натрапив на сходи. Одні вели до витонченого будинку, що виднівся між деревами, інші — до води. І ноги самі попрямували до неї. Вода мерехтіла в сяйві, яке йшло невідомо звідки. Поверхня була спокійною, віддзеркалювала небо, але водночас здавалося, що приховує щось більше. Я прислухався. Десь удалині почувся звук — брязкіт металу.

Пішов на нього і невдовзі побачив дівчину. Вона стояла на темному камені серед води й танцювала з мечем. Її рухи були відточені, кожен удар, кожен поворот здавався частиною стародавнього ритуалу. Лезо блищало, розсікаючи повітря, а хвилі омивали її босі ноги. Краплі здіймалися вгору, і в світлі, що лилося згори, спалахували різнокольоровими відблисками, малюючи веселку.

Здавалося, вона існує лише в цьому танці — відокремлена від усього світу. Але раптом зупинилася. Повільно підняла голову й зустріла мій погляд.

У її очах не було страху чи подиву. Лише холодна зосередженість. І ще щось... гірке, невимовне, наче ледь стримуваний гнів.

Я й не встиг кліпнути, як вона опинилася всього за кілька кроків. Меч у її руках злетів, і на мить здалося, що він ось-ось прошиє мені груди.

Але все зникло.

Я спустив руки з клавіш.

Тиша.

Але не порожня, не мертва — вона дихала напругою, розтягувалась між мною і сотнями затамованих подихів. Зал не ворухився. Хтось завмер із піднятою рукою, ніби ось-ось мав заплескати, але не зміг. Хтось дивився на мене широко розплющеними очима, ніби бачив щось, чого сам не усвідомлював. Я повільно провів пальцями по клавішах. Жодного звуку. Наче музика залишила мене разом із тим світом.

Звів погляд і зустрів очі диригента. В них було більше, ніж подив. Питання. Очікування. Немов і він, і весь оркестр, і кожен, хто сидів у залі, чекали на той акорд, що розвіє цей стан, поверне все на свої місця.

І тоді я побачив її — наполовину сховану в тіні, біля самого проходу. В її погляді було те ж саме, що й тоді, коли вона

кружляла серед хвиль: холод, відстороненість... і незбагненна глибина, яку не міг осягнути.

Моргнув.

Вона зникла.

Лише на клавішах залишилася одна крихітна крапля води, що відбивала світло, мов уламок чужої реальності.

15.03.2025

Перші дні відпустки пролетіли непомітно. Я повернувся до батьківського дому, де одразу взявся допомагати батькові з ремонтом машини — ми разом міняли мастило, а потім ще довго возилися з двигуном, намагаючись усунути дивний стукіт. Мамі ж допомагав пересаджувати кімнатні рослини: для неї вони — як діти, і, як вона каже: «Вони ростуть, їм потрібно більше місця для розвитку». Ми ретельно підбирали нові горщики, розпушували землю, обережно діставали коріння, щоб не пошкодити його. В домі пахло вологим ґрунтом і свіжими листочками, а мама, щаслива від турботи про своїх зелених «вихованців», розповідала мені історії про кожну квітку, ніби про давніх друзів.

Вечори ми проводили разом за вечерею. Я розповідав історії з гастролей — про міста, які встиг побачити, про людей, яких зустрічав, і про кумедні випадки, що траплялися в дорозі. Батько, слухаючи мене, час від часу кивав, задумливо погладжуючи підборіддя, а мама то сміялася, то зітхала, ніби переживаючи кожен момент разом зі мною.

Після вечері ми ще довго сиділи на кухні з чашками чаю. За вікном шелестів нічний вітер, зрідка порушуючи тишу, і я ловив себе на думці, як давно не відчував такого спокою.

Повернувся додому вночі наступного дня — сильний дощ зробив дорогу важкою. Двір, мокрий від зливи, виблискував у світлі ліхтарів, а втома накочувала хвилями, немов цей дощ продовжувався не лише зовні, а й десь у мені.

Зайшовши у квартиру, я був без сил. Кинув валізу біля порога, стягнув мокру куртку й просто залишив її на стільці. Пройшов у кімнату, кинувся на ліжко, не роздягаючись, і лише тоді зрозумів, як голосно у вікно б'ються краплі. Вони стікали

по склу, залишаючи хаотичні сліди, а я лежав, слухаючи цей ритм, відчуваючи, як думки змішуються з ніччю.

Всередині наростала тривога, і я зрозумів, що мою свідомість знову переносить в іншу реальність.

Відкривши очі, я лежав на галявині. Сонце м'яко ковзало по тілу, зігріваючи кожну клітину, і на мить здалося, що я просто заснув серед трави, а весь цей перехід був лише грою уяви. Я б так і залишився лежати, дозволяючи теплу огортати мене, як раптом над очима виникли дівочі риси.

Очі — світлі, допитливі, трохи хитрі, ніби вона знала щось, чого я ще не розумів. Губи ледь помітно тремтіли, ніби вона ось-ось збиралася щось сказати, але натомість просто мовчала, уважно вивчаючи мене.

— Ти нарешті прокинувся, — промовила вона спокійно, ніби була певна, що я це зроблю.

— Ти хто така? Я тебе бачив... там... біля води та в залі, але ти зникла. Чи мені це привидилося? Я зійшов з розуму?

— Ні, ти не зійшов з розуму. Я теж тебе бачила. Я Лія, — сказала вона, простягаючи руку.

— Роман, приємно познайомитися, — відповів я, сідаючи перед нею з колотаючим серцем.

Лія була дуже красива. Її волосся ловило сонячне світло, переливаючись золотистими відтінками. Заплетене в довгу, товсту косу, воно все ж випустило кілька передніх пасм, які танцювали з легким вітерцем. Очі виблискували світло-зеленим, майже сіруватим відтінком — глибокі, ніби в них ховалися цілі світи. Хотілося дивитися і тонути. Вона була вбрана в білу довгу сукню з вишуканим мереживом на рукавах, що ніжно лягала на її тендітну фігуру, а тонка срібна прикраса на шії ледь помітно виблискувала у світлі.

— Ти виглядаєш так, ніби все ще сумніваєшся, що я реальна, — усміхнулася вона, ледь нахиливши голову.

— Не щодня я прокидаюся в іншому місці після того, як заснув у власному домі, — зітхнув я, провівши рукою по обличчю.

Лія нахилила голову, уважно вдивляючись у мене, і її губи ледь торкнулася загадкова усмішка.

— Ти ще спиш у своєму ліжку, але ти не спиш тут.

Я зупинився, вдивляючись у неї.

— Що це означає?

— Те, що реальність складніша, ніж тобі здається, — вона обережно взяла травинку й прокрутила її між пальцями. — Твоє тіло залишилося там, а ти — тут.

— То це сон?

— Ні, — її голос був м'яким, але впевненим. — Це набагато більше, ніж просто сон.

Я відчув, як по шкірі пробігли мурашки. Повітря навколо було таким реальним — вітер, сонце, навіть тепло її руки, що ненароком торкнулося моєї, коли вона відкинула травинку.

— Якщо я не сплю, то що це?

— Це місце, куди немає доступу більшості, — вона підвела погляд і на мить затримала його на мені. — Але ти зміг потрапити сюди. Бо у тебе є ключ.

— Які ключі?.. Що тут відбувається? Для чого я тут? — мій голос став трохи хрипким, розгубленим. — Розповіси мені все, будь ласка. Благаю. Я... я вже починаю вважати себе хворим.

Лія подивилася на мене довше, ніж зазвичай, і в її очах промайнуло щось схоже на співчуття.

— Ти не хворий, Романе, — сказала вона тихо, але твердо. — І ти не випадково опинився тут.

Я провів рукою по обличчю, спробувавши хоч якось упорядкувати думки, що билися в голові, мов розбурхані хвилі.

— Тоді поясни. Будь ласка.

Лія зітхнула, її плечі ледь помітно здригнулися, ніби вона боролася з собою, вирішуючи, чи варто мені щось говорити. Але зрештою вона заговорила.

— Світ, у якому ти живеш, — не єдиний. Є інші реальності, схожі на відображення у воді: інколи чіткі, інколи розмиті, але вони існують. І між ними є місця, що їх з'єднують.

Я мовчав, намагаючись осмислити її слова.

— Але двері сюди закриті для більшості, — продовжила вона. — Лише одиниці можуть їх відчинити. Або... вони відкриваються самі, коли хтось втрачає щось настільки важливе, що це змінює саму його суть.

У грудях щось стиснулося.

— Я втратив... — слова застрягли в горлі.

Лія кивнула, ніби розуміла все без слів.

— Це твій ключ. Те, що болить. Те, що рве тебе зсередини.

Я заплющив очі, і перед внутрішнім поглядом майнув образ — темний концертний зал, звук скрипки, що обірвався на півнотки, тиша, яка оглушила сильніше за будь-який звук.

— І що це означає для мене? — прошепотів я, відкриваючи очі.

Лія не відводила погляду.

— Це означає, що тепер ти маєш вибір: або шукати відповіді, або просто... чекати, поки двері самі зачиняться. Але якщо це станеться, вдруге вони можуть не відкритися.

©Грідіна Олександра

Застигла музика Одеси

У кожному місті є місце, де час зупиняється. Де серце починає битися в унісон із чимось вищим — красою, натхненням, музикою. В Одесі таким місцем став Одеський національний академічний театр опери та балету — архітектурна перлина й духовний маяк, у якому застигла музика.

Одеса — місто з характером, акцентом і неповторним гумором. Але ще більше — це місто з піснею в душі. Тут звучить кожна вулиця: бруківка співає під ногами, трамвай дзвенить на розі, а морський вітер перегортає ноти на старому роялі у дворіку. Весною місто огортає п'янкий аромат акації — і здається, сама Одеса співає. Біла акація тут — не просто дерево, а символ ніжності, щастя й відродження.

Серед цієї співучої краси зростає театр. Його історія починається ще 1810 року, коли в місті відкрили перший міський театр — центр культурного життя молодого порту. Споруда у класичному стилі мала просторий зал і приймала найвідоміші трупи того часу. Та 2 січня 1873 року її знищила пожежа.

Це стало великим ударом, але одесити не втратили віри в мистецтво. Невдовзі оголосили міжнародний конкурс на проєкт нового театру. Перемогли віденські архітектори Фердинанд Фельнер і Герман Гельмер — автори понад 40 театрів Європи. Їхній проєкт вразив витонченістю, ідеальною акустикою та розкішним оздобленням у стилі віденського бароко з елементами італійського ренесансу.

Новий театр відкрили 1 жовтня 1887 року. Будівля вражала величчю: мармурові сходи, позолочена ліпнина, розписи й фрески, кришталеві люстри. Головний зал у формі ліри забезпечує унікальну акустику — навіть шепіт зі сцени чутно в найдальших рядах. Над оформленням працювали майстри з Італії та Австрії, надаючи театрові неповторного шарму.

Уже понад століття Одеська опера є головною культурною ареною півдня України. Тут виступали Федір Шаляпін, Соломія Крушельницька, Леонід Собінов, Монсеррат Кабальє, Андреа Бочеллі. Театр пережив війни, економічні труднощі, але завжди залишався вірним своєму призначенню — дарувати музику, мистецтво і надію.

Та справжнє серце театру — артисти. Талановиті, віддані, натхненні. Вони відкривають глядачам інший світ — світ емоцій, краси й звуку. Для них сцена — не просто робота, а сенс життя.

У їхньому виконанні звучать твори Верді, Бізе, Доніцетті, Пуччіні, Моцарта. Серед найвідоміших постановок — «Травіата», «Кармен», «Аїда», «Мадам Батерфляй», «Севільський цирульник», «Дон Паскуале». Ці опери стали музичними символами світу.

Особлива гордість театру — український репертуар. «Наталка Полтавка» Миколи Лисенка, «Запорожець за Дунаєм» Семена Гулака-Артемовського, хоріві полотна Стеценка й Колесси звучать тут поряд із класикою. У балетному репертуарі — і традиційні вистави, і сучасні українські постановки, що відкривають нове бачення хореографії.

Балетна трупа театру — одна з найсильніших в Україні. «Лебедине озеро», «Жізель», «Дон Кіхот», «Ромео і Джульєтта», «Шехеразада» — ці вистави оживають на сцені завдяки танцюристам, для яких кожен рух — мова душі.

Під час війни артисти стали символом незламності. Вони співали в бомбосховищах, виступали на благодійних концертах, грали для поранених, переселенців, на відкритих майданчиках — під українським небом. Їхнє мистецтво стало голосом надії, світлом у темряві.

Кожна вистава в цьому театрі — як молитва. Завдяки артистам, які вкладають у неї душу, сцена Одеської опери дихає життям, дарує любов і — найважливіше — віру в перемогу краси.

З приходом війни музика змінилася. Сирени, тиша, тривожні дзвони — стали частиною нової реальності. Та театр не замовк. Навпаки — став ще сильнішим. Вистави не припинялися, бо музика лікує душу. І театр став прихистком для тих, хто шукав світла.

Сьогодні Одеський театр — не просто сцена для опер. Це місце зустрічі минулого й сучасності, джерело надії. Його відвідують туристи з усього світу, але найвідданіші глядачі — одесити. Для них це — частина дому, символ витонченості й сили.

Одеса — місто-оркестр. Тут кожен двір звучить як жива мелодія: бабуся співає стару пісню, хлопчик вчиться грати на гітарі, скрипаль на Приморському бульварі акомпанує прибою. І серед цієї музичної тканини найгучніше звучить Театр. У ньому зібрана вся музика Одеси — академічна, народна й та, що живе в серці кожного, хто її відчуває.

Саме тому ця перлина стала окрасою міста. У її стінах застигла музика — історій, краси, сили духу, мистецтва і людяності. Музика, яка звучить навіть тоді, коли здається, що світ завмер.

І в цій тиші ми чуємо найголовніше — свою Одесу. Співучу. Сильну. Живу.

©Грідіна Олександра

Космічна історія

Клара сиділа у своїй кімнаті й мріяла. Вона жила в оточенні людей з неймовірними здібностями, та її бентежило, що вона ніяк не могла відкрити свою особливість.

– Якби, я була такою, як мама, у мене була б суперсила, то я також належала б до ККР.

ККР або Космічна Команда Рятівників – це команда супергероїв, які вже не раз рятували наш світ. Одного разу ККР рятувало планету від кільця Сатурна, яке від нього відкрутилося та прямувало прямо на Землю.

Капітан Маронка, такий позивний мала мати Клари, володіє суперсилою, завдяки якій, вона може підняти будь-що. Водин може керувати стихією води, а Рамон зміг приборкати природні катаклізми.

Клара дуже хотіла мати якусь над силу і рятувати світ разом з мамою, але в неї, на жаль такої сили не було.

Цього ранку дівчинка прокинувшись, пішла на кухню й налила собі склянку води. Взяла її до рук, та побачила як вода миттю перетворилася на лід. Клара скрикнула від неочікуваної зміни та випустила льодовий келих з рук. А потім довго раділа, адже вона тепер може стати членом ККР.

– Як же мене тоді будуть звати? – розмірковувала Клара. – Ну звісно ж! Айсі!

Швидко одягнувшись, Клара планувала, як вона буде використовувати своє відкриття. Долаючи довгі коридори, секретного штабу ККР, де жили члени команди, дівчинка вбігла в кабінет капітана Маронки.

– Мамо! В мене є нарешті проявилася суперсила! – і Клара демонструючи її, заморозила каву, яка стояла на столі.

– Неймовірно, – відізвався мати здивовано. – Я гадала, що це буде щось тепліше, – додала вона з посмішкою. – Як же тебе тоді будуть звати, приборкувач холоду?

– Айсі! – впевнено відповіла дівчинка.

Жінка попрохала продемонструвати доньку свою нову силу ще на келиху води та склянці лимонаду, який не допив Водин, щоб остаточно перевірити нову якість Клари. Дівчинка з легкістю перетворила воду на лід, та заморозила лимонад,

витрусивши його з посуду на стіл. Апельсиновий шматок льоду лежав серед галактичних карт, неначе кусень янтарю.

– Ну що ж, Айсі, тепер ти належиш до ККР і тобі потрібно вміння контролювати свої сили, – офіційно оголосила жінка, та подивившись на щасливі очі доньки, м'яким голосом додала, – не хвилюйся, я тебе цьому швидко навчу.

Айсі старанно виконувала усі настанови матері, вона швидко робила великі успіхи. Вже за кілька днів вона з легкістю керувала своєю суперсилою. Їй зробили власний костюм, який дуже подобався дівчинці, особливо своїм сріблястим блиском. Вона відчувала себе сніговою володаркою та королевою крижаних кристалів.

Все було чудово, поки одного дня капітан Маронка зібравши всю команду у своєму кабінеті, щоб повідомити неприємну інформацію.

– В мене жахлива новина, – сказала вона з напруженням у голосі. – Земля злетіла з орбіти та віддаляється від Сонця. Температура на планеті вже добігла нижче двадцяти п'яти градусів. Якщо, ми щось не вдіємо, то Земля вкриється кригою і що ще гірше може вдаритися об Марс.

– Цього не можна допустити! – мовила Айсі.

– Нам потрібно зупинити Землю та врятувати людство, – додав Водин.

Команда швидко зібралася, прихопив все необхідне, вони вирушили в космос.

Коли вони були вже у відкритому космосі капітан Маронка спитала:

– Рамоне, скільки в нас є часу перш ніж Земля вкриється кригою?

– Одна година, максимум, – відповів Рамон, невпевнено. Ситуація була надскладна. Та його хвилювання мали підґрунтя, бо вперше за весь час їхньої рятувальної справи, в них не було часу на обмірковування та можливості прорахувати варіанти.

– Що нам робити?! – запанікував Водин, намагаючись опанувати тривожні чуття.

– Спокійно, в мене є план, – сказала Айсі. – Водине, ви можете зробити, щось по типу водяного ласо?

Водин, піднявши здивовано брови, за секунду зібравшись, зрозумів план дівчинки. Він миттєво зробив ласо та передав Айсі, яка його заморозила.

– Чудово, – вигукнула дівчинка. – Рамоне, укріпіть ласо ліанами.

Рамон виконав команду, та до кінця не розуміючи задуму дівчинки, знервовано спитав:

– І що нам тепер робити з цим? В нас обмаль часу!

– Нам потрібно піймати Землю і повернути на орбіту. Ви що ніколи не полювали на диких коней, – іронічно спитала Клара. Але побачивши купу питань в очах чоловіків, швидко додала, – нам потрібно накинути льодову петлю на планету та тягнути разом. Сподіваюся вийде, – тихо сказала дівчинка собі під ніс, згадуючи фрагменти з книжок про індію та мустангів.

– Хоча ця ідея здається божевільною, та в нас нема вибору, – сказала капітан Маронка без сумніву в голосі та з щирим чуттям гордості за доньку.

– Швидше! В нас менше ніж 10 хвилин! – вигукнув Рамон, і всі завзято почали втілювати план в дію.

Всі разом взяли ласо, розмахнулися, піймали Землю і повернули на орбіту. Це було яскравим видовищем, льодова петля огорнула планету. Ласо затягнулося десь в районі Кенії, та дуже швидко повернуло Землю на свою орбіту. Одним рухом Рамон розтопив льодову петлю, та всі повернулися на корабель.

– Перемога! Ми це зробили! – радісно кричали вони. Потім підхопили Айсі на руки та почали підкидувати над собою. Мати страшенно пишалася донькою, а Водин та Рамон просили вибачення за свої сумніви.

Так Клара підкорила стихію морозу і стала справжнім членом ККР. А по всіх новинах на Землі, ще довго писали про аномалію – сніг посеред Африки!

©Тарнакоп Софія

Температура правди

Олеся жила в країні де неможливо було збрехати. Як би ви не намагалися обдурити, збрехати або вигадати небилицю, у вас нічого не вийде. Називалася ця країна Правдія.

Чому неможливо збрехати, спитаєте ви, мене? Все дуже просто, у кожного на шиї висить термометр правди. Це такий прилад, який реагує і якщо людина говорить правду підіймає позначку до плюсової позначки. Якщо людина бреше – термометр опускає стрілку до низу, тобто мінусову позначку неправди.

В столиці Правдії – Правгур, проводилося безплатне магічне шоу. Олеся дуже хотіла піти на нього зі своєю подругою Кеті, але мама не відпускала Олеся.

– Там може бути небезпечно, – схвильовано казала мати, – мені дуже не подобаються магічні атракціони, тому що невідомо чи є вони правдиві та справжніми.

Олесі дуже хотілося збрехати, щоб мама відпустила її, адже термометр розкриє задумане. І тут дівчинці прийшла геніальна ідея.

Вона відкрила задню кришку термометра, підняла позначку до ста відсотків правди та закріпила скріпкою. Підійшовши до матері, Олеся сказала:

– Я передумала іти на це шоу. Краще я піду та покатаюся на велосипеді у парку.

Мама уважно подивилася на її термометр і побачивши там сто відсотків правди сказала:

– Добре, можеш піти, – не підозрюючи про обман, відповіла жінка.

Олеся з посмішкою поїхала на велосипеді до магічного шоу, де її вже чекала Кеті.

Вони зайняли стільці, які були розташовані у формі кола. Дівчата завмерли з передчуттям чогось неймовірного. В центр арени вийшов чарівник.

– Вітаю шановні пане та панове! Чи готові ви побачити неймовірне видовище? – він узяв магічну паличку, змахнув нею вимальовуючи зигзаг у повітрі. Позначки на термометрах усіх присутніх почали бігати то ввверх, то вниз, окрім Олесиною. На її термометрі стрілка непохитно стояла на сто відсотків правди.

Чарівник це помітив і після шоу попрохав Олесю розповісти, як вона це зробила.

– Я закріпила позначку скріпкою, – з дитячою безпосередністю відповіла йому Олеся.

Після хвилини роздумів чарівник сказав:

– Це чудово. Пропоную тобі угоду. Я зроблю таке з усіма термометрами, і тоді всі у Правді зможуть брехати. Ти згодна? – лагідно говорив свою пропозицію чарівник, але Олеся відчула моторошні дрижаки по усьому тілу

– Ні. Я не буду цього робити, – відповіла дівчинка, намагаючись швидко залишити захід.

Брови на обличчі чарівника похмуро опустились і він додав:

– Ти хіба не знаєш, що я наймогутніший маг Неправдоман?! Ти ще пошкодуєш про свій вибір! – вже з обуренням у голосі говорив чоловік.

Олеся злякавшись, вибігла з шатра, відчуваючи навіть як вітер свистить у вухах. Вона знала, що цей маг спокою їй не дасть, тому вона вирішила розповісти батькам про те що сталося, та зізнатися у своїм обмані. Олеся наближаючись до свого будинку все більше усвідомлювала свій вчинок.

– Ми ще можемо все виправити, – сказав батько вислухавши доньку, – сподіваюсь Неправдоман не встиг зникнути.

Знайшовши Неправдомана, недалеко від центральної площі, батьки влаштували бій на чарівних паличках. Збіглися люди, намагаючись допомогти. Багато хто з присутніх впізнали шарлатана. Вже багато дітей, він збив зі шляху правди.

Перемога над Неправдоманом була швидкою, від страху Олеся заплющила очі. Вона чула лише стогін чарівника-брехуна та повні рішимості голоси батьків та людей. Через кілька хвилин вона розплющила очі й побачила переляканого Неправдомана, який біг з великою швидкістю забувши всі свої обладнання, завдяки яким він дурих людей.

Більше його, ні Олеся, ні жителі міста не бачили. Та після тієї історії дівчинка більше не намагалася брехати.

©Тарнакоп Софія

Берегиня зірок

На дворі вже повних ходом панувала весна. Уроки закінчились і Кіра поспішала додому.

– Мамо, я вдома! – вигукнула Кіра, зачинивши за собою вхідні двері. Вона зняла свої улюблені кросівки, кольору морської хвилі та попрямувала до кухні. Не отримавши відповіді пішла оглядати хату у пошуках мами.

«Дивно. Вона вже повинна бути вдома» – подумала Кіра.

Єдиним, що знайшла Кіра, був синій зошит, який лежав чомусь у холодильнику. Їй було дуже цікаво що у ньому написано, тому вона вместилася у кріслі у вітальні й відкрила цей загадковий зошит. Там було написано лише кілька рядків:

«Естрела. Дивовижне місце. Сонце освітило цю маленьку планетку і його промені розбудили Беллу».

Голова Кіри гула від питань: «Що таке Естрела? Хто така Белла? Де мама? Що тут взагалі відбувається?» – думки роїлися в Кіриній голові. Так багато питань і так мало відповідей. Точніше їх не було зовсім.

Було вже пізно. Кіра почала хвилюватися, тому зателефонувала мамі. Мама одповіла, що вона у пробці й буде вдома пізно. Дівчинка повечеряла залишками піци та лягла спати.

Кіра прокинулась від сонячного світла. Навколо неї були зелені дерева, а вона лежала на траві. Вона різко встала і здивовано озиралася навколо. Як вона тут опинилася? Неподалік від неї щось зашаріло в кущах.

– Хто тут? – спитала Кіра. З кущів виглянуло здивоване обличчя дівчинки приблизно 11 років. В неї було темне коричневе волосся й карі очі, на щоках було трохи ластовиння.

– Хто ти? – спитала дівчинка.

– Я Кіра.

– В нас тут Кір багато. Яка саме?

– Кіра Бібенська, – втрачаючи терпіння відповідала дівчинка.

Незнайомка дістала якийсь блокнот, відкрила його і почала щось шукати, а потім знову поглянула на Кіру.

– Ти ельф чи фея? – знову пролунало питання.

– А вони хіба існують? – вже здивовано спитала Кіра.

– Сто відсотків людина, – сказала дівчинка і піднялася. Вона була одягнена у сині джинси та блакитну футболку, тому Кіра стало ніяково перед нею, бо вона була у піжамі.

– Значить, ти з Землі, – після десяти секунд мовчання сказала дівчинка. – Ходімо, я відведу тебе до короля і ми дізнаємося, чому ти тут.

Дівчинка повела Кіру через ліс.

– А як тебе звуть? – запитала Кіра поки вони йшли.

– Белла, – відповіла дівчинка.

Кіра не знала чи можна довіряти цій Беллі, але крокувала за нею переплигуючи дивні квіти.

Вони йшли лісом, потім вузькими провулками й нарешті дійшли до величезного палацу. Стражникам Белла сказала, що йде до своєї сестри, яка працює прибиральницею. Ідучи коридором, Белла сказала, що її сестра справді тут працює і їй 19 років.

Коридори були розкішні. На підлозі були фіолетово-золоті килими, а стіни були прикрашені малюнками зірок.

Нарешті вони дійшли до великих золотих дверей, Белла відчинила їх і вони побачили трон, а на ньому товстого дядька.

– Ваша Зоряність, я знайшла цю людину у лісі, вона з Землі, на ім'я Кіра Бібенська, – відрекомендувала Кіру, Белла.

– Людям тут бути заборонено! – гримнув король, – охорона!

Белла взяла Кіру за руку і вони побігли з палацу, а потім до маленького будиночка у лісі.

– Що відбувається? – запитала Кіра, – скажи нарешті, де я?

– Добре. Це планета Естрела, яка знаходиться біля Землі. Тут живуть ельфи та феї, і ми створюємо сни для людей. Коли в вас ніч, у нас день. Я фея, але крила в мене ще не вирости. Тепер нас шукає охорона, тобі потрібно сховатись!

Белла дала Кірі білу футболку та фіолетову спідницю з малюнком зірок на ній, щоб вона перевдягалася. Її пряме світле волосся вона зав'язала у хвіст. І раптом Белла вигукнула:

– О ні! Я запізнююсь! – раптово вигукнула Бела. – Хутчіше.

– Куди? – запитала Кіра.

– Мені потрібно створити сон, а я цього так не люблю! Слухай, а може ти відтвориш сон?

– Смієшся? – запитала Кіра, дивлячись на Белу з сумнівом.

– А чому й ні? – сказала Белла, – Тим паче тобі потрібно сховатись, а ключ від снів Марти Бібенської є тільки в мене, принаймні на цьому тижні.

– Зажди, так це моя мама! – вигукнула Кіра.

Подумавши хвилинку, Кіра погодилася. Мати казала, що їй часто сняться кошмари.

По дорозі Белла розповіла, що кожного тижня усім феям дають ключ від снів людини, а через тиждень дають новий. Але ключі видає зла хоронителька зірок, і король також злий, на виборах мали вибрати сестру Белли, Ганну.

Кіра і Белла дійшли до стіни зі старої цеглини з кумедними дверима, які нагадували дзеркало.

– Встав ключа до шпарини, – сказала Белла, протягнувши Кірі сріблястого ключа.

– Ось вони! – закричав хтось позаду. До Кіри та Белли бігли охоронці з палацу.

Кіра швидко відімкнула двері й вони з Беллою зайшли. Кіра побачила на ліжку свою маму, але та не бачила Кіри. Кіра згадала, як минулої зими вони з мамою гуляли на дворі. Дівчинка не розуміла яким чином, але вона відчула, що створила сон.

Коли вони з Беллою вийшли, перед ними стояли король і якась жінка. Король вмить схопив Беллу, а жінка Кіру.

– Нарешті! – промовила жінка. – Ходімо, Альфреде. Сховаємо дівчинку і всі зірки назавжди будуть моїми!

Кіра пручалась, як могла, але зла хоронителька зірок, дуже міцно тримала її. Раптом с заду цю жінку вдарила мітлою Ганна. Вмить Кіра підлетіла до неба, зірки злетіли зі своїх місць і закружляли навколо неї освітивши усе місто яскравим світлом. На спині у Кіри вирости прекрасні блакитно-фіолетові крила, король перетворився на папугу, а зла хоронителька – на щура. На голові Ганни сяяла корона і вона сказала:

– Кіро, ти врятувала всю Естрелу від злої відьми. Тепер ти берегиня зірок.

Раптом Кіра прокинулася. Вона була у своїй кімнаті в ліжку. З вікна йшов промінь світла.

«Невже це був сон?» – подумала Кіра.

Вона встала і помітила на своїй спині блакитно-фіолетові крила. Коли на них потрапило світло вони повільно розтанули у повітрі.

Але Кіра знала, що все, що з нею сталося не було сном.

©Тарнакоп Софія

Легенда про фенікса

Розділ 1

Вогняна пташка

Десь далеко існує планета Ардон покинута іншими планетами й навіть зіркою Лореною через свій холод. На Ардоні живуть люди, такі як ми, але є в них одна особливість — раз у два тижні, у четвер ввечері, вони зачиняють всі вікна і двері та поводяться дуже тихо ніби ховаються від когось. На цій холодній планеті жила дівчинка Органія.

Був прекрасний травневий день, Органія поверталася додому після школи, і одразу отримала завдання від мами:

— Піди до бабусі. Давно ти в неї не була. І надягни капюшон, ці теплі прояви весни мінливі.

— Я наче дівчисько з казки, — казала сама до себе Органія йдучи лісом з червоним капюшоном на голові.

Її бабуся мешкала у невеликому будинку усередині Зоряного лісу. Йти було досить далеко, але Органії подобалося.

— Дитино, як же давно я тебе не бачила — сказала старесенька бабуся Розаліна побачивши онуку. — Помирати вже мені скоро.

— Не кажи такого, бабуся, — схвильовано перебила її дівчинка.

Вони завжди гарно проводили час як і зараз. Коли Органія вже збиралася йти додому бабуся Розаліна звернулася до неї:

— Слухай, Органіє, якби я тобі дали особливу здібність, ти б погодилась? — прошепотіла жінка, дивним голосом, майже не знайомим для дівчини.

— Ну, напевно так. А чому ти питаєш? — побачивши в очах бабусі дивні вогники.

Бабуся не відповіла, а просто дивилася декілька хвилин на Органію, маюючи у повітрі якісь знаки. А після вказала дівчинці на доріжку, яка вела до дому.

А наступного дня бабуся Розаліна померла. Горю Органії не було меж. Бабуся залишила їй у спадок свій медальйон у вигляді кола з намальованою пташкою, який вона завжди носила. Разом з ним Органія отримала записку в якій було написано “Надягни його у наступний четвер, коли тебе ніхто не бачитиме”.

Органія все так і зробила, вночі, коли мама вже спала вона зачинилась у себе в кімнаті й надягла бабусин медальйон. В цю мить у неї вирости прекрасні жовтогарячі крила, а сама Органія перетворилась на фенікса не помітивши, що на лівому крилі була відсутня одна пір'їнка.

Розділ 2

Десятий фенікс

Хтось постукав у вікно.

— Ну кому я зараз потрібна? — мовила Органія.

Знову постукали. Тоді Органія не витримала і відчинила штору не дивлячись на заборону нічного закону. За вікном вона побачила хлопця з крилами.

— Тобі чого? — спитала дівчинка, навіть не дивуючись неочікуваному гостю.

— Нарешті ми тебе знайшли, — сказав хлопець, випромінюючи радість, наче знайшов скарб.

Хлопець сказав, що його ім'я Ейдан. Він швидко тараторив про те, що вони не єдині й у них особлива місія. Від емоцій, переконання хлопця давалися йому складно, та врешті-решт він все ж таки вмовив Органію піти з ним до інших феніксів у ліс.

Діставшись місця до них вийшло багато феніксів. Органія була вражена, що весь цей час у лісі, в якому вона багато разів проводила час, жили фенікси, такі самі як її бабуся Розаліна. І весь цей час вони шукали Органію, бо їм не вистачало лише одного фенікса для здійснення їх плану повернення зірок і інших планет до Ардону, щоб люди перестали бути такими холодними. Люди ще з давніх-давен не приймали несхожих на себе, саме тому ховалися раз на два тижні, а фенікси в цей день шукали Органію.

Кожну ніч Органія надягала бабусин медальйон і йшла до феніксів у ліс. Вони веселилися, спілкувалися, обговорювали план змін на планеті. Разом з Органією Феніксів було лише десять. За розповідями Ейдана, який, теж входив у їх число, раніше феніксів було набагато більше. І повільно Ейдан і Органія перетворилися на друзів.

Так пройшов місяць. Настав день коли план феніксів мав здійснитися. Зранку фенікси зібралися у лісі, а потім розлетілися

у різні боки по всій планеті. Всі десятеро пустили у всесвіт величезний промінь вогню. Тепло від променів змусило зірки повернутися до Ардону. Найбільшого успіху досягла Органія. Раптом біля Органії з'явилася дівчина.

— Стій! Зупинись! Вони обманюють тебе! — сказала незнайомка.

Це змусило Органію звернути на неї увагу. Дівчина дала їй якусь стару книгу. Вона називалась “Легенда про фенікса”. Органія відкрила першу сторінку, на ній було написано: “Колись давно існувало дев'ять феніксів, а потім з'явився десятий найсильніший. Фенікси вдавали, що ставляться до нього добре, але насправді він був інструментом. Вони лише користувались ним для своїх цілей, добрих чи поганих. Коли фенікс дізнався про їх брехню, він був сповнений люті від такої зради. Своім вогнем він зруйнував весь ліс і залишив інших феніксів. І ця історія повторюється. Завжди знаходиться хтось не схожий на інших. І не завжди мова про феніксів”.

Дівчинка пояснила, що це не просто легенда. Раз у сто років у світі з'являється десять феніксів і один з них найсильніший. І ним завжди користуються. Впізнати його легко, в нього завжди руде волосся і на його великих могутніх крилах немає однієї пір'їнки.

З рук Органії впала книга. Її очі палали люттю. За мить вона опинилася у лісі. Побачивши її, фенікси одразу зрозуміли у чому справа.

— То ви брехали мені весь цей час?! — очі дівчини випромінювали обурення.

— Заспокойся, Органіє, — звернувся Ейдан до неї. — Вибач, Органіє. Я не хотів цього, — коли побачив ненависть та біль від зради. — А я люблю тебе!

— Це не любов! — вимовила дівчина, востаннє подивилася на феніксів поглядом ненависті й пішла.

Розділ 3

Утікачка

— Органіє, ти впевнена, що хочеш цього? — запитала Ліна із сусіднього дому, яка у будь-яку слухну мить нагадувала всьому світу, що має чарівні браслети, які можуть перемістити тебе на іншу планету.

— Впевнена, — тихо сказала дівчина.

— Нагадую тобі, якщо ти надягнеш цей браслет ти опинишся на Землі. Ти точно впевнена? — протягуючи дівчині прикрасу, дівчина побачила, що Органіє кивнула головою.

Ліна дала Органії блакитний браслет. Раптом поруч опинився Ейдан.

— Органіє, стій! Не роби цього! Прошу тебе! — благав він.

— Ти мене зрадив. Я думала ми друзі, та..., — дівчина обірвала речення, показавши поглядом усю огиду до нього.

— Ми і є друзі! Я був проти плану феніксів! Будь ласка, вислухай мене! — благав Ейдан.

Але Органія тільки подивилась на нього і сказала:

— Бувай, — сказала Органія надягнувши браслет, після чого за мить опинилася на Землі.

Так серед Землян з'явилися дивні люди.

©Тарнакоп Софія

Мрія — це скарб

Мрії, так багато у цьому маленькому слові. Мрія — це великий скарб, відпочинок душі, справжній політ думки, настільки далеко, наскільки це можливо і неможливо. Мріяти — це наша особлива здатність до віри у дива. Але мріяти не кожен здатен.

А про що мрію я? Небо. Я хочу небо. Справжнє чисте мирне небо. Щоб всі вранці прокинулися, подивилися у вікно й побачили, як у нашій блакитній безодні, хмари вибудувалися у ряд і взяли собі форму літер. Літер, які кричать кожному розбитому серцю — "Війна скінчилась!".

Щоб усі люди, хоч на мить посміхнулися. Щоб усі крижані серця розтанули й щоб усі душі отримали спокій і безмежне щастя. Я хочу зорі. Яскраві співучі зорі. Щоб усьому світу тихенько, ніби пошепки співали колискову.

Я радію, я живу, я посміхаюсь. І ніякі дорослі, які почали війну і відібрали у тисячі дітей дитинство не заважатимуть мені радіти, не заважатимуть мені нести світло і тепло іншим людям,

не заважатимуть мені бути просто щасливою, принаймні у моєму дитинстві...

©Тарнакоп Софія

Бездушна

Густий ліс. Деревя вже почали вбиратися в осінні костюми. Було дуже тихо, тільки іноді співали птахи та чутно було кроки діда Сергія, що пішов у ліс дров нарубати.

Вже приставив сокиру до стовбура дерева і хотів вже зрубати, як почув якийсь шелест нагорі. Здається на дереві було щось. Чи хтось.

Дід Сергій підняв голову. На гілці дерева справді щось сиділо, тільки назвати це людиною було складно. Здається це була дівчина років шістнадцяти, бліда як стіна, мала таке ж біле скуйовжене волосся. Одне око було блакитним, а інше карим. Не зважаючи на те що було вже далеко не літо, вона була вбрана у легесеньку білу сукенку і взагалі не мала взуття. Від її погляду діду Сергію стало ніяково, і дивилася вона на нього як хижак, схиливши голову набік, ніби вперше бачила живу людину.

Через якусь хвилинку дід Сергій наважився запитати:

- А що ти тут робиш?

Вона розтулила рота і ніби збиралася щось відповісти, але замість цього було чутно лише ніби записані на диктофон крики. Дід Сергій випустив сокиру з рук, закричав і побіг геть звідти, а всім знайомим у місті розповів про цю жахливу зустріч.

* * *

Два тижні тому.

Ардіні не спалося. Її мучив головний біль, кидало то в жар, то в холод і вона не знала що робити. "Застудилась, мабуть" - думала вона. Та це не схоже було на застуду. Кістки ломило настільки, що іноді вона не могла встати з ліжка. Думає, настане ранок і зі світанком вона піде до лікаря.

Та це їй не допомогло. Ардіна лише дізналася що має невиліковну хворобу і що залишилося їй максимум три тижні. Ардіна впала у відчай настільки що була готова на все аби лиш жити. Тому вона пішла до старої жінки, яку всі називали відьмою.

Відьма нікому не бажала зла. Вона лише допомагала та підказувала. Але ризик все одно був.

Чаклунка сказала, що Ардіна може вижити, але для цього їй потрібно було вбити трьох людей з однаковою з нею датою народження, заховати їх душі й все це до наступної повні, що буде вже через тиждень, інакше Ардіна помре.

Ардіна замислилася і згадала все своє життя. Гріхів у неї на квиток до пекла було достатньо, тож вона наважилася.

За кілька днів Ардіна знайшла трьох дівчат: блакитнооку Ізабеллу, карооку Валерію та зеленооку Аніту. Їй було шкода цих дівчат, які ще не встигли насолодитись життям, та вона нагадувала собі що теж не насолодилася. "Ціль виправдовує засоби" як вона любила казати.

Вона намагалася запевнити себе що їй не страшно, та в душі тремтіла від жаху. Її дуже лякали крики нещасних.

Настала остання ніч. Швидко Ардіна заховала душі Ізабелли та Валерії, та в останню мить душа Аніти вислизнула в неї з рук і кудись собі полетіла. Тоді з-за хмар з'явився повний місяць. Ардіна не встигла. Вона загинула. Та її вчинки не забулися. Три душі були покинуті на вічні страждання. У місячнім сяйві крики трьох дівчат злилися разом і прийняли собі подобу дівчини. Не людина, не дух, а що ж тоді?

* * *

Десь у лісі йшла Марина Олексіївна. Нещодавно діти в школі знову зірвали її урок. Невже їм настільки нецікава література? Це дуже її засмучувало.

Раптом, неподалік від неї, шелест листя, ніби по ньому хтось йшов. Вчителька обернувшись на звук і побачила якусь білу нерухому постать. Марина Олексіївна вже подумала що їй здається, але тоді постать зробила кілька кроків до неї. Марина підійшла ближче і побачила, що це дівчина років шістнадцяти, така сама, як розповідав якимось дід Сергій. Та коли вчителька опинилася на відстані витягнутої руки, дівчина втекла і бігла так швидко, що її, мабуть, і гепард не наздогнав би.

Наступного дня Марина Олексіївна повернулася до лісу аж надто їй зацікавила ця дівчина. На цей раз вона знайшла її на березі річки, та обхопила роками коліна і дивилася на течію тож не відразу її помітила. Марина сіла поруч з нею. Біла дівчина не

зводила з неї очей, стежачи за кожним рухом. Вчителька всміхалася, та коли вона намагалася торкнутися її руки, дівчина зашипіла як звір і знову зробила той звук, суміш несамовитих криків жертв Ардіни, з яких вона і була створена. Та вчителька навіть бровою не повела. Діти на перерві кричали страшніше, тим паче її більше лякало те, щоб в неї знову не жбурляли шматки паперу на уроці, ніж це дивне створіння.

Марина відразу зрозуміла що для цієї дівчини має бути особливий підхід. Бліда ніколи не з нею не розмовляла, тільки іноді шипіла, і дивилася дівчина на вчительку, як звір який готується напасти. Тільки вона ніколи не нападала.

Пройшло кілька днів. Якось увечері вони сиділи під деревом і спостерігали захід сонця. Тоді Марина Олексіївна спитала:

- В тебе є ім'я? спитала

- Є.

Марина була трохи здивована, та не подала знаку.

- І як тебе звати?

- Іва.

Вчителька продовжила ставити запитання:

- Де твій дім?

- В мене немає дому.

- А де ж тоді ти живеш?

- Я не живу. Я існую.

- І скільки ж тобі років?

- Я не маю віку.

- А коли ж тоді ти народилася?

- Пам'ятаєте день потрійного вбивства? - це було перше запитання, яке Іва поставила у своєму житті.

- Те що тиждень тому було?

- Так. Тоді і народилася.

Марину Олексіївну дуже здивувало, як це вона виглядає на шістнадцять років, а народилася тиждень тому, та більше запитань вона не ставила. Вона вже поставила достатньо запитань для першої розмови.

* * *

Одного разу, коли Марина Олексіївна знов прийшла до лісу, Іви вона не знайшла. Її там просто не було. Хоч і вчителька цього не знала, але насправді Іва була зовсім поруч, просто Марина

Олексіївна у пошуках так і не зазирнула до дупла старого дуба, інакше швидко б знайшла білу істоту.

Але що ж Іва там робила? Виконувала життєвий обов'язок. Навіщо ж крикам об'єднуватися просто так? За своє існування, хоч тимчасове їй треба було заплатити, а саме відшукати ті страждаючи душі й провести до світу духів, а потім вже можна спокійно йти за ними.

Ардіна була дівчиною лякливою І намагалася зробити все швидко, тому очевидно, що душа Ізабели, її першої жертви вона заховала десь поруч.

Цей день був найстарішим у лісі і років може з сто тому, хтось провів потаємний хід з його дупла аж під землю. Про цей хід завжди ходили легенди, але зараз Іві було не до них. Підземний коридорчик був вузьким і темним, та, на щастя, Іва не боялася темряви. Вона взагалі нічого не боялася.

Йшли години, а Іва так і не з'явилася. Марина Олексіївна вже почала непокоїтися за цю дівчину, як за власну дитину. Та неспокій відразу минув коли вона побачила як Іва, жива-живісінька вилізла з дупла старого дуба. На питання вона як завжди відповідала загадками, та Марина Олексіївна була дуже розумною тому склала пазл і нарешті зрозуміла що Іва має робити.

- Тобто її душа зараз в тебе? - спитала вона.

- В мене.

- А як виглядає душа?

- По-різному.

- А можна подивитися?

- А навіщо вам зазирати до чужої душі коли вона того не хоче?

Марина Олексіївна продовжувала щось їй говорити, та Іва вже не відповідала.

* * *

Настала черга душі Валерії. Вона теж мала бути десь поруч.

Цього разу Марина Олексіївна прийшла ще до того як Іва вдруге кудись залізла.

- Душі шукаєш?

- Шукаю.

Чомусь Марина Олексіївна не сумнівалася у жодному слові яке вилітало з уст Іви, яким дивним воно не було б. Щось у цій

білій істоті їй подобалося. Вона глянула на потріпану життям вже не зовсім білу сукенку Іви.

- Тобі не холодно?

- Зараз буде холодніше.

З цими словами Іва стрибнула прямо у річку і зникла з поля зору. Вода була холодною як лід. Скільки Іву не гукай вона так в не з'явилася. Прошло кілька хвилин. Марина Олексіївна вже хотіла піти у воду і знайти цю відчайдуху, та саме тоді Іва й з'явилася. Мокра й холодна вона щось стискала у руках, але так і не показала.

Коли вони вдвох сиділи біля річки Марина Олексіївна сказала:

- Незабаром стане холодніше і піде сніг. В тебе не вийде постійно тут жити. Ходімо до мене.

- Вашій душі не буде зі мною спокійно.

- З тобою моїй душі спокійніше ніж з кимось іншим. До речі, що таке душа?

- Це те що відрізняє людей один від одного.

Вчителька знову поставила запитання:

- Якщо ти їх у руках несеш це означає що душу можна тримати руками?

- Люди не можуть.

- А чому тоді ти можеш?

- По-перше, я не людина, а по-друге, в мене призначення тримати душі руками. До душ неможливо доторкнутися.

- Тобто душі - це пустота?

- Ні. Душі це те що заповнює пустоту.

* * *

Квартира Марини Олексіївни була дуже маленькою, та їм з Івою цього вистачало. Тільки останнім часом Іва десь пропадала. І не дивно, залишилася ще душа Аніти, яка могла бути будь-де. Але Іву тягнуло прямо у темну печеру. Не було жодного сумніву, що там заховалася волелюбна душа.

Того вечора Марина Олексіївна та Іва знову сиділи разом і розмовляли. Вчителька спитала:

- Ти шукаєш душі, а в тебе є душа?

- Немає.

- А як це, коли немає душі?
- Це значить що нічого немає.
- Іва підвелася.
- Я сьогодні не повернуся.
- Чому?
- Маю виконати життєвий обов'язок.
- Знайти третю душу? Добре, чекатиму тебе на сніданок.
- Ви не зрозуміли, я взагалі не повернуся.
- Взагалі?
- Взагалі.
- Ніколи не повернешся?
- Ніколи?
- Тобто я тебе більше не побачу?
- Хіба що у снах.

Марина Олексіївна підвелася й обійняла Іву.

* * *

Печера була ще темнішою ніж казали люди. І все ж таки там була душа Аніти. Іва взяла три душі до рук, лягла на землю, заплющила очі і заснула.

Сон це був чи що, вона не знала. Перед Івою стояли три дівчини чийі душі вона відшукала, за ними світло і сходи. Деякий час вони стояли мовчки. Потім вперед вийшла Аніта.

- Ну що, обов'язок виконаний, готова припинити своє існування?

Іва відповіла:

- Ні.
- Чому це?

- Ви троє подарували мені життя, а тепер питаєте чому я не хочу його позбутися? Я хочу жити й мене не хвилює що ви думаєте про це! Я стоятиму тут і не поворухнусь!

Три дівчини всміхнулися і пішли по сходах поки не зникли у світлі.

Іва прокинулась. Був уже ранок. Тоді вона звелася на ноги і побігла до міста, до Марини Олексіївни й впала в її обійми.

Тепер Іва була вже не бездушна.

©Тарнакоп Софія

Мій сенс життя

У 10-річному віці, а може, й багатьма роками раніше, в мене сформувалося чітке розуміння того, що я хочу відтворювати своє життя силою слова. Проте, якою б начитаною й талановитою я не була, мої недоліки й пусте, примітивне бажання відпочивати, не давали потрібного живлення моєму натхненню. До того ж не можна ігнорувати факт того, що чим більше я писала, тим частіше спілкувалася сама з собою.

Подібними діями я майже змусила свою бабусю думати, що мені необхідна медична допомога, мама ж звикла до моїх дивин. Тому до приходу в “Білу акацію”, або, як я її іменувала “Святилище творчості”, я була у пошуках своїх талантів.

Весь цей час моє призначення вивчало ази медитації очікуючи моє прийняття. Таким чином, через ріки позитива, озера буденності й океани сліз, я нарешті доплила до свого сенсу і торкнувшись його я зрозуміла, що жити лише своїм талантом безглуздо.

Мій сенс життя зшитий з безлічі оксамитових і надірваних клаптиків звичайності. Так я — “Творець Слова”, але це не змінює мою ідентичність.

Я Будіш Кіра, неідеальна дівчина, в якої нарешті є нудний, але люблячий батько. Молодша сестра, з неймовірно гарними сірими очима, бешкетним характером та споріднена душа, на ім'я Єлизавета. Є власні захоплення і прагнення пізнати кохання від веселої та ніжної людини зі схожими інтересами. Є прекрасне бажанням закінчити коледж і працювати у квітучій Україні.

Зрештою, такі питання я вирішуватиму коли подорослішаю, поки шукатиму той сенс свого життя та своє місце у ньому.

©Будіш Кіра

Війна з сумнівами

– Ти Королева фантазій!

– Ні, – відповідаю я, пильно роздивляючись мармурові стіни й дивуючись, як же гармонічно і велично зливається золото з мармуром.

– Як ні? – здивовано питає Ясуко, радник Короля Творців.

– Я закрила Троянду натхнення у шафі сумнівів, – така відповідь ще більше вразила мого друга.

– Тут, – він озирнувся навколо, потім тихо підійшов до мене поклавши руку на моє серце все більше нервуючись, – у світі, звідки пішли паралелі серця та душі – унікальність! Ти власно можеш, її примусово сховати, закрити, і тоді воно перестане битися й через годину, ти помираєш! Кіро, щоб тебе! Ти хоч розумієш, що накоїла?

– Так, – холодно відповідаю я.

Питання, як я планую бути присутньою на раді, Ясуко вирішив не задавати. Я просто сіла на крісло і ми стали чекати. Першим зайшов Камуро, помічник радника, за ним ще декілька представників творчого світу зі своїми помічниками, а замикав цю процесію Великий Батько Творців. Усі голосно та шанобливо привіталися з правителем.

Брюнет з голубими крилами й з зеленими очима, Великий Вей Усянь оглянув зал і без церемоній почав говорити:

– Творці! Ми зібралися тут задля дуже важливої справи – закінчити війну між земними країнами Україною та Росією, – Камуро і я ледь не знепритомніли від переживання. – Вже усі бачать перевагу України і як вона мужньо захищає свої землі. Але потрібно прослідкувати, щоб ці історично важливі події були записані у літописи та пам'ятки для нащадків України. Я хочу почути ваші ідеї!

– Може, сотворити Думу, яку не можливо змінити або переписати? – впевнено запропонував Камуро.

– У такому випадку краще музика, пане Камуро. Найміцніша зброя небесної зірки Вірування буде закарбована у закодованій пісні? Ідея непогана, проте пропоную вислухати пропозиції присутніх.

Галас, суперечки продовжувалося близько 30 хвилин. Свічки тріщали від напруги, хмари в небі здається зупинилися готові

виконувати доручення. Зірки вже намагалися відтворити мелодію на арфі із галактичних струн.

Я тихо сиділа, накрившись плащем з головою збираючи клаптики власних думок, як раптом почула спів – мотиваційний, сильний, повний віри у майбутнє. Сумнівів не було – це був гімн. Губи розпливлися у посмішку, я на останньому битті серця я урочисто заспівала його, неначе дитина, що отримала омріяну іграшку. Я уявляла, що зараз стою перед ними, героями та співаю. Камуро підійшов до мене навшпиньках та спитав схвильованим голосом:

– Ти теж це відчуваєш?

– Так, – пошепки відповідаю я.

Камуро схопив мене за руки і ми в один голос сказали: – Нам відомо рішення. Ми знайшли відповідь!

Всі присутні на нараді вмить повернулися до нас. Ясуко присів на підлогу з полегшенням та радістю, що зможе нарешті лягти спати вперше за два дні, та все ж таки уточнив:

– Що саме, вам відомо?

– Для віри потрібна надія, а для надії якісна зброя – а саме історія про доблесть та сміливість народу. Пам'ять про їхні цінності та письменна, у яких будуть вічні легенди, пісні, літописи про квітучу та магічну Україну! – Мабуть, що так, – відповів Вей, сівши поряд зі мною торкнувся серця і додав, – бачиш, я квітну! Ти теж квітнеш, тільки намагаєшся це ховати. Припини! Розкрий душу, впусти до серця натхнення! Пиши! Таким чином, ти будеш проявляти честь і віру, бо в тебе творча й дуже талановита душа.

– Кіро, вечеряти! – почувся скрізь сон голос мами.

«Що? О Господи, я що, знову заснула за виконанням уроків?», — промайнули думки в голові, а в голос промовила:

– Мамо, зараз українську дороблю і прийду.

Я важко видихнула подивилася на свої розпатлані вкрай коси й перед тим, як закрити двері сказала сама собі дивлячись у дзеркало:

– Я більше не сховаю свою унікальність. Я буду вірити в себе, адже тільки з вірою можна досягти мети. І я, як мешканка України, буду вірити в нашу перемогу!

©Будіш Кіра

Мольфар

В глибинах хвойних лісів, недалеко від крихітного села, жив мольфар. Він був шанований, добрий, але настільки старовинний, що інколи здавалося може розсипатися від віяння вітру. Попри старий вік його темні, безодні очі бачили наперед і навіть більше. В нього був дар перетинати поріг життя. Коли нічне мереживо вкривало світ живих, понад усе він любив спілкуватися з мертвими. Вони являлися до нього з надією повернути втрачене життя, або принаймні мати змогу спочинути з миром.

Якось ліс впустив у свої хороми захекану дівчину. Її очі були витріщені сповненими жаху у пошуках якоїсь схованки. Та Посланець Смерті наздоганяв. Якби дівчинка зазирнула йому у вічі то побачила б у божевільному погляді жагу до помсти. Селяни давно полювали на нього, намагаючись його знищити. Перелякані люди зробили тільки гірше, тому що потвора затаїв злобу на цілий світ і вважав, що його зрадили. Тому він полював на їх дітей.

Дівчинка намагалася заховатися та її нічна сорочка сяяла нагадуючи зірку. Поки він наближався, не зважаючи на благання та сльози дитини, істота не помітила як хтось з'явився поруч. Молячись усім богам, яких вона в цю мить вважала останньою надією, дівчинка побачила, як вогняна сокира розітнула розлючений привід. Далі все було наче у тумані, та перш ніж втратити свідомість, дівчинка побачила як старча рука здійняла потвору і кинув у печеру.

С тих пір ходять чутки, що у Карпатських лісах є печера, яку неможливо відшукати звичайній людині та називають домівкою Чорнобога. Селяни не повірили в історію дівчинки вирішивши, що вона блукала уві сні.

Пройшло дуже багато часу з епохи мольфарів, та духи лісу все ще оберігають людей від злих створінь. Подейкують, що в глибинах лісу живе дивна жінка – остання мольфарка Карпат.

©Будіш Кіра

Паростки волі

На столі, з сандалового дерева, покоїться розгорнута книга, палітурка якої бачила античні часи. Цікавість ступила на поріг моєї свідомості, яку відштовхує безмежна уява. Увесь вигляд паперового витвору вабило торкнутися сторінок, які пахли юністю. Квітка життя була вінцем написаної історії. Цій квітці не пасує жодне з загальноприйнятих описів старості. Вона була у полоні пожовклих паростків, яких час від часу обпалювало золоте полум'я канделябра, який віками був прибитий до стіни.

Смертельний нічний бриз впевнено висмоктував життя з ненависних йому проявів волі та жаги до життя, немов створіння підписало договір про недоторканність зі смертю. Незабаром настане той час, коли сили цих артефактів передадуться нащадкам і вони зроблять позначки своїх кордонів для тих хто так невпинно намагається знищити історію життя...

©Будіш Кіра

Другий шанс

Високо-високо в Небі за Хмаровими Воротами – там, куди потрапляють душі загиблих, жила собі Зірка. Її стримував своїм бежево-коричневим кільцем Сатурн тож її сяйво було геть бляклим й ледь помітним. Навіть маленькі зорі, що тільки з'явилися у Чумацькому Шляху були привабливіші за неї. Так жила зірка в пільмі не осяйна, поруч з Сатурном, що був її єдиним співрозмовником мало-помалу вмираючи від смутку.

Якось під час чергового запрошення Душ, Зірочка, що як завжди з неприхованою зацікавленістю стежила за церемонією, незабаром відчула як біло-сіре сяйво її світлішає з небувалою швидкістю. На якусь мить здивованій Зірці здалося, ніби вона от-от вибухне мільярдами мініатюрних копій, що прикрасять собою увесь Космос. Її роздуми у космічній тиші розірвав надривний плач. Він був то глухим, то неприродно гучний.

- Допоможіть! – чулося звідусіль благання.
- Хто це? – нарешті вичавила з себе питання Зірка.
- Грицько Матушак, – український воїн.

– Ти людина? Із самісінької планети Земля? – нерішуче поцікавилась вона.

– Так, – відповів хлопець.

«Тепер зрозуміло звідки це тьмяне сяйво, – подумала про себе Зірка, – ледве помітний сіруватий колір смутку й надії, що гасне, найбільш поширений серед мертвих. Адже жодне живе створіння не хоче вмирати та перш ніж прийме свою долю та перетвориться на зірку буде чіплятися за життя. Ця душа, напевно не сильніше за мене», – зробила висновок Зірочка.

Тим часом Грицько продовжував звати на поміч:

– Ви не розумієте, я не маю права помирати, бо там на Землі в моїй країні вже як два роки триває війна. Люди гинуть, а військові ряди все рідшають, якщо так продовжуватиметься – перемога нам не світить! Прошу поверніть мене назад, до моїх бойових товаришів!

Зірка співчутливо зітхнула: «Отакої! Невже він справді думає, що така нікчема, як я здатна порушити закон? Та хай там як, сум хлопця був таким щирим що її гострі промінчики стискались під тиском жалю.

– Не репетуй, бо якщо нас почує Венера, знищить мене остаточно, – пошепки сказала Зірка, – розповідай, що трапилося?

Уявлення людини про Космос досить туманне, попри значні наукові досягнення, які регулярно відкривають нові галактики. Але мають здогади про зірки із Затемнених планет, що розташовані навпроти Чорної Діри, яку також між собою називають входом у «Затишне Ніщо».

Така назва була дарована цьому краєвиду внаслідок його властивості знімати біль з того, хто втратив всяке розуміння буття й зневірився у майбутньому. Достатньо було поглянути у це бездоння, щоб припинити плакати та знайти розв'язання проблеми. Зірка особисто не перевіряла цієї теорії, бо боялася канути в небуття навіки й стати її черговою іграшкою. Звичайно, щоб запропонувати зробити експеримент гостеві вона не наважувалася та зосередилась на розповіді земного красеня.

Весь цей час, юний українець сидів обперши підборіддя на долоні обличчя переказував останні події свого життя, і лише очі видавали його розгубленість та хвилювання перед невідомістю, яка відбувалися в його країні. Відчуття безпорадності впивалося

самісіньке серце їй здавалося змушувало холонуть кров від подробиць. Та з появою Зірки він не покидав надії на диво.

Юнак розповів про ситуацію в Україні, занурився трохи в історію, культуру та національні традиції. В його розповіді відчувалися і безмежна любов до батьківщини, і як він нею пишається. Зірка із захопленням слухала та відмітила собі, що ця країна має неабиякі цінності – митців, геніїв, плодючі землі та співучу мову.

Коли Грицько дійшов до останніх подій, де відбувався запеклий бій, Зірка слухала затамувавши подих. Парубок розмахував руками, немов відтворюючи події жахливої боротьби на виживання. Після слів: «Я ніс побратима на плечах, щоб якомога далі бути від танку що палав, та мене щось обдало жаром і я більше нічого не пам'ятаю», – Зірка скрикнула.

– Ти ж ризикував життям! Треба було бігти самому! Ти наражав себе на небезпеку!

Хлопець здивовано на неї подивився, з хвилину помовчав і тоді продовжив:

– Це звучить егоїстично, та якось безсердечно. Невже в тебе немає душі та співчуття? Хоча я завжди чув, що зорі холодні та не гріють. Ви нагадуєте осяйний лід, приваблюєте та не в змозі зігріти Землю як Сонце. Мій товариш зробив те саме для мене, я впевнений. Та зараз я навіть не знаю, чи вдалося мені врятувати його. Мені терміново треба повернутися! Я так мало зробив за життя – я навіть не встиг його зрозуміти! Єдине що я дізнався – це те, що людське життя найцінніше!

Зірці стало соромно. Ця промова була для неї та відкриттям і одкровенням. Вона неочікувано для себе зрозуміла всю марність свого існування. Тисячоліттями вона ховалася і боялася, щоб її не знищили у безкрайньому космосі, тихенько собі жила та приймала свою долю без спроб прояву. А звичайний хлопець з Землі, усвідомлюючи смерть до останнього чіпляється за крихти життя.

Зібравши усю свою сміливість вона промовила:

– Твоя правда, але від мене ніякої користі. Я не мала навіть право говорити з тобою, тому що ризикую бути знищеною. Та ти настільки сильний і хоробрий, що я хочу бути хоча б частинкою впевненості та віри. Я загину, якщо допоможу тобі, але я відчуваю що продовжу жити в тобі. Тобі достатньо мене

обійняти й промовити своє бажання в голос. Ти маєш довести справу до кінця – бо ти – найсміливіша людина, яку я бачила з чистим серцем та безумовною любов'ю до своєї України.

Хлопчина загорнувся в обійми зірки та провалився в сліпуче сьайво. Юнак розплющив очі й набрав в груди повітря. Перше, що він побачив – крапельниця та купа трубочок. Груді міцно перев'язані бинтами.

– Води, – тихо промовив він.

– Грицю, яке ж щастя, що ти отямився. Живий! Та ти ж у щасливій сорочці народився, – радісно вигукнув його друг, також забинтований як мумія після опіків.

Юнак лише легко всміхнувся, і ця усмішка була красномовніша за будь-які пояснення. Тепер Грицько Матушак знав, що зірки не згасають – вони здійснюють бажання!

©Будіш Кіра

***

Хто ж я? Питання було воістину дурне тому, що ніхто не міг мене почути, адже простір навколо мене час від часу розчинявся, що було однією з ознак сновидіння. Озирнувшись, я почала впізнавати обриси дитячої кімнати мого батька, який якраз стояв переді мною. Каро-зелені очі висловлювали серйозність, яка досить рідко з'являлася в його погляді. Я завмерла, затамувавши подих — занадто добре знала фразу, що злетить з його губ: «Кирюш, хвилину тому померла Тетяна Іванівна.»

Я нутром відчула власну байдужість і порожнечу, що запанувала десь усередині мене. Гірко посміхнулася: розуміла — це лише затишшя перед нічною бурею, після якої я ненавидітиму все і вся, навіть ні в чому невинна друга бабуся та її безпосередня любов, мене дратуватимуть. І тільки я про це подумала, як день змінила місячна, діамантова ніч, було дивно і незвично дивитися на себе збоку, особливо в такий момент.

Моє тіло лежало на старому, вічно скрипучому дивані, губи були щільно стиснуті, обличчя спотворилося в гримасі болю. В цю секунду, я перебувала в полоні нав'язливих думок: «Чому саме в день народження моєї другої бабусі смерть забрала її?»

Чому вона відмовилася від госпіталізації? Чому не намагалася виконати все чого хотіла, дізнавшись про те, що у неї рак?».

Я заплющила очі, але потік сліз це не зупинило. Я трималася з останніх сил, намагаючись не заревіти, адже чортові двері були настільки старі, що не зачинялися і найменший скрип міг перервати делікатну розмову батьків.

Їх тихий шепіт і чергове психологічне катування моїми сльозами змусили руки зімкнутися навколо шиї: я жадала задушити себе, тим самим випарувати ненависні, але такі правдиві думки: «Я егоїстка? Невже я мала сприймати кожную завуальовану маніпуляцію бабусі серйозно? Адже дізнавшись діагноз, вона повернула до дому та продовжила викладати періодично повертаючись до нас на лікування. Хіба це не вказувало на хороший знак? Адже вона ж прийняла свій діагноз і продовжила жити! Тому я вирішила, що немає потреби пурхати навколо неї».

Що ж, мабуть, не дарма вона так хотіла моєї уваги, а я все одно, що плюнула їй в обличчя своєю невдалою підтримкою. Ось до чого це призвело, тепер я більше ніколи не почую її сувороласкавий голос, не прочитаю улюблені класичні книги з її бібліотеки, не отримаю пакет сувенірів з Європи й не стану слухачкою кумедних історій з її подорожі до Франції. Не пускатиму з обшарпаного балкона кольорові мильні бульбашки розміром з тенісний м'яч.

Все це відтепер лише колаж із жалю та бідкування, який мені належить повісити на своє серце і ще довго докоряти себе за байдужість. Відтак, ніч 14 червня залишила мене з німим запитанням в очах: «Невже я і справді настільки погана?». Якщо так, то я повинна продовжувати бути чуйною і щедрою. І якщо подумати, смерть була для бабусі скоріше благословенням ніж карою, адже постійно згадую, як вона нарікала на долю і мучилася через спазми від хіміотерапії. Нарешті вона блаженствує на небесах.

Я зазирнула в себе та пірнула в минуле, міцно стиснувши руку промовила: «Не злись на близьких, вони не винні. Можеш бути пригніченою, але в жодному разі не тримай біль у собі, інакше потім в кінець себе зненавидиш. Іншими словами, живи далі, запевняю тебе, ти вступиш у коледж і залишишся такою ж, якою і була, не канувши у пільму».

Побачивши умиротворення на своєму обличчі, я полегшено видихнула, м'яко пестивши себе по голові, знаючи що зранку мені стане набагато легше. Згадавши бабусю, яка завжди у темряві знаходила світло, як у космосі усипаному зірковим сяйвом, я усвідомила важливу річ — більшість людей забувають про те, що найпрекрасніший всесвіт всередині них самих. Якби кожен вивчав свою душу, дослухався серця та бачив свою недосконалу унікальність, людству було б ніколи гаяти час на минуле — вони б насолоджувалися прекрасним сьогоденням.

©Будіш Кіра

Монолог

Моя історія почалася минулого року. Саме тоді ми з нею познайомились. Я не думала, що вона насправді цікавиться такими речами, бо вона була ще звичайним підлітком, а ця справа часто не притаманна їм, але не у випадку з нею. Вона відрізнялась від своїх однолітків і не розуміла їх хобі. Ми з нею були дуже схожі, тому і потоваришували.

Ми постійно проводили час разом: обіймались, сміялись, часом навіть плакали, але все це ми робили РАЗОМ. Мені було надзвичайно приємно бачити її щасливою, коли ми зустрічались. Ніколи не було такого, щоб ми бачились і вона була сумною. Саме такою має бути справжня дружба.

Пам'ятаю, як вона мріяла вперше піти на концерт улюбленого гурту, проте всі її друзі відмовились, мовляв, навіщо це треба? Що ми там будемо ловити? І тільки я погодилась, бо теж обожнювала цього виконавця. Та що там казати? Ми з нею тільки про нього і спілкувалися! Я знала надзвичайно багато про цей гурт і розповідала їй всі найменш відомі й найцікавіші факти про нього. Також я мала багато архівних фото учасників гурту, що надзвичайно тішило мою подругу. Мушу додати, що після того концерту, я отримала татуювання від гітариста гурту у вигляді його автографа. Щоправда, я мала змогу лише слухати та нічого не бачила. Хоча ні, коли гітарист розписувався на мені, я все ж побачила його приємну посмішку. Він мені завжди подобався, а тут людина, чиє фото я маю у своїй колекції, стоїть переді мною, ніжно притримуючи мене своєю рукою, щоб не нашкодити їй легко водить маркером по моїй білій шкірі. Незабутні відчуття...

Але моя подруга виявилась жахливою людиною, яка користувалась мною в прямому сенсі цього слова. Так! Я була їй потрібна тільки, щоб переказувати цікаві історії з життя артистів. Коли ж я розказала їй все, що знала, ми стали бачитись дедалі рідше, а в один момент вона взагалі скинула мене на плечі своїй хорошій, за її словами, друзі. Ну, вона і справді була хорошою — чудово ставилась до мене, лагідно обіймала мене і я навіть подумала, що з нею мені буде краще. Але... як виявилось, всі люди однакові й вони завжди користуються тобою, як можуть.

Було надзвичайно прикро і боляче це усвідомлювати. Дякую, хоч потім провели мене додому до моєї найпершої та

найкращої подруги. Та й на цьому мої пригоди не закінчились. І я знову пішла в мандри в новий дім. Я думала собі, що зараз ми знову декілька днів поспілкуємось, але ні! Мене повезли в зовсім інше місце — ближче до води. Я до смерті боюся води, оскільки вона може не просто нашкодити, а й вбити мене, якщо буде у великій кількості.., але менше з тим. Я вже втретє розповіла жінці історію створення гурту і життя всіх учасників, як вона також забула про мене, ніби мене й не існувало зовсім. Прикро, звісно, але я вже знала, що незабаром повернусь до своєї подруги і ми знову житимемо разом, в одній кімнаті. Я вже так скучала за запахом тієї квартири... скоріше б додому.

От нарешті я побачила, що вона зі своїм чоловіком збирає валізи і вже планують їхати. Я дуже зраділа, проте почула, як гучно грюкнули двері і в замковій щілині повернувся ключ. Я сподівалась, що за мною повернуться. Точно повернуться! Не може бути інакше! Мають же повернутись!!! Але не дочекалась я цієї події... так і залишилась біля лиману, сам на сам з водою, яку я так ненавиділа...

Уявіть собі, на скільки я була щаслива, коли вже навіть не сподіваючись на порятунок, через тиждень або два, почула, як скрипнули двері. Так! За мною повернулись! Я дочекалась! Я знала, що мене заберуть і перевезуть до моєї першої, найкращої й вірної подруги! І от вже за декілька днів ми маємо побачитись із нею. Я трохи переживаю, якщо говорити чесно, бо ми не бачились два... ні! три місяці!!! Але я дуже чекаю на нашу зустріч і на моє повернення в сім'ю, де знову відчуватиму її любов і бажання перечитати мене знову від першої сторінки з моїм татуванням-автографом до останньої — з назвою видавництва, в якому я з'явилась на світ.

©Величко Вікторія

Коли закінчується дитинство

Часто від дорослих ми чуємо фрази, на кшталт: «Припини! Ти вже не маленька, щоб так чинити! Що про тебе люди подумують?», — проте, чи є ці вислови коректними та чи можна давати людині оцінку «маленький чи дорослий» взагалі? Я вважаю, що ні, не можна.

Можете вже починати закидати мене капцями, проте, на мою думку, людина сама має вирішувати, коли закінчується її дитинство. Звісно, коли тобі вже за 30, ти не можеш просто продовжувати сидіти за комп'ютером і грати в ігри до ночі, оскільки, у кожної людини з'являються обов'язки, які вона має виконувати. Але це не значить, що після 18 років ти обов'язково мушиш перетворитись на серйозного бізнесмена з валізою грошей, який поставив собі цілей на 10 років вперед і робить все тільки за своїм довгим, нескінченним планом. Так, якщо ти хочеш жити в хороших умовах, мати змогу нормально харчуватись і спати в комфорті, ти маєш щось робити для цього, а саме — заробляти гроші, ходячи для цього на роботу, себто, красти — такий собі варіант. Але кожен крутиться як може, звісно (жартую).

Дитинство закінчується тоді, коли ти сам про це кажеш і лише в тому випадку, якщо ти себе в цьому переконав. Це, звичайно, справа кожного, але вибачте, коли людина стверджує, що вже не може поводитись так, як поводитись 10 років тому, а отже і збиратись великою компанією друзів, або веселитись десь в клубі, то це пахне маразмом. Хто заважає подзвонити тим друзям і запропонувати зустрітись всім разом, як колись? Це ж такі незабутні відчуття... А цей мандраж перед зустріччю з тими, кого ти не бачив багато років і зараз вони тут, просто перед тобою. Тому, коли таке чую, сприймаю це, як відмовку, бо якби ти справді так сильно цього хотів, ти б не задумуючись взяв той клятий телефон і набрав їх.

Тож, що я хотіла цим сказати? Людина має право на будь-які емоції незалежно від віку. Ти можеш стати похмурым сивим вуйком у 20 років, а можеш лишатись веселою квіткою і в 70.

Дитинство не має свого конкретного часового ліміту. Воно закінчується тоді, коли ми самі готові розлучитися з ним. Іноді здається, що от, я вже доросла і мені варто бути такою, як і всі на вулиці, проте, коли в голову закрадається така думка і ти обираєш саме цей шлях закритись у собі — дивись, щоб ти потім не пошкодував. Потім буде дуже важко відкритись знову.

©Величко Вікторія

У чому сенс?

Кожен раз, коли я питала батьків, в чому полягає сенс мого існування, мені відповідали, що він полягає в народженні нащадків. Я завжди дивувалась, коли це чула, оскільки не могла зрозуміти, чому кожна людина має жити єдиними парадигмами, проте вважала, що вони краще розуміються у цьому питанні, оскільки мають більше досвіду. Зараз же я маю свою думку стосовно життя і хоч поки що не маю конкретної уяви, стосовно його сенсу, проте можу сказати — він не може бути однаковим для кожного.

Вважайте мене егоїсткою, проте, як на мене, жити треба так, щоб потім було, що згадати. Я живу за принципом Андрія Кузьменка — «Живу так, щоб було, з чого посміятись». Закарбовую в пам'яті найяскравіші моменти, запам'ятовую найцінніших людей і, так тепло стає на душі, коли переглядаю фотографії з часів тих пам'ятних подій. Я впевнена, що жити треба так, щоб не шкодувати у майбутньому. Я не боюся помилятися, оскільки досвід з'являється тільки з помилками.

Я не уявляю, чим я буду займатись далі, проте точно можу сказати, але це те, від чого я отримуватиму задоволення. Я пробувала себе в малюванні, повітряній гімнастиці, рукоділлі й була впевнена, що кожен з цих напрямів точно буде сенсом мого життя назавжди. Проте зараз мої смаки змінилися, і я живу музикою та письменництвом.

І я поняття не маю, чи зупинюсь я на цьому, чи займатимусь чимось іншим. Я шукаю себе, знайомлюсь з людьми, які надихають мене і просто живу. А що буде далі — залежить від часу та обставин. В цей період життя, я розвиваю акторські навички та відкриваю в собі письменника. Поки що це те, без чого я себе не уявляю, але хтозна ким я буду завтра? Кажуть, «завтра не настане, завжди буде тільки сьогодні...»

©Величко Вікторія

Письменництво

Письменництво. Здавалось би, таке знайоме слово, проте ми рідко задумуємось, нащо це все треба і що це взагалі. Іноді хочеться зібрати всі думки до купи й відповісти собі на всі ці питання одразу. Тож цим я зараз і займаюсь. Для чого ж мені це треба? Для чого я витрачаю свій час, як кажуть інші? А для того, щоб зібратись з думками й випустити їх, не давати їм «гризти» мене зсередини. Для того, щоб можна було не виношувати почуття у себе в серці й не страждати від цього.

Я відчуваю легкість кожного разу, коли моє мистецтво добігає логічного завершення. Тоді ти відчуваєш, що вже нема, про що хвилюватись. Папір вже почув все, що ти хотіла йому сказати. Більше кричати нема про що. Твій мозок вже порожній від думок, тебе нічого не турбує, ти зовсім інша людина. Так. Ти вільна людина. Ти нарешті можеш видихнути, розслабитись, нарешті посміхнутись. І це насправді приносить користь, бо хто найкращий психолог, як не папір? Хто ніколи не стане тебе засуджувати за твої, можливо, безглузді думки? Хто завжди вислухає і дасть вимовитись? Звісно що папір. Більше довіряти нема кому. Лише паперу.

Лише цьому бездушному шматку спресованого дерева. Хто б міг подумати, що якась рослина виявиться найкращим помічником у складний період твого життя? Письмо справді дає тобі крила і можливість літати у власній уяві. Та менше з тим, воно дає змогу забратись і в чужу уяву — подорожувати звивинами мозку читача. Дивно, але страшенно цікаво. Подорожуємо далі. Чому я кажу саме так? Бо зараз саме ти читаєш це і уявляєш все, що я тобі кажу. Так, цілком все. До найдрібніших деталей. Відчуваю себе гіпнотизером, який заліз в чийсь голову і мандрує нею. Натискає маленькі кнопочки, тягне великі важелі й керує твоєю уявою. Тепер ти можеш переконатись в тому, наскільки письмо дивна штука. Ти навіть і не уявляв, що все може зайти настільки далеко. Як тобі усвідомлення того, що тобою керують? Трохи моторошно, правда? Але прямуємо далі.

Ми — письменники навчилися керувати не тільки твоєю уявою, а й твоїми емоціями. Згадай, як ти читав «Федька Халамидника». Пам'ятаєш сльози градом з твоїх очей на моменті,

коли його били і, врешті-решт, він помер? І я пам'ятаю. Дуже добре пам'ятаю. І пам'ятаю, як ти реготав, коли читав «Тореадорів з Васюківки». Розумієш, про що я?

Так, саме про те, що незалежно від того, в якому ти настрої, проте, сівши за читання товстого, на перший погляд, нудного роману, твій світогляд може змінитись назавжди і вже ніколи не повернутись в свій первинний стан. Уявляєш? Ні? Ну добре, подумай над тим, що я наговорила, а мені вже час іти. Час писати щось нове, щоб ми могли зустрітись знов, у твоїй голові. Бо хто зна, може саме я стану тією, хто змінить твій світогляд і переверне світ з ніг на голову. Бувай!

© Величко Вікторія

Як Казкова Січ у болоті порпалась

Давним-давно, ніхто вже й не пам'ятає коли. Існувала в космосі далека планета Ліберті. І жили на ній люди — такі самі, як і ми з вами, тільки деякі з них володіли магічними здібностями. Всі товаришували між собою та не знали горя. Аж раптом з глибини океану Мрій виріс маленький клаптик землі. Протягом десяти років цей острів ставав усе більшим, аж доки не перетворився на найбільшу країну всієї планети. Називали її всі «Країна Бруду», адже від неї завжди доносився страшенний сморід і майже ніхто не хотів жити поблизу цієї землі. Це була єдина держава на всій Ліберті, де либонь ніколи не було туристів.

Трохи східніше від країни бруду знаходилась райська земля. Це була країна вільних і впертих людей. Її народ ніколи ні з ким не ворогував і, звісно, не починав війн. Вони любили мир і дружили зі всіма національностями на планеті. За це її всі любили й прозвали «Країна Світла».

Любили всі... окрім «Країни Бруду», отже якось взимку, пізно вночі, коли всі поснули у своїх затишних ліжках, закутавшись у ковдру, вийшов зі свого палацу триголовий Змій Горинич і наказав зібрати військо та піти війною на сусідів. За годину перед фортецею правителя стояли: Іван Дурень, Баба Яга, Чахлик Невмирущий, Соловей Розбійник та ведмідь Потап Потапич, який любив лапу смоктати й на плящі сидіти (ну... випивав іноді). Армія видавалась надзвичайно потужною й, на перший

погляд, у «Країни Світла» не було жодних шансів перемогти «Країну Бруду». На це Горинич і розраховував. Він видав наказ, щоб військо пішло на сусідів та захопило їх територію, а сам заховався під землю.

Ближче до ранку, жителі мирної країни почули вибухи і зрозуміли, що не даремно всі тримаються якомога далі від країни смороду й сміття, адже тепер вони — їх вороги, з якими треба битися, аби відстояти себе. На центральну площу столиці вийшов президент — дракон Грицько та офіційно повідомив про початок великої війни, в якій буде не просто перемогти, проте він і його армія зробить все, що буде в їх силах. Військо складалося з Мавки, Капітошки, Котигорошка, Вакули на Чорті та козака Мамаю з його дружиною. Їх підрозділ прозвали «Казкова Січ». Як тільки борців благословили на дорогу, вони одразу помчали в путь, аби ціною власних життів захистити Батьківщину й свій народ.

На кордоні почалась страшна битва: шпаги летіли в різні сторони, кулі пронизували повітря й зупинялися в корі сухих дерев, проливалась перша кров. Грицько зрозумів, що без допомоги їм не обійтись та зателефонував своєму хорошому приятелю — Міккі Маусу, правителю «Країни Індіців» з проханням вислати його армії 16 фей, аби відстрілювати окуповані території. Потім набрав президента «Країни Бундестаг», сніговика Олафа і попросив передати декілька леопардів, адже вони дуже швидкі і зможуть наблизити перемогу. Правителі погодились допомогти і побажали Дракону удачі та наснаги. Вони запевнили його, що люди «Країни Світла» витримають все і настане момент, коли мир знову пануватиме на їх землі, а ворога буде жорстоко покарано. Грицько щиро подякував і продовжив битву.

Згодом, за декілька тижнів супротивник підняв білий прапор, Казкова Січ видихнула з полегшенням, нагадала ворогу напрямок, за яким він має йти та повернулися в столицю, аби відсвяткувати довгоочікувану перемогу. На великому столі на них чекав борщ, сало та горілка.

Отак вільна країна добра показала всьому світу, що її неможливо зламати ні мечами, ні ножами, ні іншою зброєю, адже той, хто любить свободу, не продасть її ні за який кошт.

©Величко Вікторія

Історія садинокі шкарпетки

Якось в маленькому містечку під Харковом, бабця на ім'я Варвара дуже хотіла зробити приємно своєму онукові Назару. Вона хотіла зробити йому подарунок на день народження і довго думала, що ж можна вигадати такого приємного і корисного. Тут бабуся згадала, що зима не за горами і треба подарувати онукові щось тепленьке. Варвара була справжньою майстринею в рукоділлі. Вона писала чудові картини, складала проникливі вірші та в'язала спицями. Вона вирішила зв'язати онукові пару шкарпеток його улюбленого кольору — блакитного. Бабця почала працю.

Кожен її виріб був зроблений з душею і пронизаний любов'ю до життя і своєї справи. А оскільки шкарпетки в'язались для рідного онука, ці почуття збільшувались вдвічі, як не втричі. І ось бабуся дов'язує першу шкарпетку і розуміє, що в неї більше нема пряжі блакитного кольору. Є зелена, червона, фіолетова, жовта і ще багато різних кольорів, проте тільки не блакитна. Годинник показував 10-у вечора. Бабуся вже не бачила сенсу виходити в магазин за пряжею, оскільки всі магазини були зачинені, проте, як то кажуть, хто не ризикує, той не п'є шампанське, тому Варвара одягнула своє улюблене лавандове плаття, туфлі на підборах і пішла на пошуки.

Пам'ятаєте про те, що шкарпетка була наділена особливою любов'ю і ніжністю? Ось через це вона виявилась живою... Бабця сама цього не помітила, проте так сталось. Шкарпетка помітила, що Варвара довго не поверталась і здивувалась: ну як же так, невже я залишусь одна? Не можу в це повірити! У кожної шкарпетки є своя пара, але не у мене. А я всього лише хотіла бути потрібною комусь! Я вірила в те, що світ такий зрозумілий і легкий, проте що я бачу? Я навіть пари не маю! Я ніби шкарпетка, загублена десь там, під ліжком, або за пральною машиною... Я така жалюгідна!!

Раптом вернулась бабуся з вулиці. Так, як вона і думала, ніякої пряжі в магазинах вже не було, проте шкарпетка про це ще не здогадувалась. Вона побачила, що власниця все ж повернулась і розслабилась. Вона заснула.

Бабуся продовжила думати, що ж робити. Не подарує ж вона онукові різні шкарпетки. Вона полізла в Інтернет шукати ідеї

різних орнаментів і малюнків, які вона могла б вишити й знайшла інформацію про те, що, виявляється, зараз носити різне взуття і різні шкарпетки — модно. Тож вона взяла жовту пряжу і продовжила свою справу. Коли вона закінчила, у неї вийшов чудовий подарунок в прекрасній колірній гамі — синьо-жовтій.

Раптом прокинулась блакитна шкарпетка. Вона побачила, що біля неї щось робить така сама, дуже схожа на неї, проте зовсім іншого кольору. Вона не могла повірити, що це справді її пара, оскільки вона звикла бачити пари шкарпеток однаковими, а не ось це все. Вона довго не могла змиритись з тим, що такий різний одяг буде носити одна людина. Проте, з часом звикла. Вони стали спорідненими душами з жовтою шкарпеткою. А хлопець носив подарунок з особливим задоволенням.

Мораль — всі наші відмінності й особливості об'єднують нас самих же набагато більше, ніж схожості!

©Величко Вікторія

192 сходинки

Сьогодні Слава прокинувся раніше, ніж зазвичай та, навіть не снідаючи, побіг до гардеробної. Він схопив величезну валізу та, докладаючи зусиль, потягнув до себе в кімнату. Такого безладу світ ще не бачив. На спинці крісла завис помаранчевий светрик із логотипом «NASA» та блакитна шкарпетка із зірочками; на ліжку були розкидані зошити й ручки; на стіл вивалилися усі книжки та енциклопедії про космос; на двері полетіла синя безрукавка із зображенням Сонячної системи. Все дитинство Славко мріяв стати космонавтом та полетіти на Місяць, як це зробив Армстронг.

Кімната мала такий вигляд, наче після землетрусу, та батьки, прокинувшись і побачивши цю картину, зовсім не сварили хлопця. Вони прекрасно розуміли чим була зумовлена така поведінка.

Сім'я Слави була змушена переїхати до Ужгорода з Одеси після початку повномасштабного вторгнення. Син з усіх сил опирався, та марно. Батьки турбувалися за його безпеку та майбутнє, отже прагнули вберегти сина від війни. Та вже

сьогодні ввечері, коли ситуація в рідному місті нарешті стихла, родина була готова їхати додому. Бодай на декілька місяців, бодай на тиждень, бодай на мить, тільки аби побачити дім.

Знали б ви, якою силою батькам довелося відтягати сина від збору речей, аби він нарешті поїв. Не миючи за собою посуд, Слава полетів закінчувати почату справу та в домі знову наче сталося виверження вулкана та речі полетіли кімнатою.

До 6 вечора всі сумки були зібрані та перевірені 10 разів, аби щоб нічого не забути. Вже за годину сім'я дісталась вокзалу. Слава не міг стримати свого щастя, що виривалось назовні. Він стрибав навколо батьків і все розпитував: «Мамо, а в нашому парку все ще цвіте моя улюблена липа?», «Тату, а наша книгарня не зачинилась?».

А вони, ковтаючи сльози, тільки кивали головою. І сльози ті були, наче від щастя, але й із присмаком гіркоти та розпачу.

Нарешті, сівши у потяг і розклавши речі у купе, Слава видихнув із полегшенням та спитав наостанок: «Але ж Одеса — все ще Україна?» Мати, вже не в змозі стримати сліз, тихо вимовила: «Одеса була, є і буде Україною. Безумовно, сину. І тільки так».

На ранок, почувши сигнал від провідниці про прибуття потягу, Слава зістрибнув зі своєї другої полиці та вже був готовий вибігти на вулицю, аби лише вдихнути повітря, просочене йодом і сіллю.

Ранок був морозним, та Славкові гріло душу саме лише розуміння про те, що він опинився вдома через довгі 3 роки, що здавалися йому вічністю.

Батьки пообіцяли прогулятися центром міста, як тільки вони завезуть валізи додому. Славі не терпілося побачити море, що сліпить очі, кричущих мартинів та золотий пісок.

Ідучи парком, яким сім'я гуляла щодня, доки вони жили тут, Славко задивлявся на його улюблені липи, що так неймовірно пахнуть навесні. Він попри все хотів залишитися тут хоча б до весни, аби знову відчутти їх аромат.

За годину вони вже йшли Приморським бульваром, а хлопець не впізнавав місто. Стільки пам'ятників знесено та вкрито мішками з піском, стільки закладів перетворилося на пункти незламності, а ще більше зачинилося. Незмінним для нього залишалися тільки вони — Потьомкінські сходи, якими він

обожднював бігати. Наближаючись до них, із кожним метром, його дихання збивалося, а серце завмирало. «Ось він який — дім» — подумав Слава. З-за обрїю нарешті виринув готель «Одеса». Що з ним тепер стало... Та за декілька кроків визирнули вони...

Славко міцно стиснув мамину руку та різко відпустив її, побігши із шаленою швидкістю до сходів, оминаючи людей на своєму шляху. Він нісся вниз, розправивши руки, наче птах, що розправляє крила. 192 сходинки й всі 192 тепер належали йому.

Стоячи знизу на останній з них, Слава заплющив очі й подумав про себе: «Господи, ну який космос?.. Як все-таки добре вдома...»

©Величко Вікторія

Ваші думки — це креслення вашого майбутнього

Люди вважають, що майбутнє - це те, що неминуче й безповоротне, і вони мають рацію. Проте чому ж його так бояться? Мають для цього підстави. Люди переконані, що майбутнє триває само по собі, із тяглістю часу. Але вони не розуміють, що самі створюють його своїми думками. Отже, можливо, вони бояться самих себе? Дійсно, важко залишатися спокійним за своїх божевільних ідей. Ця хвилина перед сном, коли вигдав щось неймовірно захопливе та забув записати, аби втілити. Забув записати, аби втілити... В цьому і є проблема. Ми думаємо та бажаємо, проте який від того сенс, якщо не плануємо переносити це у світ? Для чого тоді взагалі ми маємо спроможність думати, якщо не користуємося нею, як належить?

А знаєте, що найпечальніше? Те, що люди не розуміють цього. Не розуміють, що дитячі мрії по-дорослому впливають на майбутнє. Кожна доросла людина має часточку себе з дитинства. Якщо, звісно, вона сама себе не вбила своєю серйозністю та насупленістю, як вона це вміє.

Чим більше ми мріємо, тим яскравіше буде наше життя у майбутньому. Не завтра, так через тиждень, не через тиждень, так через місяць. Нехай навіть через декілька років, але саме вони формують особистість.

Не майбутнє керує нами. Ми самі його створюємо. А потім скаржимося на важку долю. Яка може бути доля, якщо ти не знаєш, чого хочеш, на що здатен та чого прагнеш? Яка взагалі може бути доля? Її немає. Забудьте. Доля - це те, на що впливає кожен із нас. Вона залежить тільки від нашого вибору. Нею керує людина. Доля - це ми.

Людина живе так, як складається майбутнє. Майбутнє складається так, як живе людина.

©Величко Вікторія

Минуле серед теперішнього

Ніч. Зорі ледве виблискують на чорному небі. Папір. Стара квартира нагадувала стару коробку з декількома поверхами й стояла на цій вулиці вже декілька десятиліть. Життя студента у цій країні — це постійна праця над новими досягненнями та відкриттями невідомого у світі. Йому, на щастя все це подобається, бо саме він обрав ту спеціальність, якій хотів присвятити життя. Та на відпочинок майже не залишалось часу.

Чим більше він заглиблювався в усі минулі культури, намагався уявити їх обличчя, в голові все змішувалася – голоси, крики, жахи виживання. Він, наполовину іншої крові, усім нутром відчував біль пращурів. Все в житті перетворюється на коло смерті. Життя втрачає сенс. Ще й вчора його побили чистокровні арійці, аргументуючи тим, що він не місцевий – чужинець. Але ж люди на планеті усі різні. До чого ці побиття й приниження? До чого цей тваринний принцип, коли тобі подібні намагаються вигнати людину, не схожу на них з місця яке належить людству в загалом? Чому не можна усім співіснувати в мирі й гармонії?

Він ніяк не може зрозуміти, чому саме тим, хто відрізняється, так тяжко жити. Він — проста людина, яка живе поряд із романськими, картвельськими, і іншими народами. Він людина, яка може знайти того, хто його розуміє тільки серед цих етносів. Він той, хто розуміє, що насправді в цій країні приймають далеко не усіх, але не розуміє, чому. Він студент з досить незвичним прізвищем і родом з різноманітним етнічним складом, історією — Захар Ворожко, в якого віра також не досить прийнятна у місцевому суспільстві.

Захар завжди цікавився слов'янами, культурою свого народу, хотів дізнатися про все що стосувалося них. Тому і майбутня спеціальність вбула з цим пов'язана. Але є такі випадки, коли людина починає втрачати інтерес до сенсу свого життя. Його душа майже згоріла, як і батьки Захара у пожежі декілька років тому, від якої хлопець дивом врятувався. Він сирота і в нього немає задоволення від життя окрім досліджень, старовинних паперів, записів, улюбленої праці. Не було друзів, близьких, коханої людини.

З ранку наступав новий день, та в ньому все було однакове – Сіре небо, сірі люди, сірі вулиці. Хлопець ховався у душевних мурах, від цих нещасних, які йдуть: хто на роботу, хто у магазин, на важливу зустріч або у гуртожиток. Захар забрів туди, куди раніше не заходив. Темний провулок вабив відсутністю натовпу. Було трохи моторошно, та адреналін брав перевагу. В Захара, майже нічого цінного – паспорт, всілякі папірці над якими він працює навіть уночі, але це дрібниці у такому великому невідомому.

Неочікувано, позаду він почув гучне: «Бий циганську тварюку!», – потім відчув дзвони в голові. Через хвилину він вже нічого не відчував, його поглинула темрява.

Прийшовши до тями, Захар почув голоси на невідомих мовах. Але ці мови були настільки рідні для його вух, що Захар від щастя трохи не заплакав. Не до кінця розуміючи, що робиться навколо, він нарешті прийшов до тями та почув звернення незнайомця:

– Оу! Прокинувся! – смуглявий хлопець.

– Ви хто? – спитав Захар, відчуваючи сухість у роті.

– Ми вогонь і вода, небо і земля, Трімурті й Трійця, – з гордістю відповів незнайомиць.

– З Індії? – випалив Захар.

– Ні, не тільки! З цієї країни всі, але корінням хтось один з Індії, інший з Анголи, а третій взагалі з іншого краю, але ж, усі ми українці, так? Це коріння йде від склавів з антами — це предки західних і східних слов'ян, тож ми більш анти!

– Тобто не зовсім білі.

– Як і ти, Захар! Тепер ми — твоя сім'я, а це — твій дім. Більше не буде приниження й сварок!

– Ви знаєте моє ім'я? – ще більше дивуючись новинам спитав хлопець.

– Ми знаємо все про всіх! Вітаємо у родині антив.

У презентації, до своєї дослідницької праці, Захар переконливо доводив про головне – ми усі побратими, та поки триватиме людська алчність люди можуть втратити людяність назавжди.

«Я багато всього пізнав й побачив тоді, коли мене врятували анти. Тепер я й вони — єдине ціле. В них навіть є декілька своїх мов — свого роду лінгва франка, ритуальна, народна. Але

солов'їну тут використовують набагато частіше. Серед них немає злих людей, приниження, побиття – серед них є свобода, можливість проповідувати будь-яку віру та жити так, як їм подобається. Вони живуть у лісах, часто мандрують й кочують, але не дивлячись на такий спосіб життя, вчаться і заробляють різними засобами. Я відчув справжню, безумовну любов, придбав дім у вигляді природи та отримав справжню життєву казку. В мене тепер є нове ім'я, клан та дивовижний досвід. Я ні про що не шкодую, тому що моє життя сповнено любов'ю та цікавими відкриттями».

©Бенещук-Корехова Олександра

Темрява й Зоря

З самого початку була темрява. Так розповідається у легендах пращурів людства. А їх волхви бачили усе це наяву і розповідається в історії так.

З'явилися боги. Жили собі на небі, у темряві, а згодом помітили, що чогось не вистачає. Тоді вони стали торкатися темряви руками — спочатку з'явилась одна дуже яскрава річ, а потім з кожним разом їх було все більше. Назвали ці цяточки зі світла – зорями. Вони росли, вмирали й народжувалися, утворювали цілі сузір'я – так з'явилися галактики.

Потім боги помітили, що немає ще чогось, особливо з такими ж розумними істотами, як і вони. Тут вони почали торкатися Всесвіту знову, але нічого не виходило. Тоді один з творців вирішив відірвати шматок від зорі, і зробити з нього щось інше. Згодом зробив. Цей витвір він назвав планетою. Їх згодом теж ставало все більше, та все одно чогось не вистачало. Богам прийшла ідея створити живу істоту, яка б могла тримати на собі планету. Зробили вони з частин Всесвіту кита. А згодом і інших китів теж, три з яких потім попливли у невідомі місця. Всі вони знаходились у великому, блакитному океані, що утримував стовп, який стояв на вогні ніколи не стухав. Планету, яка трималась на китах назвали Землею.

Потім на Землі неочікувано почали з'являтися різні створіння. Спочатку звірі, риби, а потім — люди. Вони стали

будувати дома, та ідолів, які нагадували їм творців світу — люди називали їх богами. Та тільки на планеті Земля утворилися різні народи, з різними вірами й власними легендами про початок з темряви та перші зорі.

Колись давно, у період розквіту планети був лише ліс. Він був гарним, красивим, великим наповнений різноманітними істотами. Ліс нагадував пейзаж з кришталевими річками, вкритими зеленою ковдрою в оточені високих, могутніх дерев. Усі його мешканці жили у мирі й безпеці, навіть мавки й чорти нікому не шкодили, й намагалися допомагати один одному.

Потім з'явилися люди. Вони жили племенами. У них були імена пов'язані з духами й образами дивовижного лісного краю. Кожна людина була єдиним цілим з лісом, кожне плем'я мало своїх богів, які допомагали підтримувати таким чином злагоду, гармонію та баланс. Все було чудово до одного дня, після якого життя лісних мешканців змінилося назавжди.

В одному з племен був підліток, на ім'я Сокіл. Він завжди потрапляв у ситуації, з яких йому зазвичай вдавалося вибратися, та після хлопця дуже сварили. Він був надзвичайно активний. Постійно потрапляв у халепи, вишукуючи незвичайні речі.

І ось, якось, в один дуже похмурий день, майже у найгіршу погоду він гуляв далеко від дому, від табору рідного племені. Йшов хлопець довго. Ноги Сокола втомилися, але жага до пізнання невідомого зазвичай була переможницею. Раптом, хмари затягнули небо попереджаючи про небезпеку.

Могутні, старовинні дерева схилялися над ним. Вони були темні, лякаючи, понівечені чимось невідомим. Помітно було, як вони страждають, сумують, здавалося, що вони немов когось оплакують. На перший погляд, дерева були, немов мертві, але щось жило в них та навколо них. Та щось страшне відлунювало з них.

І тут Сокіл зрозумів, що він в хащі. Туди заборонялося ходити з давніх часів. Подейкували, там мешкала басорка ззовсім інших країв. Зла басорка, яка прибула в глибини лісу ще тоді, коли добра там не було. Коли існувала тільки тиша й сутінки, які присутні досі. Усі знали, що вони досі існують і хто туди потрапить заберуть нечисті сили.

Подолавши страх, Сокіл все ж таки пішов далі, заглиблюючись у мовчазну тишу лісу. Побачивши велике

каміння з чорними плямами, у яких блимали вогники. Трохи вагаючись, хлопець доторкнувся до нього. Його нібито вдарив хтось списом, саме у серце. Біль розтеклася по тілу хлопця після чого він помер. Злі сили дуже швидко почали охоплювати весь ліс. Згодом помер Тетерук, друг Сокола, який дуже горював коли дізнався про його зникнення. Сум охопив всіх мешканців, а темні сили почали поширюватися.

Через кілька років у лісі залишились тільки темрява, сутінки й страх. Прекрасні пейзажі зникли, звірі, людські племена покинули ліс. Через це він став спустошеним та небезпечним. Жахливі створіння їли один одного, шукаючи хоч якусь здобич. Здавалося ця місцевість вже ніколи відновиться. То був період нескінченної темряви.

Через дуже багато років в цей ліс впала золотиста зірка. Вона почала яскраво світитися різними відтінками, нагадуючи самоцвіт. Потім розкололася на тисячі маленьких шматочків. Народився птах, сокіл, пір'я якого було золоте й дуже яскраве. Пізніше впала ще одна зірка. З'явився на світ тетерук, зі сріблястим тілом. У кожного з них на хвості були різнобарвні "пензлики".

Згодом один з птахів торкнувся дерева — з'явилося перше листячко на дереві. Потім птах облетів тричі мертвий ліс і проросла травичка та прибігло маленьке зайченя. Так почалося нове відродження лісу.

Через багато років з'явилися й інші звірі. Лісова місцевість набула кольору, яскравості. Все ніби знову почало розквітати, як і у сиву давнину. Після повернулися люди, які спочатку жили тільки сім'ями, а згодом знову об'єдналися у племена.

Далі утворився цілий народ, який вірив у зорі, прославляв їх та завжди загадував бажання зірку що падає з неба. Вони переказували про диво яке утворилося з появою дивною птицею і називали її Птах-Зоря. Люди знову жили мирно й допомагали міфічним істотам, а вони людському народу. Боги знову опікали цю землю та дивовижних мешканців. Настала епоха Зорі де панувало світло. Набагато кращий, цікавіший і мирний час.

Птаха-Зорі з тих часів більше ніхто не бачив, та у легендах є купа дивовижних історій про Жар-птицю, яка живе на небесах. Її дуже шанують, дотримуються злагоди з природою й більше не роблять помилок. Ніхто не здогадувався хто переродився у птаха

й створив ліс. Ніхто й подумати не міг, що колись один хлопчик зробив велику помилку, але став тим, хто створив епоху Світла. З того часу в цій місцевості живуть слов'янські народи з вірою у силу природи.

©Бенещук-Корехова Олександра

Чи є у космосу душа?

Всі ми колись задумувались про космос, зірки, про те, чи єдині ми на світі, те, хто за цим усім слідкує, та про дуже багато інших речей?

Мені завжди було цікаво дивитися на те, що нас, тобто людство, оточує. Я вважаю, що ми є єдиним видом організмів, які створив всесвіт, так би мовити, влучно вистрілив ідеєю та втілив у життя. Люди є поки що єдиним відомим прикладом тисячі могутніх цивілізацій, держав, різноманіття та єдності культур, релігій, народів, та багатьох інших речей. Це — величезний калейдоскоп, що яскраво переливається усіма кольорами, які ми знаємо. Частинки його сяють, спалахують, згасають та мерехтять, ніби зірки на небі.

До речі, про зірки та, взагалі, небесні тіла. Їх також дуже багато, незліченна кількість, а не як людей, що постійно один одного рахують. Астероїди, зірки, планети та інші — усі вони, на мій погляд, такі ж, як і ми — з'являються або зникають, своїми яскравими фарбами та проміннями створюють на безмежному, ще, напевно, далеко не заповненому полотні нові й нові шедеври. З них в прямому сенсі складається наш всесвіт, і людство також із цим пов'язано — ми досліджували небесні тіла завдяки астрономії. В них були навіть свої боги та властивості, які люди привласнили цим речам, що знаходяться зовсім далеко від нас.

З чим пов'язані зірки та люди водночас? З духовністю. Бо, як я вже сказала, в людей були та є свої релігії, а також уявлення про наш світ, душу, моральні цінності, та зірки. У дуже багатьох цивілізацій була своя астрономія та міркування стосовно того, як космос впливає на наш світ та долю окремих особистостей. На мою думку, духовність — важливий компонент сприйняття цього світу для багатьох людей, що може відрізнятися залежно від того де та у яких умовах, у якій родині, культурі вони живуть,

які особисті погляди стосовно цього мають. Але все ж таки переконання та моральні норми, які закладали змалечку їхні батьки, майже у кожного схожі — треба творити добро, нікому не шкодити, не порушувати законів, не робити іншим боляче тощо.

Усі поняття переплетені між собою невидимими, але міцними нитками. Людства не існувало би без космосу, а духовності – без людей та їх сприйняття космосу, думок про нього, яскравих картин у голові. Її збудувало людство. Норми нашого суспільства, індивідуальні досвіди кожного з нас, як і людей створив Всесвіт. Я вважаю, що вони є нерозривними, бо без космосу немає нас, а без нас — культур, релігій, наук, моральних норм та духовності.

©Бенещук-Корехова Олександра

Небезпечна врода

Щойно спახне багаття, що обпікає ступні ніг, хоровод вишиванок закрутить, а віночки зі сміхом вальсуватимуть по скляній воді – вони починають свій нагляд.

Минулої ночі на Івана Купала жодна дівчина не знайшла свого нареченого. А може тому, що його вже знайшов хтось інший? Може дух лісу теж хотів спробувати на смак оту людську любов?

Мавка теж хотіла поцілунків, обіймів та життя. Не відчувала вона і любові від своєї матінки, яка безжалісно втопила власну дитину, залишив на одинці з загадковою таємничістю лісу та нічними хижаками, в яких кров від минулої здобичі досі текла по іклах.

Страшна несправедливість тягне мавку за квіточками на воді. Та коли віночок припливає до берега і привітно коливається, повертаючи увагу парубка. Це останнє, що він відчує – чийсь крижані руки на своїх зап'ястях.

Утоплениця влітатиме у довге волосся запашні квіти, бавитиметься з листвою на деревах опускаючи й підіймаючи її, мов наспівуючи колиску. Мавка доглядатиме за корою багаторічного дерева просоченого смолою, старістю та гарячими, пекучими пожежами. Віятиме свіжу прохолоду на пелюстки лагідних мальв. А як відчує людину, що лиха бажає рідному краю – почне слідкувати за кожним її подихом. Навіть тіні власної не покаже. Лиш почне вдивлятися в душу, пронизуючи чіпким поглядом.

Та як не сподобаєшся їй – почувеш легкий шепіт і вловиш пісню мелодійну – не оглядайся! Побачиш її очі – зелені, наче трава після рясного дощу. Відчуєш дотик білих, кістлявих рук – ти вже мертвий.

І закружить вона в мелодії, настільки магичній, що більше ти нічого не почувеш. Кружляючи босою по холодній, мокрій землі – мавка відчуватиме під собою кожен корінь гострої ялини, кожен струмок, що вирує неподалік. І тебе заповонить білий туман, як зимова лють, свіжий, як ранкова зоря та глибокий, немов темна річка.

©Вороніної Катерини

Життя та його сенс

В чому сенс життя? Це питання не дає людству спокій вже багато років. Чому я ходжу на цю роботу? Навіщо я прокидаюся вранці? Коли я стану щасливим?

Життя не залежить від когось або чогось. Воно залежить від нас. Можна бігати і танцювати, сміятись і плакати, подорожувати, мріяти та робити нові відкриття. Але також можна втопати у власній рутині. Ненавидіти годинник, що дратує вухо кожен ранок, ненавидіти зиму, осінь, весну – усі пори року. Проклинати кожен хвилину свого існування, але ніяк не змінювати спосіб життя. Кожен день прокидатись сподіваючись, що з неба спаде зірка і наштовхне на вірний шлях. Думати про майбутнє, ігноруючи своє існування зараз.

Стільки приємних речей можна зустріти тільки в одному дні: кольорове листя на старих деревах, ніжна мелодія, легкий вітерець, або проміння, що гріє білі щоки. Ми чуємо ласкавий шепіт, відчуваємо теплі обійми та насолоджуємося рожевим заходом сонця. Ми посміхаємось і любимо один одного.

Стільки прекрасного довкола нас. Чи потрібно взагалі думати про призначення невеличких речей, що роблять нас щасливішими?

Сенс – це зовсім не та річ, яку треба доводити або шукати. Він постійно змінюється та перетворюється в нові мрії. Він, наче світло ліхтаря на мокрому асфальті. Кожен раз, коли точно думаєш, що наздоженеш та спіймаєш його – він переміщується ще на один крок від тебе. Все далі, і далі.

І це “світло” не буває універсальним. Хтось бажає вирости і стати космонавтом, хтось хоче знайти своє призначення, а хтось кожен день чекає повернення батька з війни. Сенс — це те, заради чого ти проживаєш кожен день. У кожної людини він різний і змінюється разом з подіями, віком та досвідом.

Життя зовсім не хоче, щоб для нього шукали сенс. Воно хоче набути його самостійно.

©Вороніної Катерина

Божевільний експеримент

За мірками Землі в космосі, ми знаходимось приблизно пів року. Чи страшно? Якщо відверто, то вже не так, як було спочатку. Перші місяці лякало те, що ми зовсім не знали, що буде далі? Як діяти? Що може трапитися у подорожі? Зараз, ми знаємо одне одного наче все життя.

До речі, ми й справді, як сестри. Серйозно! Якщо певний час, ми навіть не намагалися стати ближче одна до одної, то зараз, ми зрозуміли: разом нам доведеться пережити багато чого. Отже, нам потрібно, хочемо ми того, чи ні, дізнатися хто ми такі. Головне – для чого ми тут?

Я, Вайн, Розанна та Сіа, стали учасницями унікального експерименту. Дівчат підлітків, з різних куточків планети, з абсолютно різними поглядами на цей Всесвіт, з різними цілями, відправили на пошуки якоїсь планети, про яку ми зовсім нічого не знаємо. Саме, ми зобов'язані “врятувати” людство, адже Земля вже зовсім перенаселена. Звучить круто та страшно водночас. Хоча серед нас чотирьох, я сама доросла, та для мене й зараз лишається загадкою: чому саме підлітки? Усі дорослі нам товкли, що ми нічого, поки що, не знаємо про життя, хоча вважається, що вже достатньо дорослі. Логіку я тут не бачу. Для чого дорослі?

Чому саме мене обрали? Мої батьки видатні вчені космонавтики, але для них чомусь стало найважливішим відправити свою сімнадцятирічну доньку у відкритий космос заради експерименту, котрий не має гарантії на повернення. Чи хотіла я? Ні. Я зовсім не розумію, як можна в сімнадцять бажати, тим паче бути готовою, відправитись до іншої галактики. Це ж навіть не Марс! Хоча Вайн, сама цього хотіла й виборювала місце на цьому кораблі.

Мені здається, що найстрашніше – це не розуміти для чого ти тут? Ти нібито добровільно тут, а для чого не знаєш. Це з приводу Розанни. Вона навіть не каже, як сюди потрапила, тільки шуткує, що занадто любить піклуватися про інших, тому її обрали рятувати світ.

Також моторошно, коли твою долю хтось вирішує. Уявіть собі, все життя ти мрієш стати «айдолкою», тренуєшся, докладаєш, заради мрії, всі свої сили, весь вільний час, а батькам

просто не вигідно. Тому тебе відправляють за мільярди кілометрів від рідного дому. Ось так було з Сії, наймолодшою з нас.

– Вінтер, ти там довго ще? Нам потрібно пообідати й думати, що робити далі, – почувся з кухні голос Розанни.

– Йду вже, зачекай три хвилини.

Дівчина заховала ноутбук під ліжко й бистрим кроком рушила до інших. Космічний корабель був облаштований так, наче це був просто великий будинок за містом. Він мав два поверхи, по кімнаті на кожну дівчину, дві ванні кімнати та велику кухню-студію. Але також він мав великий пульт керування, котрим дівчат вивчали користуватися лише декілька місяців.

– В тебе чудово виходить готувати, Розанна, – посміхнулась Сіа й повернулася до їжі.

– Їж вже, нам потрібно багато чого зробити.

– А що сьогодні в нас на обід?

– Паста «Карбонара» й сік. Я готувала на скору руку, тому не знаю, як там вийшло.

Вінтер присіла за стіл. Страва справді виглядала дуже смачною. За пів року до Розанни так і прив'язалося – «мама-кок». Готувала вона справді фантастично, але завжди недооцінювала свій талант. Якщо вона й насправді полюбляє рятувати, то нам неймовірно пощастило – вона рятувала нас від виразки, яку ми могли заробити уплітаючи нишком чипси.

– Ми повинні скоро прилетіти, але в нас є невеличка проблема, – почала розмову Вайн.

Вінтер подивилася на дівчину, показавши, що уважно слухає її, але Вайн перевела погляд на Розанну, ховаючи напруження, шукаючи якоїсь підтримки.

– Наскільки невеличка? – спитала Розанна.

– В нас не вистачить палива долетіти.

– В якому сенсі? Все ж повинно було бути розраховано. Як нам назад повертатися взагалі?! – питання були риторичними, і Вінтер розуміла, що Вайн так само не знає, що робити далі.

– Вінтер, заспокойся. Ми відправимо сигнал про допомогу й нас врятують.

– Ось коли то буде?! – оговтавшись від новини, спитала Сіа.

– Правильно, нумо панікувати! Це ж найправильніше рішення, – гримнула Вайт.

– Сіа, ти не краще. Заспокойтеся вдвох. Я з Вайн, щось придумаємо.

Вінтер зітхнула та підвелася зі столу. Дівчина швидким кроком направилася до пульта керування.

– Ти вже намагалась когось викликати?

– Так, але, – Вайн зітхнула, – нам не відповідають.

– Найближчі планети? – Вінтер швидко розпочала клацати по клавішах, змінюючи положення корабля.

– Є одна, але я не можу зрозуміти наскільки вона придатна для існування.

– Неважливо. Тримай курс туди, – впевнено віддала команду Вінтер.

Через деякий час дівчата вже прибули до назначеного місця. Яке ж було здивування, коли вони приземлилися на великому майдані, де їх оточили незвичайні істоти. Вони мали тіло людського типу, але пурпуровий колір шкіри. Найбільшою несподіванкою було те, що вони розмовляли англійською мовою, отже дівчата могли розуміти кожне слово.

Площа була прикрашена до якогось свята, все в червоно-білих тонах. Враховуючи невеличку проблемку, у вигляді величезного космічного корабля посередині їх міста, істоти залишалися у святковому настрої. Вайн одразу почала збирати по супутнику інформацію про нову планету.

– Хто це? – здивовано запитала Розанна. – Вони розмовляють по-нашому?

З усіх сторін доносились вигуки, резонні запитання.

– І що робити далі? Здається, ця планета зі своїм «народиком», – трохи збентежено, констатувала побачене Вінтер.

– Пані «Очевидність», а чи не хочете ви вийти з корабля та познайомитись з народиком? – посміхаючись відповіла Вайт.

– Сіа, ти будеш сидітиме в кімнаті, посеред майдану, на невідомій планеті, в невідомому місті? – Розанна посміхнулася звертаючись до Сії, яка раптово забігла в кімнату. – Тобі допомогти?

– Та ні, все добре, за п'ять хвилин вийду.

Мандрівниці знайомилися з чудернацькими істотами, рожевого кольору, як мрії дівчат, не знаючи на яке перше питання відповідати.

– Земля.? Де це взагалі? Ви гіганти?..

Слухаючи дівчат, науковці невідомої планети намагались не пропустити жодної деталі. Починаючи з підготовки, і закінчуючи тим, як вони сюди попали. Звісно – це ж сенсація, розповідь від перших лиць. Але через деякий час почали поступати дратівливі пропозиції: зостаньтесь, хоча б на декілька років, ми зможемо дати вашим людям цілу, нову планету, але тільки зостаньтесь. Як пояснити, що це все зовсім не входило в їх плани, а для Вінтер, котра звикла жити за планом, не вибиваючись із заздалегідь прописаних пунктів, це все зовсім було катастрофою. Дні йдуть, а вони все також сидять невідомо де.

– Ти вже додзвонилася до наших? – Вінтер, не знаходячи собі місця, мучила одним тим самим питанням Вайн.

– Вінтер, я ж казала, що тут зв'язку з землею зовсім нема.

– Значить придумай щось. Нам потрібно самотужки полагодити корабель й рухатись у напрямку Землі, – не вгамовувавсь Вінтер.

– Я вже розмовляла с тутешніми інженерами, ніхто й гадки не має, що з цим робити.

Вінтер зітхнула й присіла на велике ліжко. Хоча вони й жили за мільярди років від Землі, але система правління місцевості їх очікувала і на цій планеті. Саме королівська сім'я, цього регіону, погодилась дати дівчатам житло й умови, доки вони перебувають у них в гостях.

Палац мав дуже незвичний вигляд. Побудований з невідомого дівчатам каменю. Жителі цієї планети розповіли, що цей камінь був здобутий зовсім іншої планети, котра знаходилася по сусідству. Оскільки ресурс своєї планети вже був використаний, то вони налагодили перевозу каменю з іншої.

– А чому саме вас обрали? Тобто. Ви, по факту, діти? – якось у бесіді спитав принц у Вайн.

Жителі цієї планети не користувалися ім'ям, тому він просто представився, як Принц. Високий хлопчина за декілька днів встиг тісно здружитись с дівчатами. В глибині душі, він також не хотів, щоб вони поверталися додому. Він був єдиний, хто намагався їм допомогти. Ресурсів тут було набагато більше, та й

можливостей, тому Вайн з Розанною вже почали шукати розв'язання проблеми. По суті, їм потрібно було лише знайти паливо, заправити корабель і відлетіти додому. Але в ході аналізу виявилось, що через несправність бензобака, в них і сталася витік палива.

– Хто ж його знає, Принце, – відповіла Вайн поправивши прядку волосся, додала. – Слухай, мені так незвично до тебе звертатись Принц. Чи не хочеш, ти собі якесь обрати ім'я?

– Було б круто, але крім тебе ніхто до мене так не звертатиметься.

– Проведеш реформу, щоб усі мали ім'я. Ти ж маєш владу, – дівчина, протираючи руки, злізла з невеличких сходів. – Там, де я живу, надзвичайно популярне ім'я Фелікс. Тобі б дуже воно личило.

– Правда? Ну то, чому б й ні, – хлопець широко посміхнувся. – В тебе є план, як Вам повернутися до своєї Планети?

– Ну взагалі-то є, та не думаю, що можу зробити більше, ніж можу. Так, насправді я не знаю, що взагалі мушу робити? Я здійснила те, що могла, до цього мене не готували, розумієш?

– Той молодець, – перебивши дівчину, сказав Фелікс.

– Що?

– Ти молодець, Вайн. Справді. Я взагалі навіть уявити собі не можу, що б я робив, якби опинився в такій ситуації.

– Дякую? – Вайн ніяково посміхнулася й присіла біля хлопця. – Гадаю ти можеш зробити мені екскурсію вашого містечка.

– Так, але показувати тут зовсім нема чого.

– Феліксе, нагадую, я на зовсім незнайомій мені планеті, тим паче з рожевим населенням.

Місто було справді невеликим, як сказав Фелікс, такі міста були всюди. Насправді це навіть краще, подумала Вайн. Адже, декілька годин і ти зовсім в іншій країні. Місто було дуже мальовничим, архітектура вражала. Хатиночки мали різні форми та розміри. Хлопець розповів, що тут не ти обираєш домівку, а вона сама тебе обирає. Це залежить від того, чим ти займаєшся, чим займаються інші члени родини. Також дівчина дізналась, що на такій розвиненій планеті ніхто зовсім не користується автомобілями. Здавалось, вони мають все, щоб розробляти неймовірні космічні кораблі, котрі можуть використовувати у

повсякденному житті. Та вони буквально можуть збудувати «телепорти» й економити час на переміщення.

– Для нас важливо не губити зв'язок з миром. Навпаки, проводимо як найбільше часу на вулиці. Тобто, майже у всіх сферах люди мають можливість працювати на повітрі, – пояснював уклад свого народу Фелікс дівчині.

– Але, у вас скрізь тільки будинки. Чи є в тому сенс? Тобто, у вас майже зовсім нема фауни, та усього іншого.

–А у вас то все, що ти називаєш природою, було з самого заснування планети. І що? Як ви цім скористалися чому помилка Землян? Ви так не вдало цим користуєтесь, що вже шукаєте іншу планету? В нас же не було ніколи ані лісів, ані річок, та ми навчилися цінувати та існувати в таких умовах. В нас є головний скарб – повітря! Гадаю наш кисень набагато чистіше, адже неприродних газів не викидається, ми пристосувалися до того що маємо. Та головне шануємо і дякуємо за цю можливість – жити! От і все.

Повертаючись на Землю, кожна з дівчат прокручувала в голові якісь свої моменти та спогади про чудернацьку пурпурову планету. Вони зовсім не переймалися через те, що так і не виконали головну місію. Все ж таки, їхньої вини цім немає. Вони й насправді лише діти. Помилкою дорослих було те, що свої проблеми вони вирішували через молоде покоління. Та кожна з них відчула сам сенс життя на Землі та планувала велику боротьбу з тими, хто знищує їх дім.

©Мішкурова Вікторія

Лист у майбутнє

Що відрізняє людину, від тварин: чи то вовка, чи то кішки — неважливо, якої саме тварини. Людину від представників тваринного світу відрізняє свідомість. Людина наділена неперевершеною здатністю критичного мислення, якої позбавлена решта природного світу.

Наявність виняткового розуму, тягне за собою ще одну відмінність людини, і це не просто, якась одна риса, а цілий спектр вмінь, які ідуть вже не тільки від розуму, але і від серця та душі. Це вміння розуміти одне одного, співчувати, проявляти доброту, чуйність, щедрість, чесність, милосердя. Бути толерантним один до одного, все це непорушні людські якості та ідеали, які були сформовані дуже давно і їхнє коріння сягає ледве не самого початку історії людства. Будь-який прояв доброти на вагу золота. Ці якості породжують у людей, високі почуття любові, дружби до найважливіших осіб у нашому житті, які впливають на наш саморозвиток та освітлюють наші будні немов промені сонця. Заради них людина здатна навіть на самопожертву.

Що відрізняє людей від роботів? Перш за все вміння сприймати свої помилки, не здаватися попри всі негаразди й труднощі. Завдяки досвіду люди розуміють, що буває дуже складно. Інколи в них опускаються руки, та якщо внутрішня сила, а не фізична оболонка, наполегливо бореться зі спокусою здатися. Люди знаходять в собі сили та продовжують робити те що люблять. Їм відома істина існування – життя дається один раз, іншого не буде.

Бути людиною – це насамперед бути індивідуальною особистістю, випромінювати щирі емоції та залишатися собою. Людина приходить у цей світ з чітким призначенням, кожна наділена талантами та здібностями, які в потрібних обставинах й у потрібний час можуть принести користь усьому Всесвіту.

Якщо, ви читаете цього листа, значить історія про людяність невмируща...

©Боднар Марії

Цінність правди

Нам з самого дитинства дорослі кажуть бути чесними й порядними людьми. Але, на превеликий жаль, наше дитинство зараз схоже на американські гірки, які кидають нас в різні обставини, в яких треба забути правила дитинства і перетнути червону лінію кордону між правдою і брехнею.

Дорослі брешуть, щоб отримати високу посаду. Використовують брехливу щирість у своїх інтересах. Діти усвідомлюють, що не варто змінюватися і ставати схожими на дорослих, та їх революційний прояв тріскається під впливом ганебних прикладів від світу старших.

В будь-яких відносинах завжди важливо бути максимально чесною людиною. Правда немає кінця, має свій градус кипіння та завжди вийде на поверхню!

Обман руйнує насамперед довіру, на якій будується все, що стосується людини. Довіра є фундаментом і якщо щось з ним станеться, або він буде крихким то це призведе до хаосу. Довіра нагадує кришталеву вазу, яку може розтрити один необережний дотик брехні. Ці уламки ніколи не склеїти, не буде можливості повернутися в минуле і виправляти свої фатальні помилки.

Без довіри неможливо повноцінно жити, а вона напряду залежить від правди. То як можна закріпити в цінність правди, коли дорослі влаштовують війни, а діти заплуталися в брехливих перспективах майбутнього?

©Боднар Марії

Космічний парадокс

Ви замислювалися колись над тим, чи існує життя на інших планетах? А в інших галактиках? Напевно, всі, хто хоч раз ставив собі ці питання, врешті решт дійшли висновку, що життя на інших планетах або галактиках не існує.

Але що, якщо я вам скажу, що воно таки існує! Що ми далеко не одні у цьому космічному просторі! Просто планети, на якій живуть подібні нам створіння, знаходиться дуже далеко, не в нашій галактиці й людська техніка не в змозі побачити цілу інопланетну цивілізацію.

Вогняна планета, на якій давно панує штучний інтелект мала можливість легко дізнатися про наше існування. Ця планета є центром галактики під назвою Туманність, з цивілізацією більш науково розвиненою, набагато старшою за Землю та Чумацький шлях. Людям на цій планеті, в усьому допомагають роботи, але при цьому вони не відносяться до них як до машин, вони вважають їх повноцінними членами суспільства.

Сама планета мала вигляд витягнутої кулі, червоного кольору. Вона не мала акваторій, проте там була величезна кількість дієвих вулканів. Мабуть, через це ця планета отримала назву Вогняна. Ще однією особливістю цієї планети, порівняно з Землею, було те, що на ній не діяли сили тяжіння.

Мешканці планети буквально літали по планеті з шаленою швидкістю. Тому населення цієї планети не використовувало звичних засобів пересування, що впливало на чистоту повітря. Люди там працювали заради ідей та науки і кожен займався справою, яка приносила йому тільки радість та щастя. Космос дуже загадкове місце, та хто знає скільки ще таких планет, як Вогняна існує в ньому? Ніколи не знаєш, що від нього чекати, адже з нього почалося життя всього світу, і можливо ним же закінчується.

Якось працюючи у своїй майстерні, відомий інженер винахідник Дейв Димчастий з Вогняної планети подумав: «Так, я вже достатньо знаю про земний світ, і переконався, що люди на Землі достатньо відстають у науці на відміну від нас, але як було б чудово дізнатися про них детальніше! А що, якщо надіслати туди одного зі своїх роботів і через нього отримувати інформацію про Землю? Я буду першим, хто зможе настільки близько наблизитися до земної цивілізації!! Я зберу стільки інформації про землян що зможу розвеселити всіх на Вогняній планеті, бо відомо що земляни трохи відстають від наших здібностей на декілька століть. Я створю такого неперевершеного робота, схожого на земну людину, що ніхто з них ніколи в житті, не зможе здогадатися, що це не людина!»

Дейв прийнявся за роботу. Він працював так завзято і вперто, як ніколи в житті та вже через місяць роботи був готовий робот, копією земної дівчинки-підлітка з рудим волоссям, зеленими очима і щирою посмішкою. Він запрограмував її так, щоб вона могла знати всі мови земного світу. Бо не знав, в якій саме

частині Землі вона опиниться. Дейв дав їй ім'я Анжеліка, і сказав, що у неї особливе призначення. Вона повинна буде відправитися на Землю і передавати йому звідти якомога більше інформації, але так щоб ніхто з землян, ніколи не дізнався, про те хто вона і звідки.

Потрапивши на Землю, дівчинка опинилася на території звичайного українського ліцею де залишилася як звичайна учениця. Одного дня Анжеліка зустріла Максима, який їй дуже сподобався і вирішила розповісти свою таємницю.

Як тільки дівчинка замовкла, вона підняла очі та побачила як Максим ошелешено дивився на Анжеліку та замислено промовив:

— Ти справжня роботизована істота? Як це можливо?

— Так, я робот, але не просто машина. Я відчуваю, люблю, маю свої переконання, – тихо відповіла Анжеліка.

Максим підійшов ближче та розгублено запитав:

— Як це сталося? І чому ти це мені розповіла?

Анжеліка, збираючи сміливість, розповіла йому про свою появу на Землі та про свої внутрішні переживання:

— Я вирішала, що правда важлива, але зараз мені загрожує небезпека. Директорка школи спостерігала за мною, і зараз я в оточенні науковців. Вона готує велику конференцію.

— Нам потрібно щось робити. Не можемо дозволити їм тобою маніпулювати, – рішуче сказав Максим, розгублено дивлячись на Анжеліку. – Ми повинні щось зробити. Я не залишу тебе на свавілля науковців.

Анжеліка, відчуваючи підтримку, сміливо відповіла:

— Я готова взяти на себе ризик, але не можу дозволити розібрати себе на частини.

Максим, зрозумівши її страх, рішуче сказав:

— Тоді ми повинні знайти вихід разом. І якщо треба, я буду захищати тебе.

Їх обличчя освітлювало визначне вирішення — бути разом навіть у найважчих моментах.

День наукової конференції розпочався звичайно, але для Анжеліки, інтелектуального робота, він обернувся неймовірними пригодами. Виявилось, що директорка школи була небезпечною вченою, яка слідкувала за її кожним кроком. Схопивши дівчинку, директорка викликала деяких професорів

для розбору Анжеліки, щоб з'ясувати у чому її унікальність. Намагаючись уникнути розглядання, Анжеліка взялася за останню соломинку, пропонуючи вченим розказати правду про себе, якщо ті згодяться не робити їй боляче.

Тим часом на космічному кораблі «Огнія» Дейв спостерігав за Анжелікою, дізнався про її ув'язнення. Зрозумівши, що це його помилка, він вирішив врятувати дівчину, навіть якщо це означало подолання величезної відстані між планетами. Він вирушив на Землю на своїй швидкій ракеті.

Максим, який відчував себе винним, що не зміг запобігти небезпеки, допоміг Дейву знайти науковців і врятувати Анжеліку.

Зустрівши Дейва, науковці виявилися не такими жорстокими, якими здавалося на початку. Замість розбирання робота, вони вирішили зосередитися на розвитку технологій співпраці між світами.

— Ми повинні показати, що різні світи можуть знайти спільну мову, – робив свою доповідь один з професорів після ретельного вивчення дівчинки. – Для цього нам потрібно розробити корабель і відправити робота з людиною у подорож для вивчення невідомих куточків космосу.

Анжеліка та Максим прийняли пропозицію подорожувати космосом разом. Вони стали свідками великих досягнень та розуміння, як важлива взаємодія та розуміння в будь-якому суспільстві. Повертаючись на Землю, вони зрозуміли, що тільки спільна праця та розвиток можуть призвести до гармонії між світами. Їхня історія показала що взаєморозуміння — ключ до щасливого майбутнього, де геніальність та наука перетворюються на неймовірні можливості.

Ось така неймовірна історія про Анжеліку та Максима, яка стала кроком до нового етапу розвитку для обох планет. Їхня історія нагадала всім, що сила у спільноті та здатності розуміти та приймати один одного.

©Боднар Марія

Сенс життя і моє місце в ньому

Ви колись замислювалися, що означає вислів «Сенс життя?». Питання риторичне, і далеко не кожна людина має чітку відповідь.

Але якщо зупинитись і подумати хвилинку, то майже у кожного на планеті найголовніший сенс життя у його близьких. Родина найцінніше за будь-які винагороди й скарби світу. Вони дарують нам найтепліші спогади нашого життя, які надихають нас у майбутньому. Чим дорослішими ми стаємо, чим більше набуваємо досвіду, тим більше сенсів життя ми відкриваємо.

У когось сенсом життя стає театр, у когось письменництво. Сенс життя – це не просто вислів придуманий філософами – це те, заради чого ми кожен день прокидаємося, встаємо з ліжка й продовжуємо жити. Це глибокі сліди в наших душах, серцях, яких ми ніколи не зможемо та й не захочемо позбутися. Без сенсу ми не уявляємо себе. Не буде цікавого існування навіть для самих себе. З його втратою все довкола нас вмирає, у тому числі й ми самі.

Мій сенс життя полягає в моїх близьких людях, моїй родині – людям, завдяки яким я така, яка є! Вони віддали усі сили на те, щоб виростити мене не зважаючи ні на що! Для мене їхня посмішка, їхнє щастя найбажаніший подарунок життя. І все, що я б не робила у житті, я хочу робити заради інших, я хочу випромінювати світло сонця і віддавати його іншим, тому що я точно знаю, що це і є життєвий скарб.

©Боднар Марія

Ваші думки — це креслення вашого майбутнього

Буває ідеш собі та розумієш що навколо тиша! Немає не гуркоту машин, не натовпи, лише природа: дерева, квіти, протікає струмок річки.

І в цю мить — єднання з собою душа згадує найпотемніші мрії. Які я впевнена обов'язково здійсняться! Людська душа як найпрекрасніша її частина не дає себе побачити, але дає відчутти.

Енергія яку люди віддають одне одному: любов і підтримку яку не проміняти ні на що.

Це відчуває і наш Всесвіт тому мрійте, думайте, фантазуйте і згодом ви побачите що все що з вами сталося це результат вашої думки, вашого щирого бажання.

Навіть помилки, це просто застереження про те, що будова цього світу це складний механізм, а значить і шлях до здійснення мрії не буде легким, але якщо в середині вам досі горить вогник натхнення, то треба продовжувати!

© Боднар Марія

Однакові паралелі

Привіт, мене звати Луна, я люблю читати книжки про космос, тому мені завжди цікаво, чи є хтось у космосі окрім нас? Нещодавно я прочитала книгу, про космічний корабель, і тієї ж ночі почула, як щось гудить. Висунувшись у вікно, я побачила корабель. Я не розмірковуючи швидко встрибнула на борт й сховалася у темному куточку. Далі відчула, що корабель почав рухатися, мене відштовхнуло назад, потім я повільно відірвалася від підлоги і побачила в ілюмінаторі темне космічне полотно засипане зірками.

Потім щось клацнуло і я різко опинилася на підлозі. Оглянувши приміщення я побачила інопланетянина, який керував кораблем.

– Вітаю, – голосно сказала я, чим дуже налякала це дивне створіння, – ви не підкажете у якому напрямку ми летимо?

– Що це? Людина? Але звідки ти з'явилася?! – налякано запитав прибулець.

– Я побачила ваш корабель у вікно і стрибнула в нього. Так де ж все-таки ми? – запитала я, розглядаючи скрізь ілюмінатор дивовижні планети й зірки, які повільно пропливали повз нас, немов зефірне тістечка.

– Ми зараз у паралельній галактиці, наближаємося до планети Лупа. Я лупландець, на ім'я Лалуті. Зараз мені 12000 років, та по вашому це всього дванадцять. Тепер твоя черга представитися, – попрохав лупландець, щось клацаючи на панелі керування.

– Моє ім'я Луна. Мені 11 років і я з України, – з гордістю відповіла я. В мене до тебе прохання, можеш провести мені екскурсію по своїй планеті? Мені цікаво усе: скільки у вас країн, які народи живуть? Які у них традиції?

– Країни? Народи? – здивовано спитав мене лупландець, – якось дивно все звучить, навіть не уявляю про що ти? В нас одна планета, та є тільки лупландці.

Лалуті згодився усе показати, та перш ніж вийти з корабля, попередив мене про особливості гравітації, яка була на їх планеті – на планеті все було догори ногами. Зійшовши з корабля я побачила, що в них дуже доглянуті хатини, багато зелені, квіточок й дуже гарно. Домівка Лалуті була велика, але затишна.

Він жив сам, тому що ще занадто молодий для сім'ї, навчався та планував бути мандрівником, що відкриває нові планети.

Лалуті люб'язно запропонував мені, у нього заночувати. Я почала нервувати, адже скоро вже ранок, мама прийде мене будити в школу і побачить що мене немає у ліжку. Лалуті мене заспокоїв, пояснивши, що вона може вільно залишатися, тому що той час, що вона спатиме на Землі, на планеті Лупа триватиме понад рік. Я розрахувала різницю, усвідомивши що ніхто не помітить моєї відсутності та погодилася погостювати, щоб усе там розглянути.

Ми трохи поспали. Прокинувшись поснідали дивним фруктом, смак якого нагадував солодкий крем з ваніллю, та відправилися гуляти. Лалуті показав мені парк з кристалів, а я все записувала у блокнот, який прихопила та фотографувала на телефон. Потім він показав лапландські магазини та страви, які нагадували дитячі йогурти та соки. Все було в маленьких пакуваннях.

Найдивнішим було те, що вони їли, насіння, до речі дуже смачні й у них ці смаколики були на кшталт земних цукерок. Далі Лалуті розповів, що вони літають до нас, щоб узяти цукор, тому що, в них не виходить вирощувати цукровий буряк. Також показав дуже цікавий музей каміння, які пересуваються, немов перекотиполе.

Лалуті розповів, що в них є тільки один ворог, вони називають їх пиришухи з планети Пириш. Сказав, що вони до людей теж погано ставляться. Я спитала, чому вони з ними посварились? Лалуті розповів, що все почалося з того, що спочатку в них був союз та потім Лупа вирішила бути самостійною і незалежною планетою. Пришухи розлютилися, тому що завжди хотіли, щоб Лупа була їх власністю. Вони не люблять працювати, і хочуть тільки розважатися та забирати чужі ідеї. Ми ніколи не відмовляли їм у гостинності, та кожного разу вони були невдоволенні, у вас на землі я з'ясував, що ця якість називається заздрістю! З того моменту ми постійно захищаємося від їх нападів.

Я була здивована і розповіла Лалуті, що в нас така сама ситуація з сусідньою державою, і ми так само боремося за свою незалежність. З Лалуті ми провели разом багато часу, та завдяки цьому я усвідомила, як наші долі схожі. Та його позитивний

настрій й щирість мене все більше захоплювали. Я дізналася головну річ – не можна дозволяти нахабам лізти у твій дім без запрошення і керувати твоїм життям!

Лалуті сказав, що він частенько літав поміж зірок вишукуючи нові планети та зірки, але в перше у нього з'явився земний друг. Ми домовилися частіше бачитися, щоб мандрувати разом: він буде шукатиме нові планети, а я буду описувати наші пригоди, щоб згодом надрукувати книжку, адже я хочу бути письменницею.

Коли ми повернулися на Землю, аномалія у часі навіть не відчувалася – вдома усі ще спали. Я подарувала Лалуті енциклопедію про нашу Землю, а він мені квітку, яка ніколи не засихає. Він сказав, що в нас дивні пристрої для зв'язку, а вони використовують цю рослину, достатньо її потримати й подумати про нього, він одразу прилетить. Так ми стали друзями, та зустрічались майже щонеділі.

©Езугбая Маріанна

Віщі сні

Чарівна дівчина. У неї було дуже ніжне блакитне пухнасте хутро, як у баранця, а очі були великі й чорні, дуже милі. Її тіло за формою нагадувало кішку, але з круглими вухами й носиком, який не виділявся, на відміну від котів. Це була духом сну, на ім'я Сейна, яка створювала сні для письменників і письменниць та надихала їх на українські твори.

Однієї звичайної робочої ночі, коли вона вже відвідала багатьох людей, та її увагу привернула маленька дівчинка, яка ще не спала. Це була письменниця початківця, яка працювала над великим твором. Навколо неї була купа зім'ятих аркушів, а сама вона сиділа, поклавши голову на руки на столі. В кімнаті висів плакат із назвою «Конкурс українських творів». Побачивши це, Сейна вирішила допомогти. Вона обережно залетіла крізь вікно і штовхнула ручку, й та впала на підлогу. Дівчинка підняла голову і побачила Сейну.

– Хто ти? – запитала вона, трохи злякавшись.

– Я – дух сну Сейна, – представилась незвичайна гостя, – і надихаю людей на те, що написано на твоєму плакаті.

Дівчинка здивовано поглянула на плакат, а потім знову на пухнасту співрозмовницю:

– Мене звуть Аліна. А як ти надихаєш на твори? – спитала вона.

– Створюю сни, які залишаються в пам'яті на ранок, – пояснила дух, – але цього разу я пропоную тобі побачити все на власні очі. Хочеш здійснити подорож у минуле?

Аліна одразу ж погодилася, і, доторкнувшись до м'якого хутра магічної панни, раптом опинилася посеред старовинного українського села. Вона була одягнена, як українка тих часів, а поруч стояла Сейна, теж одягнена в народний одяг.

– Що відбудуватиметься тут? – поцікавилася Аліна.

– Те, чого ти раніше ніколи не бачила, – загадково відповіла Сейна.

Дівчинка спостерігала, як жили люди у давні часи, і одразу почала малювати все у свій блокнот. Вже вечоріло, коли вони повернулися до маленької хатинки, де їх пригостили хлібом із сіллю, варениками і чаєм з м'ятою. На ранок Аліна прокинулася під спів півня, в цей час чарівна дівчина вже приготувала вишневий пиріг.

Після сніданку вони вирушили до лісу, де зустріли старого дідуса, якого Сейна прозвала лісовиком. Вона пояснила Аліні, що вони йдуть у центр лісу, де можна побачити чарівних істот для її майбутнього твору. Діставшись до великої купи каміння, Сейна створила прохід, звідки пробився яскравий сонячний промінь. Всередині дівчинка побачила дивовижних створінь: духів, чугайстрів, мавок, польовиків та багатьох інших духів.

Аліна старанно записувала кожен деталь у свій блокнот. Вона познайомилася з головною мавкою. У неї було русяве волосся, у якому красувався вінок із дубового листя, ромашок, троянд та бузку. Її очі були карими, а голос – ніжним, мов перший ранковий промінь. Аліна ніколи не бачила нічого настільки прекрасного.

Вона залишалася в цьому світі ще два дні, записуючи історії про духів і життя українців. Коли робота була завершена, Сейна зазначила, що вже саме час повертатися. Вдома вони були о 5:30 ранку. Дух сну допомогла маленькій письменниці впорядкувати її записи, і вони відправили твір на конкурс.

– А ти зможеш приходити ще? – запитала Аліна.

– Звичайно, – посміхнулась у відповідь Сейна – я відвідуватиму тебе щоночі.

Того дня, повернувшись зі школи, дівчинка побачила повідомлення від журі: «Ви отримали перше місце серед 845 учасників». Від щастя вона застигла на кілька хвилин, а потім закричала з радості. Щоночі пухнаста помічниця і товаришка продовжувала прилітати до неї, і вони разом вирушали у нові подорожі заради натхнення творів.

©Езугбая Маріанна

Між рядків

Насправді я не зовсім впевнена, для чого, або кого саме це роблю. Але одне я знаю точно: кожен написаний мною рядок — це ключ. Ключ до чогось більшого, до чогось, що ховається за словами. Я довго вже живу у двох всесвітах одночасно: у цьому, і в тому, що я створюю. І це не просто втеча від реальності, це мій особистий проєкт, над яким я працюю роками. Пам'ятаю, як все починалось тоді, коли мені виповнилось лише 9 років. Мій всесвіт — це не просто фантазія. Вона розвивається, змінюється, зростає разом зі мною, і часом навіть здається мені більш реальною, ніж той світ, який я бачу навколо себе. Але Іноді мені здається, що я пишу це заради однієї персони, людини, якої ніколи не зустрічала. Чи, можливо, писання — це спосіб знайти того, кого давно шукаю. Чи можна відшукати людину через рядки? Я не знаю.

©Анастасія Чиньона

***

Мій сенс життя — це у найменшому знаходити найбільше. Я живу заради піщинок, що проходять скрізь мої пальці, коли беру жменьку до рук. Заради тих секунд, коли я бачу тінь від дерева що пересувається зі мною, ніби живе. Живу заради крихітних мурах, що п'ють залишки ранкової роси з трав'яного покриву.

Для когось це буденність, але не для мене. Я знаходжу сенс у потріскуванні дров, що горять у каміні, у мелодійному шелесті вітру, що тихенько переростає в бурю. У метелику, що відчайдушно чіпляється за квіточку, щоб її пережити. Мій сенс — це тихий шепіт, а не великий вибух, не геройство, а уважність до усього малого. Бо саме в дрібничках криється істина.

Я відчуваю себе по-справжньому живою. Через це я відчуваю себе живим організмом у світобудові. У кожній краплинці роси, що блищить на зеленій ковдрі у парку. Нявканні дворових котів та проміні сонця. Мій сенс у самому житті та можливості ним насолоджуватися.

©Анастасія Чиньона

Уяви...

Уяви, що стоїш на краю великого всесвіту, який тягнеться далеко вперед і розчиняється в невідомості. Ти нічого не бачиш, але відчуваєш цей простір.

Спочатку тебе огортає прохолодний вітер, ніби хтось доторкнувся до твоєї щоки шовковою тканиною, залишивши легкий, солонуватий слід. Це океан — величезна водяна істота, що рухається, дихає та співає. Це чимось схоже на звичайну воду, яку ти п'єш, в якій миєшся, але... Але вона інша... Вона жива. Зайшовши в неї, десь по стопи, ти відчуваєш піну, що пестить тебе, наче котик вранці. Запусти свої ноги у прохолодний пісок, що поглинає тебе, перебери його, і ти відчуваєш ніби топчеш дуже м'яку глину, і, навіть, можеш намацати холодні камінці, що хаотично усипають цю водяну істоту, наче прикраси. Слухай уважно. Океан не мовчить. Він говорить з тобою тисячами голосів. Його хвилі — це могутні руки, що з шумом накочуються на берег, обіймають його і відступають, залишаючи вологу прохолоду. Чи чуєте ви це? Величезна хвиля розбивається об великий камінь, який лежить тут уже багато століть, видаючи барабанний бій у тиші ночі. Чи знаєте ви, що це таке? Це серцебиття моря. Воно б'ється скрізь і завжди. Воно ніколи не зупиняється.

А тепер уяви, що з глибини виринають невеличкі створіння. Невеличкі пташки, що на відмінну від інших не літають, а плавають. Вони схожі на маленьких водних акробатів, рухаються граційно, з легкістю ковзаючи по воді, ніби це їхній власний танцювальний майданчик. Вони так вміло це роблять, що залишають після себе лише маленький шелест по воді, маленьку доріжку, рухаючись настільки тихо, що їх навіть не почути, якщо не прислухатись. Коли вони ковзають поруч, ти можеш відчути, як їхні рухи розсікають воду, ніби хтось ніжно обводить твій зап'ясток прохолодним шовком. Це пінгвіни. Їхні тіла гострі та гладенькі, як холодні камінці, вкриті маслом.

А ось, прислухайся. Чуєш, як пінгвіни видають свої кумедні, хриплі звуки? Цікаво, що вони кажуть один одному? Може вони злякались тебе, бо ніколи таких як ти не бачили? А може, саме тому, що ти такий особливий, птахи обговорюють як

візьмуть тебе у свою стаю? Певно буде потрібно багато часу, щоб навчитись плавати як і вони. Ось, а зараз, чуєш?

Вони вийшли з води і клацають своїми маленькими лапками по мокрому піску, залишаючи невеликі виємки у піску. Але океан одразу ж чи вм'ятини прибирає своїми сильними руками. Певно, йому подобається коли все чисто. Пінгвіни вже пішли далеко від нас, певно, вони так і не схотіли брати тебе до себе, вони живуть своїм життям, і хоча ти не бачиш їх, ти можеш відчутти цей світ. Він говорить з тобою своїми звуками, дотиками, прохолодним вітром і солоним присмаком, який залишається на твоїх губах. Це справжня, жива історія, яку ти можеш пережити не очима, а всім своїм тілом, серцем і душею.

©Анастасія Чиньона

Космічні мрії

1

Микола Павлович був не просто астрофізиком, він був людиною, яка буквально жила та дихала космосом. Все це завдяки його батькові, який і сам був великим ентузіастом. На четвертий день народження Миколі подарували телескоп, і з того моменту його життя наповнилося новими фарбами. Вночі, коли вулиці рідного міста були темними та тихими, батько і син любили спостерігати за зірками, записуючи координати найяскравіших. Удень, під час обіду, вони вигадували довгі байки про них. Батько завжди говорив, що зірки живі, що в кожній з них є душа, яка бажає розповісти свою історію. Його ніхто не слухав, окрім Миколи, який з відкритим ротом вірив усьому, що говорив батько, і мріяв одного разу поговорити із зіркою.

Найулюбленішими історіями Миколи були розповіді про Арію, найкрасивішу та найстарішу зірку у всьому світі. На питання хлопчика звідки йому це відомо, батько лише хвалькувато посміхався, але насправді нічого не казав. Кожна нова історія завжди була захопливою та незвичайною, мов казка, і Микола уявляв себе в кожному з тих фантастичних світів. Лише одного разу, після довгих вмовлянь та присягань, що він точно прибере за собою іграшки, батько посміхався, як завжди, та

казав: «Це довга історія, сину, колись ти сам усе зрозумієш...». В ті роки, така відповідь цілком задовольняла хлопця, і він надалі продовжував засинати під довжелезні історії про зірки, галактики, комети та космонавтів. Кожного разу, задуваючи свічки на торті, він бажав не нової іграшки або ролики, хлопчик мріяв стати тим, хто розгадає найбільші таємниці всесвіту.

Микола вступив до університету, де його талант та творчу натуру одразу ж помітили. Безсонні ночі йому були не в новинку, крім цього вчитися йому завжди подобалось. Закінчивши університет, він одразу ж отримав багато пропозицій щодо роботи, але він вибрав шлях досліджень. Його кар'єра стрімко розвивалася, і незабаром він став відомим вченим, який присвятив своє життя вивченню космосу. Микола був упевнений, що саме в зірках він знайде відповіді на свої питання. Але, всупереч своїм досягненням і нагородам, він все одно відчував порожнечу в серці, яку не змогла заповнити жодна наукова премія.

2

З роками, занурившись у науку з головою, Микола себе впевнив у тому, що його батько просто вигадував ці історії, щоб розважити свого сина. Але це не змінило його любові до зірок. Хоч з роками все ставало тільки гірше, він вже не був таким геніальним, а став більш звичайним вченим. Він продовжував свою роботу, завжди пам'ятаючи про ті безсонні ночі, проведені під зоряним небом з батьком, і про їхні мрії, які стали його власними.

Одного вечора, тепер уже пан Микола, вирішив ще трохи побути в обсерваторії. Він спостерігав за системами, робив графіки — все, як завжди. Його робота вже давно перетворилася на рутинну, на ту, яка взагалі вже не дивувала, як на початку. Але не цього разу. Раптом на сенсорі радіотелескопа почалася аномальна активність.

— Мені що, це сниться? — подумав учений.

Подивившись на монітор, Микола вражено відкрив рота — вперше в історії людства контакт з життям за межами Землі, і він був першим, хто його виявив! Він витратив довгі години на розшифрування цього сигналу, але за увесь цей час, йому вдалося дізнатися тільки перше слово — «Арія». У той момент

усе всередині перевернулося. Він знов згадав дитинство, батька, казки, історії. Чи це не так? Чи мріє він про це? Чи не були розповіді його батька брехнею? Ох, як би йому хотілося, щоб він був з ним зараз!

Микола заглибився в розшифровку. Він намагався вловити кожен нюанс, кожную деталь повідомлення. З кожним днем він все більше переймався цією історією, розуміючи, що перед ним розгортається щось дивовижне. Сигнали були складними й багат шаровими, але він був сповнений рішучості розгадати їх. Він працював без сну та відпочинку, сподіваючись, що зможе зрозуміти, що саме хотіла сказати зірка.

Вчений відчував, що цей момент може стати найважливішим у його житті. Він був готовий піти на все, щоб розкрити таємницю послання і поділитися своїм відкриттям зі світом.

3

Послання зірки було дивовижне. Вона розповідала все — як народилася в космічній пилюці та газах, як збирала енергію та тепло, розпалюючи свій полум'яний внутрішній вогонь. Вона згадувала, як відчула перші планети, що почали формуватися навколо неї, як маленькі крихітки, що являються на світ під захистом її світла та гравітаційного поля.

Ці нові світи поступово виростили та змінювалися, розвивали свої атмосфери, морські простори та гори. Вони оберталися навколо неї, як вірні супутники, у нескінченному танці космосу. Зірка раділа їхньому зростанню, кожному новому витку їхньої орбіти, як мати, що стежить за першими кроками своїх дітей.

Але не все було так просто та безтурботно. Зірка ділилася про бурі, зіткнення астероїдів навколо неї, про труднощі її планет і як вона за них переживала. Вона сама мала пройти через багато змін, перетворюючись з молодого гарячої зорі на більш стабільну та зрілу. Її світло ставало м'якшим, але не менш життєдайним, розсилаючи тепло та енергію своїм планетам.

Але також вона казала про свої сподівання та мрії. Вона дуже хотіла побачити на своїх планетах розвиток життя, як вода стрімко буркотить, як розквітають могутні ліси, як щебечуть пташки зранку, але все ніяк не вдавалось. Їй було дуже прикро через це, Арія найбільше хотіла, щоб кожне дитя знайшло своє місце у космічній симфонії.

Це не просто розповідь, це посвідчення про прив'язаність до своїх дітей. Сповідь наділена любов'ю, що здавалося, вистачало на всіх і навіть залишилось ще трошки. Микола дуже сильно проїнявся Арією, настільки, що багато часу не виходив зі своєї кімнати, не ходив на роботу та не з ким не розмовляв. Він просто хотів залишитися наодинці та все обдумати.

Микола довго не міг позбутися думок про дивовижне послання зірки та невдовзі вирішив, що світ має дізнатися про цю неймовірну історію. Тож одного дня він сів за комп'ютер і почав писати статтю. Вона починалася з розповіді про те, як він випадково зловив космічний сигнал під час роботи на своєму аматорському радіотелескопі. Сигнал був дуже слабкий і загадковий, але щось в ньому зачепило його душу. Довгий час розшифрування, де він застосовував старовинні архіви та найновіші розробки дали знати про себе, і невдовзі послання було розшифроване. Коли він прийнявся це читати, його охопила ностальгія. Це ті самі історії про зірку Арію, що розповідав йому батько в дитинстві. Ще багато сторінок, багато кави, клацання по клавіатурі, і останній крок «опублікувати» підтверджений голосним ляскотом по клавіші «Enter» пролунав у кімнаті ніби салют перемоги. Кілька секунд він просто сидів виснажений з приємними думками, що нарешті світ дізнається про його відкриття.

Звісно, багато часу не було потрібно. Вже через три дні увесь світ був радий новині, що видатний астрофізик Микола Павлович Кравченко все ж зміг встановити зв'язок з кимось поза межами Землі. Але в його серці все ще залишався смуток про Арію і про те, що він колись сумнівався у правдивості батькових розповідей.

Врешті-решт, Микола зрозумів, що історії батька і послання зірки навчали його одного: любов і турбота завжди знайдуть шлях до серця, навіть через величезні космічні відстані. І ця думка зігрівала його душу, допомагаючи знайти спокій та натхнення для нових звершень.

©Анастасія Чиньона

Мелодія мрії

Кажуть, війна випробовує людей на міцність. Та чи можна випробовувати саму мрію? Як зламати те, що міцніше за сталь та холодніше за лід? Моя мрія народилася під стукіт шайби об бортик. Вона утворилася під звук ковзанів по льоду та криків з трибун, яких, можливо, ніхто більше не буде чути. Моя мрія - стати хокеїсткою. Але не просто частиною гри, я хочу бути людиною, що змінить хід цього спорту в країні, що зазвичай бачить тільки футбольні м'ячі та тенісні ракетки.

Чи знаєте ви, як звучить жіночий хокей в Україні? Це тиша. Тиша в новинах. Тиша на аренах, яку я хочу розірвати, як лезо ковзанів прорізають лід. Так, я розумію, це звучить дивно - дівчина, що вибрала, щось настільки "чоловіче", настільки нездійсненне. Особливо під час війни, де звичайні розваги здаються розкішшю. Але чому б не почати змінювати світ саме зараз? Саме у той момент, коли кожна перемога важлива, навіть якщо вона не на полі бою.

Я часто бачу сни. Сни, у яких після слів "жіноча хокейна команда" не будуть сміятися. Сни, де ми не будемо винятком. Це майбутнє, де в Україні не 4 жіночих команди загалом, а де в кожному місці дівчата не соромляться виходити на лід. Де вони знають, що за ними стоїть цілий народ, що вірить в них. І це, як на мене, майбутнє варте боротьби. І в ньому я хочу стати не просто гравцем, а голосом для тих хто мовчав і шукав підтримки. Лампочкою в темряві для тих, хто боявся та соромився мріяти.

Що б я сказала дорослому світу? Не бійтеся мріяти. Мрії - це не дитяча забава, щоб різнобарвним зробити нудний урок математики. Мрії - це перший крок до змін, хоч і маленький. У дітей все просто - вони мріють, але не можуть змінити реальність. Та ви, дорослі - можете. Якби я могла щось змінити, то це був би не хокей, як звичайний спорт, а це була б можливість. Можливість показати себе, стати сміливішим, розкутим та просто знайти душевну рівновагу. Шанс для дівчат, для країни, для кожного.

Моя мрія - це не шайба у воротах та новий контракт, підписаний десь за кордоном. Я бажаю здійснити прорив. І якщо ви спитаєте мене, чому я її не залишу, я вам відповім - хіба можна залишити те, що стало частиною тебе. Такою ж частиною, як око

і рука. Такою ж необхідною, як серце чи мозок. Такою ж сильною, як мрія, що тримає тебе на плаву, навіть коли здається, що увесь світ проти тебе.

©Анастасія Чиньона

Лист воїну ЗСУ

Привіт, наш справжній Герою!

Мене звати Анастасія, мені 15. Я живу у світі, де є вечірні катання на роликах, лід під ковзанами, запах нових книг і мрії, які не вміщаються в зошит. Я граю в хокей, навчаюсь на програміста, мрію створити власний табір для дітей та дорослих, де кожен зможе знайти себе і повірити у свої сили. Хочу подорожувати, дихати горами, побачити світ, але завжди повертатись у дім — свій, світлий, теплий, наповнений сміхом. Мрію змінювати світ — маленькими кроками, але щиро. І все це я можу мріяти, будувати й любити завдяки вам — тим, хто бореться за наше "завтра", поки ми живемо в "сьогодні".

У дитинстві всі хочуть бути героями: перемагати драконів, рятувати королівства, витягати меч з каменю... Але з віком розумієш: справжні герої — не в казках. Вони носять бронежилети, а не обладунки. Вони йдуть у ніч не заради слави, а заради нашого світанку. Вони не вигадані. Вони — це ви.

Ви не просто тримаєте зброю — ви тримаєте наші мрії. Ви не просто охороняєте кордон — ви оберігаєте дитячий сміх, мирні вулиці, тепло батьківщини. Ви — як вогонь у темряві, як чарівне світло, що веде нас крізь бурю.

Коли я стою на льоду й падаю — я згадую про вас і встаю. Бо що таке дрібна невдача, коли хтось зараз тримає небо двома руками? Ви — сила, яка надихає. Ви — спокій, за яким стоїть безмежна відвага.

Я не знаю вашого імені, але знаю одне: десь там, далеко, є герой, який тримає мій спокій у своїх мозолистих долонях. Дякую вам за це.

Повертайтеся. Не просто живими — щасливими. Бо кожен герой заслуговує на щасливий кінець.

З любов'ю і вірою — Настя, 15 років (майбутня програмістка, хокеїстка й людина, яка щиро вірить у вас).

©Анастасія Чиньона

Коли вийде час

Надворі темна ніч, ще навіть не почало світати наш головний герой відправляється на роботу. Кожний ранок кожного року, кожного місяця та кожного дня проходить однаково. Але сьогодні було по справжньому інакше. Була велика злива, та така, що здавалося навіть двірникам не справитись. Маленькі крапельки так і норовили розбити скло автівки. Де-не-де вдаряла блискавка, заставляючи увесь світ тремтіти. Але було ще одне, що дуже відвертало увагу чоловіка від і так складної дороги, телефон. Гаджет майже кричав, не зупиняючись ані на секунду. Гучний звук вібрації змішувався зі спалахами екрана, що освітлювали салон автівки, наче маяк серед бурі. Вже третій дзвінок за останню хвилину змусив чоловіка нервово відірватися від дороги. Хто б це міг бути? Чому так наполегливо? Він потягнувся до телефону, швидко ковзаючи очима по екрані, навіть не зупинивши авто. Пальці тремтячими рухами розблокували екран, і він намагався відповісти, але доля була нещадна — гул металу та удар відкинули його назад, коли автівка на повній швидкості врізалася в дерево, не помітивши різкий поворот. Дзвінок замовк у моменті, залишивши тільки звук дощу, що барабанив по розбитому склу.

А потім... нічого. Пару хвилин він не міг ні розгледіти нічого, ні почути. Просто знаходився "ніде". Хоча, чи можна було казати що він перебував в такому стані всього пару хвилин? Це могло бути як і пару секунд, так і години... дні... тисячоліття. Згодом, світ що засліплює і золоті сходи, що вели вгору. У той момент не було жодних спогадів чи думки, тільки переконання, треба йти вгору. Ноги самі несли його, попри незрозумілого страху, що охоплював душу. Золоті сходи сяяли теплим, яскравим, але неземним світлом, і з кожним кроком здавалося, що повітря стає густішим, аж важко дихати. Врешті-решт він дістався вершини. Перед ним відкрилися величезні ворота, висотою з хмарочос, інкрустовані символами, яких він ніколи не бачив, але інтуїтивно розумів — це не просто вхід, це суд.

Ворота повільно відчинилися без жодного звуку. І там, за ними, стояли вони — янголи. Але не ті, яких малюють у дитячих книжках: без квіткових віночків і рожевих щічок. Їхній вигляд вражав. Блискучі обладунки, крила наче зі світла й стали водночас, погляди пронизливі, як спис. Вони мовчали, просто спостерігали.

І тут, з тиші, з'явився голос — старий, але могутній, ніби саме небо заговорило:

— Ваше ім'я, сер?

— Я... Кайл.

Один змах рукою янгола, і перед чоловіком, просто в повітрі, почали з'являтися сцени його життя. Немов розірвані кадри фільму: перша п'ятірка у школі, захист дипломної роботи, підписання великого контракту... Але разом з цим — сльози матері, яка так і не отримала обіцяного дзвінка у свій день народження. Порожній погляд батька, який хотів хоча б раз почути «я тебе люблю, тату». Друзі, які повільно віддалялися, не витримуючи постійної байдужості. Буквально усе його життя показали за пару секунд, від народження до того самого телефона, і янголу було цього достатньо.

Кожен кадр боляче бив по серцю.

— Ти багато працював. Більше, ніж вимагалось, — сказав інший янгол, тримаючи в руках папірці — Але ти нічого не залишив після себе, окрім паперу і підписів.

Герой опустил голову. Його охоплювала порожнеча. Страх. Відчай.

— І що тепер? — прошепотів він. — Це все?

Янголи переглянулися.

— Ти жив для себе. І навіть собі нічого не встиг дати. Ти загубив шлях. — Голос був не злий, не осудливий. Він був... сумний. --У нас немає вибору, нам треба відправити тебе до пекла.

Тиша зависла, наче світ затамував подих. Кайл не міг повірити тому, що почув. Усе життя йому здавалося, що він жив правильно, що любов до близьких це те, що і так є. Що це те, для чого не треба старатися чи щось робити. Любов є в середині, і цього достатньо. Але виявилось, що ні.

--Стійте! Дайте мені ще один шанс. Я все виправлю! Я все зрозумів! Будь ласка, ще неділю!

Янголи спочатку розсудливо дивилися на чоловіка, а потім почали шептатися. Через пару хвилин один з них промовив:

--У тебе є одна можливість. Один день. Не рік, не місяць, не неділя. Всього 24 години. Щоб зробити те, що ти мав зробити ще за життя.

Герой відчув, як щось тепле і важке обіймає його серце. Він навіть не питає, як. Просто кивнув.

Яскравий спалах. Світ закрутився навколо.

І ось він — стоїть серед уламків своєї машини. Вода все ще стікає по склу, дощ нікуди не зник. Чоловік вийшов із розбитої автівки — цілий, неушкоджений, мов нічого й не сталося. Людей так само майже не було на вулиці, як і до аварії. Тільки допитливі люди визирали зі своїх вікон з бажанням подивитися, що це за звук їх розбудив. Кинувши погляд всередину, він побачив телефон, що все ще світився від дзвінків. Він нахилився до нього і ледве як зміг натиснути “відповісти”.

— Алло? Кайл? — голос був тремтячий, але знайомий до болю. — Це я. Ти взяв трубку і я почула сильний звук зіткнення... Я думала ти... — вона замовкла, в голосі прорізалась беззахисність.

— Пробач, мамо. Пробач за все. Я...

Клац. Телефон згас. Батарея. Усе, що залишилося після дзвінка — тиша й пульс у скронях.

І тут щось ніби вистрелило всередині. Кайл не думав — просто рвонув з місця. Біг, як ніколи в житті. Здавалось, навіть вітер не встигає за ним. Його дорогі туфлі лупили по асфальту, в грудях горів кисень, а в голові лиш одне: “Встигни. Закінчи. Будь з ними”.

Кайл подзвонив у двері. Серце билось так голосно, що аж у вухах дзвеніло.

Мама відчинила. Очі — круглі, вологі, з тріщинами втоми й любові. Він упав їй в обійми.

— Пробач мені. Я такий ідіот..., — голос тремтів.

— Ти вдома, синочку... Все добре... — вона шепотіла, тримаючи його як дитину, якою він був колись.

Він зайшов у дім. Там був батько. Тихий. Сидів у кріслі, ніби роками чекав.

— Тату...я люблю тебе безмежно. І завжди любив. Хоч ти й був інколи зі мною суворий, я знаю що і ти мене любиш, це все було заради мене. За все життя я так і не сказав тобі цього жодного разу...мені треба було дорости, щоб зрозуміти, яким я бовдуром був. Пробач мені.

І батько мовчки підійшов. Поклав руку йому на плече. І це мовчання було гучніше за всі слова.

Вони сіли вечеряти разом. Як колись. Сміялись. Плакали. Говорили про все, про що ніколи не наважувались. Здавалось, година за годиною злипалась у вічність. І байдуже було, скільки ще залишилось — бо цей момент був справжнім.

Кайл зарядив телефон. Подзвонив друзям. Кожному. Перепросивши, подякував, нагадав, що любить. Навіть тим, кого не бачив роками. В душі стало легше, світліше.

І от, коли залишилась остання ниточка часу — він сів у таксі. Адреса була одна: дім коханої. Вона була останньою, кому він мусив сказати головне.

Він їхав і писав їй повідомлення:

“Я майже приїхав. Є щось, що я маю тобі сказати...”

Але часу не вистачило.

Коли небо знову зробилось прозорим, коли світ почав розчинятися, він ще стискав телефон у руці, з відкритим повідомленням.

— Я намагався... — прошепотів він, дивлячись вгору.

Світло. Спокій. Ті самі ворота. Але цього разу — з теплом.

Вони відкрилися. — Ти не все встиг, Кайле, — сказав голос. — Але ти зробив усе, що міг. І більше. Ми спостерігали за тобою цей день, і ти справді змінився. Тому, ми все одно таки тебе пустимо.

І знову — десь на землі, дівчина прокинулась вночі, побачивши непрочитане повідомлення. І посміхнулась крізь сльози.

©Анастасія Чиньона

***

А чи щасливий я насправді? Усе життя шукаю істину ту велику, гнучку, непокірну. Я перечитав багато мудреців, філософів, пророків. Розмовляв з горами, з вітром, пташками. Думав, що істина - це щось недосяжне, що притаманна тільки обраним, тільки тим, хто заслужив. Тому кожен день присвячував себе цьому, та молився богу, щоб отримати просвітництво.

Але сьогодні, медитувавши на озері, я побачив того ж самого рибачка, якого бачу кожного дня. Він вставав світанком раніше за всіх, брав свій подряпаний човен і відпливав ловити рибу на обід сім'ї. А вертався він з усмішкою, я бачив як на зустріч йому бігли його діти, кріпко обіймаючи. Були дійсно раді за нього, і у дні коли він зловив, здавалося, цілий човен риби, і навіть тоді, коли нічого не виловив.

І ось сьогодні мене осяяло, коли серце вже втомилося щось шукати. Я зрозумів сенс, не в таємницях всесвіту, не в прибульцях, покірності чи роботі. Сенс не завжди ховається у високих горах та бурхливих ставках. Інколи сенс у посмішці, у руці, що тримає твою та у тарілці супу, якою ти ділишся. Ніколи не знаєш що буде завтра, і чи настане воно взагалі. Я був сліпий намагаючись дістати зорю з неба, коли сенс наче котик тихо лежав і муркотів. І ось тепер я знаю, сенс не там де його складніше знайти, а там, де ти любиш. І там, де тебе чекають додому таким, яким ти є.

©Анастасія Чиньона

Цінність життя

Я швидко расту, кардинально змінююся зсередини й тому цього не помічають дорослі.

У дитинстві, коли мене запитували, ким я хочу стати, я відповідала, що хочу бути просто щасливою. Це подобалося дорослим, і вони казали, що на мене чекає гарне майбутнє. Але тепер, коли я відповідаю так само на це питання, починаються довгі, серйозні розмови про прийдешнє.

А якщо нема майбутнього? Що, якщо я хочу проживати теперішнє, яке змінюється день за днем, утворюючи новий, і так на повторі?

Коли я змінююся зсередини, я створюю щось нове, надаю цьому форму, і так народжуються нові цінності. Ці процеси роблять мене щасливою і надають сенсу.

Та мабуть, через дорослих, я завжди буду згадувати про майбутнє, і мене щоразу розчаровуватиме, що не існує цієї машини, яка б перенесла мене туди, і тоді більше не довелось б про нього думати...

©Коваль Софія

Йорко-177

Космос не розуміє часу. Тут немає вчора, немає завтра, лише нескінченне «зараз». Але, у моєму щоденнику завжди є «день». Цей «день» нагадує мені, що я все ще людина, нагадує про мої мрії, та моє минуле. Я б хотів почати цінувати час, так само як дитина, яка ще не знала про планети, галактики, простори, яка просто дивилася на зоряне небо і рахувала зірки.

Однієї такої зоряної ночі мої очі вдивлялися в чумацький шлях, і були настільки широко розплющені, що в їхньому відображенні оселилася вся ця галактика. Тоді до мене приєднався батько, і запитав:

– Хочеш там опинитися, Йорку? – Я, захоплений цією картиною, швидко закивав головою. У небі почала мерехтіти зірка з мрією: «Хочу в космос» – ця зірка переслідувала мене, вона пахла сонцем і книжками про космос.

– Одного дня я опинюсь поруч із нею.

Чи бачили мене дорослі, як маленьку зіроньку що сяє, чи відбитком їхніх мрій? Мрії, про особливу дитину, про їхнє прізвище у книгах з історії, про гордість. Мрії дорослих часто передаються нам як спадок. Але вони не завжди розуміють, що для них – це справді мрія, а для нас не зрозуміла річ, і якщо вона не наша, вона тяжка як камінь. Бо я намагався зрозуміти дорослих. Але, виявилось, що я не розумію навіть себе. Я дозволив собі піти по стежці яку запропонували дорослі. Я відчув таке собі щастя, роблячи щасливими батьків, але мені все ще було тяжко носити їх тягар, який я не зміг відпустити ще дуже давно.

І все ж, ця стежка тоді привела мене до однієї зірки. Не справжньої звісно. Але, можливо, то й на краще. Вона з'явилася раптово, сяяла навіть під сонцем. Таке враження, ніби вона завжди хотіла показати, що вона якась інша, серед нашого гурту нудних «майбутніх астронавтів». Ми були вже достатньо дорослими перед університетом, щоб розуміти свої бажання та цілі, так? А у неї не було нічого такого. Комусь з гурту, вона сказала:

– Єдина причина, за якої я б опинилася у космосі – це показати людям, що немає у пустоті чогось величного, якихось відповідей.

І попри це ми познайомились. Я справді чимось її зацікавив. Вона виявилася схибленою на зірках. Вона навіть представляється не своїм справжнім ім'ям, а ім'ям зірки – «Йорна» Чи то вона хотіла схожості з моїм?

– А твоє ім'я, звучить як назва вигаданої дитячої планети – ось, що вона зазначила. Навіть так я був радий знайти компанію, щоб дивитися на зірки, і яка б не питала мене, що ж я буду робити у тому чорному і невідомому всесвіті. Одна посмішка Йорни нагадувала мені про зорі, про мрії. А її закручене волосся – промінчики сонця.

Я відкинув щоденник, але він не впав. Він продовжував плисти по повітрю, перегортаючи сторінки, наче шукав щось важливе. Так дивно повертатися з минулого у майбутнє, де всі питання вже отримали відповіді. Еге ж? І все ж... Іноді я думаю, що спогади для мене більше болючі, аніж щасливі. І навіть так, я продовжую згадувати. Тому, що я живу.

Я таки зіткнувся з рутинною роботою. Вічні дослідження і спостереження... Я вже не міг сконцентруватися як раніше. Наче мій мозок впадав у безмежну діру. Кожен тріск корабля, писк системи, мій не обережний рух, думка, що я не зможу дихати, і моє серце стискалося. Я помру – а може, навіть, інші дослідники не дізнаються. Океан чорних дір зжере мене. Невже космос відкрив справжнього мене – того самого боягуза, який тільки при людях міг ховатися за скафандром?

Пам'ятаю, як я з легкістю у дитинстві відповідав на питання з астрономії на вікторинах:

– Як впливає кривизна простору-часу, викликана гравітацією масивних об'єктів, на траєкторії світла та об'єктів, які рухаються в їхньому полі тяжіння? – запитав мене зі смішком дядечко, який удавав розумного вченого.

У нагороду я б отримав великого плюшевого далматинця, а також радощі мами. Тож відповів:

– Масивні об'єкти, як-от зорі чи чорні діри, прогинають простір навколо себе, і все, включно зі світлом, рухається по «вибоїнах» цієї прогнutoї дороги, – нагороду я таки отримав, далматинець крокував зі мною до останнього. До самої подорожі у ніщо. Йорні також подобався мій маленький друг. Але вона продовжувала кликати мене дитиною за це.

Щоб не збожеволіти, я возз'єднався зі своїм минулим далматинцем у космосі, зробив його уявну копію, і назвав «Люкс». Тепер зі мною Люкс, щоденник, і дослідники із Землі, з якими я час від часу зв'язувався. Коли я втомлювався писати у зошит, розмови з Люксом і справді допомагали:

– Ці допитливі дослідники тільки й питають про експерименти, про прилади, про дані... Я не звинувачую їх, ні в якому разі. Це ж їх робота, а ось це моя робота. Але ж... – Люкс наче перемістився ближче, вслухувався у кожне моє слово – А мої товариші? Га? Могли б і поцікавитися як я, який у мене настрій, чи не набридла мені ця їжа, чи нема у мене кошмарів. Могли б і зізнатися, де зараз Йорна. Чи потрібен я ще їй? Чи повертатися мені? – Люкс нахилив голову і ще більше, ніби перестав мене розуміти зовсім. А чи не божеволів я, дивлячись на Люкса?

На першому ж побаченні з Йорною, я не знав, про що можна з нею поговорити. Та найголовніше: як відчепити її від себе? Зробивши поетичний та розумний погляд, я зізнався їй:

– Як сонцю потрібен місяць, так і ти мені потрібна – звісно, це означало «ти мені не потрібна». Я вже хотів провалитися скрізь ту землю, але, на диво, спочатку вона сміялася через мій погляд, а потім її сміх став тихішим і ніжнішим. Вона навіть трохи розгубилася. Невже вона справді не зрозуміла?

Сонце обпалювало моє жалюгідне обличчя, навіть через скло. Я навіть не можу плакати. Пустота забирає мої сльози. Я смикнувся, почувши гупання на кораблі. Можливо, то був Люкс. Тож я пішов у тому напрямку, і ненароком подивився в ілюмінатор. Я ледь не зомлів від побаченого: справжня, величезна планета! Та ні, це не одна з відомих людству планет. Я був так далеко від будь-яких знайомих зоряних систем, що навіть не міг припустити, як далеко мене занесло. Вона була дивовижною: вкрита зеленими джунглями, по якій простягались смужки океану. Це був справжній рай, не спотворений людськими руками.

Я вдивлявся ніби у щось знайоме. Здавалося, планета сама по собі жила, дихала, пульсувала енергією. «Те про що люди мріяли, рай для людей – промайнуло в моїй голові. Я знав, що мені терміново потрібно повідомити комусь про моє відкриття. Я уявив маму, яка уперше дізнається про це, і зі сльозами промовить тату: «Наш син відкривач нової планети! Чи можеш ти у це повірити?». Чи буде суспільство раде новому притулку? А як політики будуть вибирати назву планеті, чи вкрадуть усі її ресурси? А що подумає Йорна?

Насправді усе що я хотів від космосу, це знайти зірку з назвою «Йорна», поступово розчинятися у пільмі. Я пообіцяв своїй зірці – що я ніколи не полечу у космос, навіть заради дорослих. Я боротимусь із самим із собою. І все ж, на нашій останній зустрічі з Йорною, коли я сказав, що мене таки туди відправлять, вона наговорила мені дуже-дуже багатих поганих слів. Але ці були для мене найболючішими: «Ти бажаєш чужих мрій, але не обов'язково було руйнувати мою мрію»

Про що ж мріяла Йорна?

Я повернувся до своєї знахідки. Тепер вона здавалася мені моїм божевіллям. «Люди зруйнують і це», тож я покинув її.

Покинув мрію батьків, мрії людства й усіх дослідників космосу на нашій планеті.

Про що ж я мріяв тепер?

Люкс сидів поряд із моїм щоденником. Я розкрив, і подивився що останній день був 177-м. Це був останній день, як я писав туди, чи вчорашній? Я прогорнув усі сторінки, намагавшись знайти відповіді на усі мої питання. Де мені шукати зірку «Йорну»? На це мені не відповідав навіть Люкс.

Я покинув корабель, і прямував до мініатюрної планети, ніщо, порівняно із минулою. Вона, загублена серед зірок, просто пливла у безмежжі. Торкнувшись її поверхні, я почувався упевненим. А над моєю головою засяяла лише одна зірка. Одна така яскрава, так близько... Тож для себе, я назвав її «Йорна».

А земля, до якої я наче приклеївся, моя остання знахідка. Тож я назвав її «Йорко-177» ©Коваль Софія

Сподіваюсь, про це ніколи ніхто не дізнається.

©Коваль Софія

Ідеальний шрам

З чистого листа не починається нове життя, але може початися книга. Я просто вирву всі сторінки, і залишиться шрам. У моєму “зошиті” життя назавжди залишаться сліди від вирваних сторінок. І навіть із закритими очима, завжди намацаєш його – жахливий шрам. Я можу описати свій зошит і пояснити, чому та як у ньому опинилися ці картинки й тексти, але ніхто ніколи не побачить цей колаж. Можете навіть не намагатися. Це ж моє і тільки моє життя, як-не-як.

В один день я почала писати. Так на мої сторінки водоспадом перекинулися фарби, заплямували рівнини, пливли до лісів, розфарбовували усе, що мало будь-які обриси живого, всмоктували їх, поглинали, притискали до землі так, що не було чути їхніх останніх криків. Вони зросли в землі тим самим кольором, яким були огорнуті перед смертю. Як ескізи – після стирання, залишили по собі тільки слід від гумки.

Я і мистецтво – віч-на-віч кожен день. Воно запитує мене: на що я готова піти? Заради чого я це роблю? Заради мистецтва я

беру, начебто не ручку і папір, а меч, яким мені доведеться писати й “кромсати” ворогів. Настільки складно мені творити. Проте я хочу, щоб люди побачили не мої бої, а готовий результат, перемогу - цього я б хотіла найбільше. Виходить, якби я завтра померла – нікому нічого так і не дісталося б у спадок, на згадку про мене. Не залишилося б нічого, що могло б нагадати про мій слід.

То що ви бачите, коли чуєте слово "мрія"? Мабуть, те, про що мрієте ви. Або здогадуєтесь, про що б мріяла я. Чи просто бачите слово. Письменництво – мій ідеальний шрам. Найкращий і найприємніший серед інших. Він робить мене собою. Тож, звичайно, я могла б мріяти про Париж, писати й надихатися вуличками Rue des Thermopyles або на островці Katajanokanluoto у Фінляндії, і взагалі, бути серед людей, які знають, що таке мистецтво. Але це – не моя мрія.

Моя справжня мрія – оживити своїх персонажів тут. Дати їм можливість існувати не лише на папері чи в уяві, а тут, поруч. Я хочу, щоб вони стали частиною цього міста, його невидимими тіннями, які можна знайти лише тим, хто читає мої слова. Різні персонажі обертаються навколо моєї голови. Вони перетинаються, стикаються, натикаються один на одного – так вони комунікують. Іноді їм боляче, і мені боляче разом з ними. Іноді вони знаходять один одного, і я пишаюся цим. Вони переслідують мене все життя. Ми ростемо разом і робимо помилки. Річ у тому, що вони не можуть рости без мене, а я без них. Я сподіваюся і молюся, що одного дня ми зможемо показати світу свої справжні почуття. Кожен зможе показати справжніх себе.

Кажуть, що майбутнього немає, але я досі вірю. Я вірю, що зможу вселити життя у своїх персонажів. Вірю, що навіть із малюнків крейдою на асфальті вони почнуть ходити, тим паче з рядків у книзі. І кожен, хто прочитає мої слова, хто знайде ці вулички, ці місця, зможе побачити і їх.

Я виборюю можливість залити після себе слід роками та отримую свої шрами, тому нарешті прийшов час встромити меч у папір, і здійснити свою мрію!

©Коваль Софія

Ваші думки — це креслення вашого майбутнього

Майже кожен хоча б раз задумувався, від чого залежить наше майбутнє. Хтось скаже — від удачі, хтось — від обставин чи людей навколо. Але правда в тому, що все починається з нас самих. А точніше — з наших думок. Саме вони, наші мрії, переконання і навіть страхи, малюють картину того, що з нами буде далі. Недарма ж кажуть: «Ти там де твої думки».

Думки мають величезну силу. Їх можна порівняти з кресленням будинку — спочатку ідея, потім план, а потім усе це перетворюється на щось справжнє. Так само і в житті: якщо людина вірить у себе, мислить позитивно і ставить перед собою чіткі цілі — вона починає діяти і потрохи наближається до того, про що мріє. Її думки ніби прокладають маршрут.

Але якщо в голові суцільні страхи й сумніви — далеко не підеш. Тоді людина сама себе прирікає на поразку ще до початку. Саме тому так важливо навчитися керувати собою. Бо те, що маємо зараз — результат того, про що думали вчора.

Майбутнє не приходить раптово — воно починається в голові. Якщо хочемо жити щасливо, з натхненням і гармонією — вже сьогодні потрібно малювати в думках таке життя. Бо думки — це не просто уява. Це справжня сила, яка створює нашу реальність.

©Коваль Софія

Секрет

У далекому краї, де світанки прокидаються з піснею флейти, а вечори вкривають землю золотою росою, розкинувся Чернівецький Ліс — не просто ліс, а древнє і мудре царство, яке не кожному відкривається. Дерева тут розмовляли між собою,

птахи співали не лише пісні, а й спогади, а мох світився вночі, мов зорі, вплетені в землю.

Тут, поміж дерев, що пам'ятали часи, коли ще не було міст, а зірки ходили по землі, жила дівчина, на ім'я Кларет.

Вона не була душею лісу — вона була його кров'ю. Живою, тихою пульсацією, що рухалася під корою дерев, співала у потоках і ворушилася в моху. Якщо ліс мав серце, то воно билосся в ритм її кроків. Якщо мав шкіру — то це були стежки, якими вона ходила. У її жилах текла не просто кров, а сік самої природи — зігрітий сонцем, настояний на квітах, змішаний із тишею.

Вона мешкала у гіллястій хатинці, що виросла в дуплі старого дуба — дерево саме розквітло й обгорнуло її дім. Її волосся, довге й хвилясте, переливалося барвами осіннього листя, змінюючись разом із порами року. На ній завжди була біла сорочка, тонка, мов павутина, — А солом'яний капелюх затіняв обличчя. Не тому, що вона боялася сонця, а тому, що боялася... бути впізнаною.

Та Кларет мала секрет.

Вона не розмовляла з людьми. Не тому, що не могла — вона володіла всіма мовами світу: від шепоту мурашки до пісень хмар. Але слова для людей стали їй колись отрутою, і з того дня вона сховалася — не лише в лісі, а й у тіні свого солом'яного капелюха. Вона боялась: не слова — а очей. Бо очі бачать правду.

Щодня вона говорила з деревами, гралася з вітром, навчала оленят танцювати по моху. І хоча її серце було сповнене світла — воно було самотнє.

Аж ось, у час, коли срібні лисички починають полювання на зорі, в ліс почав заходити він — юнак із Міста. Він мав ім'я, але ліс не зберіг його, бо для Кларет він був просто... Хлопець, що слухає тишу. Його притягувала ця частина лісу — мов магніт. Він не розумів, чому. Можливо, через дивний сон, який повторювався: голос без обличчя кликав його серед дерев.

Він бачив Кларет. Спочатку — краєм ока. Потім — як тінь між гіллям. Зрештою — як живу, але незбагненну істоту. Вона не тікала. І не кликала. Вона була, і цього було досить, аби він повертався знову і знову.

А Кларет бачила, як він іде. Завжди з рюкзаком, з книжкою в руках. Він сідав на пень і читав. Іноді сміявся сам до себе. Іноді малював, можливо, Кларет? І ніколи — не питав.

Та її тінь щораз довшала. Бо в її серці зростало питання:

А якщо він заговорить? Чи зможу я відкритися? І що станеться з лісом, якщо я зніму капелюха?

Бо ліс був чарівний лише доки секрет не вимовлено. Лише доти, доки її обличчя залишалося незнаним.

Того ранку, коли небо було розмальоване персиковими стрічками світанку, він прийшов знову. Але цього разу — не з книжкою, не з ескізами. Він ішов повільно, наче вже все знав.

Кларет сиділа на своєму звичному місці. Капелюх був на обличчі. Деревя стишилися, вітер завмер. Ліс знав — щось має статися.

Він зупинився зовсім близько. І вперше — заговорив.

— Хто ти? — запитав просто. І в голосі його не було страху, не було навіть цікавості. Була лише звичка шукати відповіді.

Кларет довго мовчала. Та потім — зняла капелюх.

Її очі блищали, мов озера в серпні. Обличчя — зовсім юне, і водночас древнє. Вона не посміхнулась. Вона просто була — така, як є.

Хлопець подивився. І... нічого не сталося.

Не було ані магії, ані просвітлення. Ліс не заговорив, не відкрив таємниці. Олені не вийшли з тіні.

— А, — тільки й сказав він. — То ти просто... дівчина?

— Так, — вперше за довгий час відповіла Кларет уголос. Її голос був лагідним, як перший дощ після спеки.

— Дивно, — сказав він, і в голосі його вже була нудьга. — Я думав, ти якась особлива.

І він пішов.

Просто так.

Кларет залишилась. Вітер знову заграв у листі. Десь неподалік заспівала птаха. А дівчина сиділа — з відкритим обличчям, з відкритим серцем. І не було сліз. Лише усвідомлення:

Мій секрет — не в ньому. Мій секрет — у мені.

І коли вона підвела очі до неба, ліс посміхнувся. Бо він знав — вона вже не боїться бути собою. Навіть якщо це нікому не цікаво.

А через кілька днів, тварини стали ще ближчими. Кущі розцвіли квітами, яких ніколи не було. Вітер приносив нові пісні.

Бо чарівний ліс не потребував героїв. Йому була потрібна вона. Справжня. Вільна.

©Коваль Софія

Очікування або зустріч долі

Я сиджу на камені посеред води. Це ніби не зовсім земля, але й не небо — щось між ними, як пауза під час дихання. Дивлюся туди, де світло торкається горизонту, де човен розрізає тишу.

Кажуть, доля — як вітер: її не видно, але вона веде. Та я не йду. Я просто чекаю. Як берег чекає припливу. Як природа чекає весни. Не через те, що не можу рухатися, а, тому що відчуваю — те, що має прийти, знайде мене. Доля — це не завжди щось гучне чи несподіване. Вона може бути тихою, як човен, що пливе без весла, не видаючи ані звуку, лишаючи за собою круги на воді.

І ось — він з'являється. Не зненацька. Він просто є. Як сонце, що сходить не для того, щоб вразити, а просто щоб бути. Я не питаю, хто він і чому саме зараз. Просто всередині усміхаюся: ось і доля. І я знаю — все було не дарма. Навіть очікування має свою силу.

©Коваль Софія

Сенс життя

Сенс мого життя — чи є він взагалі?

Як я зможу жити й шукати той сенс, якщо в мене немає розуміння як жити у сьогоднішній?

Я дитина, тому обожаю кожну хвилину своїх повсякденних звичайних справ.

Прогулянки з друзями та наші балачки, створюють на моїй маленькій планеті митті щастя і радості, що додають сонця та яскравих фарб емоціям.

З кожним днем навчання додає мені мудрості, гарного настрою і свободи моїм думкам.

Небо, море, гори, уся природа України додає мені сил. Сенс життя полягає у звичайному — бути щасливою попри все. Я розумію всі труднощі та знаю що таке розчарування. Я маю досвід загибелі близьких людей, тварин — відчуваю увесь біль, що відбувається в країні. Я не розумію, як мені жити в дорослому житті, чи як вижити в дитинстві? Я не знаю якою стежкою мені йти у майбутнє та яку намалювати мапу, щоб не загубитися у натовпі.

Я вірю в те, що все буде добре. Вірю, що зможу принести користь Землі, всесвіту та мати посмішку на своєму обличчі кожного дня.

©Солодовнікова Анна

Довіряй зорям

Море, я, піщинки заплутались у моєму волоссі. Вітер наганяв розуміння, що вже листя опадає, вода напівпрозора, шум якої заспокоював будь-кого. Осінь... Вже. Але тільки ніби вчора я була тут, так само, але зі справжньою посмішкою! У компанії друзів, що заповнювали моє серце любов'ю. Душа наповнювалася щастям і енергією.

Небо осліпило мене, зорі почали мені казати: «Не зупиняйся, йди вперед!» Але кому ж тут вірити? У той день, коли все йшло

наперекіс, мені ніхто не допоміг. Я не змогла здобути майбутнього. Я розмовляла і з Всесвітом, і з вами ж, мої любі зорі, але все одно вибрала невірний варіант. Це губить мою гідність. Де моя впертість і рішучість, які були в мене, неначе вчора? Де ті якості, що посиляла мені природа від самого початку?

Де те, чим я хотіла займатися все це життя? Я не розуміла цього. Від кінчиків губ, що були обвітрені й обгризені до крові, які віддавали смаком болю, до самих отерплих пальчиків ніг, що навіть трохи синіли від холоду, – все здавалося чужим.

Тільки море й зорі слухали мене. Я й не помітила, як неначе заснула. Світло почало світити мені в обличчя. Що це? Це реальність чи сон? Я взагалі заплуталася у цих світах.

Неначе, коли я радію, думаю: «Це все одно сон» – і тільки в справжньому сні я розумію, що то була та сурова реальність, яка і є сенсом життя. Як жити, коли не розумієш: живеш ти зараз, чи то все твоя нікчемна уява, яка не витягне із тебе й слова, коли починаєш усе з нового аркуша?

Мій сон поглинув мене. Чи це був транс, у який заганяв мене місяць і шум моря?

Космос заплутав мене в старих спогадах, що не давали мені спокою.

Він дав мені побачити їх зі сторони.

І тут я згадала, як ми сиділи тут – так само – і дивилися на вас, чотири людини, що всміхалися до вух. Ті, що лоскотали одне одного та їли смаколики. Ті, що зупинилися на мить і все ж таки винесли пару слів у той теплий день.

– Дивіться, дивіться, які зорі! Вони заворожують, а місяць, місяць, що світить нам в обличчя, не дає нашим фантазіям меж. Хіба це не чудово.

Усі погодилися, лише я глянула на них, на вас, і ледь не розплакалася. Те, що було для мене колись просто чимось, що просто є, стало сенсом цього маленького життя в рамках реалій та контролю.

Тільки море й зорі слухали мене. А місяць наспівував колискові й освячував шлях додому. Я й не помітила, як це давало мені те щастя. Світло почало світити мені в обличчя. Що це? Реальність чи знову сон?

Але цього разу я вирішила зупинитися й подивитися щастю й болу в очі. Хіба не я сама створюю свої світи? Хіба не я вирішую, де закінчується уява й починається реальність?

Море все ще шепотіло свої нескінченні історії, але тепер я слухала уважніше. У його шумі я почула відповідь:

– Живи. Не чекай правильного моменту, він уже тут. Ти сама створюєш сенс своїх днів.

Тут мої очі різко відкрилися. Світло засліпило так сильно, що я не могла терпіти цей біль.

Я побачила білу стелю. Медсестру, яка тримала ліхтарик і раділа кожному моєму руху. Боже, скільки часу могло пройти, що могло трапитися за весь цей час? Мене почало трусити, але я максимально старалася триматися. Руки видавали мою енергію: вони були порожні та холодні, але з новим сенсом і білим аркушем паперу.

Глянувши на вікно, я подивилася на горизонт. Він не був кінцем, як мені здавалося раніше. Це був початок. Там, де люди зливаються з небом і народжується новий день, – це означає, що новий початок є і в мене.

Я згадала, як відчувала себе щасливою. Деякі моменти залишили слід у моєму серці не для того, щоб я шкодувала про втрату, а щоб нагадати: я здатна знову це відчутти.

Зорі більше не здавалися мені далекими. Їхнє «Йди вперед» тепер звучало не як загадка, а як простий і зрозумілий заклик. І хоч я не знаю, куди приведе мене цей шлях, головне – не стояти на місці.

Я вдихнула холодне осіннє повітря, що проникало через відкрите вікно. Воно щипало за шкіру, але разом із тим пробуджувало. У кожному кроці була сила, яку я знайшла в собі. Навіть якщо щось піде не так, я більше не боюся. Бо тепер я знаю: усе, що потрібно, – вже є всередині мене.

І це дає надію на неминуче майбутнє й щастя в ньому для мене.

©Солодовнікова Анна

Дитинство — це маленький світ

Дитинство — це маленький, закритий світ, де навіть найзвичайніші речі мають магічну силу. І тільки ставши дорослим, людина розуміє, що найбільші скарби — це не іграшки, не пригоди, а почуття довіри, любові й свободи, які тоді здавалися настільки природними, що ми навіть не помічали їхнього щастя.

Це справжня усмішка, перші сльози, маленькі перемоги й падіння, які стають фундаментом усього майбутнього. Це лише початок великої історії, що поведе кожного своїм шляхом, але завжди починається з однаково щирого та чистого старту.

А далі — життя.

Дорослішання непомітно входить у двері, переодягаючи радість у турботу, гру — в обов'язок, а мрії — у плани. І кожен іде своєю дорогою: хтось швидко, хтось обережно, хтось шукає те, що давно втратив десь у дитячих серцях.

Але десь там, на дні пам'яті, живе та сама усмішка, ті самі перші сльози, той запах бабусиних пиріжків і голос мами, що кличе з вулиці. І коли зовсім важко — ми повертаємося туди подумки. Бо саме з того почалося все. А далі...

А далі — ми самі пишемо своє продовження. І кожен рядок усе ще має відлуння дитинства. У тобі — завжди живе та сама дитина. Просто з роками ми вчимося її ховати. Хтось береже, а хтось соромиться показати. Але вона там. І вона чекає.

©Солодовнікова Анна

Сенс життя і моє місце в ньому

У кожної людини сенс життя індивідуальний. Але моє життя полягає у тому, щоб рухатися і не припиняти творити. З появою нових друзів, я змінилася у гарну сторону. Мої емоції нагадують нотатник, у якому я фіксую у голові найкращі спогади.

Цим літом поїздка у табір, мене навчила бути самою собою, а проведений час з неймовірними людьми дав новий досвід та навчив відповідальності. Вперше я по іншому сприймала дійсність та усвідомила, яка в нас неймовірна країна. З'ясувала, що для того, щоб бути щасливою дитиною, достатньо проживати свій день цікаво, з користю та не замислюватися про завтра. В нашому сьогоденні воно химерне.

Як каже Ліл, мій педагог у письменництві, що життя треба прожити так, щоб потім було про що писати у мемуарах. Головне не відкладати життя на потім, та жити “тут і зараз”.

На мою думку, мій сенс життя — це вірити та вдосконалювати свої вміння та відчувати себе живою. Поки я дякую богу за те, що народилася та живу у незламній країні, бо тут найкращі люди!

©Єва Забережна

ДИТИНСТВО

Моє дитинство - це складний шлях, який веде до дорослого життя. Це високі сходи, які ведуть тебе до дверей. А за цими дверима, тебе чекає щастя, чи не щастя, тебе чекає закінчений вибір, який вже не змінити.

На цих сходах, є 18 сходинок, кожний рік, ти проходиш одну з них. За весь цей час, потрібен робити вибір, як, і навіщо тобі потрібно життя, ким ти будеш у житті поганим чи хорошим, слабким чи сильним.

Дитинство - це коли ти всі 18 років не менше права робити вірогідний вибір, і змушений збиратися в гору по сходах. Те, як ти будеш жити залежить саме від твого дитинства, яке буде світити тобі як зірка. І всі 18 сходинок, доведуть, що тільки твій вибір підсилював світло до твого майбутнього. Тому запалюй свої зірки, будь сміливим, вір у себе.

©Кіріченко Злата

Ваші думки — це креслення вашого майбутнього

Думками, ми притягуємо до себе події. Хорошими думками, ми притягуємо гарні, світлі, яскраві, веселі й позитивні події. А поганими думками, ми притягуємо негативні, сірі, брудні та нехороші пригоди.

Думки - це енергія, сила, це магія. У цьому світі кожна людина-чарівник. Бо словом, і думками ми створюємо наше майбутнє. Ми самі них магію, якою будемо чаклувати. Бувають думки приємні, та не дуже. Бувають, як блакитне небо, та світло як сонячне проміння, ніжні, як біла пухнаста хмара, бувають романтичні, як рожевий захід сонця. Думки - це магія, якою ми креслимо наше майбутнє.

©Кіріченко Злата

ЯК ЗДОЛАТИ СОРОМ'ЯЗЛИВІСТЬ

Привіт, ця пригода сталася із хлопчиком Олексієм. Олексій дуже культурний, але сором'язливий. Любить вчитися та грати у хокей. У нього руде волосся, через це його часто дражнять однокласники. Олексій понад усе на світі боявся мишей. Головною його проблемою було те, що він завжди соромиться. І це надає йому спокійно жити!

Ось, наприклад одного разу у його школі влаштували конкурс з хокею. Олексій дуже хотів туди записатися, але у нього виникла думка, та ні, може не треба, чи якимось в інший раз". Чи, наприклад вчителька на уроці ставила питання, на якій Олексій знав відповіді. Але він не відповів, бо боявся що він скаже щось неправильно. Одного вечора хлопчик вирішив:

– Все, я так більше не хочу. Хочу перестати всіх соромитись. З цією думкою він ліг спати. Коли він прокинувся, то перед ним був ведмідь. Олексій дуже злякався.

– Хто ти? – спитав він.

– Я, Ведмідь, і мене звать Вася. Я прийшов до тебе не просто так. Мені потрібно розказати тобі дуже важливу інформацію.

– Яку ще інформацію? – запитав хлопчик.

– Тобі потрібно роздобути й випити зілля сміливості, аби припинити всіх соромитись.

– Круто! – радісно крикнув Олексій. Але як видобути це зілля?

– Зараз ми з тобою полетімо на ракеті у дім монстрів. Ти все дізнаєшся пізніше.

Олексій погодився і вони сіли на ракету і та й полетіли. Коли вони прибули на місце, на них побігли 120 монстрів!

Ведмідь Вася сказав:

Ти повинен перемогти всіх монстрів, бо тільки так ти дістанеш мапу, яка стоїть на маленькому столику.

– Яку ще мапу? – з переляку не запитав хлопчик.

Посміхнувся та сказав: ця мапа вкаже тобі шлях до зілля сміливості, а зараз тобі треба перемогти монстрів. У цю мить ведмідь Вася зник, а в Олексія в руках з'явився пістолет. Він почав стріляти. Монстри теж почали стріляти, Алла Олексіїв встиг відмахнутися. Хлопчик вбив всіх монстрів окрім одного. Цей монстр був великим і сильним. Він хотів напасти на Олексія,

але спіткнувся й упав у яму. Ведмідь з'явився перед Олексієм і промовив: молодець, тепер ти можеш взяти мапу. Олексій підійшов до маленького столика і взяв мапу, де було написано: зілля сміливості знаходиться у центрі парку. Олексій і ведмідь Вася сіли у ракету і полетіли у парк. Коли вони прилетіли, хлопчик Олексій побачив на дорозі заповітне зілля сміливості. Він побіг до нього, і саме в цю секунду зілля схопила ворона. Олексій дуже засмутився.

– Як же так? Я так довго йшов, щоб випити це зілля. Пройшов такий великий шлях. І саме у цю мить Олексій відчув що більше не соромиться. Він був готовий грати й веселитися у компанії, і більше не соромився щось сказати. Ведмідь сів поруч. Через секунду він зняв маску. Виявляється, це був його друг Вася у костюмі ведмедя. Він сказав наступне: Олексію, запам'ятай: щоб перестати соромитись тобі не потрібне ніяке зілля. Бо коли ти соромишся в тебе виникає думка:“ а що про мене подумають інші”.

Сором'язливість заважає нам жити, грати, гуляти, та просто радіти життю. Але коли ти починаєш вірити в себе ти перестаєш соромитись. І це допомагає тобі йти по своєму життю вперед, йти по своїм цілям. Справжня впевненість ховається у нас в серці. І тільки тоді коли ти припинаєш соромитись життя, ти робиш великі справи.

© Кіріченко Злата

«Як Одеське ППО стало найкращим в Україні»

– Учні, до побачення, не ігноруйте повітряні тривоги, бережіть себе, – мовив вчитель, повідомляючи про кінець уроків перш ніж вимкнути конференцію.

– Ура, нарешті можна відпочити, – підскакуючи, мовив невисокий, рудий хлопець.

– Так, але на жаль друже, мені скоро потрібно буде йти. А у тебе вдома прикольно. Зачекай, ти що вже доповідь на завтра підготував? – спитав хлопця товариш, який прийшов до нього, бо в його домі був пошкоджений інтернет. – Якщо ні, то байдикувати не вийде.

– От халепа, тема ж «Найстародавніші місця Одеси»? Як взагалі можна таке задавати в 8-му класі? – обурено спитав Костя, закидаючи руду шевелюру назад.

– Нормальне завдання, наразі цікаве. Це ти, Костя, просто «Незнайка», навіть виглядаєш як він, – жартуючи сказав хлопець.

– Не смішно. Про що будеш писати?

– Ну слухай, у мене щодо цього грандіозні плани. Друг нашої родини, Гаркавченко Олександр Іванович, видатний митець Одещини, художник і кераміст, він мені розповів про стародавній одеський козацький цвинтар на схилі Шкодової гори. Я планую сьогодні туди поїхати.

– Так, Владе, зачекай. Про яких козаків в Одесі, ти базикаєш, якщо саме місто заснувала Катерина II у 1794 році?

– Господи! Костя, який же ти йолоп? Це кацапська пропаганда, ти при своєму розумі? У 1775 р. твоя Катерина знищила Запорізьку Січ і козаки-біженці втекли до Одещини, яку вона захопила та дала іншу назву. Хто на цих територіях тільки не жив: давньогрецькі колоністи, Ногайська орда, а коли узбережжя захопило Велике князівство Литовське, було закладено фортецю Коцюбіїв.

Коли фортеця перейшла до складу Османської імперії турки перейменували її на Хаджибей. 1789 році російська імперія завоювала фортецю і Катерина дала назву Одеса. А взагалі перша згадка про Коцюбіїв була 19 травня 1415 року, тож саме цей день, ми сміливо можемо вважати днем народження Одеси.

– Ого, то я в історії повний нуль... Вибач, я просто не знав, – сором'язливо промовив Костя.

– Не розумію, чому ми ще досі друзі? – з посмішкою додав друг. – Добре, не переймайся, але на майбутнє, вчи історію.

– Добре. Ти сьогодні на цвинтар збираєшся? – спитав Костя товариша.

– Саме так, я навіть додому заходити не буду, одразу поїду. Тому бувай. Потім все розповім.

Друзі попрощалися і Влад поспішив на трамвай. Весна в розпалі, бризжав дрібний дощ. Хлопець прогулюється по старовинному козацькому цвинтарі в Одесі і зосереджено роздивляється надгробки. На деяких хрестах збереглися козацькі імена.

– Дорошенко, Чорний, – по всьому цвинтарю відлунювався голос Влада Лисенка.

Серед мертвої тиші роздався телефонний дзвінок.

– Дядьку?

– Здоров Владе, повітряна тривога, хутко в підвал!

– Я не чую, це напевно тому, що я зараз на найстарішому козацькому кладовищі на схилі Шкодової гори!

– Ти з глузду з'їхав? Ти там один? – схвильовано кричав у слухавку родич.

– Тільки мамі не кажи, будь-ласка, бо я збрехав, що я пішов до тебе на роботу збивати ворожі ракети.

– Та ти б придумав щось реалістичніше, бо я впевнений, що твоя мама знає, що до мене на роботу приходити не можна. Я військовий в ППО, а не у парку атракціонів.

– Ой, трохи схибив. Наступного разу постараюся. Ти, дядьку не просто воїн, а герой. Мені хоча б взорувати є на кого. Зачекай. Лисенко! Я бачу своє прізвище, може цей козак наш пращур?

– Ой, та не грай звитяжця. Може й наш, а може й ні, звідки тобі знати.

– Нічого собі, біля цієї могили є величезний камінь. Неймовірно, на ньому світяться якісь цифри, схоже на вказування часу.

– От вже фантазер, може то дати.

– Та я правду кажу, виглядає як години 18:31, 18:36.

– От халепа...

Дзвінок обірвався. Влад був трохи занепокоєним, та відчував, що все добре, бо його дядько рідко потрапляв у халепи.

Через деякий час телефон знову загудів.

– Господи! Не лякайся, то ракета ворожа пролетіла, так несподівано, ніхто навіть не помітив. Слава богу, в останню секунду збили.

– Молодці! У нас найкраще ППО у світі!

– Еге ж, – трохи стомлено відповів дядька.

– Стоп, зараз же 18:34? – схвильовано спитав хлопчик.

– Ну так і що з того? – не зрозумівши схвильованість хлопця, спитав чоловік.

– А коли ракета летіла? – закричав хлопець.

– Ну о 18:31, а що? Чого ти кричиш?

– Я ж тобі розповів про камінь з вказаними годинами, перший час - 18:31!

– Натякаєш на те, що камінь пророкує «прильоти» кацапських ракет? – жартівливо запитав дядько.

– Так, виходить що так, я не жартую. Наступне число 18:36.

– Добре, я перевірю якщо хочеш, та знай, з твоєю уявою фантастичні бестселери писати.

Зв'язок обірвався на декілька хвилин. Та хлопцю здалося, що минуло декілька століть. Він чув голоси, шепіт, дивні мелодії. Над його головою начебто невідомі крила малювали мандали неймовірних кольорів. Йому здалося, що поруч з ним присутні якісь сили.

Сили потужного захисту, оберегів, які випромінювали захищеність цієї місцевості. В перше він відчув безпеку на українській землі, особливе тепло від своєї маленької батьківщини – Одещини.

Телефон повернув Влада у реальність.

– Неможливо, ми знищили другу ракету і рівно о 18:36! – нехай це і нагадує диво, або збіг, та я починаю вірити у знаки нашої землі.

– Цифри зникли, це дійсно той випадок, коли я не можу повірити своїм очам. Я думаю, вони з'являються кожного дня, завтра я знову сюди приїду. Господи, дядьку, нехай це буде нашою таємницею! Тепер у мене немає жодних сумнівів, що Україна переможе, навіть зараз козаки нам допомагають. Я думаю, це дух козака з нашим прізвищем Лисенко, все ж таки

камінь поряд з його могилою, це він нам допоміг, він точно наш пращур.

Наступного дня, на уроці Влад Лисенко закінчив свою розповідь, подавши містичні події що з ним відбулися, як фантастичну легенду.

– Неперевершено, Владе, я не думала, що ти здатен таке вигадати, 12 балів. Аж на душі стало легше.

З того часу кожного дня на камені з'являлись нові цифри, а хлопець щодня ходив до священного цвинтаря і повідомляв свого дядька про «прильоти» ворожих ракет.

Реальність це все, чи легенда, а одеське ППО дійсно вважається найкращим в Україні.

©Камілла Лебеденко

Чому українська поезія важлива для нашого життя?

Українська поезія — це не просто римовані рядки, а цілий світ емоцій, почуттів і думок, які передаються від серця до серця. Вона є голосом нашого народу, його історією, культурою та мріями. Чому ж українська поезія така важлива для нашого життя?

По-перше, українська поезія допомагає нам висловити те, що часом важко сказати словами. Упродовж століть вона була джерелом натхнення та сили для нашого народу. Вірші Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка та багатьох інших митців відображають боротьбу за свободу, любов до рідної землі, прагнення до справедливості.

По-друге, українська поезія формує наш внутрішній світ і нашу національну свідомість. Вона змушує замислитися над сенсом життя, допомагає знайти відповіді на важливі питання. Читаючи поезію, ми не лише занурюємося у світ краси слова, а й відчуваємо зв'язок із нашими предками, їхніми переживаннями та мріями.

По-третє, українська поезія має потужний терапевтичний ефект. У часи випробувань вона підтримує нас, дає сили не здаватися. Її рядки можуть втішити, надихнути, допомогти знайти гармонію в душі. Вірші про любов до рідної землі, про природу, про людські почуття відгукуються в серці кожного українця.

Окрім цього, українська поезія збагачує нашу мову, робить її мелодійною та багатогранною. Вона відкриває перед нами всю красу українського слова, його ніжність, силу та глибину. Читаючи й аналізуючи вірші, ми розвиваємо своє мовлення, краще розуміємо свою культуру та традиції.

Отже, українська поезія — це не лише мистецтво слова, а й важлива частина нашої національної спадщини. Вона допомагає нам відчувати, розуміти, мріяти й любити свою землю. Без неї світ був би менш яскравим і глибоким. Тож варто цінувати, берегти та популяризувати цей унікальний скарб української культури.

©Алшарабаї Надія

Казка про Велику Краплинку

Жила-була на небі маленька краплинка. Вона дуже хотіла стати великою та важливою, як хмари, що затуляли сонце, або як річка, що бігла через ліс.

— Ти ще маленька, — казали їй старші краплі. — Твоє призначення ще попереду.

Але Краплинка не хотіла чекати. Вона питала у сонця, як стати великою, але сонце тільки сміялося. Вона питала у вітру, але той лишень дмухав і ніс хмару далі.

Одного дня настав час дощу. Разом з іншими краплинами вона впала на землю й потрапила в ґрунт. Там її ввібрала маленька насінинка. Краплинка думала, що зникла назавжди.

Та ось минули дні, і з-під землі з'явився паросток. Він ріс, ставав міцним деревцем, а потім перетворився на велике розлоге дерево.

— Тепер я велика і важлива! — зрозуміла Краплинка.

Вона не зникла, а стала частиною чогось прекрасного — могутнього дерева, що давало тінь, плоди та захист птахам.

Бо навіть найменші можуть робити великі справи!

©Алшарабаї Надія

Думки

Людське життя — це велика й складна будівля. Хтось будує палац, хтось — затишний дім, а дехто — заледве зводить хитку халупу. Чому так?

Можливо, причина — у думках. Адже думки — це те, з чого починається кожна дія. Саме тому їх можна назвати «кресленням майбутнього».

Що таке креслення? Це точна схема, план, за яким створюється щось нове. Креслення визначає, якою буде споруда: міцною чи крихкою, красивою чи безглуздою. Те саме роблять думки з нашим життям. Якщо в голові панує порядок, цілі, мрії — життя вибудовується відповідно до них. Якщо ж там — хаос, страх, негатив, задрість, то й майбутнє буде нестійким.

Усе велике починається з малого. Успіх починається з віри в себе. Щастя — з думки про нього. Тому важливо слідкувати не лише за вчинками, а й за думками. Бо саме вони тихо й непомітно

формують наше «завтра». Людина — не лише те, що вона робить, а й те, що вона щодня думає.

Іноді ми навіть не помічаємо, як самі програмуємо свою долю. Постійно думаючи: «У мене нічого не вийде», ми наче креслимо поразку. А коли говоримо собі: «Я справлюсь», то малюємо план досягнення мети. Це як різниця між темною кімнатою й освітленою: в обох можна ходити, але тільки в одній видно, куди йдеш.

Отже, варто поставитися до своїх думок з повагою. Не дозволяти випадковим емоціям керувати розумом. Адже кожна думка — це крок у майбутнє. І тільки ми вирішуємо, яким буде цей шлях — руїною чи шедевром.

©Алшарабаї Надія

Казка про два дерева

У лісі росли два дерева. Одне було високим і струнким, завжди гордим і красивим. Друге було маленьким, кривим і сумним. Велике дерево всі хвалили: «Ось яке сильне й красиве!» А на мале майже не звертали уваги.

Та одного дня на ліс налетіла сильна буря. Вітер вирвав із корінням горде дерево, а маленьке лише похитнулося — воно встояло.

Минув час, і люди почали помічати, що на малому дереві почали рости плоди. Люди раділи та дякували йому.

Тоді дерево зрозуміло: «Сила не завжди у величі, іноді вона в тому, щоб пережити труднощі й продовжувати рости».

©Алшарабаї Надія

Іноді, щоби побачити суть життя, треба зупинитися. Замовкнути зовні — і почути себе всередині. Сучасний світ жене нас уперед без перепочинку: дедлайни, плани, соціальні мережі, чужі думки й очікування. Ми біжимо, бо боїмося зупинитися. Але саме у зупинці — сила. Саме тиша дозволяє побачити головне.

Людина, що ніколи не залишалася наодинці з собою, не знає, хто вона є. Вона бачить лише віддзеркалення — у словах інших, у порівнянні, у зовнішньому успіху. Та істина

народжується не там. Вона мовчазна, тонка, тиха. Щоб почути її, треба відкинути шум. І тоді — лише тоді — стає зрозуміло: ми шукали не відповіді, а себе.

©Алшарабаї Надія

Легенда

Жив собі бідний моряк. Його звали Олександр, але частіше через його бідність його так й називали “бідняк”. Колись бідняк вирушив на своєму човні в море, який сам побудував, але почався град та шторм. Човник перевернувся і пішов під воду, але він встиг зібратися на деревину й поплив на ній.

Довго чи швидко він плив та плив, але не бачив берега. Майже змирившись з долею, він побачив вогник, який світився в тумані. Він зрозумів, що там берег й поплив до нього. Допливши до берега, чоловік не побачив, а ні вогника, а ні того хто його тримав. Через деякий час на острові почалося правління Олександра. Одного разу рибаки почали рибалити на сіті, але замість риби зловили гарну в розірваному наряді жінку. Її відправили до правителя

– Хто ти, та що ти робила у сітці?

– Я, Біла жінка. Колись, ти не міг знайти сушу, а я тобі допомогла. Пам'ятаєш? – тихо промовила вона.

Він усе пам'ятав. Чоловік підійшов до неї та встав на коліна.

– О Біла жінка я пам'ятаю тебе, як би не ти, я б скоріш за все загинув! Що тобі зробити в знак подяки?

– Відпусти мене й нікому не говори.

Він звичайно відпустив її. З того часу він почав мудро правити. А про Білу жінку й досі розповідають у легендах.

©Смолярова Дар'я

ЕПІЛОГ

Дорогий читачу.

Дякую тобі за те, що прочитав цю збірку до кінця! У кожному творі збережена частинка мене, яка зараз знаходиться у твоїх руках. Усі твори писалися під впливом різних емоцій, але кожен з них однаково важливий для мене. Я писала не для того, щоб отримати нагороди, а щоб за допомогою поезії передати свої думки й почуття на папір. Це допомагає мені не лише переживати складні моменти у житті, а й зберігати мої відчуття на віки.

Сподіваюся, тобі було цікаво спостерігати за цим). Дякую тобі!

©Олеся Іванова

Дорогий читачу, дякую тобі за те, що дозволив нашим творінням стати частиною твого унікального світу.

У кожному тексті цієї збірки є щось більше, ніж просто вигадані чи реальні втілення ідей — це тихі дотики думок, почуттів, надій, наших мрій, фантазій, любові та світу.

У кожній із наших історій персонажі проживають своє життя коли ти бережеш їх у серці. Дякую тобі за те, що став частиною кожної історії, що оживив їх і зберіг у своїй душі.

Твоя присутність на цьому шляху робить усе написане справжнім. І якщо хоча б одна фраза залишиться з тобою надовго — значить, ми були почуті.

Щиро дякую тобі за такий важливий зв'язок.

©Гуренко Анастасія

Дорогий читачу,

Дякую тобі за те, що відкрив сторінки нашої збірки й провів цей час поруч із нашими словами. Кожен текст у ній — це маленька частинка думок, переживань і мрій. Кожен з нас писав їх із надією, що серед цих рядків ти знайдеш щось близьке саме тобі: щось, що зігріє, змусить замислитись або просто на мить затримати погляд і відчути тишу всередині.

Мені дуже важливо знати, якими стежками тебе повела ця збірка. Адже справжнє життя тексту починається саме тоді, коли його читають і проживають по-справжньому.

Дякую за твою увагу, довіру і час. Сподіваюся, це не остання наша зустріч.

©Олександра Грідіна

Вітаю, любий читачу.

Страшенно тішуся, що ти читаєш це, адже значить, що ти вже проковтнув збірку.

Не знаю, чи були в тебе якісь очікування щодо творів у ній. Та в кожному разі сподіваюсь, я змогла їх виправдати.

Зазвичай творю, бо...твориться. Ось і ці тексти були написані не тому, що я прагнула щось вигадати, а тому, що вони самі лилися від душі.

Дякую за увагу, приділену нам!

Це, певно, все, що я хотіла тобі сказати. До зустрічі!

©Вікторія Величко

Люба читачко,

Не існує безпристрасної нейтральності, тому я використаю фемінітив. Треба завзято виражати свій інтерес, відстоювати свою позицію кожного дня, інакше буденність перетвориться невпізнаваною, небажаною сірою мрякою чужих ідей. В житті важливо бути максимально щирою в усіх своїх проявах, чим для мене і є письменництво. Ці тексти найближче, що я маю, аби передати, пояснити себе і світ своїми ж словами.

З надією на крихту розуміння.

©Роговська Ольга

Привіт, любий читачу. Ти, напевно, перечитав цю збірку, може й декілька разів. Можливо, ти поринув у світ наших фантазій і тобі сподобалося. А може, ти перечитав вже безліч творів і твоє око заточене, щоб бачити кожну помилку. Не зважаючи на те, чи критику або похвалу мав у думках, я хочу тобі

подякувати. Багато людей зараз не звертають уваги на нових авторів та літературу загалом. Я вдячна, що ти просуваєш нове. І ти, і я - ми всі будемо частиною нової України. І культура буде одним з найважливіших елементів нашого майбутнього, силою, яка буде допомагати нам рухатися вперед. А поки, наша головна задача - донатити на ЗСУ та боротися тим, чим можемо - зброєю, словом або впливом. Тримайся.

З повагою, твій супутник у майбутнє

©Гур'єва Мілена

Вітаю шановні читачі, я дуже рада, що ви дочитали цю збірку до кінця.

Сподіваюся наші тексти змогли подарувати вам трохи радості і надихнути на нові звершення.

А може навіть ви знайшли відповіді на якісь питання про себе чи про світ довкола. Кожен буде дивитися на нашу творчість під кутом власного життєвого досвіду, і віднайде щось своє.

Для мене написати гарний твір це значить доторкнутися до душі людей, викликати емоції і дати надію на краще майбутнє.

Адже кожен з нас це особистість зі своїм внутрішнім світом, який треба берегти, неважливо скільки Вам років, доброта, віра в краще, казкові мрії потрібні всім!

Буває навіть так, що з роками ви дивитесь на казкових персонажів свого дитинства зовсім по іншому і відкриваються сенси, які раніше не бачили.

Тому казки потрібні всім і в усі часи.

Бажаю тобі ніколи не втратити віри в магію яка панує в цьому світі.

© Боднар Марія

Любий читачу, якщо ти прочитав цю книгу, вітаю, твоя пам'ять щойно поповнилася новими історіями, які можуть змінити світ. Сподіваюся тобі сподобалося і ти багато чого дізнався.

З найкращими побажаннями

©Софія Гарнокоп

Дорогий читач!

Дякую тобі з щирого серця за те, що знайшов час і увагу прочитати мій твір. Це для мене – неймовірна цінність. Цей текст не був легким для мене. Його створення було своєрідною внутрішньою боротьбою у моїй душі.

Я вклала у нього не лише слова, а й частинки душі, хвилювання, сумніви та надії. Кожна сторінка — це мій досвід, мій голос, моя правда. І те, що ти пройшов цей шлях разом зі мною, — це найбільша нагорода, яку тільки можна уявити.

Дякую за те що прочитав.

©Маріанна Езугбая

Дорогі читачі!

Дякую, що відкрили цю книгу й почули наші слова — саме за це ми й відкриваємо вам свої душі. У цій збірці — не просто тексти, а внутрішній світ кожної дитини, і мені дуже приємно, що серед них є і мої історії.

Писати для мене — це не просто хобі чи робота. Це спосіб говорити, але водночас і мовчати, коли серце просить висловитися.

Мені хочеться, щоб кожна історія стала для вас маленькою зупинкою — подумати, відчути, зазирнути глибше. І якщо наші рядки зупинили вас — отже, ми писали не дарма.

©Софія Коваль

Знаєте яке почуття наповнює серце, коли твоє творіння визнають гідним? Недовіра холодна ніби байдужий погляд, що випробовує. Адже всі ми після жаркого припливу чарівних образів помічаємо вади в написаному, особливо якщо твоїй історії судилося народитися в ночі, адже не дарма ж кажуть: "ранок вечора мудріший", знову занурившись у створене розумієш, як безглуздо і нерозумно воно звучить. Саме тому, навіть щире визнання в тому, що в тебе вийшло перенести всю палітру почуттів на папір викликає лише рій сумнівів. Але завдяки цим словам ти можеш вірити у свій дар і продовжувати творити з новою силою, адже твоє творіння оцінили, спокійно

вказавши на недоліки та переваги що ще може бути ціннішим ніж чесна думка читача? Мабуть, для письменника важко буде знайти щось таке ж чудове. Відтак я висловлюю тверду вдячність кожній зі своїх подруг, що залюбки читають мої розповіді.

©Будіш Кіра

Вітаю!

Для мене письменництво — це те, за допомогою чого я зможу висловити своє ставлення до цього світу, свої емоції та переживання, та загалом все, що є в мене у душі. Я вважаю, що мене це надихає та у майбутньому дасть успіх. За час свого знаходження у “Фабриці Письменників” я отримала багато корисних порад, багато змін, але все ж таки й похвалу. Думаю, що у мене все ще попереду, як і у тебе, читач, та що головне — не опускати руки.

Величезна подяка моїм батькам, Ліл Шоломіцькій, а також усім, хто допоміг у моїй освіті й виконанні мрій у цьому плані.

©Бенещук-Корехова Олександра

З давніх часів казки жили віками та передавалися споконвіку, так і наші Історії не закінчуються на останніх сторінках. Вони продовжують жити у ваших серцях, у думках та у моментах, коли реальність несподівано нагадує вигадані світи. Тільки з вашою допомогою звичайне слово перестає бути просто текстом, а стає тим, що змінює чиєсь життя назавжди. А що тобі принесли наші? Може відповіді, чи ще більше питань? Сумніви чи надію? Я не знаю. Але маю надію, що кожний вірш, казка чи оповідання що ти тут прочитав, залишили в тобі щось. Дякую що дозволив доторкнутися до тебе нашими історіями

©Чиньона Анастасія

Дорогий читачу!

Дякую, що прочитав та отримав натхнення від наших прекрасних написаних творів. Ці твори, були написані ні для заради перемог, а з душею та творчістю і любові. Коли я щось надумаю писати, це для мене вже як частина мого життя. Тому

що завдяки писемності я навчила стримувати емоції та показати кращу версію себе. Писемність - найкраща терапія моїх думок та сенс мого життя. Всі мої твори були написані з душею та почуттями, які мої головні герої їх описували та відчували. Дякую що проявив увагу та надихнувся нашими творами)

Сподіваюся тебе надихнули наші твори та отримав насолоду від прочитання) Дякую тобі!

©Єва Забережна

Любий читачу, дякую, що здійснив подорож крізь наші думки та дозволив нашим творінням обійняти твою душу. Думаю, що вони дали тобі змогу поглянути на світ крізь призму наших очей, почуттів та думок. Сподіваюсь, ти натрапив на щось, що торкнулося твого серця та поселилося на полиці у глибині твоєї душі. Бажаю удачі.

©Камілла Лебеденко

Дорогий читачу.

Дякую за те, що прочитав цю збірку до кінця. Ці твори, написала я зі своєю компанією. Мої прози, які тут присутні, я писала щиро, своєю душею. Я вклала сюди свою душу, свої думки, свої міркування, свої слова, свої фрази, свій текст, і те, що знаходиться у мене в серці. Я писала це тому, що дуже хотіла, щоб ти, дорогий читач, прочитав це. Я писала це для себе, і для тебе. Я писала це для нас з тобою. Тож якщо ти прочитав наші твори, дякую тобі. Дякую за те, що дочитав мої слова до кінця.

©Кіріченко Злата

Любий читачу, дякую що дійшов до цього моменту. Я дуже рада, дякую. Ви допомагаєте нам своїми усмішками, навіть тим що ви прочитали збірку. Це мотивація для мене. Писемність це великий крок у безмежжя. Іноді в мене немає натхнення, але ви робите його ще більше і більше. Ви, ті, хто дарує мені усмішку теж й каже моїй душі приємні слова.

©Смолярова Дар'я

Мій любий друже, дякую за те, що пройшов цей шлях разом зі мною.

Дякую за твою уважність, терпіння і довіру — за те, що зупинявся на кожному моєму рядку, вслухувалась у кожную думку, вдивлявся в кожне відчуття.

Я писала ці твори із надією, що хтось почує мої слова серцем. І тепер знаю: ти почув.

Твоє читання — це більше, ніж просто погляд по сторінках. Це спільна подорож, розмова без слів, тихий союз душі автора і душі читача.

Пам'ятай, що ти — завжди важливий, для цього світу ти щось приніс: погане, добре — не важливо.

Дякую тобі, успіхів, бувай.

©Солодовнікова Ганна

Дякую кожному, хто заглянув на сторінки з моїми текстами. Ці рядки були написані з відкритим серцем — у моменти натхнення, сумнівів та радості. І тепер для мене дуже важливо знати, що мої слова знайшли відгук. Дякую вам за це. Кожен написаний рядок був як крок у невідомість, де кожен читач стає частиною цього шляху. Сподіваюся, що ці твори подарують вам не лише розуміння, але й ті почуття, які я вклала. Адже для мене важливо, щоб те, що написано, торкнулося вашого серця.

©Алшарабаї Надія

Зміст

Лілл Шоломіцька	3
Олеся Іванова	21
Дар'я Васильєва	26
Ольга Роговська	32
Ксенія Мороз	45
Анастасія Туренко	58
Кіра Копайгора	62
Мілена Тур'єва	64
Інна Болокан	90
Олександра Грідіна	111
Софія Тарнакоп	122
Кіра Будіш	140
Вікторія Величко	150
Олександра Бенещук-Корехова	162
Катерина Вороніна	169
Вікторія Мішкурова	171
Марія Боднар	177
Маріанна Езугбая	184
Анастасія Чиньона	189
Софія Коваль	202
Анна Солодовніка	212
Єва Забережна	216
Злата Кіріченко	217
Камілла Лебеденко	220
Надія Алшарабаї	224
Дар'я Смолярова	228
ЕПІЛОГ	229

Вихідні дані